

Gymnázium Vysoké Mýto

Školní vzdělávací program

Obsah školního vzdělávacího programu

(pokud použijete hypertextový odkaz, zpět na Obsah se můžete v MS Word vrátit posuvníkem, ve formátu pdf pomocí stránkování)

1. Identifikační údaje	str. 3	5.1.8. Dějepis	str. 121
2. Charakteristika školy	str. 4	5.1.9. Občanská výchova	str. 136
2.1. Stručná charakteristika školy		5.1.10. Fyzika	str. 155
2.2. Velikost školy		5.1.11. Chemie	str. 178
2.3. Podmínky školy		5.1.12. Biologie	str. 197
2.4. Charakteristika pedagogického sboru		5.1.13. Zeměpis	str. 211
2.5. Charakteristika žáků		5.1.14. Hudební výchova	str. 242
2.6. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce		5.1.15. Výtvarná výchova	str. 250
2.7. Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími subjekty		5.1.16. Tělesná výchova	str. 263
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	str. 6	5.1.17. Výchova ke zdraví	str. 277
3.1. Zaměření školy		5.2. Učební osnovy pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a pro čtyřleté gymnázium	
3.2. Profil absolventa	str. 6	5.2.1. Český jazyk	str. 285
3.3. Organizace přijímacího řízení		5.2.2. Anglický jazyk	str. 304
3.4. Organizace maturitních zkoušek		5.2.3. Německý jazyk	str. 321
3.5. Výchovné a vzdělávací strategie		5.2.4. Francouzský jazyk	str. 370
3.6. Zabezpečení výuky žáků se spec. vzděl. potřebami	str. 10	5.2.5. Španělský jazyk	str. 404
3.7. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	str. 10	5.2.6. Matematika	str. 438
3.8. Začlenění průřezových témat		5.2.7. Informatika	str. 455
4. Učební plán	str. 17	5.2.8. Dějepis	str. 464
5. Učební osnovy	str. 21	5.2.9. Základy společenských věd	str. 476
5.1. Učební osnovy pro stupeň osmiletého gymnázia		5.2.10. Fyzika	str. 496
5.1.1. Český jazyk	str. 22	5.2.11. Chemie	str. 519
5.1.2. Anglický jazyk	str. 45	5.2.12. Biologie	str. 544
5.1.3. Německý jazyk	str. 63	5.2.13. Zeměpis	str. 557
5.1.4. Francouzský jazyk	str. 71	5.2.14. Hudební výchova	str. 569
5.1.5. Španělský jazyk	str. 78	5.2.15. Výtvarná výchova	str. 578
5.1.6. Matematika	str. 86	5.2.16. Tělesná výchova	str. 592
5.1.7. Informatika	str. 105	6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků a autoevaluace školy	str. 610
		7. Seznam příloh	str. 611

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: Školní vzdělávací program Gymnázia Vysoké Mýto, č. j. GVM 947/2018 – 6
Název školy: Gymnázium Vysoké Mýto
Adresa: nám. Vaňorného 163, 566 01 Vysoké Mýto
Web: www.gvmyto.cz
IČO: 49 314 645
IZO: 000 401 072
REDIZO: 600 013 073
Ředitel: Mgr. Blanka Kysilková, kysilkova@gvmyto.cz
Koordinátor ŠVP: RNDr. Pavel Kouba, kouba@gvmyto.cz
Kontakt: reditel@gvmyto.cz
Tel., fax: +420 465 424 342, +420 465 424 233, mobil +420 724 124 073
Vzdělávací program: čtyřletý a osmiletý vzdělávací program
Studijní forma vzdělávání: denní
Zřizovatel: Pardubický kraj, Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice
IČO: 70 892 822, tel.: +420 466 026 111
E-mail: posta@pardubickykraj.cz
Platnost dokumentu: od 2. 9. 2024

Tento školní vzdělávací program byl vypracován podle RVP ZV (pro nižší stupeň osmiletého gymnázia) a RVP G (pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a pro čtyřleté gymnázium) v aktuálním platném znění.

Ředitelka školy:
Mgr. Blanka Kysilková v. r.

Razítko školy:

2. Charakteristika školy

2.1 Stručná charakteristika školy

Gymnázium Vysoké Mýto má více než stoletou tradici. Bylo založeno v roce 1879, od roku 1882 sídlí ve stávající budově proti chrámu sv. Vavřince v centru města. Od roku 1990 zde studují žáci gymnázia jak ve čtyřletém, tak v osmiletém cyklu.

Pozn.: Není-li uvedeno jinak, pojmem škola se v celém dokumentu rozumí Gymnázium Vysoké Mýto.

2.2 Velikost školy

Kapacita školy:	360 žáků
Osmileté studium:	8 tříd
Čtyřleté studium:	4 třídy

2.3 Podmínky školy

Školní budova je prostorná, většina předmětů má svoje odborné učebny, fyzika a chemie i laboratoře. Součástí budovy jsou dvě moderní počítačové učebny, jedna slouží především k výuce informatiky, druhá pro aplikace výpočetní techniky ve výuce. Všechny PC v počítačových učebnách, odborných učebnách i kabinetech jsou připojeny v rámci školní počítačové sítě k neomezenému internetu. Internet je zpřístupněn žákům i učitelům i formou WiFi sítě.

Prostřednictvím sítě mohou žáci využívat multifunkční tiskárnu spojenou s kopírkou formou předplaceného kreditu. Ve škole je 5 jazykových učeben vybavených potřebnou technikou. Tři učebny (dvě jazykové a jedna kmenová) jsou vybaveny interaktivní tabulí, ve všech učebnách školy jsou dataprojektory využívané pro výuku formou připojení přenosných zařízení (notebooky a tablety). Dále je žákům po domluvě se správcem přístupná knihovna.

Škola má pro výuku dvě menší tělocvičny a sportovní hřiště s umělým povrchem ve dvoře, které je přístupné s dohledem žákům i o velké přestávce a polední pauze.

V budově je umístěna aula, která slouží pro slavnostní akce, besedy, kulturní akce a je zde rovněž umožněna projekce s připojením na internet.

Převážná většina tříd je vybavena moderním nábytkem a pomůckami. Každoročně dochází k dalším úpravám, které sledují postupnou obnovu stávajícího zařízení.

Přestávky mezi vyučovacími hodinami jsou zpravidla desetiminutové, přestávka mezi 2. a 3. hodinou má 20 minut. Všichni žáci i učitelé mají volnou hodinu na oběd, žáci nižšího stupně osmiletého gymnázia mají přestávku na oběd pravidelně 5. vyučovací hodinu, zbývající žáci v rozmezí 4. – 7. vyučovací hodiny.

Pro zachování pitného režimu mohou žáci vyššího stupně gymnázia využívat nápojové automaty pro teplé i studené nápoje, ve škole je i bufet přístupný rovněž pro žáky pouze vyššího gymnázia. Škola má dostatek WC, sprch i šaten.

Prostory školy jsou nekuřácké, zneužívání alkoholu a návykových látek je postihováno komplexně dle školního řádu a organizačního řádu.

Školní technik BOZP zjišťuje pravidelně stav bezpečnosti v prostorách školy a navrhuje opatření na odstranění zjištěných nedostatků. Pracovníci školy i žáci jsou vždy na začátku školního roku komplexně proškoleni z problematiky BOZP. Řádně probíhají dohledy učitelů před výukou a o přestávkách, žáci nižšího stupně osmiletého gymnázia chodí na obědy i zpět rovněž s určeným dohledem.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Gymnázium Vysoké Mýto má stabilizovaný, věkově průměrný učitelský sbor s příznivým poměrem mužů a žen.

Počet interních učitelů: dlouhodobě se pohybuje od 27 do 30

Většina učitelů působí ve škole dlouhodobě, mnozí jsou bývalými žáky školy. Škola nabízí výuku anglického jazyka pro všechny žáky, německého, francouzského a ruského jazyka formou povinně volitelného předmětu. Anglická konverzace s rodilým mluvčím je zařazena do 2. a 4. ročníku vyššího stupně osmiletého gymnázia a čtyřletého gymnázia jako součást anglického jazyka.

Učitelé si neustále rozšiřují vzdělání kurzy organizovanými NIDV (Národní institut pro další vzdělávání) a CCV (Centrum celoživotního vzdělávání) v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) a účastí na mnoha odborných akcích. Výchovným a studijním problémům se věnuje výchovný poradce. Na škole působí koordinátor ICT (informační a komunikační technologie) a školní metodik prevence sociálně patologických jevů.

Přímou vazbu na ředitele školy mají dále dle organizačního řádu školy vedoucí metodických komisí jednotlivých předmětů, školní metodik prevence, preventista BOZP (bezpečnost a ochrana zdraví při práci), metodik ICT, účetní a školník.

2.5 Charakteristika žáků

Kapacita školy je 360 žáků., kteří studují v 8 třídách osmiletého gymnázia a 4 třídách čtyřletého gymnázia. Spádovou oblastí pro školu je region Vysokého Mýta a Chocně, z hlediska dopravní dostupnosti a obslužnosti nemají žáci problémy, v případě komplikovanější dopravy může ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce resp. zletilého žáka, povolit pozdější příchod nebo dřívější odchod. Škola nemá vlastní školní jídelnu, ale bez problémů zabezpečuje stravování žáků ve školní jídelně DM Vysoké Mýto pro žáky kvarty a vyššího stupně osmiletého gymnázia a čtyřletého gymnázia a ve školní jídelně ZŠ Jiráskova Vysoké Mýto pro žáky primy – tercie nižšího stupně osmiletého gymnázia.

Atmosféra mezi žáky je přátelská. Žáci řeší výchovné nebo vzdělávací problémy a mimořádné situace v rámci třídnických hodin se svými třídními učiteli, s výchovným poradcem nebo v rámci Studentské rady, která se pravidelně schází s pověřeným učitelem, případně ředitelstvím školy. Členy Studentské rady jsou žáci jednotlivých tříd.

2.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, další projekty

Podle zájmu žáků se pořádají zájezdy do anglicky, francouzsky a německy mluvících zemí, škola garantuje během školního roku vždy jeden z nich.

V případě zájmu žáků a příznivé finanční situace může ředitel školy povolit i všechny tři.

Do budoucna plánujeme pokračovat v zapojení do projektu Sokrates a Comenius, eTwinningových a dalších projektů, např. AMAVET, RoboRAVE.

Na gymnáziu mají mnohaletou tradici i další projekty. Příkladem jsou každoroční jarní dálkový pochod Kujebácký šmajd, maturitní ples školy, školní šachový turnaj žáků, školní, regionální a veřejné soutěže v SUDOKU. Žáci školy se účastní projektů města (Ceny města Vysokého Mýta, soutěže a projekty s ekologickou tematikou), jiných škol (Školympiáda, Zátokova štafeta) a otevřené jsou také možnosti projektů na úrovni výuky v blocích a seminářích. Dle možností se škola zapojí do projektů v rámci Operačních programů prostřednictvím Pardubického kraje (např. Vzdělávání pro konkurenceschopnost).

2.7 Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími subjekty

Při škole pracuje Sdružení rodičů při Gymnáziu Vysoké Mýto, z. s., které podporuje sportovní a kulturní zájmy žáků. Pravidelně se finančně podílí především na zajišťování nadstandardních aktivit, jako jsou již tradiční sportovní soutěže, maturitní plesy, výměnné pobyty v zahraničí apod. Členy Sdružení rodičů jsou rodiče (zákonní zástupci) žáků školy, valná hromada se schází jedenkrát za školní rok, a to zpravidla listopadu daného roku. Výbor Sdružení rodičů se schází pravidelně jedenkrát za měsíc v prostorách školy.

Sdružení rodičů hospodaří s příspěvky rodičů, s penězi plynoucími z dotací města, ze sponzorských darů a rovněž z nájemného za nebytové prostory pro organizace využívající tělocvičny nebo učebny.

V roce 2006 byla zřízena Školská rada. Rada se schází nejméně dvakrát ročně a spolupracuje s vedením školy.

Rodiče dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím elektronické žákovské knížky komplexního systému EduPage, dále na třídních schůzkách, případně osobně při individuálních konzultacích. Vždy aktuální informace o činnosti školy je možné nalézt na webových stránkách.

Škola spolupracuje s Univerzitou Hradec Králové, předmětem spolupráce je především předávání informací žákům o možnostech dalšího studia a nabídka širokého portfolia přednášek pro různé předměty.

V otázkách volby povolání je důležitým partnerem školy Úřad práce. Dále škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou.

Ve škole pracuje odborová organizace.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Předmětem činnosti školy je v souladu se zřizovací listinou a s cíli středního vzdělávání uvedenými v § 57 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů a podle vzdělávacích programů uvedených v § 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, poskytovat žákům všeobecné vzdělání.

Cílem všeobecného zaměření výuky je podpora všestranného rozvoje žáka, motivace k celoživotnímu učení, výchova k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů.

Gymnázium si neklade za cíl konkrétní zaměření. Jeho prioritou je všestranně vzdělaný žák, kterému vzdělávací program nabídne především perspektivu vysokoškolského studia nebo studia vyšší odborné školy. Cílem studia nižšího gymnázia je bezproblémový přechod na vyšší gymnázium.

Učební plán pro nižší gymnázium vychází z RVP ZV (rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání) v platném znění s přihlédnutím ke specifickým gymnaziálního studia. Učební plán pro vyšší gymnázium vychází z RVP G (rámcový vzdělávací program pro gymnázia) v platném znění.

3.2 Profil absolventa

Absolvent gymnázia

- je osobnost se širokým všeobecným základem, zároveň však s vyprofilovaným budoucím zájmem
- ovládá na velmi dobré úrovni jeden cizí jazyk, na dobré komunikační úrovni druhý cizí jazyk
- má vytvořené dobré studijní návyky, je schopen vyhledávat a hodnotit informace, dokáže je zpracovávat a využívat
- dokáže přijímat hodnoty občanské společnosti a orientovat se v nich

- uvědomuje si zásady zdravého životního stylu, uznává roli sportu jako přirozeného doplňku plnohodnotného života

3.3 Organizace přijímacího řízení

Přijímací řízení vychází z platné legislativy: Vyhláška 671/2004 Sb., o organizaci přijímacího řízení ke vzdělávání ve středních školách, ve znění pozdějších předpisů.

Žáci 5. tříd ZŠ jsou přijímáni do primy nižšího stupně osmiletého gymnázia; žáci, kteří ukončili povinnou školní docházku, jsou přijímáni do 1. ročníku čtyřletého gymnázia.

Přijímacích zkoušek v rámci přijímacího řízení do osmiletého i čtyřletého gymnázia se účastní v souladu s platnou legislativou všichni uchazeči. Při přechodu z nižšího stupně osmiletého gymnázia do vyššího stupně se žáci nepodrobují přijímacímu řízení.

Do kvinty osmiletého gymnázia lze na neobsazená místa přijmout žáky podle § 63 školského zákona.

Ředitel gymnázia zveřejní rovněž na webových stránkách školy nejpozději do konce ledna počet přijímaných žáků a kritéria přijímacího řízení.

Pro přijímací zkoušky na osmileté i čtyřleté gymnázium využívá testů připravených organizací CERMAT. Konkretizace přijímacího řízení je provedena přílohou č. 1 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

3.4 Organizace maturitní zkoušky

Maturitní zkouška se skládá podle platné legislativy: Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů: § 74, 77 – 82, 185 a prováděcí předpisy.

Podrobnosti jsou upraveny a průběžně aktualizovány formou přílohy č. 2 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

3.5 Výchovné a vzdělávací strategie

Škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků následujícími strategiemi:

Kompetence k učení

Všichni učitelé vedou žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožňují jim osvojit si strategii učení a motivují je k celoživotnímu vzdělávání.

V základní výuce, seminářích, laboratorních cvičeních i doplňkových exkurzích vedeme žáky organizací hodin nebo akcí k tvořivé práci, jejíž výsledky dokážou obhájit.

Do vyučování zařazujeme činnosti, které podporují samostatnost, zvědavost, iniciativu, tvořivost a zodpovědný přístup ke vzdělání.

Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti.

Ve výuce rozlišujeme základní a rozšiřující učivo.

Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace z literatury a internetu.

Ve všech vyučovacích předmětech podporujeme využívání cizího jazyka a výpočetní techniky.

Na začátku hodiny vždy žáky seznámíme s cílem hodiny, na konci hodiny vždy společně se žáky zhodnotíme jeho dosažení.

Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, motivujeme k učení, našim cílem je, aby žák přistupoval k výuce pozitivně a bez stresů.

Kompetence k řešení problémů

Všichni učitelé vedou žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů.

Vedeme žáky problémovými úkoly k tomu, aby získané poznatky dovedli tvořivým způsobem aplikovat. Toto dále podporujeme účastí školy v olympiádách, středoškolské odborné činnosti, ale i v soutěžích školního rozsahu.

Vedeme žáky k objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních i společenských dějů, frontální výuku je doplňujeme aktivizujícími metodami.

Všichni učitelé podporují řešení problémů, které žáci realizují různými přijatelnými i originálními způsoby. Učitel nikdy nesmí vyžadovat to svoje „jediné správné řešení“, pokud existují řešení jiná. Úkolem učitele je naučit žáky mnohostrannému posuzování problémů a vybírání nejoptimálnějšího řešení.

Kompetence komunikativní

Všichni učitelé vedou žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci.

Podporujeme různé formy komunikace a klademe důraz na její kulturnost.

Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, ale ani zaměstnanců školy a rodičů.

Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně, ale slušně a bez emocí vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.

Podporujeme kritiku a sebekritiku.

Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (místní tisk, web, počítačové prezentace apod.).

Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií.

Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí.

Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti.

Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.

Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v rádech odborných učeben, řády mimoškolních akcí apod. a snažíme se žákům smysl těchto pravidel vysvětlit.

Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace.

Jdeme příkladem profesionálním přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností.

Sami otevřeně komunikujeme na kulturní úrovni, své názory opíráme o logické argumenty. Netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a zákulisní jednání.

Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

Kompetence sociální a personální

Všichni učitelé rozvíjejí u žáků schopnost spolupracovat, pracovat ve skupině, respektovat a hodnotit práci vlastní i práci druhých.

Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování.

Učíme žáky pracovat ve skupinách, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.

Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.

Učíme žáky kriticky hodnotit práci skupiny, svoji práci ve skupině i práci ostatních členů skupiny.

Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.

Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.

Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině.

Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky i mezi žáky a učiteli.

Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, vysvětlujeme důvody jejich formulace.

Kompetence občanské

Všichni učitelé vychovávají žáky jako svobodné občany, kteří si plní své povinnosti, uplatňují svá práva a respektují práva druhých. Vychovávají je jako osobnosti zodpovědné za svůj život a zdraví, za životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích.

Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže).

Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.

Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů.

Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci.

Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů.

Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy.

Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem.

Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí.

Podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií apod.

V rámci svých předmětů, v třídnických hodinách i na mimoškolních akcích upevňujeme žádoucí pozitivní formy chování žáků.

Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření.

Využíváme pomoci a zkušeností odborníků – výchovných poradců, pedagogicko-psychologické poradny, školního metodika prevence aj.

Rozumně a zodpovědně využíváme dostupných prostředků výchovných opatření – s ohledem na jejich účinnost.

Kázeňské přestupky řešíme individuálně, nepřipouštíme princip kolektivní viny a kolektivního potrestání.

Jakoukoliv formu agrese žáka na učitele nebereme osobně, ale jako útok na roli učitele.

Problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě, vždy bez emocí a osobní zášti.

Při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv.

V rámci svých předmětů a své působnosti seznamujeme žáky s vhodnými právními normami.

Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a ochraně životního prostředí.

Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucích sociálně patologických jevů.

V hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace. Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.

Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti.

Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

Kompetence pracovní

Všichni učitelé vedou žáky k pozitivnímu vztahu k práci, pomáhají žákům při volbě jejich budoucího povolání a cíleně je motivují k dosažení jimi zvoleného dalšího studia.

Učitelé vytvářejí podnětné a tvořivé pracovní prostředí především v oborech, které vyžadují práci v laboratořích, práci s nástroji, malířskými potřebami, přístrojovou technikou, chemickým nádobím apod.

Učitelé seznamují žáky s pracovními podmínkami nejen z hlediska funkčnosti jednotlivých zařízení, ale i z hlediska ochrany zdraví a ochrany životního prostředí. Využívají návštěv podniků a organizací, aby teoretické poznatky byly doplňovány i ukázkami z praxe.

Žáci získávají pracovní návyky i zadáváním domácích úkolů, zpracováním laboratorních protokolů či seminárních prací a referátů.

Kompetence k podnikavosti

Žákům je nabídnut blok povinně volitelných předmětů ve třetím a čtvrtém roce čtyřletého gymnázia a v sedmém a osmém roce osmiletého gymnázia.

Žákům jsou nabízeny takové aktivity, které podporují jejich schopnost samostatně o něčem rozhodovat, plánovat, připravovat a realizovat nějaké akce – školní akademie, maturitní ples, burza učebnic atd.

Učitel vybízí žáky k hodnocení vlastních postupů a výsledků své práce.

Učitel zapojuje žáky do skupinových, třídních nebo školních projektů, tyto aktivity učitel kontroluje a žákům odborně pomáhá.

Učitel pomáhá odhalit žákům jejich schopnosti a rozvíjet je pomocí školních nebo celostátních soutěží.

Učitel do výuky zařazuje aktivity, které seznamují žáky s pracovními příležitostmi.

Uvedené klíčové kompetence získávají žáci realizací školní výuky i doplňkovými formami:

V primě se žáci účastní po nástupu seznamovacího kempu, v sekundě lyžařského výcvikového kurzu, v sekundě a tercii vícedenních exkurzí se sportovní a poznávací tematikou, v 1. ročníku čtyřletého gymnázia seznamovacího kempu, ve druhém ročníku lyžařského výcvikového kurzu a ve třetím ročníku sportovně turistického kurzu.

3.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Konkretizace zabezpečení výuky žáků se SVP je pro aktuální školní rok realizována formou přílohy č. 7 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto

3.7 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Žáci mimořádně nadaní mohou během studia na gymnáziu využít nabídek pobytu v zahraničí, případně studovat podle individuálního vzdělávacího plánu.

Systém volitelných předmětů umožňuje žákům posledních dvou ročníků vyššího stupně osmiletého gymnázia a čtyřletého gymnázia vybrat si obory podle svých zájmů, nadání, předpokladů a potřeb. V jazycích a jazykových seminářích dochází k důsledné diferenciaci, aby výuka byla pro každého jedince co nejvíce efektivní. Žáci se zapojují do středoškolské odborné činnosti, sportovních i vědomostních olympiád a soutěží.

Konkretizace zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných je pro aktuální školní rok realizována formou přílohy č. 8 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

3.8 Začlenění průřezových témat

3.8.1 Nižší stupeň osmiletého gymnázia

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní a sociální výchova prochází výukou všech vzdělávacích oborů na nižším gymnáziu. Žáci poznávají sami sebe a objevují i nutnost spolupráce celého kolektivu. Sami se podílejí na organizaci vlastní času, plánují, hledají možnosti efektivní komunikace. Učí se ovládat stres, tvořivě pracovat, relaxovat i hledat pomoc při potížích. Na školních i na mimoškolních akcích jsou vedeni k pochopení a dobrovolnému respektování školního řádu.

Výchova demokratického občana

Škola vychovává žáka k partnerství a k aktivnímu zapojení do každodenního školního života.

Na škole funguje Studentská rada. Žáci se učí přejímat zodpovědnost za své postoje i za svoji práci. Jsou vedeni k plnění svých povinností i využívání svých práv. Do vzdělávacího obsahu jsou zařazeny všechny tematické okruhy tohoto průřezového tématu.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma je realizováno v humanitních předmětech, kde součástí výuky je poznávání Evropy a jejích zemí, v přírodovědných oborech se žáci seznamují s možnostmi mezinárodní spolupráce a kooperace, důsledky globálních vlivů na životní prostředí, informatiku využívají pro získávání a zpracování informací.

Multikulturní výchova

Multikulturní výchova prolíná všemi oblastmi. Žáci si uvědomují jedinečnost každého člověka, právo všech lidí na společné soužití. Konkrétní realizaci lze uplatnit ve třídách, ve kterých se stále častěji objevují cizinci a při návštěvách v rámci partnerských vztahů školy i města.

Environmentální výchova

Prvky environmentální výchovy zařazují vyučující průběžně ve všech základních předmětech. Je kladen důraz na pochopení s tím spojené problematiky v každodenním životě a na vlastní zapojení žáků do ochrany životního prostředí ve svém okolí.

Mediální výchova

Vyučující vedou žáky k vytváření postojů a názorů a k pěstování kritického přístupu k mediálním sdělením. Ve všech dalších předmětech dochází především k rozvoji komunikačních schopností, ke schopnosti stylizovat psaný a mluvený text a veřejně s ním vystoupit.

Začlenění průřezových témat do jednotlivých předmětů a ročníků je uvedeno v následující tabulce:

Průřezové téma	Tematický okruh	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Osobnostní a sociální výchova (OSV)	Rozvoj schopností poznávání	AJ, M, OV, Bi, Z	ČJ, AJ, OV, Ch, Z, M	AJ, NJ, F, Z, VV, M	AJ, VV, M
	Sebepoznání a sebepojetí	OV	ČJ, Bi	NJ	NJ, FrJ, OV
	Seberegulace a sebeorganizace	M, OV	ČJ, M, INF	M, INF, F	NJ, FrJ, M, OV
	Psychohygiena	OV			NJ
	Kreativita	AJ, Z, VV	ČJ, AJ, INF, Ch, Bi, VV	AJ, INF, VV	AJ, NJ, INF, VV
	Poznávání lidí	AJ, Bi, VV	AJ, OV, VV	AJ, FrJ, OV, VV	AJ, FrJ, VV
	Mezilidské vztahy	ČJ, D, OV, Bi	OV	NJ, D	FrJ, OV, Z,
	Komunikace	ČJ, AJ, M, OV, Z	ČJ, AJ, M, INF, OV	ČJ, AJ, NJ, M, INF	ČJ, AJ, NJ, FrJ, M, INF, OV, Z
	Kooperace a kompetice	AJ, OV	AJ, Ch, Bi	ČJ, AJ, F	AJ, F
	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M	M, Ch, Bi, INF	M, INF, OV	M, INF, OV
	Hodnoty, postoje, praktická etika	Z	ČJ	OV	
Výchova demokratického občana (VDO)	Občanská společnost a škola	ČJ, OV, Z	OV		NJ
	Občan, občanská společnost a stát	D, OV, Z		OV, Z	D, OV
	Formy participace občanů v politickém životě			OV	
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D, OV	OV, Z	OV, Z	ČJ
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)	Evropa a svět nás zajímá	Z	INF, OV, Ch, Z	NJ, Ch, Z	NJ, FrJ, OV, Ch
	Objevujeme Evropu a svět	AJ, D, Z	AJ, M, INF, D, OV Z	AJ, M, Z	ČJ, AJ, FrJ, M, OV Z,
	Jsme Evropané	ČJ, D, OV	ČJ, Ch, Z,	ČJ, F, Ch, Z	D, OV, Ch
Multikulturní výchova (MKV)	Kulturní diference	AJ, OV, Z	AJ, OV, Z	AJ, Z	ČJ, AJ, FrJ, OV, Z
	Lidské vztahy	AJ, OV, Z	OV, Z		Z
	Etnický původ	ČJ, Z	AJ, D, Z	AJ, Z	AJ, Z
	Multikulturalita	AJ, Z	AJ, D, Z	ČJ, AJ, Z	AJ, NJ, FrJ, OV, Z
	Princip sociálního smíru a solidarity		OV	D	D, Z

Environmentální výchova (EV)	Ekosystémy	Z	Z	Z	OV, Ch, Z
	Základní podmínky života	Bi, Z	ČJ, Ch, Z	Ch, Z	Ch, Z
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	AJ, OV, Bi, Z	ČJ, AJ, OV, Ch, Z, VV	AJ, FrJ, F, Ch, Z, VV	AJ, FrJ, OV, F, Ch, Z, VV
	Vztah člověka k prostředí	AJ, D, OV, Z	AJ, INF, Ch, Bi, Z	D, F, Ch, Bi, Z	NJ, FrJ, OV, F, Ch, Z
Mediální výchova (MV)	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	AJ, F, Z, HV	AJ, INF, Ch, Z, HV	AJ, M, F, Ch, Z	ČJ, AJ, FrJ, M, D, F, Ch, Z
	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Z, HV	INF, HV	ČJ, OV	D, Z
	Stavba mediálních sdělení	ČJ, Z		M	M, INF
	Vnímání autora mediálních sdělení	Z, HV	HV		ČJ
	Fungování a vliv médií ve společnosti	Z	OV	FrJ, OV	D, Z
	Tvorba mediálního sdělení	AJ, Z	AJ, F, Ch	AJ, M, F	ČJ, AJ, NJ, FrJ, M, INF, OV, F
	Práce v realizačním týmu	F, Z	F, Ch	AJ, M, F	AJ, FrJ, M, F

Zkratky předmětů jsou uvedeny v souladu s následujícím učebním plánem.

3.8.2 Vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní a sociální výchova vyplývá na jedné straně z obecných tendencí vývoje tohoto světa a nároků, které takový vývoj před středoškolské vzdělávání staví. Pomáhá žákům vést zdravý a zodpovědný život jako jednotlivcům i členům společnosti, poskytuje žákům příležitosti přemýšlet o svých zkušenostech a o vlastním vývoji. Rozvíjí u žáků sebeúctu, sebedůvěru a schopnost přebírat zodpovědnost za své jednání v různých životních situacích, při sebevzdělávání a při práci. Učí rozumět hodnotě mezilidských vztahů a respektovat názory, potřeby a práva ostatních.

Průřezové téma svou obecností souvisí prakticky se všemi vzdělávacími oblastmi. Oblast Jazyk a jazyková komunikace se setkává s tématy, která se v rámci průřezového tématu týkají mezilidské komunikace; oblast Člověk a příroda se může prolínat např. s tematikou ochrany a rozvoje fyzické složky osobnosti, zdravého životního stylu i biologického základu sociálního lidského chování, etiky ve vztahu k životnímu prostředí; oblast Člověk a společnost se může setkat s Osobnostní a sociální výchovou opět na poli komunikace, mezilidských vztahů, sociálních a ekologických problémů, interkulturních kontaktů a dovedností, na poli etiky lidského chování atd.; oblast Člověk a svět práce se snadno prováže s tématy týkajícími se práce na sobě samém, plánování života, rozvoje studijních dovedností, rozvoje řady sociálních dovedností a postojů potřebných pro spolupráci, organizování druhých lidí i zvládání konkurence; oblast Člověk a zdraví může být průřezovým tématem významně podpořena např. ve směřování k zdravému životnímu stylu, psychohygieně a hygieně komunikace; oblast Umění a kultura má jednoznačně kontakt s průřezovým tématem díky akcentu na rozvoj kreativity, rozvoj emoční inteligence.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech představuje kritický pohled na aktuálně chápané globalizační a rozvojové procesy současného světa. Rostoucí propojování aktivit ve všech oblastech lidského života, vnímání globálních hospodářských, sociálních, politických, kulturních a environmentálních příznivých prvků a jevů, ale i problémů, proniknutí do podstaty evropské integrace a porozumění sobě samému v tomto kontextu, to vše jsou hlavní přínosy daného tématu pro vzdělávání na gymnáziu.

Příležitosti k realizaci průřezového tématu poskytují všechny vzdělávací oblasti. Především je to vzdělávací oblast Člověk a společnost ve všech jejích součástech se zvláštním důrazem na výchovu k občanství a politické kultuře (vzdělávací obor Občanský a společenskovední základ, zejména tematický okruh Mezinárodní vztahy, globální svět, a také vzdělávací obor Dějepis), dále rovněž oblasti Jazyk a jazyková komunikace a Umění a kultura. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda se evropská a globální dimenze uplatňuje především ve vzdělávacím oboru Geografie, kde zahrnuje prakticky všechny tematické okruhy (Přírodní prostředí, Sociální prostředí, Životní prostředí, Regiony), dále ve vzdělávacím oboru Biologie (v ekologické tematice všech okruhů). Nelze však opomenout také dílčí tematiku obsaženou v dalších vzdělávacích oborech této oblasti (Fyzika, Chemie) – vztah člověka k technice a technologiím, stejně tak i výchovu ke zdravému životnímu stylu, tělesné kultuře a posilování fyzické odolnosti (vzdělávací oblast Člověk a zdraví).

Nezastupitelným prostředkem k realizaci evropské a globální dimenze je vzdělávací oblast Informatika a informační a komunikační technologie. Využívání těchto technologií umožňuje aktivní postupy a formy učení a účast v mezinárodní komunikaci a projektech. Současné globalizační a rozvojové procesy jsou podporovány šířením dalších moderních technologií (chemické technologie, biotechnologie, technologie v lékařství, průmyslové technologie), bez kterých není možný vědecký a společenský (udržitelný) rozvoj. Realizaci průřezového tématu podporují také kontakty s významnými osobnostmi veřejného života, se sociálními partnery, s humanitárními organizacemi, s kulturními a společenskými institucemi v regionu nebo spolupráce se zahraničními partnerskými školami.

Multikulturní výchova

Multikulturní výchova zaujímá významné místo v současné i budoucí společnosti založené na multikulturních vztazích. Zásadní význam má zejména pro mladé lidi, kteří se připravují na život v prostředí, v němž se setkávají a budou se ve stále větší míře setkávat s příslušníky jiných národností, etnik, ras, náboženství, s lidmi jiného životního stylu a jiných uznávaných hodnot. Jejím úkolem je především rozvíjet porozumění žáků sobě samým a hodnotám své kultury, podpořit jejich integraci v širším multikulturním prostředí při zachování vlastní kulturní identity. Škola má při působení na žáky v tomto směru funkci vzdělávací i výchovnou. Aby byla multikulturní výchova úspěšná a efektivní, musí prolínat celým výchovným a vzdělávacím prostředím školy, týkat se také mezilidských vztahů ve škole, mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi učiteli a rodinou. Důležité je i klima třídy na pozadí širšího školního a společenského prostředí a v neposlední řadě také osobnost učitele a jeho kompetentnost apod.

Průřezové téma Multikulturní výchova se neomezuje jen na informace, které žáci získají zejména ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Občanský a společenskovední základ, Dějepis, Geografie, které mají s multikulturní výchovou úzkou souvislost, ale snaží se stimulovat, ovlivňovat či korigovat postoje, hodnotový systém a jednání žáků, posilovat jejich schopnosti začlenit se do multikulturních aktivit a být úspěšní v mezinárodní spolupráci. Multikulturní výchova se zaměřuje zejména na poznání a pochopení kulturních diferencí mezi lidmi nejrůznějšího původu, mezilidské vztahy, interkulturní komunikaci a přizpůsobení životu v multikulturní společnosti.

Environmentální výchova

Environmentální výchova představuje nezastupitelný významný předpoklad udržitelného rozvoje, jenž patří i mezi prvořadě zájmy Evropské unie. Základním předpokladem nastoupení cesty k udržitelnému rozvoji je zvýšení ekologického vědomí lidí a jejich odborná připravenost na kvalitativně nové přístupy v celé technicko-ekonomické a sociální oblasti. Z těchto důvodů se stává environmentální výchova průřezovým tématem vzdělávání na gymnáziu a jedním ze základních pilířů vzdělávání pro udržitelný rozvoj.

Environmentální problémy, jež se v reálném světě vyskytují, se jen málokdy dají vysvětlit pouze v kontextu poznatků jedné disciplíny. Základ pro toto průřezové téma je tedy v celé řadě vzdělávacích oborů, a to jak přírodovědných – Biologie, Chemie, Fyzika, Geografie a Geologie, tak v oborech společenských – Občanský a společenskovědní základ, Dějepis, Člověk a svět práce, Výchova ke zdraví.

Mediální výchova

Zařazení průřezového tématu Mediální výchova vychází z toho, jakou povahu má současná společnost. Klíčovým jevem současnosti je obohacení života o proces „medializace“, tedy o skutečnost, že velká většina informací je zprostředkována masovými médii, jejichž produkce má svou vlastní logiku, své zákonitosti – a ty je třeba znát a rozeznávat.

Mediální výchova se zaměřuje na to, aby v žácích – pomocí rozborů reálné mediální produkce a prostřednictvím vlastní tvorby mediálních produktů a osvojování poznatků o fungování médií ve společnosti – soustavně rozvíjela jejich schopnost kriticky a tvořivě nakládat s médii a jejich produkcí, využívat mediální nabídku a udržovat si od ní odstup.

Začlenění průřezových témat do jednotlivých předmětů a ročníků je uvedeno v následující tabulce:

Průřezové téma	Tematický okruh	1. A, B	2. A, B	3. A, B	4. A, B
Osobnostní a sociální výchova (OSV)	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	ČJ, NJ, FrJ, M, ZSV, Z	NJ, FrJ, M, Z	NJ, FrJ, M, Bi	M, ZSV, Z
	Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	AJ, NJ, FrJ, M, INF, ZSV, F, Bi, Z	AJ, NJ, FrJ, M, INF, F, Bi, Z, TV	AJ, NJ, FrJ, M, ZSV, F, Bi, TV	ČJ, AJ, NJ, M, ZSV, Z
	Sociální komunikace	AJ, NJ, FrJ, M, D, ZSV, F, Bi, Z	AJ, NJ, FrJ, M, ZSV, F, Bi, Z	AJ, NJ, FrJ, M, D, F, Bi, Z	ČJ, AJ, NJ, FrJ, M, ZSV, Z, TV
	Morálka všedního dne	ČJ, NJ, FrJ, TV	ZSV, TV	NJ, TV	ZSV, TV
	Spolupráce a soutěž	AJ, NJ, FrJ, M, ZSV, F, Z, TV	AJ, NJ, M, INF, F, TV	AJ, NJ, M, ZSV, F, TV	AJ, M, ZSV, TV

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)	Globalizační a rozvojové procesy	INF, Z	Z	ZSV	ČJ, Z
	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	Z	NJ, FrJ, Z	NJ, FrJ	Z
	Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	Z	Z		Z
	Žijeme v Evropě	ČJ, AJ, NJ, D	ČJ, AJ, NJ, FrJ, D, ZSV, Z	AJ, NJ, FrJ, D, ZSV, Bi	AJ, NJ, FrJ, ZSV
	Vzdělání v Evropě a ve světě	FrJ, F, Ch	NJ, FrJ, F	NJ, F	ZSV
Multikulturní výchova (MKV)	Základní problémy sociokulturních rozdílů	NJ, FrJ, D	NJ, FrJ, ZSV, Z	ČJ, FrJ, D, ZSV	Z
	Psychosociální aspekty interkulturality			ČJ	
	Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	ČJ, AJ, NJ, FrJ	AJ, NJ, FrJ, ZSV	AJ, FrJ	AJ, FrJ
Environmentální výchova (EV)	Problematika vztahů organismů a prostředí	Z	Bi		
	Člověk a životní prostředí	FrJ, D, F, Ch, Bi, Z	FrJ, F, Ch	NJ, FrJ, D, F, Ch	ČJ, NJ, FrJ, Z
	Životní prostředí regionu a České republiky	F, Bi	FrJ, F	F	
Mediální výchova (MV)	Média a mediální produkce	M, Bi, Z	FrJ, M, INF, Bi, Z	ČJ, FrJ, ZSV, F, Bi	NJ, M, ZSV, Z
	Mediální produkty a jejich významy	NJ, M, INF, VV, TV	ČJ, FrJ, TV	ČJ, TV, HV	NJ, M, TV
	Uživatelé		ČJ, INF		NJ
	Účinky mediální produkce a vliv médií	FrJ	ČJ, FrJ, ZSV	NJ, FrJ, D, ZSV	NJ, ZSV
	Role médií v moderních dějinách	FrJ	FrJ	FrJ, D	NJ, ZSV

Označení tříd:

Vyšší stupeň osmiletého gymnázia: 1. A (1. A – kvinta), 2. A (2. A – sexta), 3. A (3. A – septima), 4. A (4. A – oktáva)

Čtyřleté gymnázium: 1. B, 2. B, 3. B, 4. B

Zkratky předmětů jsou uvedeny v souladu s následujícím učebním plánem.

4. Učební plán

Učební plán pro nižší stupeň osmiletého gymnázia od 1. 9. 2024 (platí pro primu, vyšší ročníky se řídí plánem z roku 2020)										
Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Předmět	Zkratka	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	Celkem	Časová dotace	
									skutečná	minimální
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	ČJ	5	4	4	4	17	17	15
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	AJ	4	4	3	3	14	14	12
	Další cizí jazyk	Německý / Španělský / Francouzský jazyk	NJ/ŠpJ/ FrJ	0	0	3	3	6	6	6
Matematika a její aplikace		Matematika	M	5	4	4	4	17	17	15
Informatika a komunikační technologie		Informatika	INF	1	1	1	1 + 1	4	4 + 1	4
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	D	2	2	2	2	8	13	11
	Výchova k občanství	Občanská výchova	OV	1	1	1	2	5		
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	F	2	2	2	2 + 0,5	8,5	28 + 2	21
	Chemie	Chemie	Ch	0	2	2 + 0,5	2 + 0,5	7		
	Přírodopis	Biologie	Bi	2	2	2 + 0,5	1	7,5		
	Zeměpis	Zeměpis	Z	2	2	1	2	7		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	HV	1	1	1	1	4	10	10
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	VV	2	2	2	0	6		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	VKZ	0	0	0	1	11	11	10
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	TV	2	3	2	2			
Člověk a svět práce: 3 h dle RVP ZV integrovány do INF (1 h), F (0,5 h), Ch (1 h), Bi (0,5 h)								---	10 h (OV)	3
Disponibilní hodiny				viz rozpis				---	---	18
Celkem				29	30	31	32	122	122	122

Integrace:

- Člověk a svět práce:* - tematický okruh Práce s laboratorní technikou: 2 x 0,5 h v Ch a Bi v tercii z časové dotace, 2 x 0,5 h v F a Ch v kvartě z časové dotace vzdělávací oblasti Člověk a příroda
 - tematický okruh Využití digitálních technologií: 1 h v INF v kvartě z časové dotace vzdělávací oblasti Informatika
 - tematický okruh Svět práce je integrován do výuky OV v kvartě (10 hodin)
- Výchova ke zdraví:* - vzdělávací obor Výchova ke zdraví je realizován jako samostatný předmět v kvartě (1 h z časové dotace vzdělávací oblasti Výchova ke zdraví)

Průřezová témata: jsou integrována do obsahu předmětů jednotlivých vzdělávacích oborů

Využití disponibilních hodin:

<i>Jazyk a jazykové komunikace</i>	4 h	Český jazyk	2 h
		Anglický jazyk	2 h
<i>Matematika a její aplikace</i>	2 h	Matematika	2 h
<i>Člověk a společnost</i>	3 h	Občanská výchova	3 h
<i>Člověk a příroda</i>	7 h	Fyzika	2 h
		Chemie	3 h
		Biologie	2 h
		Zeměpis	2 h
<i>Umění a kultura</i>	1 h	Výtvarná výchova	1 h
Celkem	18 h		18 h

Dělení hodin, volitelné předměty:

- Výuka anglického jazyka, dalšího cizího jazyka a informatiky je vždy dělená na dvě skupiny.
- V tercii a kvartě mají žáci v rámci výuky dalšího cizího jazyka možnost volby mezi výukou německého, španělského a francouzského jazyka.

Učební plán pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium od 1. 9. 2024

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Předmět	Zkratka	1. A, B	2. A, B	3. A, B	4. A, B	Celkem	Časová dotace	
									skutečná	minimální
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	ČJ	4	4	3	5	16	16	12
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	AJ	3	4	3	4	14	14	12
	Další cizí jazyk *)	Německý jazyk / Francouzský jazyk / Ruský jazyk / Španělský jazyk	NJ/FrJ/RJ/ŠpJ	3	3	3	4	13	13	12
Matematika a její aplikace		Matematika	M	4	4	4	4	16	16	10
Informatika a komunikační technologie		Informatika	INF	2	2	0	0	4	4	4
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	D	2	2	2	0	6	41	36
	Obč. a spolvěd. základ	Základy spol. věd	ZSV	2	1	2	2	7		
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	F	2,5	2	2,5	0	7		
	Chemie	Chemie	Ch	2	2,5	2,5	0	7		
	Biologie	Biologie	Bi	2,5	2,5	3	0	8		
	Geografie Geologie	Zeměpis	Z	2	2	0	2	6		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	HV	2	2	0	0	4	4	4
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	VV							
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	8	8	8
	Tělesná výchova									
Volitelné vzdělávací aktivity		viz příloha č. 3				6	10	16	16	8
Disponibilní hodiny				viz rozpis				---	---	26
Celkem				33	33	33	33	132	132	132

*) V případě dostatečného zájmu škola zajistí výuku jiného cizího jazyka.

Označení tříd:

Vyšší stupeň osmiletého gymnázia: 1. A (1. A – kvinta), 2. A (2. A – sexta), 3. A (3. A – septima), 4. A (4. A – oktáva)

Čtyřleté gymnázium: 1. B, 2. B, 3. B, 4. B

Pojmem 1. ročník rozumíme paralelní třídy 1. A – kvinta vyššího stupně osmiletého gymnázia a 1. B čtyřletého gymnázia (analogicky i vyšší ročníky).

Integrace:

Člověk a svět práce: vzdělávací oblast integrována do Základů společenských věd (30 hodin ve 3. ročníku)

Výchova ke zdraví: vzdělávací obor integrován do Biologie (15 hodin ve 3. ročníku), do ZSV (7 hodin celkem v 1. a 2. ročníku) a do následujících akcí: lyžařský výcvikový kurz, sportovně turistický kurz, tematické besedy s náměty prevence (5 h během studia 1. – 3. ročníku)

Geografie, Geologie: oba vzdělávací obory jsou realizovány v rámci předmětu Zeměpis

Průřezová témata: integrována do obsahu předmětů jednotlivých vzdělávacích oborů

Využití disponibilních hodin:

<i>Jazyk a jazykové komunikace</i>	8 h (ČJ – 4 h, AJ – 2 h, NJ/FrJ/RJ/ŠpJ – 1 h)
<i>Matematika a její aplikace</i>	6 h
<i>Člověk a společnost, člověk a příroda</i>	5 h
<i>Volitelné vzdělávací aktivity</i>	6 h

Celkem **26 h**

Dělitelnost hodin, volitelné předměty:

- Výuka anglického jazyka probíhá souběžně pro třídy 1, A, B; 2. A, B formou streamingu. Žáci jsou rozděleni vždy do 4 skupin dle výkonnosti.

Součástí výuky anglického jazyka je v druhém a čtvrtém ročníku anglická konverzace v rozsahu 1 hodiny týdně – témata konverzace jsou zařazena do učiva ročníku.

- Výuka informatiky je dělená v 1. a 2. ročníku vždy na 2 skupiny.

- V 1. – 4. ročníku mají žáci v rámci výuky dalšího cizího jazyka možnost volby mezi výukou německého, francouzského a španělského jazyka. V případě dostatečného zájmu bude zajištěna výuka jiného cizího jazyka.

- V 1. a 2. ročníku mají žáci v rámci výuky vzdělávací oblasti Umění a kultura možnost volby mezi výukou hudební výchovy a výtvarné výchovy.

- Ve 3. a 4. ročníku mají žáci v rámci výuky bloků možnost volby předmětů dle nabídky.

Výuka předmětů bloků a seminářů probíhá společně vždy v rámci příslušného ročníku. Konkrétní rozpracování pro daný školní rok viz příloha č. 3 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

- Ve 4. ročníku mají žáci v rámci výuky seminářů možnost volby v rámci dané skupiny seminářů. Výuka předmětů seminářů probíhá společně vždy v rámci příslušného ročníku. Konkrétní rozpracování pro daný školní rok viz příloha č. 3 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

5. Učební osnovy

Ve všech ročnících může být během školního roku realizována sumarizace a prohlubování učiva v návaznosti na učivo předchozích ročníků včetně odpovídající klasifikace.

Ve všech tabulkách jsou učivo a výstupy dané RVP ZV (bez výstupů v rámci podpůrných opatření), resp. RVP G zvýrazněny červeně.

Integrované obory jsou pro přehlednost zvýrazněny modře nebo zeleně.

5.1 Učební osnovy pro nižší stupeň osmiletého gymnázia

Na následujících stránkách jsou zachyceny učební osnovy jednotlivých předmětů v pořadí, které odpovídá jejich řazení v učebním plánu. Učební osnovy volitelných předmětů jsou zařazeny ve zvláštní příloze Školního vzdělávacího programu spolu s tabelací jejich učebního plánu.

Ve sloupci **Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky** jsou pro průřezová témata používány následující zkratky:

OSV	Osobnostní a sociální výchova
VDO	Výchova demokratického občana
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
MKV	Multikulturní výchova
EV	Environmentální výchova
MV	Mediální výchova

Zkratkou NG rozumíme třídy prima – kvarta nižšího stupně osmiletého gymnázia.

Vyučující i žáci dbají ve veškeré své činnosti spojené s výchovně vzdělávacím procesem na ochranu osobních údajů. Vyučující ve všech předmětech i jiné školní činnosti dbají na prevenci a průběžně a soustavně upozorňují žáky na problémy spojené se zneužíváním a lehkomyšlným zacházením s osobními údaji svými i cizích osob. Cílem této prevence je dosažení právního a osobního povědomí o důležitosti ochrany osobních údajů.

5.1.1 Český jazyk

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Český jazyk** vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Je určen všem žákům primy, sekundy, tercie a kvarty nižšího stupně osmiletého gymnázia.

Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Předmět se skládá ze tří částí, a to Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

Prima (5 hodin): jazyková výchova 2 hodiny, literární výchova 2 hodiny, komunikační a slohová výchova 1 hodina

Sekunda (4 hodiny): jazyková výchova 2 hodiny, literární výchova 1 hodina, komunikační a slohová výchova 1 hodina

Tercie (4 hodiny): jazyková výchova 2 hodiny, literární výchova 1 hodina, komunikační a slohová výchova 1 hodina

Kvarta (4 hodiny): jazyková výchova 2 hodiny, literární výchova 1 hodina, komunikační a slohová výchova 1 hodina

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách, dle aktuální potřeby jsou některé hodiny vyučovány v počítačové učebně. Při výuce předmětu je využíváno frontální výuky, skupinové práce i projektového vyučování. Výuka je podle možností doplněna návštěvou filmového a divadelního představení.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává žákům samostatnou práci tak, aby se naučili běžně pracovat s Pravidly českého pravopisu a se Slovníkem spisovné češtiny
- prostřednictvím postupně stále náročnějších všestranných rozborů upevňuje znalosti z mluvnice, stylistiky, syntaxe
- výběrem samostatné četby a následným rozбором textu prohlubuje poznatky o literárních dílech a současně tříbí vyjadřování

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- cílenými úkoly a rozбором textů učí žáky zpracovávat text tak, aby jim byl oporou při samostatném studiu, aby dokázali samostatně zpracovaný text použít jako východisko pro argumentaci

Kompetence komunikativní

Učitel:

- zadáváním mluvních cvičení, mluvených referátů a dalších samostatných vystoupení upevňuje v žácích dovednosti verbální i neverbální komunikace, upevňuje poznatky o spisovném projevu, upozorňuje žáky na vhodné využívání jazykových prostředků vzhledem ke komunikačnímu záměru
- vhodnými příklady z veřejného života a ze sdělovacích prostředků posiluje vědomí důležitosti kultivovaného jazykového projevu

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vyžaduje na žácích zdvořilé a slušné chování, upozorňuje na provázanost využívání jazykových prostředků a úrovně mezilidských vztahů

Kompetence občanské

Učitel:

- zadáváním vybraných úkolů posiluje v žácích vědomí občanské odpovědnosti, učí je pravidlům kontaktu s občanskými institucemi

Kompetence pracovní

Učitel:

- důsledným přístupem a kontrolou domácích úkolů, čtenářských deníků a průběžné práce vytváří v žácích žádoucí pracovní návyky a pocit zodpovědnosti za vykonanou práci

Učební osnovy pro český jazyk	Prima	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje útvary, z nichž se skládá jazyk - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - zná základní jazykovědné příručky - vyjmenuje tři hlavní jazykové příručky, umí v nich nalézt požadovanou informaci - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - zná správnou výslovnost samohlásek a souhlásek a umí ji správně aplikovat - správně aplikuje intonaci vzhledem k jejich druhu - s přihlédnutím k charakteru sdělení používá důraz a dbá na správné umístění slovního přízvuku - umí provést slovtvorný, morfematický a tvaroslovný rozbor slova - zná pravidla pro tvoření slov odvozováním a dovede je správně aplikovat - správně aplikuje pravopisná pravidla pro psaní zdvojených hlásek, skupin bě-bje, pě, vě-vje, mě – mně; předpon s-/se-, z-/ze-, vz-/vze-; předložek s-/se, z/ze, vyjmenovaných slov 	<p>1. Rozvrstvení národního jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - spisovné a nespisovné útvary a prostředky - čeština (jazyk národní, jazyk mateřský) - jazykové příručky - jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči) <p>2. Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - hláskosloví - slovní přízvuk a přízvuk větný - zvuková stránka věty <p>3. Nauka o slově</p> <ul style="list-style-type: none"> - způsoby tvoření slov - stavba slova - střídání hlásek při odvozování -pravopis slova 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etnický původ <p>Na vývoji českého jazyka ukázat postupné rozdělení slovanských národů, ale i jejich blízkost</p> <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Komunikace <p>Pravidla vedení monologu a dialogu Komunikace v různých řečových situacích</p>

Učební osnovy pro český jazyk	Prima	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - odlišuje podstatná jména obecná a vlastní - aplikuje pravopisná pravidla pro psaní vlastních jmen - rozlišuje podstatná jména konkrétní a abstraktní a chápe jejich použití v jazyce - skloňuje podstatná jména pomnožná, látková a hromadná a správně je používá v textu - rozlišuje druhy přídavných jmen a správně je skloňuje - správně stupňuje přídavná jména - aplikuje pravidla pro skloňování zájmen - určuje druhy zájmen - přiřazuje číslovky k jednotlivým druhům a správně je používá v textu -určuje u sloves mluvnické kategorie způsobu a času - určí základní větné členy - aplikuje pravopisná pravidla související se shodou přísudku s podmětem -rozlišuje rozvíjející větné členy a zná jejich funkci ve větné stavbě - odlišuje větu jednoduchou a souvětí - odlišuje řeč přímou a nepřímou 	<p>4. Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména - přídavná jména - zájmena - číslovky - slovesa <p>5. Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní větné členy - rozvíjející větné členy - věta jednoduchá a souvětí - tvoření vět - stavba textu - přímá a nepřímá řeč 	

Učební osnovy pro český jazyk	Prima	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - nachází principy časové posloupnosti ve vypravování - člení text na odstavce - dokáže vytvořit osnovu textu formou hesel - uceleně reprodukuje přečtený text - vypravuje příběh inspirovaný obrázkem - dokončí příběh podle předem určeného úvodu či závěru - vytváří popis předmětu, osoby, pracovního postupu, popis dějový, popis krajiny - provede výpisek z určeného textu formou hesel - odlišuje výpisek a výtah - vytváří osobní i úřední dopisy, umí komunikovat i elektronicky (e-mail) <ul style="list-style-type: none"> - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - odlišuje sloku, verš a rým - charakterizuje postavy přečteného textu 	<p>6. Sloh a komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypravování - popis - práce s informacemi -komunikační žánry (vzkaz, inzerát, dotazník, pozvánka) - dopis úřední, dopis osobní a e-mail <p>7. Základy literární teorie a historie</p> <ul style="list-style-type: none"> - struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry) <p>8. Způsoby interpretace literárních a jiných děl</p>	<p>MV</p> <p>- Stavba mediálních sdělení Schopnost zapojení jedince do mediální komunikace, schopnost tvorby pro média</p> <p>Biologie, fyzika – využívání vhodných témat k praktickému použití pracovního postupu (průběžně) Výtvarná výchova – estetické pojetí předmětu (průběžně)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Jsme Evropané Literární díla jako jeden ze zdrojů evropské kultury a civilizace Dějepis – bájesloví jako jeden z pramenů historického poznání (průběžně) Občanská výchova – zdroje národní identity Dějepis – kritický přístup k pramenům (průběžně)</p>

Učební osnovy pro český jazyk	Prima	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vymezuje pojmy bajka, báje, mýtus, epos, pověst - rozliší pohádku autorskou a lidovou - vyjmenuje světově proslulá díla s dobrodružnou a humoristickou tematikou - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - charakterizuje základní rysy dramatu - charakterizuje dobrodružné příběhy a postavy, které v nich vystupují - uvede příklady dobrodružné literatury - nachází kompoziční prostředky – gradace napětí, charakteristika, popis prostředí - rozlišuje humor a nadsázku - zhodnotí význam rodiny a hodnotných mezilidských vztahů na příkladech uvedených v příbězích - odlišuje ich formu a er formu - reprodukuje příběh popsany v textu - aplikuje pravidla obecně platná pro recitaci poezie, umí deklamovat umělecký text - dovede bezchybně přečíst ukázkou uměleckého textu a následně reprodukovat její obsah - zná významné české a světové dramatiky - popíše hlavní rysy komiksu - pojmenuje části mediálně užitého textu 	<ul style="list-style-type: none"> - Bajky - Báje, mýty a eposy - Pověsti - Pohádky lidové a autorské - Dobrodružné příběhy - Humoristická literatura - Lyrika - Lyrickoepické žánry - Drama - Komiks - Mediální výchova 	<p>OSV - Mezilidské vztahy Znalost a aplikace forem chování jedince prospívajícího společnosti i jemu samému při společenských příležitostech</p> <p>OSV - Mezilidské vztahy Poznávání a upevňování dovedností vedoucích k podpoře dobrých mezilidských vztahů, respektování práv druhých</p> <p>Občanská výchova – prima (rodinný život)</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola Budování vědomí o modalitě participace žáků na budování demokratických vztahů ve škole</p>

Učební osnovy pro český jazyk	Sekunda	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- převádí slovesa do činného a trpného rodu</p> <p>- bezchybně skloňuje podstatná jména označující párové části těla, pomnožná jména místní, vlastní jména</p> <p>- zaměňuje vztažná zájmena který a jenž</p> <p>- převádí slovesa do činného a trpného rodu</p> <p>- zeslabuje a zesiluje význam příslovcí</p> <p>- aplikuje v textu vhodná příslovce náležitého stupně</p> <p>- správně aplikuje pravopisná pravidla týkající se psaní předpon s-, z- a vz-, velkých písmen ve vlastních jménech a názvech a bě/bje, pě-, vě/vje, mě/mně</p>	<p>1. Tvarosloví</p> <p>- tvary podstatných jmen označujících části těla</p> <p>- gramatická životnost</p> <p>- skloňování a užívání vztažných zájmen</p> <p>- přítomné tvary sloves</p> <p>- příčestí činné</p> <p>- slovesný rod</p> <p>- tvoření a stupňování příslovcí</p> <p>- spojky, částice, citoslovce</p> <p>2. Pravopis</p> <p>- psaní i/y, í/ý</p> <p>- předpony s-, z- a vz-</p> <p>- psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech</p> <p>- psaní bě/bje, pě-, vě/vje, mě/mně</p> <p>- lexikální a morfológický pravopis</p>	<p>OSV</p> <p>- Seberegulace a sebeorganizace Rozvíjení plánovacích schopností v oblasti organizace vlastního času a stanovení osobních cílů</p> <p>- Komunikace Osvojování si technik asertivní komunikace a přesvědčovacích dovedností</p> <p>Matematika – přesné formulování zadání slovních úloh (průběžně)</p> <p>Tělesná výchova – pravidla platná pro daný typ sportu (průběžně)</p>

Učební osnovy pro český jazyk	Sekunda	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, která slova jsou obecně česká, nářeční nebo slangová - vyhledá v textu nespisovné výrazy a nahradí je slovy spisovnými - rozlišuje slova knižní, básnická, hovorová a publicisty - vyjmenuje způsoby obohacování slovní zásoby - tvoří k slovům antonyma a synonyma - vysvětlí členění homonym - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh 	<p>3. Nauka o tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam slov - slovní zásoba a způsoby jejího obohacování - obohacování slovní zásoby - slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma <p>4. Nauka o významu slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - slova jednoznačná a mnohoznačná - synonyma, antonyma a homonyma - archaismy, historismy a neologismy 	<p>OSV</p> <p>- Kreativita</p> <p>Rozvíjení vrozených dispozic k originálnímu zpracování zadaného úkolu</p>

Učební osnovy pro český jazyk	Sekunda	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří stručný popis pracovního postupu zvolené činnosti - rozlišuje popis a charakteristiku osoby - sestaví životopis svůj, svého spolužáka, rodinného příslušníka či známé osobnosti - orientuje se ve školním řádu a řádu knihovny - pracuje s jazykovými příručkami při vyhledávání neznámých slovních spojení - sestaví jednoduchý soubor pravidel sportovních, herních či jazykových - získá a vyhodnotí pomocí vlastních anketních otázek informaci týkající se mínění vztahujícího se k zadanému tématu - vyplní žádost o vydání cestovního pasu – tiskopisu - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<p>7. Popis</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis pracovního postupu - subjektivně zabarvený popis (líčení) - popis osoby a charakteristika - popis předmětu - popis uměleckého díla <p>8. Životopis a žádost</p> <ul style="list-style-type: none"> - strukturovaný životopis - souvislý životopis - žádost - motivační dopis <p>9. Práce s informacemi</p> <ul style="list-style-type: none"> - výtah - výpisek - práce s grafy a tabulkami 	

Učební osnovy pro český jazyk	Sekunda	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší poezii, prózu a drama - odlišuje sloku, verš a rým - charakterizuje postavy přečteného textu - porovná povídku, novelu a román - uvede nejznámější české a světové autory fantasy a sci-fi - vyloží pojmy metafora, metonymie, apostrofa, alegorie, bajka - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje fikci a skutečnost - rozvíjí abstraktní myšlení, fantazii a představivost - vyhledává a vysvětluje obrazná pojmenování - rozlišuje základní literární druhy a žánry a uvádí jejich výrazné představitele - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - uceleně reprodukuje přečtený text - rozlišuje druhy druhů balad - vyhledává akrostich, oxymóron, hyperbolu, epiteton - zná významné autory nonsensové literatury - vyhledává v textech prvky nonsensu 	<p>10. Literární druhy a žánry</p> <ul style="list-style-type: none"> - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <ul style="list-style-type: none"> - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům <p>- Próza</p> <p>- Poezie</p> <p>- Nonsens</p>	<p>Dějepis – kritický přístup k historickým faktům (průběžně)</p> <p>EV</p> <p>- Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Žák si vytváří povědomí o člověku jako o součásti přírody, je veden k zodpovědnosti za chování vůči přírodě, uvědomuje si nebezpečí vyplývající z disharmonického vztahu člověk – příroda</p> <p>Biologie, fyzika, chemie, zeměpis – poukazovat na vhodných případech na možné důsledky neuváženého nakládání s přírodním bohatstvím pro člověka (průběžně)</p>

Učební osnovy pro český jazyk	Sekunda	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uvede podstatné rysy vývoje literatury v období starověku - na příkladech stěžejních děl doloží jejich přínos pro následný literární vývoj - zamýšlí se nad hodnotami vyznávanými ve středověku - nachází prvky humanistické filozofie aplikované v renesančních dílech - vysvětlí specifičnost vývoje české barokní literatury ve srovnání s barokním evropským uvažováním - doloží na literárních příkladech odraz evropského myšlení na vývoj společnosti k její občanské podobě - nachází v textu strukturu obrácené pyramidy a klišé -identifikuje komunikační záměr autora 	<ul style="list-style-type: none"> - Starověká literatura - Středověká literatura - Renesance a humanismus - Baroko a klasicismus - Mediální výchova 	

Učební osnovy pro český jazyk	Tercie	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje hlavní jazykové skupiny v rámci indoevropských jazyků - zařazuje výrazivo do příslušných vrstev národního jazyka - aplikuje slovní zásobu podle komunikační situace - vyjmenuje způsoby obohacování slovní zásoby - slova cizího původu nahrazuje českými ekvivalenty za pomoci slovníku cizích slov - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - vyhledává v textu slova přejatá - aplikuje pravopisná pravidla pro slova přejatá - zná a správně používá pravidla výslovnosti přejatých slov - bezchybně skloňuje slova přejatá, včetně výrazu kolísajících mezi vzory píseň a růže - skloňuje bezchybně zájmeno týž, tentýž a aplikuje jeho tvary v textu - rozlišuje vid dokonavý a nedokonavý - aplikuje celé slovesné a jmenné paradigma v textech - vyhledá a určí neohebná slova v textu - spojuje předložky s příslušným pádem - rozlišuje spojovací výrazy souřadící a podřadící - vysvětlí funkci části a citoslovcí v textu 	<p>1. Obecné výklady o jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indoevropské jazyky - Národní jazyk a jeho rozvrstvení <p>2. Nauka o tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obohacování slovní zásoby - Slova přejatá <p>2. Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - skloňování obecných slov přejatých - slovesný vid - pravopis koncovek jmen a sloves - neohebné slovní druhy 	<p>VMEGS</p> <p>- Evropa a svět nás zajímá Zážitky a zkušenosti z cestování po Evropě a větě, zvyky a tradice evropských národů.</p> <p>Zeměpis – sekunda (geografické rozložení evropských jazykových skupin) Občanská výchova – kvarta (multikulturalita sjednocující se Evropy)</p> <p>OSV</p> <p>- Kooperace a kompetice Rozvoj individuálních dovedností důležitých pro řešení konfliktů a řešení sociálních dovedností pro kooperaci</p>

Učební osnovy pro český jazyk	Tercie	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje holé, rozvité a několikanásobné větné členy - určuje významové poměry mezi větnými členy a mezi větami - aplikuje pravidla pro psaní čárek ve větě jednoduché a v souvětí - vysvětlí pojmy vsuvka a samostatný větný člen - určuje druhy vět vedlejších - graficky znázorní stavbu souvětí <ul style="list-style-type: none"> - napíše přímou a nepřímou charakteristiku kamaráda, oblíbené literární nebo filmové postavy <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává v textu slova odborná - sestaví odborný text - přednese krátkou přednášku na libovolné téma probírané v ostatních předmětech - vyhledá reportáž v denním tisku, zaujme k ní stanovisko, které zdůvodní - napíše recenzi na libovolné dílo, které si sám vybere 	<p>3. Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - věta jednoduchá - rozvíjející větné členy - několikanásobné větné členy, významové poměry - souvětí podřadné - souvětí souřadné <p>4. Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravopis i/í/y/ý - pravopis předpon s-/z-/vz- a předložek s/se a z/ze - syntaktický pravopis <p>5. Charakteristika</p> <p>6. Výklad</p> <ul style="list-style-type: none"> - teze <p>7. Reportáž a recenze</p>	<p>Chemie – pravidla tvorby chemického názvosloví (průběžně)</p> <p>Občanská výchova – prima (jednání jedince s úřadem)</p> <p>Anglický jazyk – pravidla výslovnosti anglických slov v češtině (průběžně)</p>

Učební osnovy pro český jazyk	Tercie	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - napíše úvahu na aktuální téma - vysvětlí rozdíl mezi úvahou a výkladem - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - správně aplikuje své poznatky při vytváření přihlášky, objednávky, pozvánky a žádosti - odlišuje text dramatický od prózy a poezie, dokáže je vymezit a popsat jejich charakteristické vlastnosti - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - odlišuje tvorbu lidovou a umělou - uvědomuje si žánrovou pestrost literatury - používá literaturu jako zdroj poznání - rozlišuje novelu a povídku 	<p>8. Úvaha</p> <p>9. Přihláška, objednávka, pozvánka, žádost</p> <p>10. Literární druhy a žánry</p> <ul style="list-style-type: none"> - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické - v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <ul style="list-style-type: none"> - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům <p>- Žánrová literatura</p>	

Učební osnovy pro český jazyk	Tercie	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uvede nejvýznamnější představitele literatury faktu - identifikuje jazykové prostředky typické pro literaturu faktu a publicistiku - charakterizuje tvorbu vybraných světových autorů období 19. a 1. poloviny 20. století - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - vymezí pojem epigram, balada, sociální balada - charakterizuje žánr povídky; vyjmenuje jeho hlavní typy ve světové literatuře - uceleně reprodukuje přečtený text - popisuje strukturu a jazyk literárního díla - rozlišuje prostředky jazykové a situační komiky - rozlišuje fikci a skutečnost -- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v různých typech informačních zdrojů 	<ul style="list-style-type: none"> - Literatura faktu a publicistika - Romantismus - Realismus - Česka a světová literatura na přelomu století - Meziválečná literatura - Historie českého a světového divadla 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Komunikace <p>Rozvíjení komunikačních dovedností, posilování schopností správného vyjadřování</p> <p>Matematika, biologie, chemie, dějepis, zeměpis, občanská výchova, hudební výchova, výtvarná výchova – zpracování vhodného odborného tématu formou výkladu (průběžně)</p>

Učební osnovy pro český jazyk	Kvarta	Strana 15
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyloží hlavní etapy historického vývoje českého jazyka - uvede významné osoby a díla české lingvistiky - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - odlišuje složeniny vlastní a splešky - aplikuje pravopisná pravidla pro psaní spojovníku ve složených přídavných jménech - u odvozených slov vyznačí základové slovo a použitý slovtvorný prostředek - vysvětlí princip přechylování - rozlišuje iniciálové zkratky a zkratková slova - vyhledá v textu mnohovýznamová slova - určí význam základní a přenesený - tvoří k slovům antonyma a synonyma - vysvětlí členění homonym - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - rozlišuje jednotlivé slovní druhy - určuje mluvnické významy u ohebných slov - doplňuje slova do textu v náležitém tvaru 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Původ a základy vývoje češtiny <ul style="list-style-type: none"> - skupiny jazyků - vývoj českého jazyka - útvary českého jazyka - jazykověda a její disciplíny 2. Zvuková stránka jazyka <ul style="list-style-type: none"> - zásady spisovné výslovnosti, intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) - zvuková stránka slova - zvuková stránka věty 3. Tvoření slov <ul style="list-style-type: none"> - stavba slova - způsoby tvoření slov 4. Pravopis související se stavbou slova <ul style="list-style-type: none"> - pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební - pravopis velkých písmen 5. Význam slova <ul style="list-style-type: none"> - slovo a jeho význam, ustálená spojení - synonyma, homonyma, antonyma - obohacování slovní zásoby 6. Slovní druhy <ul style="list-style-type: none"> - mluvnické významy a tvary slov - ohebné slovní druhy - nepravidelná slovesa a přechodníky - neohebné slovní druhy 	<p>Občanská výchova – formování a prosazování vlastního názoru (průběžně)</p> <p>Dějepis – historický vývoj ve vztahu k národnímu jazyku (průběžně)</p> <p>OSV</p> <p>- Komunikace</p> <p>Zdokonalování dovedností pro sdělování verbální i neverbální, důraz na řečnická specifika</p>

Učební osnovy pro český jazyk	Kvarta	Strana 16
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - rozlišuje věty dvojčlenné, jednočlenné a větné ekvivalenty a jejich funkce - rozlišuje souvětí podřadné a souřadné - určuje druhy vedlejších vět - rozlišuje významové poměry mezi souřadně spojenými větnými členy nebo větami - zvládá pravidla interpunkce v složitém souvětí - rozlišuje zvláštnosti větné stavby a vsuvku - orientuje se v různých slohových útvarech a využívá vhodné jazykové prostředky 	<p>7. Stavba věty</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy vět podle komunikační situace - věta jednočlenná, věta dvojčlenná, větný ekvivalent - základní a rozvíjející větné členy - samostatný větný člen, osamostatněný větný člen, elipsa - souvětí podřadné a souvětí souřadné - pořádek slov ve větě - věta a výpověď - přímá a nepřímá řeč - slovosled - stavba textu <p>8. Slohotvorní činitelé</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové - naslouchání – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Objevujeme Evropu a svět Naše vlast a Evropa; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů Matematika, fyzika, chemie, dějepis, zeměpis, občanská výchova, biologie – využívání vhodných témat pro uplatnění výkladového postupu (průběžně) VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Učit se řešit konflikty a problémy ve společnosti demokratickými způsoby MV - Vnímání autora mediálních sdělení Identifikování postojů a názorů autora Rozlišování výrazových prostředků při jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názorů nebo postojů Občanská výchova – posilování výchovy k toleranci, schopnost orientovat se v pluralitní společnosti (průběžně)

Učební osnovy pro český jazyk	Kvarta	Strana 17
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</p> <p>- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p> <p>- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p>- popisuje složitější pracovní postupy a umělecká díla</p> <p>- vytvoří umělecký popis zvoleného předmětu či pozorovaného jevu, popř. prostředí</p> <p>- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <p>- rozpozná základní rysy fejetonu</p> <p>- zapojuje se do diskusí na aktuální téma</p> <p>- obhájí své názory výstižnou argumentací</p> <p>- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p>- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p>- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p>	<p>9. Úvod do učiva slohu</p> <p>- mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse</p> <p>10. Popis</p> <p>-popis pracovního postupu -popis uměleckého díla -líčení</p> <p>11. Projev mluvený a psaný</p> <p>- soukromý a úřední dopis - proslov - diskuse</p> <p>12. Publicistické útvary</p> <p>- fejeton</p>	<p>VMEGS</p> <p>- Objevujeme Evropu a svět Naše vlast a Evropa; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů</p> <p>Matematika, fyzika, chemie, dějepis, zeměpis, občanská výchova, biologie – využívání vhodných témat pro uplatnění výkladového postupu (průběžně)</p>

Učební osnovy pro český jazyk	Kvarta	Strana 18
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - napíše text na odborné téma podle svého profesního směřování či zájmů - vyvozuje závěry na základě vlastních zkušeností a znalostí získaných při studiu - prezentuje vlastní postoje ke zvolené problematice, dovede je zdůvodnit 	<p>13. Výklad</p> <p>14. Úvaha</p>	<p>VDO</p> <p>- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Učit se řešit konflikty a problémy ve společnosti demokratickými způsoby</p> <p>MV</p> <p>- Vnímání autora mediálních sdělení Identifikování postojů a názorů autora Rozlišování výrazových prostředků při jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názorů nebo postojů</p> <p>Občanská výchova – posilování výchovy k toleranci, schopnost orientovat se v pluralitní společnosti (průběžně)</p>

Učební osnovy pro český jazyk	Kvarta	Strana 19
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - využívá při rozboru díla základních literárních pojmů - vyhledává obrazná pojmenování a pojmenovává je - pracuje s literárně teoretickými pojmy - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - používá literární příručky nebo jiné informační zdroje k vyhledání údajů o literátech a jejich tvorbě - porovnává postoje autorů různých národností na stejný problém, hledá kulturní diference a shody 	<p>15. Literární druhy a žánry</p> <ul style="list-style-type: none"> - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <ul style="list-style-type: none"> - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům <p>- Chvála vypravěčství</p> <p>- Naruby</p>	<p>MV</p> <p>- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Rozvíjení kritického přístupu k mediálním sdělením, rozlišování informativního, zábavního a reklamního sdělení, chápání jeho podstaty</p> <p>MV</p> <p>- Tvorba mediálního sdělení Práce s tiskem posiluje mediální výchovu a podporuje samostatné vytváření mediálních sdělení</p> <p>Zeměpis – hledání zeměpisných jmen na mapě (průběžně)</p>

Učební osnovy pro český jazyk	Kvarta	Strana 20
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v české divadelní tvorbě 20. století - přiřazuje světové i české tvůrce k jednotlivým básnickým směrům - sdělí hlavní vývojové fáze české poezie 19. a 20. století - jmenuje významné české básníky - vyloží pojmy proletářská poezie, poetismus, surrealismus - uvede autory poezie pro děti - nachází a určuje básnické prostředky v písňových textech - vymezuje pojem antiutopie a uvede hlavní představitele žánru - vyloží pojmy exilová a samizdatová literatura - sdělí jména významných českých prozaiků a uvede jejich stěžejní díla 	<ul style="list-style-type: none"> - Legendy českého divadla 20. století - Poezie - Písně a písničkáři - Vize a fantazie - Osudy 	<p>MV</p> <p>- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Rozvíjení kritického přístupu k mediálním sdělením, rozlišování informativního, zábavního a reklamního sdělení, chápání jeho podstaty</p> <p>MV</p> <p>- Tvorba mediálního sdělení Práce s tiskem posiluje mediální výchovu a podporuje samostatné vytváření mediálních sdělení</p> <p>Zeměpis – hledání zeměpisných jmen na mapě (průběžně)</p>

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Anglický jazyk** vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Je určen všem žákům primy, sekundy, tercie a kvarty nižšího stupně osmiletého gymnázia a navazuje na výuku českého jazyka.

Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky má být v případě výuky cizího jazyka dosaženo jazykové úrovně typu A2: „Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnaléhavějších potřeb.“

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

prima a sekunda: 4 hodiny týdně

tercie a kvarta: 3 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka Anglického jazyka je vedena důsledně v cizím jazyce, všechny hodiny jsou půlené a skupiny pracují v jazykových učebnách, v počítačových učebnách a ve třídách vybavených audiovizuální technikou. Výuka je výrazně propojena nejen s mateřským jazykem, ale též s hudební a dramatickou výchovou, z nichž přebírá některé techniky např. hraní rolí, dramatizace, improvizace ap., využívá se nahrávek, písniček a jiných textů v interpretaci rodilých mluvčích. Do výuky jsou zařazovány i vhodné počítačové programy, práce s internetem a různé tištěné i audiovizuální autentické materiály.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto. Jednotlivá téma nebo gramatické celky budou zařazeny do ročníků podle aktualizovaných učebnic.

Projekty budou řešeny v návaznosti na probírané tematické okruhy, a to na školní, eventuálně mezinárodní úrovni podle momentální situace a možností. Není zavazující pro všechny žáky.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova

- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- pravidelně do hodin zařazuje skupinovou i samostatnou práci s různými výstupy - zadává žákům úkoly, aby samostatně vyhledávali a třídili informace z různých zdrojů (učebnice, Internet, literatura, mapa)
- hodnotí práci žáků a učí žáka pracovat s chybou

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vytváří praktické problémové úlohy a situace a učí žáky problémy řešit pomocí metody hraní rolí

Kompetence komunikativní

Učitel:

- rozvíjí schopnosti žáka prezentovat a publikovat své názory a myšlenky (projekt, web, prezentace apod.)
- nacvičuje s žáky vystupování před kolektivem nebo rodilým mluvčím

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zařazuje do hodin kooperativní vyučování a týmovou práci, při které žáci procvičují osvojené jazykové prostředky a nacvičují hraní rolí

Kompetence občanské

Učitel:

- zadává referáty a mluvní i písemné projevy, aby žáci museli formulovat vlastní postoje, hájit svá práva a práva ostatních a sledovat dění ve třídě, škole, v místě bydliště a v celé společnosti

Kompetence pracovní

Učitel:

- napomáhá žákům používat při práci vhodné pomůcky a technologie (různé druhy slovníků a jejich specifika, počítačový výukový software apod.)
- zadáváním domácích úkolů vytváří u žáka pravidelné studijní a pracovní návyky a pomáhá žákovi s výběrem vhodného způsobu zaznamenávání a učení slovní zásoby

Učební osnovy pro anglický jazyk	Prima	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>POSLECH S PROZUMĚNÍM Žák: - rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových textech obsahujících známou slovní zásobu, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká jednoduchých osvojovaných témat, v případě potřeby s dopomocí učitele - rozumí jednoduchým pokynům učitele - rozumí autentickým výrazům všedního dne, mluví-li partner jasně, srozumitelně a pomalu - rozumí časovým údajům, cenám, číslům</p> <p>ČTENÍ S PROZUMĚNÍM Žák: - vyhledá základní požadované informace v jednoduchých textech odpovídající úrovni, často s využitím vizuální podpory - rozumí krátkým a jednoduchým textům pojednávajícím o běžných nenáročných tématech, často s vizuální oporou, vyhledá v nich základní požadované informace - učí se pracovat se slovníkem, odhadne významy jednoduchých slov z kontextu - orientuje se v číslech, čase, údajích o množství, ceně - rozumí jednoduchým pokynům, receptu, popisu události, informacím o počasí apod.</p>	<p>Mluvnice – rozvíjení používání základních gramatických jevů k realizaci jednoduchého komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby). Jazykové prostředky - fonetický přepis slov, základní pravidla výslovnosti větných celků a hlásek, frázování, slovní a větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči; fonetická transkripce Mluvnice - časování sloves be a have - modální slovesa: časování can - tvoření otázek - vazba there is / are - přivlastňovací a ukazovací zájmena - stavba věty - přítomný čas prostý – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky „ano / ne“, otázky - s tázacími zájmeny - příslovce častosti děje - řadové číslovky - předložky místa a času - přítomný čas průběhový – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky „ano / ne“, otázky s tázacími zájmeny - přítomný čas prostý vs přítomný čas průběhový - předmětná zájmena - minulý čas slovesa to be a pravidelných</p>	<p>Český jazyk – Průběžné srovnávání s mateřským jazykem</p> <p>Zeměpis – Průběžné srovnávání některých informací o anglicky mluvících zemích v souvislosti s konkrétními texty v učebnici, časopisech a na internetu</p> <p>Dějepis – Průběžné srovnávání některých informací o světových historických událostech v souvislosti s konkrétními texty v učebnici, časopisech a na internetu</p> <p>Občanská výchova – Chování ve společnosti</p> <p>Hudební výchova – Práce s anglickými písňovými texty</p> <p>Informatika – Průběžně využití dovedností získaných v INF při psaní dokumentů ve Word, vytváření prezentací v Power Point, psaní mailů apod.</p> <p>- V případě navázání úspěšné mezinárodní spolupráce možnost využití dalších moderních komunikačních technologií a prostředků (VOIP telefonie, chat, webová kamera,...)</p>

Učební osnovy pro anglický jazyk	Prima	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- rozumí jednoduchému textu obsahujícímu zeměpisné údaje</p> <p>MLUVENÍ Žák: - zeptá se na základní informace a jednoduchým způsobem reaguje v běžných v neformálních situacích - dorozumí se jednoduchým způsobem, komunikace závisí na pomalé, případně opakované formulaci - vyjadřuje se v jednoduchých, převážně izolovaných spojeních o členech své rodiny, jednoduchým způsobem představí kamarády a školu, uvede, co má rád a co rád dělá, a užívá jednoduché gramatické jevy a slovní zásobu odpovídající své jazykové úrovni - jednoduchým způsobem vypráví elementární příběh či událost - popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti za použití elementárních vět - představí, přivítá a rozloučí se - zeptá se na novinky a jak se komu daří - požádá o něco a poděkuje - jednoduchým způsobem porovná velikost, kvalitu a intenzitu - používá jednoduché časové a místní údaje</p>	<p>- a nepravidelných sloves, kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky „ano / ne“, otázky s tázacími zájmeny - počitatelná a nepočitatelná podstatná jména - neurčitá zájmena <i>some / any</i> - <i>How much / How many?</i> - neurčitý člen a / an, určitý člen the - <i>a little / a few</i> - otázky s How + přídavné jméno - stupňování přídavných jmen - přirovnání <i>as ... as</i> - <i>Podle situace ve skupině a aktuální potřeby je možné prohlubovat, systematizovat a upevňovat některé gramatické jevy a struktury z předcházejícího období včetně receptivních a produktivních dovedností.</i> - <i>Dle pokročilosti dané skupiny a podle aktuál. komunikativních potřeb je event. možné zařadit další gramatické struktury (individualizace výuky pro nadané žáky).</i></p> <p>Pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov, pravidla interpunkce</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (průběžně):</p> <p>OSV - Rozvoj schopností poznávání cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium - Kreativita nápad, originalita, schopnost vyjádřit se různými jazykovými prostředky - Poznávání lidí vzájemné poznávání ve skupině/třídě - Komunikace dovednosti pro verbální sdělování, vedení dialogu, komunikace v různých situacích - Kooperace a kompetice rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci v páru a ve skupině</p> <p>MKV - Kulturní diference respektování kulturních, etnických a jiných odlišností</p>

Učební osnovy pro anglický jazyk	Prima	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- vyjádří se o množství - krátce a jednoduše pohovoří na témata probíraná v ročníku</p> <p>PSANÍ Žák: - vyplní základní údaje o sobě v jednoduchém formuláři - napíše elementární texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat a užívá jednoduché gramatické jevy a slovní zásobu odpovídající své jazykové úrovni - přiměřeně srozumitelně reaguje na jednoduché písemné sdělení - napíše krátký text na pohlednici, recept, jednoduchý text o oblíbeném zvířeti, krátké vyprávění o prázdninách, stručné představení své země</p>	<p>- fonetická abeceda - pravopis slov osvojené slovní zásoby - přízvuk slov a intonace ve větě - znělé a neznělé <i>th</i> - výslovnost koncového <i>-s/-es</i> - výslovnost samohlásek <i>i: / ɪ</i> - výslovnost <i>-ed / -d</i> - výslovnost <i>æ / a:</i> - výslovnost <i>ɹ</i> - výslovnost <i>p</i> - výslovnost <i>v / ɔ:</i></p> <p>Slovní zásoba – rozvíjení základní slovní zásoby k jednoduché ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem</p> <p>- měsíce v roce, datum, kalendářní rok - každodenní činnosti a volnočasové aktivity - domácí práce, nákupní seznam - oslava narozenin - každodenní činnosti a volnočasové aktivity - popis zvířat, jejich pohyb, zvyky, strava - geografické názvy a pojmenování - počasí - vybraná přídavná jména vhodná k porovnávání - prázdniny, dovolená - cestování, dopravní prostředky - jídlo, stravovací návyky, příprava jídla – recept - jídelníček, v kavárně, v restauraci</p>	<p>VMEGS - Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět, mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů</p> <p>MV - Multikulturalita multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání</p> <p>EV komunikace o problémech životního prostředí</p> <p>MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení kritický přístup ke zpravodajství a reklamě, identifikování základních orientačních prvků v textu - Tvorba mediálního sdělení</p>

Učební osnovy pro anglický jazyk	Prima	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov, volný čas, škola, kalendářní rok - aktuální činnosti, zvířata, každodenní činnosti - cestování - stravovací návyky - počasí <p>Reálie anglicky mluvících zemí – školní rok ve Velké Británii, svátky ve Velké Británii, domácí mazlíčci a zvířata ve Velké Británii, jak Britové tráví a trávili dovolenou, zeměpis Spojeného království a USA</p> <p>Typy textů oslovení, pozdrav, reakce na oslovení, přivítání, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, formální a neformální žádost, návrh a nabídka, zpráva, souhlas/nesouhlas, telefonování, osobní dopis, email, formulář, dotazník, jednoduchý popis osoby, věci a události, příkaz, zákaz, recept, ilustrovaný příběh, komiks</p>	

Učební osnovy pro anglický jazyk	Sekunda	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>POSLECH S PROZUMĚNÍM Žák: - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech obsahujících známou slovní zásobu, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká jednoduchých osvojených témat</p> <p>ČTENÍ S PROZUMĚNÍM Žák: - vyhledá základní požadované informace v jednoduchých textech odpovídající úrovni - rozumí krátkým a jednoduchým textům pojednávajících o běžných nenáročných tématech, vyhledá v nich základní požadované informace - orientuje se v jednoduchém popisu rodinných vztahů - rozumí nekomplikovanému detektivnímu příběhu - rozumí jednoduchému textu obsahujícímu zeměpisné či historické údaje - při práci s textem v případě potřeby použije slovník</p> <p>MLUVENÍ Žák: - se zeptá na základní informace a přiměřeně své</p>	<p>Mluvnice – rozvíjení používání základních gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). Jazykové prostředky - fonetický přepis slov, základní pravidla výslovnosti větných celků a hlásek, frázování, slovní a větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči; fonetická transkripce</p> <p>Mluvnice - vyjádření budoucího děje pomocí <i>going to</i> - kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky „ano / ne“, otázky s tázacími zájmeny - přídavná jména a příslovce - modální sloveso <i>have to</i> - kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky „ano / ne“, otázky s tázacími zájmeny - návrhy - přítomný čas průběhový – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky „ano / ne“, otázky s tázacími zájmeny - přítomný čas prostý vs přítomný čas průběhový - sloveso <i>to be</i> v minulém čase – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky „ano / ne“, otázky s tázacími zájmeny</p>	<p>Český jazyk – Průběžné srovnávání s mateřským jazykem</p> <p>Zeměpis – Průběžné srovnávání některých informací o anglicky mluvících zemích v souvislosti s konkrétními texty v učebnici, časopisech a na internetu</p> <p>Dějepis – Průběžné srovnávání některých informací o světových historických událostech v souvislosti s konkrétními texty v učebnici, časopisech a na internetu</p> <p>Občanská výchova – Chování ve společnosti</p> <p>Hudební výchova – Práce s anglickými písňovými texty</p> <p>Informatika – Průběžně využití dovedností získaných v INF při psaní dokumentů ve Word, vytváření prezentací v Power Point, psaní mailů apod.</p> <p>- V případě navázání úspěšné mezinárodní spolupráce možnost využití dalších moderních komunikačních technologií a prostředků (VOIP telefonie, chat, webová kamera,...)</p>

Učební osnovy pro anglický jazyk	Sekunda	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>jazykové úrovni reaguje v běžných neformálních situacích</p> <ul style="list-style-type: none"> - nekomplikovaně mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších běžných osvojovaných tématech a užívá gramatické jevy a slovní zásobu odpovídající své jazykové úrovni - jednoduchým způsobem vypráví elementární příběh či událost - jednoduše popíše blízké osoby, známá místa a věci ze svého každodenního života - představí, přivítá a rozloučí se - zeptá se na novinky a jak se komu daří - požádá o něco a poděkuje - používá jednoduché časové a místní údaje - vede s partnerem jednoduchý dialog na téma, co budou dělat - formuluje pozvání, přijme jej či odmítne - nekomplikovaně porovná život dříve a dnes - vede jednoduchou konverzaci s partnerem na téma životní události, rodinné vztahy, koníčky, osobní preference a osobní vize budoucnosti - jednoduše vyjádří své pocity a zhodnotí událost - nabídne pomoc, navrhne řešení situace - jednoduše formuluje své rozhodnutí - informuje o svém úmyslu - zeptá se na cestu, popíše cestu - krátce a jednoduše pohovoří na témata probíraná v ročníku 	<ul style="list-style-type: none"> - minulý čas prostý pravidelných a nepravidelných sloves - kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky „ano / ne“, otázky s tázacími zájmeny - budoucí čas <i>will</i> – vyjádření rozhodnutí a nabídky - kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky - „ano / ne“, otázky s tázacími zájmeny - vyjádření budoucího děje pomocí <i>going to</i> - vyjádření předpovědi do budoucna - kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky „ano / ne“, otázky s tázacími zájmeny - minulý čas průběhový – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky „ano / ne“, otázky s tázacími zájmeny - minulý čas průběhový vs minulý čas prostý - neurčitý člen <i>a / an</i>, určitý člen <i>the</i> s názvy míst - neurčitá zájmena <i>every- / some- / any- / no- + -body / -thing</i> - přítomný čas průběhový – vyjádření blízké budoucnosti, - návrhy <i>Shall...?, What about...?</i> - spojky, zájmena a prostředky textové návaznosti 	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (průběžně):</p> <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj schopností poznávání cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium - Kreativita nápad, originalita, schopnost vyjádřit se jinak různými jazykovými prostředky - Poznávání lidí vzájemné poznávání ve skupině/třídě - Komunikace dovednosti pro verbální sdělování, vedení dialogu, komunikace v různých situacích - Kooperace a kompetice rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci v páru a ve skupině <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulturní diference respektování kulturních, etnických a jiných odlišností

Učební osnovy pro anglický jazyk	Sekunda	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PSANÍ Žák: - vyplní základní údaje o sobě v jednoduchém formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a užívá gramatické jevy a slovní zásobu odpovídající své jazykové úrovni - jednoduše reaguje na jednoduché písemné sdělení - napíše jednoduché hodnocení filmu - popíše svou i cizí rodinu - jednoduše formuluje svou představu o budoucnosti - najde informace a sestaví jednoduchý text o cizí zemi - napíše jednoduchého průvodce města</p>	<p>- Podle situace ve skupině a aktuální potřeby je možné prohlubovat, systematizovat a upevňovat některé gramatické jevy a struktury z předcházejícího období včetně receptivních a produktivních dovedností. - Dle pokročilosti dané skupiny a podle aktuál. komunikativních potřeb je event. možné zařadit další gramatické struktury (individualizace výuky pro nadané žáky).</p> <p>Pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov, pravidla interpunkce</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - fonetická abeceda - pravopis slov osvojené slovní zásoby - přízvuk slov - intonace ve větě - výslovnost <i>r</i> - krátké a dlouhé samohlásky - dvojhlásky - znělé a neznělé souhlásky - <i>silent letters</i> (hlásky, které nevyslovujeme) 	<p>VMEGS - Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět, mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů</p> <p>MV - Multikulturalita multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí komunikace o problémech životního prostředí</p> <p>MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení kritický přístup ke zpravodajství a reklamě, identifikování základních orientačních prvků v textu</p> <p>- Tvorba mediálního sdělení</p>

Učební osnovy pro anglický jazyk	Sekunda	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
	<p>Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k jednoduché ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem</p> <ul style="list-style-type: none"> - TV programy, filmové žánry, kultura - domluva schůzky, návrhy - moderní technologie, média - životní etapy, rodina - každodenní činnosti a volnočasové aktivity - co máme či nemáme rádi - pozvání - pocity a nálady - moderní technologie, média - vesmír - domov a pracoviště - volba povolání - dopravní prostředky, cestování - každodenní činnosti a volnočasové aktivity - přírodní katastrofy - bydlení, domy, nábytek - pocity a nálady - moderní technologie, média - město, místa a budovy ve městě - popis cesty - zážitky - domluva schůzky, návrhy 	

Učební osnovy pro anglický jazyk	Sekunda	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultura, moderní technologie a média - rodina, volný čas, sport, každodenní činnosti - pocity a nálady - cestování - volba povolání - volný čas, každodenní činnosti - bydlení, domov - příroda a město - pocity a nálady - moderní technologie a média - cestování - příroda a město <p>Reálie anglicky mluvících zemí: britský film, rodinný život ve Velké Británii, doprava a dopravní prostředky ve Velké Británii, Anglie, Wales, Skotsko, Irsko – vznik Spojeného království, New York</p> <p>Typy textů oslovení, pozdrav, reakce na oslovení, přivítání, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, formální a neformální žádost, návrh a nabídka, zpráva, přání, souhlas/nesouhlas, telefonování, osobní dopis, email, formulář, dotazník, jednoduchý popis osoby, věci a události, příkaz, zákaz, recept, ilustrovaný příběh, komiks</p>	

Učební osnovy pro anglický jazyk	Tercie	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>POSLECH S PROZUMĚNÍM Žák: - rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí jednoduchým zákazům a příkazům</p> <p>ČTENÍ S PROZUMĚNÍM Žák: - vyhledá základní požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech s využitím vizuální podpory - rozumí krátkým a jednoduchým textům pojednávajících o běžných tématech, vyhledá v nich požadované informace - rozumí jednoduchému textu obsahujícímu historické údaje - odvodí z kontextu význam některých neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu, nebo použije slovník</p> <p>MLUVENÍ Žák: - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních a částečně i neformálních situacích</p>	<p>Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). Jazykové prostředky - fonetický přepis slov, základní pravidla výslovnosti větných celků a hlásek, frázování, slovní a větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči; fonetická transkripce</p> <p>Mluvnice - předpřítomný čas prostý - kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky „ano / ne“, otázky s tázacími zájmeny, ever, never, just - spojky a prostředky textové návaznosti - modální slovesa should / shouldn't / must / mustn't / don't have to - příslovce - příslovce (neurčitá) - negativní předpony - přítomný čas prostý a přítomný čas průběhový - slovesa, která nemají průběhovou formu - slovesa a vazba s infinitivem/gerundiem - minulý čas prostý a průběhový - neurčitá zájmena - vyjádření množství - členy - přídavná jména zakončená na “-ed” a “-ing” - 2. a 3. stupeň přídavných jmen, srovnávání</p>	<p>Český jazyk – průběžné srovnávání s mateřským jazykem</p> <p>Zeměpis – průběžné srovnávání některých informací o anglicky mluvících zemích v souvislosti s konkrétními texty v učebnici, časopisech a na internetu</p> <p>Dějepis – průběžné srovnávání některých informací o světových historických událostech v souvislosti s konkrétními texty v učebnici, časopisech a na internetu</p> <p>Občanská výchova – chování ve společnosti</p> <p>Hudební výchova – práce s anglickými písňovými texty</p> <p>Informatika - Průběžně využití dovedností získaných v INF při psaní dokumentů ve Word, vytváření prezentací v Power Point, psaní mailů apod.</p> <p>- V případě navázání úspěšné mezinárodní spolupráce možnost využití dalších moderních komunikačních technologií a prostředků (VOIP telefonie, chat, webová kamera,...)</p>

Učební osnovy pro anglický jazyk	Tercie	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- jednoduše mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších běžných osvojených tématech</p> <p>- vypráví jednoduchý příběh či událost</p> <p>- jednoduše popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</p> <p>- vede jednoduchou konverzaci s partnerem na téma, co se jim podařilo dosáhnout / dokončit, jak strávili víkend,</p> <p>- nekomplikovaně popíše svůj zdravotní stav a jak se cítí</p> <p>- jednoduše formuluje doporučení, radu</p> <p>- formuluje jednoduchý zákaz a příkaz</p> <p>- nekomplikovaně vyjádří svůj názor</p> <p>- zeptá se na cestu, popíše cestu</p> <p>- popíše obrázek / fotografii</p> <p>- jednoduchým způsobem porovná velikost, kvalitu a intenzitu</p> <p>- nekomplikovaně formuluje stížnost</p> <p>- krátce a souvisle pohovoří na témata probíraná v ročníku</p> <p>PSANÍ Žák:</p> <p>- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p> <p>- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat</p> <p>- reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>- minulý čas vs předpřítomný čas</p> <p>- otázka „Jak dlouho?“, „Byl jsi někdy ...?“/„Udělal jsi někdy ...?“ (5)</p> <p>- <i>Podle situace ve skupině a aktuální potřeby je možné prohlubovat, systematizovat a upevňovat některé gramatické jevy a struktury z předcházejícího období včetně receptivních a produktivních dovedností.</i></p> <p>- <i>Dle pokročilosti dané skupiny a podle aktuál. komunikativních potřeb je event. možné zařadit další gramatické struktury (individualizace výuky pro nadané žáky).</i></p> <p>- Pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov, pravidla interpunkce</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka</p> <p>- fonetická abeceda</p> <p>- pravopis slov osvojené slovní zásoby</p> <p>- přízvuk slov</p> <p>- intonace ve větě</p> <p>- výslovnost sykavek</p> <p>- výslovnost pomocných sloves v záporu</p> <p>- koncové „-ed“</p> <p>- určitý člen “the” a samohlásky</p> <p>- oslabená výslovnost slov ve větě</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (průběžně):</p> <p>OSV</p> <p>- Rozvoj schopností poznávání cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium</p> <p>- Kreativita: nápad, originalita, schopnost vyjádřit se jinak různými jazykovými prostředky</p> <p>- Poznávání lidí vzájemné poznávání ve skupině/třídě</p> <p>- Komunikace dovednosti pro verbální sdělování, vedení dialogu, komunikace v různých situacích</p> <p>- Kooperace a kompetice rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci v páru a ve skupině</p> <p>MKV</p> <p>- Kulturní diference respektování kulturních, etnických a jiných odlišností</p>

Učební osnovy pro anglický jazyk	Tercie	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - napíše jednoduchý příběh - najde informace a sestaví jednoduchý text o známé osobnosti - sestaví svůj osobní profil za účelem představení - napíše jednoduchý neformální a formální dopis - napíše jednoduchou recenzi filmu 	<p>Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem</p> <ul style="list-style-type: none"> - zážitky - ambice - moderní technologie, média - problémy, péče o zdraví, pocity a nálady - pravidla - vybraná frázová slovesa - přídavná jména popisující vzhled a charakter osoby - sport, slovesa, slovní spojení a ustálené výrazy ve spojení se sportem - městská a venkovní urbanizace, předložky pohybu, složená slova - filmové žánry, přídavná jména popisující film - obchody, nakupování, peníze, zábava a předvádění <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - společnost a její problémy - škola - moderní technologie a média - péče o zdraví, pocity a nálady - osobnost (Vše o tobě) - sport (Vyhrávání a prohrávání) - bydlení a domov - film (Světla, kamera, akce) - nakupování 	<p>MEGS</p> <p>- Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět, mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů</p> <p>MV</p> <p>- Multikulturalita multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání</p> <p>EV</p> <p>Vztah člověka k prostředí komunikace o problémech životního prostředí</p> <p>MV</p> <p>- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: kritický přístup ke zpravodajství a reklamě, identifikování základních orientačních prvků v textu</p> <p>- Tvorba mediálního sdělení</p>

Učební osnovy pro anglický jazyk	Tercie	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
	<p>Reálie anglicky mluvících zemí: hrdinové a hrdinky Velké Británie, nápisy, cena vévody z Edinburghu, netradiční sporty v Británii, Hon na lišky v Británii, Covent Garden</p> <p>Typy textů oslovení, pozdrav, reakce na oslovení, přivítání, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, formální a neformální žádost, návrh a nabídka, zpráva, přání, souhlas/nesouhlas, telefonování, osobní dopis, email, formulář, dotazník, detailní popis osoby, věci a události, příkaz, zákaz a rada, recept, ilustrovaný příběh, komiks</p>	

Učební osnovy pro anglický jazyk	Kvarta	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - odvodí z kontextu význam některých neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu, nebo použije slovník <p>MLUVENÍ žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost - popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života 	<p>Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p> <p>Jazykové prostředky</p> <ul style="list-style-type: none"> - fonetický přepis slov, základní pravidla výslovnosti větných celků a hlásek, frázování, slovní a větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči; fonetická transkripce <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybraná frázová slovesa - modální slovesa: vyjádření „snad“, „možná“ - vybraná frázová slovesa - modální slovesa „muset“, „nesmět“, „nemuset“ - přípony podstatných jmen - 2. kondicionál - vyjádření „Kéž by“ - tvorba podstatných jmen pomocí přípon - předminulý čas - nepřímá řeč - trpný rod v přítomném a v minulém čase - trpný rod v předpřítomném čase a budoucnosti - pořadí rozvíjejících přídavných jmen - Podle situace ve skupině a aktuální potřeby je možné prohlubovat, systematizovat a upevňovat některé gramatické jevy a struktury z předcházejícího období včetně receptivních a produktivních dovedností. 	<p>Český jazyk – průběžné srovnávání s mateřským jazykem</p> <p>Zeměpis – průběžné srovnávání některých informací o anglicky mluvících zemích v souvislosti s konkrétními texty v učebnici, časopisech a na internetu</p> <p>Dějepis – průběžné srovnávání některých informací o světových historických událostech v souvislosti s konkrétními texty v učebnici, časopisech a na internetu</p> <p>Občanská výchova – chování ve společnosti</p> <p>Informatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Průběžně využití dovedností získaných v INF při psaní dokumentů ve Word, vytváření prezentací v Power Point, psaní mailů apod. - V případě navázání úspěšné mezinárodní spolupráce možnost využití dalších moderních komunikačních technologií a prostředků (VOIP telefonie, chat, webová kamera,...) <p>Hudební výchova – práce s anglickými písňovými texty</p>

Učební osnovy pro anglický jazyk	Kvarta	Strana 15
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- jednoduše formuluje predikci, nabídku, slib a rozhodnutí</p> <p>- vyjádří pravděpodobnost, příčinu a důsledek</p> <p>- formuluje pozvání, přijme je či odmítne</p> <p>- formuluje zákaz a příkaz / nutnost</p> <p>- vyjádří se o budoucích situacích a jejich důsledcích</p> <p>- vyjádří se o hypotetických situacích a jejich důsledcích</p> <p>- formuluje radu, doporučení a své přání</p> <p>- jednoduše porovná návrhy a diskutuje o nich</p> <p>- krátce a souvisle pohovoří na témata probíraná v ročníku</p> <p>PSANÍ žák</p> <p>- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p> <p>- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>- reaguje na jednoduché písemné sdělení</p> <p>- napíše vzkaz obsahující pokyny</p> <p>- napíše krátké pozvání, reaguje na pozvání partnera</p> <p>- napíše krátký esej na jednoduché téma</p> <p>- napíše jednoduchý formální dopis</p>	<p>- <i>Dle pokročilosti dané skupiny a podle aktuál. komunikativních potřeb je event. možné zařadit další gramatické struktury (individualizace výuky pro nadané žáky).</i></p> <p>Pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov, pravidla interpunkce</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka</p> <p>- fonetická abeceda</p> <p>- pravopis slov osvojené slovní zásoby</p> <p>- přízvuk slov</p> <p>- intonace ve větě</p> <p>- “going to”</p> <p>- „will“, „won´t“</p> <p>- přízvuk ve slovech</p> <p>Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem</p> <p>- elektronické přístroje</p> <p>- gesta</p> <p>- globální katastrofy</p> <p>- zločin</p> <p>- publikace, knihy a texty</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (průběžně):</p> <p>OSV</p> <p>- Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium</p> <p>- Kreativita: nápady, originalita, schopnost vyjádřit se různými jazykovými prostředky</p> <p>- Poznávání lidí vzájemné poznávání ve skupině/třídě</p> <p>- Komunikace dovednosti pro verbální sdělování, vedení dialogu, komunikace v různých situacích</p> <p>- Kooperace a kompetice rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci v páru a ve skupině</p> <p>MKV</p> <p>- Kulturní diference respektování kulturních, etnických a jiných odlišností</p>

Učební osnovy pro anglický jazyk	Kvarta	Strana 16
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elektronika - Zvyky a obyčeje - Společnost a její problémy, příroda - Společnost a její problémy, zločin - Publikace <p><i>Dále některá vybraná témata, která se budou objevovat v odebíraném časopise.</i></p> <p>Reálie anglicky mluvících zemí: Vánoce v Británii, Robin Hood, Shakespeare</p> <p>Typy textů oslovení, pozdrav, reakce na oslovení, přivítání, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, formální a neformální žádost, návrh a nabídka, zpráva, přání, souhlas/nesouhlas, telefonování, osobní dopis, email, formulář, dotazník, detailní popis osoby, věci a události, příkaz, zákaz a rada, recept, referát, ilustrovaný příběh, adaptované literární dílo</p>	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět, mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Multikulturalita multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vztah člověka k prostředí komunikace o problémech životního prostředí <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: kritický přístup ke zpravodajství a reklamě, identifikování základních orientačních prvků v textu - Tvorba mediálního sdělení

5.1.3 Německý jazyk

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Německý jazyk** vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Je určen žákům tercie a kvarty nižšího stupně osmiletého gymnázia, kteří si ho zvolí z možnosti výběru německý jazyk – francouzský jazyk.

Navazuje na poznání mateřského jazyka a má i podobné cíle, tj. jazykové znalosti, komunikační dovednosti, ale i některé cíle specifické jen pro cizí jazyk, které vyplývají z potřeb a života v současném světě.

Cílem výuky dalšího cizího jazyka je dosažení následujících jazykových znalostí a dovedností: Žák vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby. Rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám. Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje. Rozumí smyslu a obsahu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázky. Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník. Sdělí ústně i písemně údaje o své osobě a své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů. Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace. Napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět. Zapojí se do jednoduché pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů. Poskytuje požadované informace.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

tercie, kvarta: 3 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka Německého jazyka probíhá z větší části ve specializované učebně vybavené audio a videotechnikou. Je vedena převážně v německém jazyce.

V hodinách se dále využívají doprovodné učební materiály. Žáci mají k dispozici učebnici s pracovním sešitem, magnetofonové nahrávky k učebnici, nástěnné mapy a další obrazový materiál.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- pravidelně do hodin zařazuje skupinovou i samostatnou práci s různými výstupy
- zadává žákům úkoly, aby samostatně vyhledávali a třídili informace z různých zdrojů
- hodnotí práci žáků a učí žáka pracovat s chybou

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vytváří praktické problémové úlohy a situace a učí žáky problémy řešit pomocí metody hraní rolí

Kompetence komunikativní

Učitel:

- rozvíjí schopnosti žáka prezentovat své názory a myšlenky
- nacvičuje s žáky vystupování před kolektivem

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zařazuje do hodin kooperativní vyučování a týmovou práci, při které žáci procvičují osvojené jazykové prostředky a nacvičují hraní rolí

Kompetence občanské

Učitel:

- zadává mluvní a písemné projevy, aby žáci museli formulovat vlastní postoje, hájit svá práva a práva ostatních a sledovat dění ve třídě, škole, v místě bydliště a v celé společnosti
- různými doplňkovými výukovými aktivitami (exkurze, besedy, výstavy) utváří v žákovi základní přehled o reáliích a společensko-historickém vývoji v německy mluvících zemích, který mu pomůže respektovat a tolerovat odlišné kulturní hodnoty

Kompetence pracovní

Učitel:

- napomáhá žákům používat při práci vhodné pomůcky a technologie
- zadáváním domácích úkolů vytváří u žáka pravidelné studijní a pracovní návyky a pomáhá žákovi s výběrem vhodného způsobu zaznamenávání a učení slovní zásoby

Učební osnovy pro německý jazyk	Tercie	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>MLUVENÍ Žák: - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - člen určitý, neurčitý, nulový - osobní zájmena - časování slabých sloves v přítomném čase - časování sloves sein und haben v přítomném čase - vykání - slovosled věty tázací a oznamovací - silné skloňování podstatných jmen - zápor (nein, nicht, kein) - přídavné jméno v přísudku - základní číslovky - předložky se 3. pádem - předložky se 4 pádem - pořadí předmětů v německé větě - skloňování zájmen wer a was</p>	<p>OSV - Sebepoznávání a sebepojetí - Komunikace - Mezilidské vztahy - Rozvoj schopností poznání</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Český jazyk – průběžně Zeměpis – průběžně Občanská výchova – průběžně</p>

Učební osnovy pro německý jazyk	Tercie	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p>PSANÍ Žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p><u>Slovní zásoba</u> - osvojování slovní zásoby a její používání v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem</p> <p><u>Tematické okruhy</u> 1) rodina 2) nákupy 3) vánoce 4) narozeniny 5) realie německy hovořících zemí 6) oblékání 7) povolání 8) zvířata</p>	

Učební osnovy pro německý jazyk	Tercie	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
	<p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdrav - rozloučení - představování - poděkování - omluva - blahopřání 	

Učební osnovy pro německý jazyk	Kvarta	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>MLUVENÍ Žák: - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka - složitější hlásky a hláskové skupiny - složitější pravopisné jevy</p> <p>Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - přivlastňovací zájmena - vyjadřování českého svůj - časování sloves se změnou kmene v přítomném čase - rozkazovací způsob - určování času - slabé skloňování podstatných jmen - množné číslo podstatných jmen - předložky se 3. a 4. pádem - vazba es gibt - slovesa stehen x stellen, liegen x legen - skloňování zájmen dieser, jeder, alle - způsobová slovesa a sloveso wissen - označení míry, hmotnosti a množství po číslovkách - doch v odpovědi na zápornou otázku - záporná předpona un – - slovesa s neodlučitelnými předponami - slovesa s odlučitelnými předponami</p>	<p>OSV - Sebepoznání a sebepojetí, - Kreativita - Komunikace - Psychohygiiena - Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí</p> <p>MV - Tvorba mediálního sdělení</p> <p>MKV - Multikulturalita - průběžně</p>

Učební osnovy pro německý jazyk	Kvarta	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - ozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p>PSANÍ Žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>- zvrtná slovesa a jejich časování v přítomném čase - přítomný čas sloves typu unterhalten, einladen - časové údaje - použití früh a bald</p> <p><u>Slovní zásoba</u> - osvojování slovní zásoby a její používání v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem</p> <p><u>Tematické okruhy</u> 1) jídlo 2) domov 3) nákupy 4) volný čas a zájmová činnost 5) škola 6) příroda a počasí 7) lidské tělo 8) zdraví 9) obec 10) dopravní prostředky 11) kalendářní rok - svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny</p>	<p>Český jazyk – průběžně Občanská výchova – průběžně Zeměpis – průběžně Informatika – průběžně</p>

Učební osnovy pro německý jazyk	Kvarta	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
	<p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - prosba a žádost o informaci, službu - omluva a reakce na ni - pozvání na návštěvu, na oslavu narozenin, na kulturní akci - objednání a zaplacení jídla v restauraci <p>Slohové útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchý dopis - popis - krátké vypravování 	

5.1.4 Francouzský jazyk

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Francouzský jazyk** vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Je určen žákům tercie a kvarty nižšího stupně osmiletého gymnázia, kteří si ho zvolí z možnosti výběru německý jazyk – francouzský jazyk.

Výuka navazuje na výuku českého jazyka a prvního cizího jazyka. Podle evropského referenčního rámce pro jazyky má být v případě výuky cizího jazyka dosaženo takové úrovně, že: „Žák rozumí hlavním myšlenkám srozumitelné vstupní informace týkající se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd. Umí si poradit s jednotlivými situacemi, jež mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. Umí napsat jednoduchý souvislý text na témata, která dobře zná nebo která ho/jí osobně zajímají. Dokáže popsat své zážitky a události, sny, naděje a cíle a umí stručně vysvětlit své názory a plány.“

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

tercie, kvarta: 3 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka francouzského jazyka probíhá ve specializované učebně vybavené moderní technikou, dále je doplněna vycházkami, exkurzemi a besedami.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- zadáváním samostatné práce vede žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů (učebnice, internet, literatura, mapa)
- dohlíží na soustavnou domácí přípravu, která směřuje jak k osvojení správných učebních návyků, tak zejména k nezbytné fixaci slovní zásoby

- hodnotí práci žáků a napomáhá rozvíjet jejich kritický postoj k vlastní práci
- výběrem vhodných tematických celků vede žáky k osvojení důležitých poznatků, na jejichž základě dokážou samostatně a správně komunikovat v cizím jazyce

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- modeluje různé komunikační situace, v nichž se žák může v realitě ocitnout a podněcuje k využívání fantazie, intuice a představivosti při jejich řešení
- výběrem vhodných cvičení vede žáky k rozpoznání problémů a pomáhá navrhnout jejich řešení

Kompetence komunikativní

Učitel:

- navozováním vhodných komunikačních situací vede žáka k otevřenosti, k tomu, aby při slovním projevu dokázal odlišit podstatné formace od nepodstatných, aby své poznatky dokázal srozumitelně prezentovat a obhájit v diskusi
- nacvičuje s žáky vystupování před kolektivem nebo rodilým mluvčím

Kompetence sociální a interpersonální

Učitel:

- zadáváním týmové práce vede žáky k respektování schopností a potřeb ostatních členů kolektivu, podporuje aktivitu žáků, ochotu při řešení problémů a dobré interpersonální vztahy

Kompetence občanské

Učitel:

- sledováním aktuálního dění ve frankofonních zemích podporuje zájem žáků o společenské a politické události a vytváří v žácích pocit občanské zodpovědnosti

Kompetence pracovní

Učitel:

- zadáváním úkolů vede žáky k systematické práci
- zejména stálou hodnotící podporou a pozitivním přístupem pomáhá zvyšovat sebevědomí žáka k ústní komunikaci v jazyce

Učební osnovy pro francouzský jazyk	Tercie	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>MLUVENÍ Žák: - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka Fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - francouzská abeceda, básně a písně - pokyny vyučujícího</p> <p>Mluvnice Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - osobní zájmena, sloveso být, kladná a záporná věta, pořádek slov ve větě, člen určitý a neurčitý - otázka ve francouzštině rod a číslo přídavných a podstatných jmen - přivlastňovací zájmena, slovesa 1. třídy, sloveso mít, předložky en, à, de číslovky 1 – 1000 - il y a, stahování členů, - nepravidelná slovesa savoir, faire, aller, venir, voir, dire, vouloir, - slovesné vazby - osobní zájmena samostatná - ukazovací zájmena nesamostatná - stahování členů - vyjadřování data, hodin - que a jeho významy - c'est ...qui, que</p>	<p>OSV - Poznávání lidí zdvořilostní formulace specifika pozdravů ve Francii</p> <p>OSV - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy porovnání individuálních rozdílů mezi lidmi, kamarádství, rodina a vztahy mezi členy rodiny</p> <p>Zeměpis – národy a národnosti světa, geografie (průběžně)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	Tercie	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - žák umí použít všechny gramatické prvky probírané v daném ročníku - umí pozdravit, poděkovat, oslovit, představit se - umí se dotázat na jméno, národnost, původ - dokáže hovořit o zemích a městech - dokáže napsat několik vět o své zemi, o Francii - umí pojmenovat předměty, které nás obklopují - vyjádří překvapení, podiv - hovoří o své rodině, o svých přátelích, - dotáže se na věk, povolání - pojmenuje domácí zvířata, hovoří o nich - popíše svou školu, hovoří o spolužácích, vyučovacích předmětech - pojmenuje činnosti konané ve volném čase 		

Učební osnovy pro francouzský jazyk	Tercie	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p>PSANÍ Žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - zná názvy zemí ve francouzštině, známé francouzské zpěváky a další významné osobnosti - ví, jak se slaví vánoce ve Francii</p>	<p>Slovní zásoba Slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem</p> <p>Tematické okruhy Rodina a domov Škola Volný čas, povolání Zvířata Kalendářní rok, (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu) Reálie příslušných jazykových oblastí</p> <p>Reálie - naše země a její sousedé - názvy zemí - francouzská hudba a další významné osobnosti vánoce ve Francii a v České republice</p>	<p>MV - Fungování a vliv médií ve společnosti role počítače a televize v zálibách mládeže</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí vztah člověka k prostředí, pobyt v přírodě, sporty, názor na zdravý životní styl</p> <p>Hudební výchova francouzské písně, šansoniéři (průběžně)</p> <p>Zeměpis – tercie (počasí v České republice a ve Francii)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	Kvarta	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>MLUVENÍ Žák: - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá - žák umí použít všechny gramatické prvky probírané v daném ročníku</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka - prohloubení získaných znalostí zvukové a písemné podoby francouzského jazyka</p> <p>Mluvnice Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - stupňování přídavných jmen - 2. a 3. slovesná třída - slovesné vazby - tázací zájmeno nesamostatné quel - blízká budoucnost – FP - zvláštnosti časování sloves na - er - nepravidelná slovesa écrire, vivre, faire, apprendre, prendre, comprendre, falloir, pouvoir, lire, sortir, devoir, revenir, - řadové číslovky - zvrtná slovesa - participe passé - passé composé s avoir - podmínka v přítomnosti Ne...que, y – tam Faire + infinitif</p>	<p>Český jazyk – průběžné srovnávání s mateřským jazykem Další cizí jazyk – průběžné srovnávání s dalším cizím jazykem, který žák studuje Občanská výchova – chování ve společnosti (průběžně) OSV - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace zdvořilostní formulace, pravidla slušné komunikace OSV - Seberegulace a sebeorganizace organizace vlastního času, plánování učení a studia, stanovování osobních cílů, plány do budoucna MKV - Kulturní diference porovnání školní docházky v různých zemích s důrazem na frankofonní země EV - Vztah člověka k prostředí, naše obec, náš životní styl - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, doprava a životní prostředí, pobyt v přírodě, ochrana přírody</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	Kvarta	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p>PSANÍ Žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - pojmenuje činnosti konané ve volném čase - vyjádří, které sporty pěstuje, na které hudební nástroje hraje - popíše svůj denní program - vyjádří čas (hodinu, datum, roční období) - hovoří o počasí, podnebí ve Francii a u nás - umí se orientovat ve městě a dopravních prostředcích - dokáže popsat svůj dům a bydlení - popíše svůj denní, program - zná části lidského těla a nejběžnější nemoci - zná osobnosti francouzského filmu - umí vyjmenovat nejznámější sporty ve Francii</p>	<p><u>Tematické okruhy</u> Kalendářní rok, (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) Pocasi a příroda Město a orientace ve městě, obec Doprava a dopravní prostředky Dům a bydlení Můj denní program Zdraví a lidské tělo Média – rozhlas, televize, film Jídlo, oblékání, nákupy</p> <p>Reálie - TGV, pařížské metro - osobnosti francouzského filmu - francouzské televizní kanály a rozhlasové stanice - sportovní střediska ve Francii a oblíbené sporty</p>	<p>MKV - Multikulturalita volný čas a aktivity různých skupin lidí v různých zemích Tělesná výchova – sporty oblíbené u nás a ve Francii (průběžně)</p> <p>OSV - Sebepoznání a sebepojetí moje tělo, moje postoje - Komunikace dialog, komunikace v různých situacích</p> <p>MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení role médií v zálibách mládeže, práce s časopisy - Tvorba mediálního sdělení vtvoření ankety, využití internetu, sebe prezentace prostřednictvím média - Práce v realizačním týmu posilování schopnosti samostatného výstupu</p> <p>MKV - Multikulturalita, rozhlas, televize, film</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět frankofonní země Hudební výchova – francouzské písně a šansoniéři Zeměpis – frankofonní země</p>

5.1.5 Španělský jazyk

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Španělský **jazyk** vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Je určen žákům tercie a kvarty nižšího stupně osmiletého gymnázia, kteří si ho zvolí z možnosti výběru německý jazyk – francouzský jazyk – španělský jazyk.

Navazuje na poznání mateřského jazyka a má i podobné cíle, tj. jazykové znalosti, komunikační dovednosti, ale i některé cíle specifické jen pro cizí jazyk, které vyplývají z potřeb a života v současném světě.

Cílem výuky dalšího cizího jazyka je dosažení následujících jazykových znalostí a dovedností: Žák vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby. Rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám. Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje. Rozumí smyslu a obsahu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpoví na otázky. Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník. Sdělí ústně i písemně údaje o své osobě a své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů. Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace. Napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět. Zapojí se do jednoduché pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů. Poskytuje požadované informace.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

tercie, kvarta: 3 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka Španělského jazyka probíhá z větší části ve specializované učebně vybavené audio a videotechnikou. Je vedena převážně ve španělském jazyce. V hodinách se dále využívají doprovodné učební materiály. Žáci mají k dispozici učebnici s pracovním sešitem, cd nahrávky k učebnici, nástěnné mapy a další obrazový materiál.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- pravidelně do hodin zařazuje skupinovou i samostatnou práci s různými výstupy
- zadává žákům úkoly, aby samostatně vyhledávali a třídili informace z různých zdrojů
- hodnotí práci žáků a učí žáka pracovat s chybou

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vytváří praktické problémové úlohy a situace a učí žáky problémy řešit pomocí metody hraní rolí

Kompetence komunikativní

Učitel:

- rozvíjí schopnosti žáka prezentovat své názory a myšlenky
- nacvičuje s žáky vystupování před kolektivem

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zařazuje do hodin kooperativní vyučování a týmovou práci, při které žáci procvičují osvojené jazykové prostředky a nacvičují hraní rolí

Kompetence občanské

Učitel:

- zadává mluvní a písemné projevy, aby žáci museli formulovat vlastní postoje, hájit svá práva a práva ostatních a sledovat dění ve třídě, škole, v místě bydliště a v celé společnosti
- různými doplňkovými výukovými aktivitami (exkurze, besedy, výstavy) utváří v žákovi základní přehled o reáliích a společensko-historickém vývoji v německy mluvících zemích, který mu pomůže respektovat a tolerovat odlišné kulturní hodnoty

Kompetence pracovní

Učitel:

- napomáhá žákům používat při práci vhodné pomůcky a technologie
- zadáváním domácích úkolů vytváří u žáka pravidelné studijní a pracovní návyky a pomáhá žákovi s výběrem vhodného způsobu zaznamenávání a učení slovní zásoby

Učební osnovy pro španělský jazyk	Tercie	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>MLUVENÍ Žák: - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetická pravidla (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - člen určitý, neurčitý, nulový - osobní zájmena - časování sloves v přítomném čase -AR, -ER, -IR - časování sloves SER und TENER v přítomném čase - vykání - slovosled věty tázací a oznamovací - množné číslo podstatných i přídavných jmen - zápor - přídavné jméno v přísudku - základní číslovky - předložky - vyjadřování času - zvrtná slovesa</p>	<p>OSV - Sebepoznávání a sebepojetí - Komunikace - Mezilidské vztahy - Rozvoj schopností poznání</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Český jazyk – průběžně Zeměpis – průběžně Občanská výchova – průběžně</p>

Učební osnovy pro španělský jazyk	Tercie	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p>PSANÍ Žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p><u>Slovní zásoba</u> - osvojování slovní zásoby a její používání v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem</p> <p><u>Tematické okruhy</u> 1) rodina 2) nákupy 3) vánoce 4) narozeniny 5) realie španělsky hovořících zemí 6) oblékání 7) povolání 8) zvířata</p>	

Učební osnovy pro španělský jazyk	Tercie	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
	<p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdrav - rozloučení - představování - poděkování - omluva - blahopřání 	

Učební osnovy pro španělský jazyk	Kvarta	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>MLUVENÍ Žák: - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka - složitější hlásky a hláskové skupiny - složitější pravopisné jevy</p> <p>Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - přivlastňovací zájmena - vyjadřování českého svůj - časování sloves se změnou kmene v přítomném čase - rozkazovací způsob - množné číslo podstatných jmen - předložky - ser x estar - vazba TENER QUE - způsobová slovesa - označení míry, hmotnosti a množství po číslovkách - předmět ve španělské větě</p>	<p>OSV - Sebepoznání a sebepojetí, - Kreativita - Komunikace - Psychohygiiena - Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí</p> <p>MV - Tvorba mediálního sdělení</p> <p>MKV - Multikulturalita - průběžně</p>

Učební osnovy pro španělský jazyk	Kvarta	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - ozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p>PSANÍ Žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvrtná slovesa a jejich časování v přítomném čase -- Stupňování přídavných jmen a příslovcí - Podmiňovací způsob přítomný - Cada, todo - Tázací zájmena - Vztažná zájmena - Tázací a vztažná příslovce - Minulý čas dokonavý - Vyjadřování dějů minulých <p>Předložkové vazby lexikologie – ustálená slovní spojení složené předložky Opakování gramatiky z předešlého ročníku - využití španělských písniček pro učení gramatiky</p> <p><u>Slovní zásoba</u> - osvojování slovní zásoby a její používání v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem</p> <p><u>Tematické okruhy</u> 1) jídlo, 2) domov, 3) nákupy, 4) volný čas a zájmová činnost 5) škola, 6) příroda a počasí, 7) lidské tělo, 8) zdraví 9) obec, 10) dopravní prostředky, 11) kalendářní rok – svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny</p>	<p>Český jazyk – průběžně Občanská výchova – průběžně Zeměpis – průběžně Informatika – průběžně</p>

Učební osnovy pro španělský jazyk	Kvarta	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
	<p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - prosba a žádost o informaci, službu - omluva a reakce na ni - pozvání na návštěvu, na oslavu narozenin, na kulturní akci - objednání a zaplacení jídla v restauraci <p>Slohové útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchý dopis - popis - krátké vypravování 	

5.1.5 Matematika

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Matematika** vychází ze vzdělávacího oboru a vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.

Je určen všem žákům primy, sekundy, tercie a kvarty nižšího stupně osmiletého gymnázia.

Matematika je v základním vzdělávání založena na aktivních činnostech žáků s matematickými objekty a na využití matematiky při řešení reálných problémů a situací. Předmět poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v reálném životě, rozvíjí logické myšlení a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli je součástí základního vzdělávání a vytváří předpoklady pro další úspěšný rozvoj ve všech oblastech lidské činnosti.

Vzdělávání klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům, pojmům matematiky, vzájemným vztahům a především na aplikacích v konkrétních případech. Žáci si postupně osvojují terminologii, pojmy, algoritmy, symboliku a způsoby jejich užití.

Matematika je rozdělena do čtyř tematických okruhů: Aritmetika, Geometrie, Algebra a Matematická analýza.

Tyto tematické okruhy se v průběhu jednotlivých ročníků v předmětu Matematika navzájem prolínají a rozšiřují o nové poznatky. Důraz je kladen na využití již získaných znalostí a dovedností a umění je aplikovat.

V tematickém okruhu aritmetika navazují žáci na dovednosti získané ze základní školy a prohlubují si a osvojují je s důrazem na algoritmické a významové porozumění. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem, zaokrouhlováním a porovnáváním. Seznamují se s pojmem proměnná a používají jej při zobecňování vztahů a vlastností čísel.

V tematickém okruhu algebra žáci rozvíjí a zobecňují pojem proměnná a znalosti aritmetiky na pojem výraz. Postupně se zdokonalují v dovednosti úpravy a zjednodušení výrazu, aplikují základní vztahy mezi výrazy a pracují s nimi při řešení reálných situací. Učí se třídit údaje, určovat podmínky a chápat pojem ekvivalence.

Tematický okruh geometrie vychází z geometrie v rovině, kde se žáci učí rozpoznávat, znázorňovat a definovat rovinné útvary. Hledají shodnosti, podobnosti a odlišnosti, vnímají rozdíly mezi modelem a skutečností. Učí se porovnávat, odhadovat, měřit velikost úsečky, velikost úhlu, počítat obvody, obsahy a zdokonalovat svůj grafický projev. Tyto své poznatky a dovednosti rozšiřují o geometrii v prostoru, kde zkoumají vlastnosti těles a počítat povrch a objem těles. Učí se řešit polohové a metrické úlohy, které vycházejí z běžných životních situací.

V tematickém okruhu matematická analýza žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou součástí jevů reálného světa, seznamují se s pojmem funkce s jejími reprezentacemi. Tyto změny se žáci učí analyzovat z tabulek, diagramů, grafů a předpisů. V jednoduchých případech jsou žáci schopni zmíněné závislosti vyjadřovat v požadovaném tvaru. Zkoumání zmíněných závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

prima: 5 hodin

sekunda: 4 hodiny

tercie: 4 hodiny

kvarta: 4 hodiny

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách, dle aktuální potřeby je maximum hodin vyučováno v počítačové učebně. Během studia škola nabízí následující tradiční aktivity:

- Matematická olympiáda
- Matematický klokan
- Pythagoriáda (pro 1. a 2. ročník NG)

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- do výuky zařazuje různé metody práce - rozhovor, skupinová práce, samostatná práce, řízená diskuse, tak, aby žák pod jeho vedením dokázal řešení příkladu vysvětlit ostatním žákům
- zadává problémové úlohy, které žák řeší z více hledisek, vyžaduje slovní komentář při řešení příkladů
- zadává samostatné a skupinové práce, v nichž si žáci sami, eventuelně ve skupince hledají případné chyby
- při řešení příkladů vyžaduje zápis pomocí vhodné matematické symboliky
- vyžaduje, aby geometrické úlohy žáci zakreslovali ve volném rovnoběžném promítání a pomocí náčrtů a aby je dokázali slovně popsat
- dbá, aby se žáci vyjadřovali přesně a stručně, užívali matematického jazyka a symbolů, prováděli rozbor a zápisy algoritmů řešených problémů, zdokonalovali grafický projev
- rozvíjí paměť žáků prostřednictvím zadávání numerických výpočtů a podporuje osvojování si nezbytných matematických vztahů a algoritmů

Kompetence k řešení problému

Učitel:

- při výkladu nového učiva a při řešení příkladů postupuje od jednoduššího problému ke složitějšímu tak, aby žáci sami mohli některé matematické věty vyvodit a zformulovat
- pomocí vhodných úloh, přiměřených věku žáků, vyžaduje důkladnou matematickou analýzu problémové situace

- požaduje odhad a vyhodnocení správnosti výsledku vzhledem k zadaným podmínkám při řešení vhodných příkladů
- kladením problémových otázek žáci nalézají různé způsoby řešení příkladů
- opravami výkonů učí žáky vnímat chyby jako nedílnou součást procesu zkoumání a ověřování

Kompetence komunikativní

Učitel:

- při řešení příkladu vyžaduje, aby žáci dokázali daný problém slovně přeformulovat do matematické terminologie, zapsat s použitím matematické symboliky, aby se naučili číst slovní úlohy s porozuměním a dokázali slovně interpretovat matematický výsledek

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zařazuje práci v týmu, kde žák uplatní své individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti, učí se toleranci k jiným názorům, kriticky vyhodnocuje navržený postup a spolupracuje s ostatními při řešení příkladů
- zadává úkoly z praxe, které vedou k aktivní diskusi, sebekritice, obhajobě svého stanoviska
- oceněním dobrých výkonů učí žáky vážit si výsledků své práce i práce ostatních

Kompetence občanské

Učitel:

- hodnocením a povzbuzováním podporuje snahu žáků
- vyžaduje plnění domácích úkolů
- vzdělávání chápe jako občanskou povinnost všech zúčastněných, aktivně se angažuje v tomto procesu a svým příkladem učí témuž i žáky
- podává představu o využití nabytých znalostí a dovedností v různých oborech lidské činnosti

Kompetence pracovní

Učitel:

- systematickým zadáváním vybraných úkolů podporuje žáky v dovednosti používat technické pomůcky – osobní počítač, kalkulačku, rýsovací potřeby, měřidla, tabulky
- snaží se o to, aby žáci získávali návyky systematické a pečlivé práce a byli schopni sebehodnocení

Učební osnovy pro matematiku	Prima	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uspořádá daná přirozená čísla podle velikosti, zaokrouhlí na jednotky, desítky, stovky - převádí zápis arabských číslic do římských a naopak - zapisuje množinu, rozlišuje množinu konečnou a nekonečnou - sestrojuje průnik a sjednocení množin - zařadí číslo do skupiny s danou vlastností (dvojciferné, větší než ... a zároveň menší než...), rozhoduje, zda je číslo sudé či liché - provádí početní operace v oboru přirozených čísel - využívá potřebnou matematickou symboliku - upravuje číselné výrazy - řeší základní typy rovnic, používá ekvivalentní úpravy rovnic - aplikuje dovednosti trojčlenky v úlohách - využívá znalosti v praktických úlohách - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací 	<p>1. Přirozená čísla Čísla a číslice</p> <p>Množiny</p> <p>Přirozená čísla</p> <p>Číselný výraz a jeho hodnota</p> <p>Řešení rovnic s jednou neznámou</p> <p>Trojčlenka Slovní úlohy Číselné a logické řady, číselné analogie</p>	<p>OSV - Seberegulace a sebeorganizace (průběžně)</p> <p>Dějepis – prima (starověký Řím)</p> <p>Zeměpis – prima (vesmír a Slunce)</p> <p>OSV - Rozvoj schopností a poznání Fyzika – výpočty (průběžně)</p> <p>Chemie – kvarta (výpočty koncentrací)</p> <p>OSV - Komunikace Český jazyk – formulace slovních úloh (průběžně)</p>

Učební osnovy pro matematiku	Prima	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem desetinné číslo, uvede příklady - přečte a запиše dané desetinné číslo - zobrazí desetinná čísla na číselné ose - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - provádí početní operace v množině desetinných čísel - dělí desetinná čísla beze zbytku, se zbytkem, na danou přesnost - převádí jednotky času, hmotnosti, délky, obsahu a objemu - rozhoduje o tom, zda je dané číslo celé, porovnává je a zobrazuje na číselné ose - vypočítá i zobrazí absolutní hodnotu čísla - provádí početní operace v oboru celých čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - násobí, dělí a zvládá výrazy se závorkami, výsledek upraví na požadovaný tvar 	<p>2. Desetinná čísla</p> <p>Sčítání a odčítání desetinných čísel Násobení desetinných čísel Dělení desetinných čísel</p> <p>Jednotky času, hmotnosti, délky, obsahu a objemu</p> <p>3. Celá čísla Čísla navzájem opačná Číselná osa Rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě</p> <p>Sčítání a odčítání celých čísel</p> <p>Násobení celých čísel Dělení celých čísel</p>	<p>OSV - Rozvoj schopností poznávání Informatika – tercie (tabulkové procesory)</p> <p>Fyzika – fyzikální jednotky, převody a vztahy (průběžně) Dějepis – historické kořeny jednotek, příklady (průběžně)</p> <p>Chemie – sekunda (základní výpočty) Fyzika – prima (výpočty a chyby)</p> <p>OSV - Rozvoj schopností poznávání</p>

Učební osnovy pro matematiku	Prima	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - určuje společné dělitele dvou a tří čísel a vybírá největší z nich, aplikuje tyto dovednosti na reálných úlohách - používá definici společného násobku dvou a tří čísel, určuje nejmenší společný násobek - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, využívá potřebnou matematickou symboliku - sestrojí úsečku dané velikosti, její osu a střed - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - definuje úhel, určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - sestrojuje osu různých druhů úhlů, měří velikost daného úhlu ve stupních a minutách - vyznačí a narýsuje úhel pravý, přímý, plný, libovolný ostrý a tupý - daný úhel přenáší do libovolné polohy - rozlišuje úhly vedlejší a vrcholové, souhlasné a střídavé, pozná je a určí jejich vlastnosti a velikosti - sčítá i odčítá úhly graficky i numericky 	<p>Společný dělitel, největší společný dělitel Čísla soudělná a nesoudělná</p> <p>Společný násobek, nejmenší společný násobek Dělitelnost dalšími složenými čísly</p> <p>Slovní úlohy</p> <p>6. Základní pravidla rýsování Rovinné útvary - bod, přímka, polopřímka, úsečka Osa úsečky</p> <p>Úhel</p> <p>Osa úhlu</p> <p>Druhy úhlů</p> <p>Dvojice úhlů</p>	<p>OSV - Komunikace</p> <p>OSV - Komunikace</p> <p>Zeměpis – prima (glóbus a mapa) Fyzika – prima (magnetismus), sekunda (pohyb, skládání sil, optika)</p> <p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Učební osnovy pro matematiku	Prima	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - sestrojí dvě rovnoběžky, sestrojí kolmici z bodu k přímkce - sestrojí kružnici daného poloměru, danou středem a bodem kružnice, danou průměrem - rozlišuje trojúhelníky podle velikosti vnitřních úhlů a podle velikostí stran - určuje součet vnitřních úhlů v trojúhelníku graficky i numericky - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - rozhoduje o shodnosti daných objektů. - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar - určuje osy souměrnosti známých útvarů, sestrojuje osy souměrnosti - sestrojuje střed souměrnosti - sestrojí obraz daného geometrického útvaru pomocí posunutí - využívá dovedností v konstrukčních úlohách 	<p>Vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů) Vzdálenost bodu od přímky Kružnice a kruh</p> <p>Trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník</p> <p>Obrázkové analogie</p> <p>7. Osová a středová souměrnost Shodnost v rovině</p> <p>Osově souměrné útvary Osová souměrnost</p> <p>Středově souměrné útvary Středová souměrnost Konstrukční úlohy</p>	<p>Informatika – sekunda (malování)</p> <p>Fyzika – kvarta (sluneční soustava) Výtvarná výchova – průběžně</p> <p>Výtvarná výchova – chápání souměrnosti v umění (průběžně)</p> <p>Biologie – souměrnosti v přírodě (průběžně)</p> <p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Učební osnovy pro matematiku	Sekunda	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje části zlomků a zaznamená jeho grafický obraz na číselné ose, krátí a rozšiřuje zlomky, uspořádá dané zlomky podle velikosti - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo) - sčítá a odčítá zlomky - násobí, krátí a převádí zlomky na základní tvar - dělení převádí na násobení převrácenou hodnotou, výsledek upraví na požadovaný tvar - upravuje složené zlomky a počítá s nimi - sčítá, odčítá, násobí a dělí v oboru racionálních čísel, zjednodušuje složené výrazy - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel - definuje procento a promile - rozpozná základ, procentovou část a počet procent - počítá různé úlohy s procenty pomocí přechodu přes 1 procento - řeší aplikační úlohy na procenta - dovede využít znalostí v úlohách o úrokování 	<p>1. Zlomky Zlomek a jeho velikost Smíšené číslo Převrácené číslo Rozšiřování a krácení zlomků Desetinné zlomky Porovnání zlomků</p> <p>Sčítání zlomků Záporné zlomky Odčítání zlomků</p> <p>Násobení zlomků Dělení zlomků</p> <p>Složené zlomky Racionální čísla</p> <p>Procenta Procentová část Základ Počet procent</p> <p>Jednoduché úrokování Promile</p>	<p>Fyzika – výpočty (průběžně) Chemie – výpočty (průběžně)</p> <p>OSV - Seberegulace a sebeorganizace (průběžně)</p> <p>Informatika – sekunda (tabulkové procesory)</p> <p>Chemie – kvarta (výpočty směsí) Občanská výchova – sekunda (majetek v našem životě)</p> <p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Komunikace - Rozvoj schopností poznávání VMEGS - Objevujeme Evropu a svět</p>

Učební osnovy pro matematiku	Sekunda	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje trojúhelníky podle velikosti vnitřních úhlů (ostroúhlý, pravouhlý, tupouhlý) a podle velikostí stran (rovnostranné, rovnoramenné, obecné) - načrtne a sestrojí trojúhelník - určuje součet vnitřních úhlů v trojúhelníku, umí dopočítat třetí úhel v trojúhelníku i úhly vnější - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků - definuje, sestrojí a změří střední příčky, výšky, těžnice, těžiště, kružnice opsanou i vepsanou - umí aplikovat vlastnosti středních příček, výšek, těžnic, těžiště v různých úlohách i pro různé druhy trojúhelníků - umí sestrojít a popsat pravidelný mnohoúhelník - sestrojí trojúhelník s danými velikostmi stran, s úhlem stranami sevřeným a úhly stranám přilehlým - načrtne a sestrojí čtyřúhelník - aplikuje své znalosti o trojúhelníku na lichoběžník, využívá rovnoběžnosti základů - aplikuje své znalosti o trojúhelníku na rovnoběžník - pozná a sestrojí čtverec, kosočtverec, obdélník, kosodélník s využitím jejich vlastností 	<p>2. Rovinné útvary Trojúhelník Trojúhelníková nerovnost</p> <p>Shodnost trojúhelníků (věty o shodnosti trojúhelníků)</p> <p>Konstrukční úlohy</p> <p>Čtyřúhelník</p> <p>Lichoběžník</p> <p>Rovnoběžník</p> <p>Pravidelné mnohoúhelníky</p>	<p>Český jazyk – matematická věta, terminologie (průběžně)</p> <p>Informatika – sekunda, kvarta (grafika)</p> <p>OSV - Rozvoj schopností poznávání</p>

Učební osnovy pro matematiku	Sekunda	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - pojmenovává útvary podle vlastností, zná pojmy vztahující se k rovinným čtyřúhelníkům a graficky je znázorňuje - využívá dovedností v konstrukčních úlohách - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - odhaduje a vypočítá obsah a obvod trojúhelníků a čtyřúhelníků - aplikuje své znalosti v praktických úlohách - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa) - definuje hranol, analyzuje jeho vlastnosti, určí vrcholy, hrany a stěny, popíše úhlopříčky - narýsuje a načrtne hranol v rovině - načrtne a narýsuje síť hranolu - odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu - běžně převádí mezi jednotkami povrchu a objemu - aplikuje získané dovednosti na slovních úlohách, načrtává modely a řeší úlohy z praxe - řeší úlohy na prostorovou představivost, kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických oblastí 	<p>Obvody a obsahy</p> <p>3. Prostorové útvary Kolmý hranol, kvádr, krychle Zobrazení kolmého hranolu</p> <p>Síť kolmého hranolu</p> <p>Povrch kolmého hranolu Objem kolmého hranolu</p> <p>Logické a netradiční geometrické úlohy</p>	<p>OSV- Komunikace</p> <p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Výtvarná výchova – zobrazení těles (průběžně)</p> <p>Fyzika – prima (objem)</p> <p>OSV- Rozvoj schopností poznávání</p>

Učební osnovy pro matematiku	Sekunda	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje části mocniny a odmocniny - užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - odhaduje dané odmocniny podle velikosti, zaokrouhluje, účelně používá kalkulaátor - částečně odmocňuje - vysvětlí pojem mocnina s přirozeným a celým exponentem, počítá výrazy s mocninou - aplikuje pravidla pro počítání s mocninou při výpočtech výrazů s více mocninami - vyjadřuje čísla pomocí mocnin o základu deset - rozlišuje geometrickou i aritmetickou podobu věty, pozná pythagorejskou trojici, rozhodne, zda tři čísla mohou být stranami pravoúhlého trojúhelníka - používá Pythagorovu větu v geometrických úlohách - určí hodnotu výrazu se závorkami s mocninou i odmocninou, zná přednosti při výpočtech - rozlišuje výrazy podle počtu proměnných, určí hodnotu výrazu - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnné - pozná mnohočlen, umí ho popsat a určit mnohočlen opačný - sčítá a násobí mnohočleny - umí upravovat složitější výrazy s mnohočleny pomocí početních operací s nimi 	<p>4. Výrazy</p> <p>Druhá mocnina Druhá odmocnina Třetí mocnina Třetí odmocnina</p> <p>Vyšší mocniny</p> <p>Velká a malá čísla</p> <p>Pythagorova věta</p> <p>Číselný výraz a jeho hodnota</p> <p>Proměnná Výrazy s proměnnými</p> <p>Mnohočleny</p> <p>Sčítání a odčítání mnohočlenů Násobení mnohočlenů Dělení mnohočlenů jednočleny</p>	<p>OSV - Komunikace</p> <p>OSV - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Fyzika – výpočty, úpravy vzorců (průběžně)</p>

Učební osnovy pro matematiku	Tercie	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná rovnost a rovnici - umí používat ekvivalentní úpravy - řeší lineární rovnice i se zlomky a závorkami - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic - rozpozná nerovnost a nerovnici - umí používat ekvivalentní úpravy při řešení nerovnic - řešení nerovnic umí zapsat pomocí intervalů - zná rozdíl mezi kružnicí a kruhem, umí je geometricky zapsat, definovat, popíše vzájemnou polohu kružnic, kruhů a přímek - načrtne a sestrojí kružnici a kruh - umí sestrojít sečnu, tečnu v bodě kružnice a z bodu ke kružnici, vnější přímku, tětivu a aplikuje jejich vlastnosti v úlohách - umí pojmenovat a použít vlastnosti úseče, výseče a mezikruží - definuje Thaletovu kružnici a používá Thaletovu větu v geometrických úlohách - odhaduje a vypočítá obsah a obvod kruhu - zná přibližnou hodnotu a charakter Ludolfova čísla 	<p>1. Rovnice a nerovnice Lineární rovnice</p> <p>Slovní úlohy řešené rovnicemi Výpočet neznámé ze vzorce</p> <p>Nerovnosti Intervaly Nerovnice a jejich řešení</p> <p>2. Kruhy a válce Kružnice a kruh Kružnice a přímka Dvě kružnice</p> <p>Thaletova kružnice</p> <p>Obvod a obsah kruhu</p>	<p>OSV - Seberegulace a sebeorganizace (průběžně)</p> <p>OSV - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Fyzika – výpočty (průběžně) Chemie – výpočty (průběžně)</p> <p>OSV - Rozvoj schopností poznávání</p>

Učební osnovy pro matematiku	Tercie	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- analyzuje vlastnosti válce, načrtne a sestrojí jeho síť, odhaduje a vypočítá povrch a objem ze zadaných veličin</p> <p>- využije znalosti v praktických výpočtech povrchu a objemu těles</p> <p>- definuje poměr, řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem</p> <p>- definuje postupný poměr, uvádí jej na základní tvar a používá v příkladech</p> <p>- pozná závislost dvou veličin, určí vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti, zobrazuje grafy úměrností, aplikuje tyto dovednosti na konkrétních úlohách</p> <p>- vyjadřuje vztah celek – část poměrem, procentem</p> <p>- sestaví trojčlenku ze slovní úlohy, určí typ závislosti a vyřeší pomocí rovnice</p> <p>- pracuje s měřítky map a plánů</p> <p>- dovednosti využívá v praktických úlohách</p> <p>- orientuje se v reálných diagramech, umí sestrojit sloupcový, kruhový, spojnicový diagram</p>	<p>Rotační válec Povrch rotačního válce Objem rotačního válce</p> <p>3. Úměrnosti Poměr Úměra Postupný poměr</p> <p>Přímá úměrnost Nepřímá úměrnost</p> <p>Trojčlenka</p> <p>Měřítko</p> <p>Závislosti a data – příklady z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky</p>	<p>Výtvarná výchova – zobrazení těles (průběžně)</p> <p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Fyzika – závislosti fyzikálních veličin (průběžně) OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Komunikace Chemie – průběžně Zeměpis – prima (mapy)</p> <p>Z, INF, Ch, Bi, OV, D, F – reálné úlohy (průběžně) MV - Kritické vnímání mediálních sdělení - Stavba mediálních sdělení - Tvorba mediálního sdělení - Práce v realizačním týmu</p> <p>VMEGS - Objevujeme Evropu a svět</p>

Učební osnovy pro matematiku	Tercie	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - pozná mnohočlen, umí mnohočleny sčítat, odčítat, násobit a dělit - umí mnohočleny umocňovat a používat vzorce pro druhou mocninu součtu nebo rozdílu - mnohočleny rozkládá na součin vytýkáním a používáním vzorců - pozná lomený výraz, umí určit definiční podmínky - rozkládá výrazy v čitateli a jmenovateli na součin a následně krátí - určuje nejmenší společný jmenovatel lomených výrazů, sčítá, odčítá a násobí a dělí lomené výrazy - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - sestrojí trojúhelník ze tří zadaných veličin (strany, vnitřní úhly, výšky, těžnice, poloměr kružnice opsané a vepsané) - sestrojí čtyřúhelník ze zadaných veličin s použitím jeho vlastností a s využitím konstrukce trojúhelníku - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů 	<p>4. Výrazy Mnohočleny Dělení mnohočlenů Umocňování mnohočlenů</p> <p>Rozklad na součin</p> <p>Lomené výrazy</p> <p>Sčítání a odčítání lomených výrazů Násobení a dělení lomených výrazů</p> <p>5. Geometrické konstrukce Množiny všech bodů dané vlastnosti</p> <p>Konstrukční úlohy Konstrukce trojúhelníku</p> <p>Konstrukce čtyřúhelníku</p>	<p>OSV - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Fyzika – úpravy fyzikálních vztahů (průběžně)</p>

Učební osnovy pro matematiku	Kvarta	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - umí používat ekvivalentní úpravy, ověřit zkouškou řešení rovnice, zapsat množinu kořenů - řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli, umí určit podmínky řešitelnosti - používá základní algoritmy řešení těchto rovnic (odstranění závorek a zlomků, substituce) - umí vyřešit kvadratickou rovnici diskriminantem i rozkladem na součin - používá Vietových vzorců pro rozklad kvadratického trojčlenu - umí určit počet kořenů rovnice z hodnoty diskriminantu - řeší soustavy rovnic pomocí různých metod, vybírá si metodu, která mu nejvíce vyhovuje (dosazovací, sčítací, srovnávací) - volí počet neznámých pro reálné úlohy řešených pomocí rovnic a jejich soustav - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - seznamuje se s funkcí jako množinou, předpisem - rozpozná funkci rostoucí a klesající - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí a grafem - používá vlastností různých druhů funkcí - porovnává grafy a chápe závislosti průběhu funkce na koeficientech 	<p>1. Rovnice a jejich soustavy Rovnice a jejich úpravy</p> <p>Rovnice s neznámou ve jmenovateli</p> <p>Kvadratické rovnice</p> <p>Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma proměnnými Slovní úlohy řešené pomocí rovnic</p> <p>2. Funkce Funkce jako matematický pojem Přímá úměrnost Lineární funkce Funkce absolutní hodnota Kvadratická funkce Nepřímá úměrnost</p>	<p>Fyzika – výpočty (průběžně) Chemie – výpočty (průběžně)</p> <p>OSV - Seberegulace a sebeorganizace (průběžně)</p> <p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Rozvoj schopností poznávání</p>

Učební osnovy pro matematiku	Kvarta	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů - rozhoduje o typu funkce a poradí si s úpravou předpisu na požadovaný tvar - umí graficky vyřešit jednoduché lineární a kvadratické rovnice a soustavy - chápe význam proměnných v rovnici funkce a neznámých v rovnicích - aplikuje svoje vědomosti o funkcích při řešení slovních úloh - rozumí pojmům četnost, relativní četnost, modus, medián - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat - chápe souvislost mezi běžně používaným pojmem podobnosti a matematickou definicí podobnosti - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků 	<p>Grafické řešení rovnic</p> <p>Slovní úlohy</p> <p>Základy statistiky – četnost znaku, aritmetický průměr</p> <p>3. Podobnost a funkce úhlu Podobnost geometrických útvarů</p> <p>Věty o podobnosti trojúhelníků Užití podobnosti</p>	<p>Fyzika – závislosti fyzikálních veličin (průběžně)</p> <p>OSV - Komunikace</p> <p>Fyzika – sekunda (grafické řešení úloh o pohybu) Český jazyk – formulace slovních úloh</p> <p>Občanská výchova – sekunda (ekonomika)</p> <p>MV - Kritické vnímání mediálních sdělení - Stavba mediálních sdělení - Tvorba mediálního sdělení - Práce v realizačním týmu</p> <p>Výtvarná výchova – zobrazování (průběžně) VMEGS - Objevujeme Evropu a svět</p>

Učební osnovy pro matematiku	Kvarta	Strana 15
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- žák definuje libovolnou z goniometrických funkcí pro konkrétní případ – pravouhlý trojúhelník, aplikuje tuto dovednost na slovních úlohách, počítá z paměti a používá kalkulačku</p> <p>- používá jednoduché vztahy mezi goniometrickými funkcemi</p> <p>- řeší úlohy graficky i numericky</p> <p>- umí zdůvodnit rovnoběžnost a kolmost přímek a rovin v prostoru</p> <p>- znázorní a vypočítá jednoduché úlohy na odchylku a vzdálenost bodů, přímek a rovin v prostoru</p> <p>- načrtne a sestrojí obraz jehlanu a kužele v rovině</p> <p>- definuje jehlan, analyzuje vlastnosti jehlanu, načrtne a sestrojí síť jehlanu, odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu</p> <p>- rozezná kužel, analyzuje vlastnosti kuželu, načrtne a sestrojí síť kuželu, odhaduje a vypočítá objem a povrch kuželu</p> <p>- rozezná komolý jehlan a kužel, popisuje jeho části, používá vzorce na výpočet objemu a povrchu, aplikuje vzorce pro výpočet objemu a povrchu komolého jehlanu a kuželu v konkrétních úlohách</p>	<p>Sinus ostrého úhlu Kosinus ostrého úhlu Tangens ostrého úhlu Kotangens ostrého úhlu</p> <p>Užití goniometrických funkcí při řešení pravouhlého trojúhelníku</p> <p>4. Prostorové útvary - jehlany a kužely</p> <p>Přímky a roviny v prostoru Kolmost přímek a rovin Vzdálenosti a odchylky</p> <p>Jehlan</p> <p>Rotační kužel</p> <p>Komolé kužely a jehlany</p>	<p>OSV - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Výtvarná výchova – zobrazení těles (průběžně)</p> <p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Učební osnovy pro matematiku	Kvarta	Strana 16
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- rozlišuje kouli a kulovou plochu, analyzuje vlastnosti koule, odhaduje a vypočítá objem a povrch koule, načrtne a sestrojí obraz koule v rovině</p>	<p>Koule</p>	<p>Fyzika – kvarta (sluneční soustava) OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

5.1.6 Informatika

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Informatika** vychází ze vzdělávacího oboru a vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce začleňuje tematický okruh Využití digitálních technologií.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

- Prima, sekunda, tercie – 1 hodina týdně
- Kvarta: 2 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá v moderních počítačových učebnách. Žáci jsou rozděleni do skupin tak, aby každý pracoval samostatně na svém počítači.

Informatika umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti. Získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky, seznámit se s moderními informačními technologiemi a orientovat se ve světě informací. Informatika podporuje u žáků kreativitu při práci s informacemi a jejich využití v dalším vzdělávání i v praxi. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou efektivního rozvíjení profesní a zájmové činnosti.

Předmět Informatika je v základním vzdělávání založena na aktivních činnostech žáků s informacemi, zejména rychlého vyhledávání a následného zpracování informací do požadované podoby. Umožňuje realizovat samostatnost i spolupráci žáků a pracovat efektivně. Dovednosti získané v rámci Informatiky lze aplikovat ve všech oblastech základního vzdělávání. Tím překračuje rámec jediného předmětu a stává se součástí všech odborných vzdělávacích disciplín.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- porovnává dosažené znalosti a zkušenosti u žáků
- hodnotí proces zpracování informací a vhodnost volby způsobu a prostředí
- porovnává výsledky práce žáků navzájem a konfrontuje je s obecně platnými zásadami
- formuluje závěry formou vlastních prezentací a tím vede žáky k samostatné práci i spolupráci

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- požadavkem jasných formulací vede žáky ke schopnosti přesně analyzovat požadavky, formulovat případné dotazy, volit vhodné informační prostředky a využívat je v interakci s počítačem (algoritmizace)

Kompetence komunikativní

Učitel:

- využíváním počítače a dalších periferních zařízení zvyšuje organizaci a efektivitu práce
- zařazováním individuální i skupinové výuky vede žáky k dovednosti podřídit se zájmu skupiny, chápat odpovědnost jednotlivce za výsledky při zpracování dílčích úkolů a potřebu efektivní spolupráce při zpracování celkových výsledků a tvorbě obecných závěrů

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- předvádí žákům způsoby práce s informacemi, jejich zdroji (ověřování správnosti) a upozorňuje na obecně platné zásady práce s daty

Kompetence občanské

Učitel:

- šetrným a ohleduplným zacházením s výpočetní technikou učí zodpovědnosti za svěřený majetek

Kompetence pracovní

Učitel:

- podporuje práci s technickými pomůckami (osobní počítač, skener, tiskárny, digitální fotoaparát, apod.), a tak je jeho práce efektivnější a organizace činností racionálnější
- vyžaduje výsledky zpracovávat do tabulek, grafů, přehledů a prezentací

Modře je označeno učivo a výstupy RVP ZV tematického okruhu Využití digitálních technologií vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Učební osnovy pro informatiku	Prima	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná pravidla práce v učebně a svá hesla, e-learningový systém školy - ovládá základní obsluhu počítače, zapnutí a vypnutí, přihlášení se a odhlášení ze sítě, zná svá hesla - dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou - uvede základní příklady typů programů - bezpečně užívá základní ovládání používaného operačního systému - rozumí funkci operačních systémů v počítači - programy, které zná, umí zařadit do příslušné skupiny (podskupiny) 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečnost práce v počítačové síti (hesla) - postup zapnutí a vypnutí počítače, přihlášení do a odhlášení ze sítě - zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky - operační systémy a jejich základní funkce přehled programů podle užití PC - nastavení operačního systému, plocha, tapeta, hlavní panel, ikona, zástupce, spouštění a ukončení programu - aplikace (textové, tabulkové, grafické editory, výukové, komunikační, bezpečnostní, komprimační a jiné programy), - licencování programů - základní pojmy (složka, podsložka, kořenový adresář, soubor), seznámení s formáty souborů (doc, gif a další) 	<p>EV</p> <p>- Vztah člověka k prostředí</p> <p>Občanská výchova (průběžně)</p> <p>OSV</p> <p>- Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>příklady výukových programů pro různé předměty SW pirátství ovládání výukových programů</p>

Učební osnovy pro informatiku	Prima	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá základní standartní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie - dokáže vysvětlit funkce procesoru, operační paměti a pevného disku a jakým způsobem ovlivňují výkon počítače - respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady <p style="color: red;">- zpracuje data do jednoduché grafické podoby</p> <p style="color: red;">- používá výběru barvy k rozlišení informací, aplikuje obrysy a výplně objektů</p> <p style="color: red;">- vytváří křivky a objekty, edituje objekty</p> <p style="color: red;">- používá vytvořenou grafiku k prezentaci informací</p>	<ul style="list-style-type: none"> - struktura, funkce a popis počítače a přidavných zařízení - vysvětlení pojmů - HW – základní jednotka (procesor, pevný disk, operační paměť, mechaniky + vnější paměťová média, karty, porty, zdroj, základní deska) - jednotky: výkon procesoru (Hz), kapacita paměti (B) a jejich násobky (K, M, G, T) - HW – periferie (klávesnice, myš, monitor, tiskárny, reproduktory, ...) - jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardwarem a softwarem <p style="color: red;">- bitmapová grafika, objekty, výplň, tvary</p> <p style="color: red;">- kopírování, ořez, úprava obrazových informací</p> <p style="color: red;">- tvorba myšlenkových map</p>	<p>ukázka vnitřních součástí počítače, praktická část</p> <p>Výtvarná výchova</p>

Učební osnovy pro informatiku	Prima	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - ví, co je internet, jak funguje a proč vznikl - zná různé internetové prohlížeče - umí pracovat s prohlížečem internetových stránek a umí vyhledávat informace - dokáže napsat zprávu, přečíst si došlou zprávu, odpovědět na došlou zprávu pomocí funkce odpověď (reply) a poslat kopii došlé zprávy někomu dalšímu pomocí funkce poslat jinému, umí přiložit soubor ke zprávě - zná pojmy informace a informatika - rozlišuje mezi blokovým a kódovým programováním <ul style="list-style-type: none"> - navrhne vhodné řešení problému pomocí bloků - odhalí chybu v algoritmu - aplikuje cykly pro opakování části programu - zná pojmy licence, OEM, Freeware - rozlišuje soubory, složky, chápe jejich strukturovanost, odpovídající vlastnosti a formáty souborů - umí používat programy, které jsou součástí operačního systému 	<ul style="list-style-type: none"> - internet, vznik a funkce, služby internetu - internetové prohlížeče - práce s prohlížečem instalovaným v učebně - elektronická pošta = email - vztah k internetu - příklady a spuštění poštovních programů, odeslání zprávy, čtení došlých zpráv, odpověď - blokové programování, základní struktura programu - popis a tvorba jednoduchého algoritmu - ladění programu - cykly - programy v příslušenství OS kalkulačka, poznámkový blok, malování aj. - multimediální využití počítače (přehrávače zvukových souborů a videosouborů) 	<p>OSV</p> <p>- komunikace</p> <p>Dějepis – kvarta (2. světová válka až současnost)</p> <p>Anglický jazyk jako podpůrný prostředek pro výuku (průběžně)</p>

Učební osnovy pro informatiku	Sekunda	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná pravidla práce v učebně a svá hesla - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje vztahy mezi nimi - ověřuje věrohodnost informací a zdrojů - zná důvody vzniku a historii internetu - sdílí informace přes sociální sítě, email - při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty - vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích - respektuje duševní vlastnictví u technologických prostředků a svých i cizích dat - sdílí informace mezi mobilními zařízeními - využívá dostupné ochrany a zabezpečení při sdílení a používání mobilních zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečnost práce v počítačové síti (hesla) - vznik a vývoj internetu, princip fungování - zdroje informací – textové, obrazové - základní pojmy informační činnosti - metody a nástroje vyhledávání informací - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy - informace, informační zdroje, informační instituce - společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) - služby pro interpretaci, vizualizaci informací - internetové komunity - cloudové služby - autorské právo a ochrana osobních údajů - spolupráce a sdílení dat - správa mobilních zařízení 	<p>Multimediální výchova, kritické čtení</p> <p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Učební osnovy pro informatiku	Sekunda	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - používá prostředky a postupy zvyšující úroveň zabezpečení dat, komunikace, soukromí uživatele a technologické infrastruktury - chrání své duševní zdraví v oblasti kyberprostoru - ke kódování využívá různých číselných soustav - šifruje a dešifruje text pomocí různých prostředků - orientuje se v záznamu a kódování dat v počítači, ví, co je digitální záznam a digitální informace - vysvětlí pojmy bit, byte, dvojková soustava - znalosti o číselných soustavách použije pro desítkovou, dvojkovou a šestnáctkovou soustavu - s řetězcem 0 a 1 umí pracovat jako s číslem, znakem, obrázkem - rozpozná zakódované informace kolem sebe - vysvětlí rozdíl mezi škodlivým software a kybernetickou kriminalitou 	<ul style="list-style-type: none"> - šifrování dat a informací - přenos informací, standardizované kódy - binární a hexadecimální kód - škodlivý software (malware, ransomware, ...) - kyberzločinnost (sexting, phishing, ...) - různé číselné soustavy, převody mezi nimi a desítkovou soustavou - dvojková a šestnáctková soustava v počítači - kódové tabulky 	

Učební osnovy pro informatiku	Sekunda	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže pomocí získaných vědomostí vytvořit jednoduchou prezentaci - dodržuje základní estetická pravidla prezentací - definuje animace prvků a přechodů mezi snímky - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě <ul style="list-style-type: none"> - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vysvětlí celý postup - sestaví vlastní jednoduchý algoritmus a popíše na vývojovém diagramu - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na výsledky - opraví chyby v programu, používá cykly, události a jednoduché větvení 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentace informací, prezentační programy - prezentace fotografií - snímek, textové pole, grafický prvek, odkazy v prezentacích, přechody a animace - vlastní výuková prezentace <ul style="list-style-type: none"> - algoritmus a vývojový diagram - blokově orientované programování (cykly, události, vnořené podmínky, podmínky) 	

Učební osnovy pro informatiku	Tercie	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná pravidla práce v učebně a svá hesla - dodržuje základní bezpečnostní a hygienická pravidla a předpisy při práci s digitální technikou - poskytne první pomoc při úrazu - zabezpečí a zálohuje svá data, chrání je před fyzickým poškozením - bezpečně odstraní nepotřebná data ze zařízení, vysvětlí rozdíl mezi smazáním dat a trvalým odstraněním - zná bezpečnostní rizika, cíle a metody útočníků - rozlišuje základní druhy počítačových sítí - popíše pomocí modelu informační systém využívaný na škole - pojmenuje role uživatelů v síti a jejich práva - využívá pro ukládání dat síťová úložiště ve školní infrastruktuře 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečnost práce v počítačové síti (hesla) - bezpečnost a ochrana zdraví - ochrana dat, antivirové programy - cloudové služby - zálohování a obnovení dat - smazání a trvalé odstranění dat - typologie počítačových sítí (WAN, LAN, LAN), VPN - princip fungování sítě klient-server - školní počítačová síť, uživatelské role v síti 	<p>Osobnostní a sociální hygiena</p> <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět <p>Matematika – algebra (průběžně)</p>

Učební osnovy pro informatiku	Tercie	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru, dokáže napsat krátký text, uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem, umí otevřít existující soubor, upravit vlastnosti písma a odstavce, vložit objekt (např. obrázek) změnit jeho vlastnosti a umístit jej v textu - dokáže uložit změny na stejné místo nebo jinam, příp. pod jiným názvem - dokáže vytvořit jednoduchou tabulku, naplnit ji údaji, upravit její vzhled podle potřeb a umístit ji do textu 	<ul style="list-style-type: none"> - základní funkce textového a grafického editoru - příklady textových editorů - založení nového dokumentu, uložení i se zadáním cesty a jména - stránky, vzhled stránky, záhlaví, osnova - pohyb v dokumentu, označení části textu - pojmy: slovo, věta, odstavec - změna vlastností písma (panel nástrojů, menu: Formát – Písmo) - psaní textu, diakritika, základní typografická pravidla, vložení symbolu (znaky, které nejsou na klávesnici) - změna vlastností odstavce (panel nástrojů, menu: Formát – Odstavec) - vložení obrázku i dalších objektů (WordArt, vzorce) a práce s nimi - pravopis, vyhledávání, odkazy - vytvoření jednoduché tabulky, naplnění údaji, změna vlastností tabulky, přidávání a ubírání řad nebo sloupců 	<p>Matematika – geometrie (průběžně) Výtvarná výchova (průběžně) OSV - Kreativita</p> <p>Český jazyk – čtenářský deník (průběžně)</p> <p>protokoly Chemie, Fyzika, Biologie</p> <p>OSV - Kreativita - Komunikace</p>

Učební osnovy pro informatiku	Tercie	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> -umí vysvětlit pojmy informace a informatika - při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty -vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích - chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím - komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému - ověří správnost programu a najde chybu - využívá podmínky pro a cykly - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu a použije ji v programu - navrhne vlastní algoritmus a diskutuje různé možnosti řešení 	<ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy informační činnosti - metody a nástroje vyhledávání informací - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy - informace, informační zdroje, informační instituce - společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) - animace postavy v blokově orientovaném programování - proměnné, cyklus for - data a simulace - vlastní miniprojekt 	<p>Český jazyk</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět

Učební osnovy pro informatiku	Tercie	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v záznamu a kódování dat v počítači, ví, co je digitální záznam a digitální informace - vysvětlí pojmy bit, byte, dvojková soustava - znalosti o číselných soustavách použije pro desítkovou, dvojkovou a šestnáctkovou soustavu - s řetězcem 0 a 1 umí pracovat jako s číslem, znakem, obrázkem - zpracovává multimediální obsah z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> - záznam a kódování informací - vysvětlení funkcí analogových a digitálních zařízení - digitalizace signálu - různé číselné soustavy, převody mezi nimi a desítkovou soustavou - dvojková a šestnáctková soustava v počítači - kódové tabulky - záznam a úprava multimediálního obsahu 	

Učební osnovy pro informatiku	Kvarta	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná pravidla práce v učebně a svá hesla - sdílí data bezpečnou formou a v souladu s autorskými právy - používá cloudové služby, textový, tabulkový editor a společné úložiště - edituje v cloudových službách sdílené soubory - chrání osobní údaje i osobní údaje ostatních v online prostředí - diskutuje, čím vytváří svou digitální stopu - usměrňuje svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty a zneužití osobních údajů - uplatňuje práva subjektu údajů v online prostředí - dokáže vytvořit tabulku, naplnit ji číselnými hodnotami a upravit její vzhled - s daty pomocí vzorců dokáže provádět jednoduché operace - dokáže vytvořit graf - najde a opraví chybu u různých interpretací týchž dat (tabulka – graf) - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - propojí data z více tabulek 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečnost práce v počítačové síti (hesla) - sdílení cloudových služeb - editace a sdílení dokumentů v online kancelářských aplikacích - osobní údaje a nakládání s nimi - zpracování osobních údajů - práva subjektu osobních údajů v online prostředí <p>Tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat</p> <ul style="list-style-type: none"> - doplní podle pravidel do tabulky prvky, vzorce, záznamy - práce s jednoduchými vzorci (vytváření a kopírování vzorců) - řazení dat v tabulce, filtry 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět <p>Matematika – jednoduché početní operace, grafické znázorňování hodnot (průběžně)</p> <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Učební osnovy pro informatiku	Kvarta	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací - vysvětlí rozdíl rastrových a vektorových obrázků - zná programy pro práci s těmito typy grafiky - zná co je rozlišení, jednotky měření - dovede určit obsah souboru podle typu - zná koncovky souborů s obrázky - vytvořenou grafiku vloží do jiné aplikace - používá základy jazyka HTML a jednoduché tagy pro tvorbu vlastních stránek - pracuje s textem, obrázky, seznamem, tabulkou a odkazy 	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoření grafu na základě tabulky - počítačová grafika - body a křivky, rastry a vektory - rastrové a vektorové programy - výběr barvy obrysu, výplně - škálování, posun, rotace objektů - výběry prvků z grafiky - jména a typy souborů, formáty souborů obsahujících obrázky - prezentace informací (webové stránky, multimédia) - programovací jazyk HTML - tvorba jednoduchých webových stránek - editor HTML a prohlížeč 	<p>OSV - Kreativita</p> <p>Matematika – sekunda, tercie (geometrie) Matematika – 3. ročník (vektory)</p> <p>MV - Stavba mediálních sdělení - Tvorba mediálního sdělení</p> <p>OSV - Komunikace - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Učební osnovy pro informatiku	Kvarta	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykonává - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení, opakování programu - vytváří vlastní bloky a používá je - diskutuje možná řešení problému - vybere vhodné řešení a svůj výběr zdůvodní - hotový program sdílí se spolužáky - vytváří 3D objekty v CAD programu - připraví modely k výstupu na 3D tiskárně - umí skenovat předlohu, uložit v počítači a připravit k prezentaci - získá fotografii, provede úpravy v programu - fotografie uloží v souborech - navrhne a vytvoří samostatně obal na zvolenou knihu z vhodných objektů a textu 	<ul style="list-style-type: none"> - programování mobilních aplikací - grafické prvky ovládání aplikace - multimediální soubory v mobilní aplikaci - modelování 3D objektů v CAD systémech - příprava tiskového výstupu - skenování, používání digitálního fotoaparátu - postup při fotografování, přenos snímku do počítače, základní úpravy fotografií 	<p>OSV - Kreativita</p> <p>Matematika – sekunda, tercie (geometrie) Matematika – 3. ročník (stereometrie)</p>

5.1.7 Dějepis

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Dějepis** vychází ze vzdělávacího oboru Dějepis vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Je určen všem žákům primy, sekundy, tercie a kvarty nižšího stupně osmiletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

prima, sekunda, tercie, kvarta: 2 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách, dle aktuální potřeby jsou některé hodiny vyučovány v počítačové učebně.

Hlavní část výuky dějepisu tvoří výklad učitele. Výklad je doplňován žákovskými referáty, krátkodobými projekty a exkurzemi, návštěvami muzea.

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na období antiky, formování novodobých států a dějiny 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjení takové časové a prostorové představy, pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie reaguje na společenský vývoj a vychází z hledání vazeb člověk – společnost – příroda.

Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- na základě srozumitelného výkladu ukládá žákům různé úkoly, např. práci s historickou mapou, vyhledávání v knihovně, práci s internetem apod. tak, aby se sami naučili vyhledávat informace, samostatně je zpracovávat a předávat

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadáváním krátkých referátů o dílčí historické problematice učí žáky tvořivě využívat získané poznatky, argumentovat, srovnávat a hodnotit

Kompetence komunikativní

Učitel:

- dbá na přesné a kultivované vyjadřování, na přesný výklad historických pojmů a logický sled žakovského výkladu, a to jak při připraveném projevu, tak i v případné spontánní diskusi

Kompetence sociální a interpersonální

Učitel:

- zadává žákům společné úkoly týkající se historických témat tak, aby se žáci naučili pracovat v kolektivu, zorganizovat si činnost a vzájemně se domluvit

Kompetence občanské

Učitel:

- vybírá z jednotlivých úseků historie skutečnosti, které přispívají u žáků k vytváření občanského povědomí a na základě toho dokážou samostatně posuzovat některé otázky současnosti

Kompetence pracovní

Učitel:

- důsledným přístupem, jasnými a čitelnými požadavky, kontrolou odevzdané práce, hodnocením příspěvků do hodin dějepisu učí žáky zodpovědnosti, vytváří v nich žádoucí studijní návyky

Učební osnovy pro dějepis	Prima	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků - uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu - odlišuje základní periody dějin - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - rozpozná jednotlivá vývojová stadia člověka - objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost - odliší tlupu, rod a kmen - popíše podmínky vzniku řemesel - uvede příklady archeologických kultur na našem území - vyjádří odlišnosti střeoevropského regionu ke světu antiky 	<p>ČLOVĚK V DĚJINÁCH</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách, historické prameny (pomocné vědy historické, význam archeologie) - historický čas a prostor <p>POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI člověk a lidská společnost v pravěku období přisvojovacího hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - starší doba kamenná - vznik a vývoj lidského druhu - střední doba kamenná <p>období výrobního hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - mladší a pozdní doba kamenná - vznik zemědělství a chovu dobytka, rozvoj rodové společnosti - rozvoj výroby <p>doba bronzová, doba železná, doba římská stěhování národů, první Slované</p>	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vztah člověka k prostředí <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mezilidské vztahy <p>Biologie – tercié (fylogeneze člověka)</p>

Učební osnovy pro dějepis	Prima	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví - osvojí si různé formy obchodu a směny - popíše nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech světa, rozliší jednotlivé kultury - seznámí se s podstatou společenského uspořádání a projevy náboženských představ starověkých států - srovná bájně a skutečné počátky Řecka - popíše míru řecké kolonizace na mapě - vysvětlí podstatu antické demokracie - srovná jednotlivé městské státy jejich přístup k demokracii a občanským právům - vysvětlí podstatu antické demokracie, odliší jednotlivé formy státní moci 	<p>NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY</p> <ul style="list-style-type: none"> - nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz <p>nejstarší státy</p> <ul style="list-style-type: none"> - počátky civilizace <p>staroorientální státy v Mezopotámii</p> <ul style="list-style-type: none"> - politický vývoj - kultura a věda <p>starověký Egypt</p> <ul style="list-style-type: none"> - politický vývoj - kultura a věda <p>starověká Indie</p> <p>starověká Čína</p> <ul style="list-style-type: none"> - období antiky <p>antické Řecko</p> <ul style="list-style-type: none"> - období mykénské - doba homérská - vznik řeckých městských států - velká řecká kolonizace - vývoj Atén a Sparty - řecko-perské války - peloponéská válka - Makedonie, Alexandr Veliký 	<p>Zeměpis – prima (Afrika), sekunda (Amerika, Asie, Evropa)</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Objevujeme Evropu a svět <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Občan, občanská společnost a stát <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Učební osnovy pro dějepis	Prima	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - srovná kulturní vliv jednotlivých polis v Řecku - chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury - srovná bájně a skutečné počátky Říma - popíše s pomocí mapy územní vzestup římské říše - objasní příčiny společenských rozporů a krize republikánských idejí - vysvětlí úskalí centralizované moci - srovná barbarské civilizace se světem antiky, určí význam křesťanství v kontextu antické vzdělanosti a jeho souvislost s judaismem - srovná rozdílný vývoj v různých částech Evropy - vyjádří přínos antiky pro současnost - popíše život a jednání výrazných osobností antiky důležitých pro evropskou civilizaci 	<ul style="list-style-type: none"> - kultura a vzdělanost v antickém Řecku antický Řím - počátky dějin Říma - doba královská - raná římská republika - zápas Říma o vládu nad Středozezemním mořem - krize a zánik římské republiky - Řím za principátu - dominát, krize římského císařství - střední Evropa a její styky s antickým Středomořím - zánik říše západořímské - kultura, umění a věda v antickém Římě 	<p>Český jazyk – prima (antická literatura)</p> <p>Český jazyk – prima (antika, eposy, legendy)</p> <p>VMEGS - Jsme Evropané</p> <p>Matematika – prima (římské číslice) Výtvarná výchova (průběžně)</p>

Učební osnovy pro dějepis	Sekunda	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti - osvojí si periodizaci středověku - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti - objasní státotvornou úlohu panovnických dynastií - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám - zhodnotí vliv Vikingů na rozvoj mořeplavby a válečnictví - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - vyjádří duchovní odkaz Cyrila a Metoděje - uvede příklady románské kultury 	<p>KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA raný středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - středověká společnost – její struktura, funkce jednotlivých vrstev - nový etnický obraz Evropy utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj - Francká říše, SŘŘ, počátky Francie a Anglie - Byzantská říše - islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci a jejich výboje) - křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy - Vikingové - vznik a rozmach Kyjevské Rusi - státy jižních Slovanů - Sámova říše, Velkomoravská říše, počátky českého státu (jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě) - románské umění a vzdělanost 	<p>MKV</p> <p>- Multikulturalita</p> <p>Zeměpis – sekunda (Amerika, Evropa)</p> <p>Český jazyk – sekunda (pověsti, legendy)</p> <p>Výtvarná výchova (průběžně)</p>

Učební osnovy pro dějepis	Sekunda	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - srovná vývoj měst a vesnic - seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě - vysvětlí hlavní znaky gotické kultury - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - určí vliv Jiřího z Poděbrad a Jagellonců na evropský vývoj - popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - určí důvody a způsob sjednocení ruského státu - srovná feudální a kapitalistický systém, vyvodí jeho důsledky pro světový obchod 	<p>vrcholný a pozdní středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - život zemědělců, vznik měst a jejich význam - dějiny významných států a národů v Evropě, stoletá válka, papežské schizma - poslední Přemyslovci - Lucemburkové na českém trůně - gotické umění a vzdělanost <p>OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY</p> <ul style="list-style-type: none"> - doba předhusitská a husitství - doba poděbradská a Jagellonci - objevné plavby a počátky dobývání světa <p>raný novověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - změny ve společnosti - reformace a její šíření Evropou <p>Evropa před třicetiletou válkou</p> <ul style="list-style-type: none"> - Španělsko, revoluce v Nizozemí, Rusko 	<p>Občanská výchova – sekunda (občan, stát)</p> <p>Český jazyk – prima (literatura středověku)</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Objevujeme Evropu a svět <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etnický původ <p>Zeměpis – sekunda (Amerika, Evropa, Afrika)</p> <p>Občanská výchova – sekunda (náboženství)</p> <p>Výtvarná výchova (průběžně)</p>

Učební osnovy pro dějepis	Sekunda	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - odliší stavovské a habsburské pojetí moci - charakterizuje turecký vliv na Evropu a svět - vysvětlí hlavní znaky renesanční kultury - objasní příčiny vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> - český stát od nástupu Habsburků do počátku třicetileté války - renesance, humanismus a jejich šíření Evropou - třicetiletá válka, její vznik, průběh, výsledky a důsledky 	<p>Český jazyk – sekunda (Komenský)</p>

Učební osnovy pro dějepis	Tercie	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus</p> <p>- zhodnotí přínos osvícenství pro vývoj Evropy</p> <p>- vyjádří hlavní principy americké demokracie i vliv boje kolonií za svobodu pro rozvoj světa</p> <p>- popíše územní expanzi USA</p> <p>- srovná vývoj evropských monarchií s Polskem</p> <p>- zhodnotí postavení českých zemí v habsburské monarchii i v podmínkách Evropy</p> <p>- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</p> <p>- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</p>	<p>POČÁTKY NOVÉ DOBY (pokračování) mezi třicetiletou válkou a francouzskou revolucí</p> <p>- společnost (typy monarchií, osvícenství, občanská revoluce)</p> <p>dějiny významných evropských států</p> <p>- anglická revoluce, vznik Velké Británie</p> <p>- boj anglických osad v Severní Americe za nezávislost</p> <p>- počátky budování USA</p> <p>- Francie, Rusko, Prusko</p> <p>- české země a habsburská monarchie (Marie Terezie, Josef II.)</p> <p>- kultura a vzdělanost v 17. a 18. století (baroko, rokoko, klasicismus)</p> <p>MODERNIZACE SPOLEČNOSTI Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět</p> <p>- vídeňský kongres</p>	<p>OSV</p> <p>- Mezilidské vztahy</p> <p>Občanská výchova – sekunda (občanská práva)</p> <p>Matematika, fyzika (význačné osobnosti)</p> <p>Zeměpis – prima (Afrika), sekunda (Amerika, Asie, Evropa)</p> <p>Zeměpis – prima (zámořské objevy)</p>

Učební osnovy pro dějepis	Tercie	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin</p> <p>- určí hlavní znaky imperialismu a vliv průmyslu na společnost 19. století</p> <p>- na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy</p> <p>- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti</p> <p>- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</p> <p>- vysvětlí hlavní znaky umění romantismu a biedermeieru</p>	<p>MEZI VÍDEŇSKÝM KONGRESEM A REVOLUCÍ 1848</p> <p>společnost</p> <p>- průmyslová revoluce, industrializace, sociální otázka</p> <p>- emancipace národů</p> <p>- imperialismus a kolonialismus</p> <p>- politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva</p> <p>dějiny významných států v Evropě</p> <p>dějiny českých zemí a habsburské monarchie</p> <p>- metternichovský absolutismus</p> <p>- české národní obrození</p> <p>kultura první poloviny 19. století</p> <p>- romantismus a biedermeier</p>	<p>EV</p> <p>- Vztah člověka k prostředí</p> <p>MKV</p> <p>- Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>Český jazyk (národní obrození)</p>

Učební osnovy pro dějepis	Tercie	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích</p> <p>- vyjádří prvky českého emancipačního hnutí</p> <p>- vyjádří zásady občanské rovnosti a vliv rasismu na vývoj společnosti</p> <p>- určí příčiny stagnace zaostalých feudálních celků</p> <p>- srovná pruské a rakouské velmocenské ambice</p> <p>- zhodnotí přínos tohoto období vzhledem k emancipaci českého národa</p> <p>- srovná situaci se soudobou společností</p> <p>- zhodnotí vývoj českého národa 2. poloviny 19. století</p> <p>- definuje projevy nacionalismu, působení politických stran v českém prostředí</p>	<p>revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů</p> <p>– REVOLUCE 1848</p> <p>- revoluce ve Francii, v Itálii, v Německu a v habsburské monarchii</p> <p>MEZI REVOLUCÍ 1848 A PRVNÍ SVĚTOVOU VÁLKOU</p> <p>společnost</p> <p>- emancipace žen</p> <p>- technický a vědecký pokrok</p> <p>dějiny významných států v Evropě i ve světě</p> <p>- sjednocovací procesy v Evropě</p> <p>- Velká Británie, Francie, Rusko</p> <p>- významné státy mimo Evropu</p> <p>dějiny českých zemí a habsburské monarchie</p> <p>- Bachův absolutismus</p> <p>- vznik Rakouska-Uherska</p> <p>- formování české moderní občanské společnosti</p> <p>kultura druhé poloviny 19. a počátku 20. století – kulturní rozrůzněnost doby</p>	<p>Matematika, fyzika, chemie, biologie (objevy, vynálezci, vědci)</p> <p>MKV</p> <p>- Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>Občanská výchova – sekunda (občan a stát)</p> <p>Výtvarná výchova (průběžně)</p>

Učební osnovy pro dějepis	Tercie	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií - odliší hlavní bojiště a jejich vývoj - určí projevy revolucí v Rusku a jejich vliv na okolní dění - vyjádří důsledky pádu starých monarchií - vyjmenuje hlavní složky a formy odboje - vyjádří vztah obyvatelstva k monarchii 	<p>MODERNÍ DOBA první světová válka</p> <ul style="list-style-type: none"> - cesta k první světové válce – konflikty mezi velmocemi, kolonialismus - první světová válka - politické, sociální a kulturní důsledky první světové války - Češi a Slováci v době první světové války (československé legie) vznik Československa 	<p>MKV - Princip sociálního smíru a solidarity Zeměpis – prima (Afrika), sekunda (Amerika, Asie, Evropa)</p> <p>VDO - Občan, občanská společnost a stát</p>

Učební osnovy pro dějepis	Kvarta	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů</p> <p>- analyzuje mezinárodněpolitické vztahy</p> <p>- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu</p> <p>- odliší vývoj Německa a Československa a definuje rozdíl mezi demokracií a nacismem</p> <p>- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</p> <p>- odliší vývoj Německa a Československa a definuje rozdíl mezi demokracií a nacismem</p> <p>- zná jednotlivé osobnosti nové republiky</p>	<p>MODERNÍ DOBA (pokračování ze sekundy) MEZI SVĚTOVÝMI VÁLKAMI nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě</p> <p>- pařížská mírová konference, vznik Společnosti národů</p> <p>mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech</p> <p>totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – a jejich důsledky</p> <p>ČSR mezi válkami</p> <p>- formování republiky - sociální a národnostní problémy, hospodářsko-politický vývoj</p> <p>- rozbití Československa (důsledky růstu moci totalitních systémů v Evropě)</p> <p>kultura a věda mezi válkami</p>	<p>MV</p> <p>- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Český jazyk – tercie, kvarta (meziválečná literatura)</p> <p>Výtvarná výchova, hudební výchova (průběžně)</p>

Učební osnovy pro dějepis	Kvarta	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- odliší hlavní bojiště a jejich vývoj - určí vliv mezinárodních jednání spojenců na poválečnou dobu</p> <p>- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</p> <p>- seznámí se s vnitřní a zahraniční politikou Československa v období protektorátu - vyjmenuje a odliší formy odboje - zhodnotí přínos spojenců při osvobození území Československa</p> <p>- na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</p> <p>- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků</p>	<p>DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA průběh druhé světové války</p> <ul style="list-style-type: none"> - válka v Evropě - válka v Tichomoří <p>zločiny proti lidskosti za druhé světové války</p> <ul style="list-style-type: none"> - koncentrační tábory - genocidy – holokaust (šoa), Romové a jiné <p>Československo za druhé světové války</p> <ul style="list-style-type: none"> - protektorát Čechy a Morava - domácí a zahraniční odboj - osvobození území ČSR - Židé v Protektorátu <p>politické, mocenské a ekonomické důsledky války</p> <p>ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT poválečné uspořádání studená válka a její fáze, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi</p> <ul style="list-style-type: none"> - politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření 	<p>MV</p> <p>- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>

Učební osnovy pro dějepis	Kvarta	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - popíše rozpad východního bloku ve vztahu k ekonomické slabosti komunistických systémů - zhodnotí postavení Československa po r. 1945 - analyzuje pád demokracie a vítězství levice v naší republice - vysvětlí vnitřní situaci v naší republice v roce 1989 a ustavení demokratického režimu - popíše integraci ČR do EU - prokáže základní orientaci v problémech současného světa - definuje příčiny a projevy terorismu - zhodnotí vliv médií na společnost 	<p>evropská integrace</p> <p>dekolonizace, mimoevropský svět</p> <p>vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)</p> <p>Československo po druhé světové válce</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1945 – 1948 - Únor 1948 a upevňování moci KSČ - život v socialistickém Československu - pražské jaro 1968 - normalizace - sametová revoluce 1989 - vznik České republiky a její vývoj <p>kultura, věda, technika a vzdělání jako faktory poválečného vývoje</p> <p>sport a zábava</p> <p>problémy současnosti</p>	<p>VMEGS</p> <p>- Jsme Evropané</p> <p>Informatika – sekunda (vývoj počítačů)</p> <p>MV</p> <p>- Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Občanská výchova – kvarta (globální problémy dnešní doby)</p> <p>Zeměpis – prima (Afrika), sekunda (Amerika, Asie, Evropa)</p>

5.1.8 Občanská výchova

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Občanská výchova** vychází ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství vzdělávací oblasti Člověk a společnost a ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce začleňuje tematický okruh Svět práce.

Je určen všem žákům primy, sekundy, tercie a kvarty nižšího stupně osmiletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

prima, sekunda, tercie: 1 hodina týdně

kvarta: 2 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách, dle aktuální potřeby jsou některé hodiny vyučovány v počítačové učebně.

Velmi široký a pestrý obsah předmětu umožňuje žákům nejen seznamovat se s rolí občana demokratické společnosti a poznávat jednotlivé stránky sociální reality, ale dávat do souvislostí poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Předmět Občanská výchova má tudíž v rámci základního vzdělávání specifickou funkci vytvářet mezioborové vazby a prostřednictvím průřezových témat předávat žákům celistvý obraz světa. Podstatnou úlohou předmětu je reflektovat dynamickou stránku světa kolem nás i jeho pluralitní charakter a globální provázanost jevů v něm. Učitel vede žáka

k základní orientaci ve světě a učí ho chápat a objevovat jeho rozmanitost.

Žák si postupně uvědomuje vlastní autonomní osobnost jako aktivní součást příbuzenských, občanských, politických, ekonomických a právních vztahů. Od sebepoznání by měl žák směřovat k vědomí sounáležitosti a spoluodpovědnosti, a to v rovinách rodiny, školy, obce, regionu, státu, evropské civilizace i světa. Na základě znalostí vlastních práv a povinností by měl rozumět a chránit práva ostatních jedinců a skupin a chápat ideál právního státu a spravedlnosti obecně. Cyklicky spirálovitě je učitelem seznamován s fungováním státu, občanské společnosti i mezinárodních organizací, aby byl schopen prakticky naplňovat ideály demokracie a lidství.

Již z obsahu předmětu vyplývá důraz na vytváření postojů, hodnot a praktických sociálních dovedností jakožto nástrojů dalšího rozvoje osobnosti. Žák si postupně prostřednictvím jednotlivých témat buduje pozitivní vztah k sobě samému, své rodině, vrstevníkům a spoluobčanům. Své jednání reflektuje a kriticky hodnotí v morálních souvislostech. Uvědomuje si dopad svého jednání na okolí včetně životního prostředí. Žák se též snaží o pozitivní přístup v řešení problémů a konfliktů.

Cílům předmětu Občanská výchova odpovídají také metody vyučování. Žák je považován za aktivní součást procesu výchovy. Ve výuce učitel proto hojně uplatňuje prvky skupinové spolupráce, dramatické výchovy a komunikačních aktivit. Moderní postupy umožňují žákům samostatně, nezávisle a kriticky myslet, jednat a rozvíjet tak dále svoji osobnost.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- navazuje na ostatní předměty, uvádí příklady a vede žáky k samostatnému a kritickému uvažování o společnosti
- používáním různých informačních zdrojů rozvíjí schopnosti vyhledávat a získávat a ve studiu používat informace

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly tak, aby žáci museli identifikovat problémy ve svém okolí, ve škole i v rodině a systematicky používal vhodné metody k jejich řešení

Kompetence komunikativní

Učitel:

- pracuje s žáky ve skupinách, klade důraz na jejich komunikační dovednosti, vede je k toleranci a občanské zodpovědnosti

Kompetence občanské

Učitel:

- zadáváním vybraných úkolů posiluje v žácích vědomí občanské odpovědnosti, učí je pravidlům kontaktu s občanskými institucemi

Kompetence pracovní

Učitel:

- důslednou kontrolou vede žáky k zodpovědnosti při školní práci a k získávání pracovních návyků

Modře je označeno učivo a výstupy RVP ZV tematického okruhu Svět práce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Prima	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikuje se spolužáky v hodině i mimo vyučování - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci - respektuje pravidla práce v hodině, přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky - vysvětlí odlišnost přírodních a umělých cyklů - vyjmenuje roční období a objasní pojmy rovnodennost a slunovrat - vysvětlí role členů rodiny, třídy, uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu vztahů - zformuluje základní funkce rodiny 	<p>Úvod k výuce OV</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání spolužáků - motivace ke studiu - pravidla práce v hodinách a jejich tvorba - podobnost a odlišnost lidí - vnitřní svět člověka a osobní rozvoj <p>1. Člověk v rytmu času</p> <p>1. Čas nezastavíš</p> <ul style="list-style-type: none"> - čas v praktickém životě - zařazení témat z kalendáře: sv. Václav, den české státnosti <p>2. Cyklus přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk – nedílná součást přírody <p>2. Rodinný život</p> <p>1. Rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavení rodiny v dnešní společnosti, typy rodiny 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Občan, občanská společnost a stát seznámení v rámci výuky s obsahem učiva OV, jeho rozmanitostí, propojením s každodenním životem a jeho praktickým využitím <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mezilidské vztahy - Komunikace <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kooperace a kompetice celoroční úkol – vytvoření kalendáře na každý měsíc – skupinová práce a organizování práce <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Mezilidské vztahy

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Prima	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- uvede předpoklady k uzavření manželství a základní práva a povinnosti vyplývající z manželství</p> <p>- popíše vývojová období života člověka z hlediska významných událostí</p> <p>- vysvětlí pojmy puberta, plánované rodičovství, antikoncepce</p> <p>- odliší pohlaví z hlediska rozdílů fyzických, psychických, sociálních</p> <p>- optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</p>	<p>2. Rodinné a příbuzenské vztahy - význam rolí v životě dnešního člověka - rodokmen</p> <p>3. Manželství - vznik rodiny a manželství - život bez oddacího listu</p> <p>4. Rodina – místo návratů - problémy rodinného života - materiální a citové hodnoty - život bez rodiny</p> <p>Téma z kalendáře: - vznik samostatného Československého státu</p> <p>5. Děti – pokračování našeho života - vytvoření rodiny - vývoj člověka - biologická funkce rodiny</p> <p>6. Rodina – ostrov bezpečí - ochranná funkce rodiny</p>	<p>úkol pro celou třídu: organizace svatby, sestavení rodokmenu vlastní rodiny</p> <p>Výchova ke zdraví - zdravý způsob života a péče o zdraví - rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <p>MKV - Lidské vztahy</p>

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Prima	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</p> <p>- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi</p> <p>- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</p> <p>- vytvoří svůj žebříček hodnot</p> <p>- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích</p> <p>- porovná některé typy škol</p> <p>- vysvětlí pojmy pravidlo – norma</p>	<p>Téma z kalendáře: 17. listopad</p> <p>7. Rodina dělá z domu domov</p> <p>- materiální funkce rodiny, rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing</p> <p>- úloha peněz a majetku v životě člověka</p> <p>8. Rodina jako vzor a příklad</p> <p>- výchovná funkce rodiny</p> <p>- vliv rodiny na výchovu dítěte</p> <p>- důležitost denního řádu</p> <p>9. Když vlastní rodina chybí</p> <p>- náhradní výchova</p> <p>- příčiny vedoucí k umístění v náhradní rodinné péči</p> <p>Téma z kalendáře: Vánoce</p> <p>3. Život ve škole naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život</p>	<p>OSV</p> <p>- Mezilidské vztahy upřednostňovat lásku, vzájemné vztahy a zdraví před penězi neplýtvat penězi a vážit si věcí odmítavý postoj k nečestným způsobům získávání majetku</p> <p>VDO</p> <p>- Občanská společnost a škola beseda s ředitelem školy, pravidla perspektivy školy a vzdělání, náměty na zlepšení života ve škole</p>

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Prima	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje pravidla školního řádu, svá práva a povinnosti - vyjmenuje důležitá a významná místa v obci, významné události, památky, osobnosti - vyjmenuje, co vše patří do obce - objasní rozdíl mezi státní správou a samosprávou - na příkladech popíše, čím se zabývá obecní úřad - vysvětlí pojem ekologie - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - uvede, co je typické pro vlastní region - vyjmenuje některé zvláštnosti 	<p>4. Domov je tam, kde... naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku</p> <p>Téma z kalendáře: Velikonoční svátky</p> <p>5. Má vlast naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly</p>	<ul style="list-style-type: none"> - právo na vzdělání a jeho uplatňování v praxi OSV - Psychohygienu beseda s psychologem o vhodném způsobu přípravy na vyučování VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - Občan, občanská společnost a stát formy participace občanů v politickém životě exkurze na MÚ ve Vysokém Mýtě procházka městem a určení důležitých budov Zeměpis – tercie (Česká republika) Zeměpis, biologie – kvarta (životní prostředí) EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí třídění odpadu – celoroční úkol VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Zeměpis – tercie (Česká republika)

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Prima	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - užívá různé jazykové prostředky přiměřeně situaci - vyjmenuje státní symboly a vysvětlí význam jejich používání - odlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - orientuje se v Ústavě - vysvětlí pojmy demokracie, republika, moc zákonodárná, výkonná a soudní - vyjmenuje některá zajímavá památná místa naší vlasti a uvede pověsti s nimi spojené - vyjmenuje významné osobnosti české minulosti a vysvětlí jejich přínos - vyjmenuje slavné české výrobky - uvede jména našich prezidentů a vysvětlí jejich přínos - vysvětlí kulturní a historický význam Prahy 	<ul style="list-style-type: none"> - kolik řečí znáš - český jazyk, cizí jazyky, spisovná a nespisovná čeština státní symboly požívání státních symbolů seznámení s Ústavou ČR ČR – demokratický právní stát typy státní moci 6. Z historie - v hlubinách dávných časů - od pravěku až k prvním Přemyslovcům - o zlatý dukát - od Lucemburků po 20. stol. - významné osobnosti - naši prezidenti - stověžatá Praha Témata z kalendáře: Svátek práce Osvobození naší republiky od nacismu Den matek 	<p>OSV</p> <p>- Komunikace další způsoby dorozumívání (signály, znaková řeč, Morseova abeceda)</p> <p>VDO</p> <p>- Občan, občanská společnost a stát úcta ke státním symbolům, způsob jejich používání</p> <p>OSV</p> <p>- Rozvoj schopností poznávání vážit si práce, talentu a píle</p> <p>VMEGS</p> <p>- Jsme Evropané návštěva Prahy prohloubení zájmu o minulost povzbuzení národní hrdosti</p>

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Prima	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - rozpozná porušování nebo ohrožování práv dětí - vysvětlí, kam se obrátit, jsou-li práva porušována - hájí svá práva - rozumí pojmu kompromis - vysvětlí, co je konflikt a jaké jsou jeho příčiny - předchází neshodám či konfliktům - používá vhodné techniky řešení konfliktů - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje 	<p>7. Miniúvod do lidských práv</p> <ul style="list-style-type: none"> - ty, já, on – jsme rozdílní? - první krok k lidským právům - Všeobecná deklarace lidských práv - Úmluva o právech dítěte <p>Dvě strany mince</p> <ul style="list-style-type: none"> - práva a povinnosti <p>Moje práva – tvoje práva</p> <ul style="list-style-type: none"> - konflikt a jeho řešení 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mezilidské vztahy respektovat rovnost lidí a jejich práva - Seberegulace a sebeorganizace nést odpovědnost za svá slova a činy <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulturní diference nechápat odlišnost lidí z hlediska jejich vnějšího vzhledu a způsobů chování jako důvodu k nepřátelství

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Sekunda	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- vyjmenuje, co působí na formování jeho osobnosti</p> <p>- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p> <p>- rozlišuje sociální skupiny podle různých hledisek</p> <p>- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</p> <p>- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu</p> <p>- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost</p>	<p>1. Život mezi lidmi</p> <p>- vliv rodiny</p> <p>- ve škole a mezi vrstevníky</p> <p>- komunikace a média</p> <p>lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti</p> <p>vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti</p>	<p>VDO</p> <p>- Občanská společnost a škola socializace záměrné a nezáměrné působení</p> <p>OSV</p> <p>- Poznávání lidí</p> <p>- Mezilidské vztahy sociální skupina nežádoucí vliv okolí a jak se mu lze bránit upevňování pozitivního vztahu k rodině vlastní spoluzodpovědnost za život a prostředí ve škole jednání podle vlastního uvážení, svědomí a přesvědčení</p> <p>MV</p> <p>- Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>OSV</p> <p>- Komunikace slovní, mimoslovní postoj k působení reklamy a propagandy zhodnocení nabídky médií výběr vhodných pořadů</p>

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Sekunda	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí obsah pojmu kultura - rozlišuje duchovní a hmotné projevy kultury - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování k těmto objektům a aktivně proti němu vystupuje - vyjmenuje základní kulturní tradice, svátky - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - vyjmenuje a ukáže na mapě NP a CHKO v ČR - vyjmenuje některé kulturní a přírodní památky, které jsou pod ochranou UNESCO v ČR 	<p>2. Člověk a kultura naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny</p> <p>3. Přírodní a kulturní bohatství</p> <ul style="list-style-type: none"> - krásy naší země - ochrana přírodního a kulturního bohatství 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulturní diference objektivního pohled na odlišné kultury poznávání jiných kultur respektování náboženské přesvědčení jiných lidí důležitost znalosti příslušné kultury ve styku s lidmi této kultury <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj schopností poznávání umění jako prostředek povznesení a obohacení umění jako způsob sebevyjádření subjektivní vnímání krásy respektování vkusu druhých v honbě za krásou nepoškozovat sám sebe a své zdraví upevňování znalostí slušného chování využívání nabídek kulturních institucí <p>Zeměpis – tercie (Česká republika)</p> <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lidské aktivity a problémy životního prostředí působení člověka na přírodu, jeho příčiny a následky ochrana přírodního a kulturního bohatství naší země řešení problémů ochrany životního prostředí

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Sekunda	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</p> <p>- uvede způsoby získávání majetku</p> <p>- vysvětlí pojmy životní úroveň, životní styl, konzumní společnost</p> <p>- popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a svým vlastním majetkem</p> <p>- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p> <p>- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</p> <p>- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</p> <p>- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p>- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p>	<p>4. Majetek v našem životě</p> <p>- naše potřeby a náš majetek</p> <p>majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví</p> <p>peníze – funkce a podoby peněz, formy placení;</p> <p>banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků</p> <p>- životní úroveň</p> <p>5. Řízení společnosti</p> <p>- stát</p> <p>- demokracie</p> <p>- volby</p> <p>- začlenění do veřejného života</p> <p>právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu;</p>	<p>Matematika – sekunda (procenta)</p> <p>VDO</p> <p>- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>způsoby podílení se na veřejném životě</p> <p>obhajoba základních demokratických principů jednání v souladu demokratickými zásadami</p> <p>aktivní účast na životě ve své obci</p> <p>v budoucnosti prostřednictvím voleb aktivní podíl na politickém životě</p>

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Sekunda	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</p> <p>- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</p> <p>- uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory</p> <p>- projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, při mimořádných událostech</p> <p>- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu</p> <p>- uvede příklady protiprávního jednání</p> <p>- vyjmenuje základní práva dětí a příklady povinností dospělých dětí vůči rodičům</p> <p>- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p> <p>- vysvětlí pojmy svoboda, autorita, morálka</p>	<p>6. Svět kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - spolupráce mezi zeměmi Evropy - tolerance k národnostním menšinám - nadnárodní organizace - ochrana obyvatel za mimořádných událostí <p>7. Lidská práva</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovnost a nerovnost - svoboda - morálka a mravnost <p>lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní práva spotřebitele 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět <p>potřeba vzájemné spolupráce mezi zeměmi zájem o dění ve světě</p> <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lidské vztahy <p>odlišnost jiných lidí není důvodem k nepřátelství přístup k ostatním jako k sobě rovným</p> <ul style="list-style-type: none"> - Princip sociálního smíru solidarity <p>Zeměpis – kvarta (politická mapa současného světa)</p> <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - individuální násilí - bezpečné chování

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Tercie	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p> <p>- na příkladech vysvětlí pojmy potřeba (a různé druhy potřeb), motiv a motivace, zájem</p> <p>- vysvětlí, co jsou náročné životní situace a jaké jsou základní způsoby jejich řešení</p> <p>- vysvětlí, co je stát, státní moc, a rozliší různé státní režimy (republika a monarchie, demokracie a totalitní stát)</p> <p>- v Ústavě ČR vyhledá základní informace o hlavních státních orgánech a volbách v ČR</p> <p>- vysvětlí pojmy: volební právo</p> <p>- popíše činnost Parlamentu, vlády a prezidenta ČR</p> <p>- uvede znaky demokratického režimu</p> <p>- popíše činnost, funkce a základní členění obecního úřadu</p> <p>- rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu</p>	<p>1. Člověk jako osobnost podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál</p> <p>osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji</p> <p>2. Člověk a citový život - základní projevy lidského života - citové stavy, nálady a vztahy, vyšší city - potřeby, motivy, zájmy - náročné životní situace</p> <p>vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí</p> <p>3. Stát a právo státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu, principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev - obrana státu</p>	<p>OSV - Poznávání lidí - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VDO - Principy demokracie jako formy a způsobu rozhodování - Občan, občanská společnost a stát</p> <p>Zeměpis – kvarta (politická mapa současného světa)</p>

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Tercie	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- dovede posoudit společenskou úlohu podnikatelů a zaměstnanců, chápe význam podnikatelských aktivit pro rozvoj společnosti</p> <p>- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</p> <p>- stručně vysvětlí, co je právo, na příkladech uvede možné vztahy mezi právem, morálkou a spravedlností</p> <p>- vysvětlí pojem právní norma, uvede příklad zákona a právní normy</p> <p>- provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci</p>	<p>4. Stát a hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - dělba práce, kooperace - cena zboží, nabídka, poptávka - podnikavost a podnikání <p>výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost</p> <p>principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání</p> <p>5. Právo a spravedlnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - úloha práva v životě společnosti - právní kultura, právní vědomí - právní norma, zákon - spolupráce mezi zeměmi Evropy, integrační snahy, migrace obyvatel, projevy lidské nesnášenlivosti, působení náboženských sekt <p>právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů</p>	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Formy participace občanů v politickém životě - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <p>návštěva MÚ</p>

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Tercie	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- vysvětlí, čím se zabývají odvětví pracovního, rodinného, trestního, občanského a obchodního práva</p> <p>- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p> <p>- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</p> <p>- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</p> <p>- v jednání respektuje různé kulturní projevy a odlišnosti</p> <p>- vysvětlí pojmy občan, občanství, občanský průkaz, občanská práva a jejich příklady</p> <p>objasní význam právní úpravy důležitých vztahů</p> <p>- vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p> <p>- uvede příčiny rodinných konfliktů a rozvodů</p> <p>- vyhledá odbornou pomoc v nouzi</p>	<p>Hlavní druhy práva</p> <p>- právo a morálka, společenský řád, vztah právních a mravních norem, uplatňování hodnot v praktickém životě</p> <p>protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postížitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví</p> <p>zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí</p>	<p>VDO</p> <p>- Občan, občanská společnost a stát projektové vyučování (Moje práva)</p> <p>MV</p> <p>- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>- Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>porušování občanských práv – výběr z médií diskuse</p>

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Kvarta	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p> <p>- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů</p> <p>- vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p> <p>- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí</p> <p>- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</p>	<p>1. Člověk a občanský život</p> <p>- právo občana, svoboda a odpovědnost</p> <p>- nabývání občanských práv, udělování občanství</p> <p>- význam znalosti občanských práv a povinností</p> <p>2. Občan a právo</p> <p>právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady</p> <p>3. Právní ochrana</p> <p>Rodina a zákony</p> <p>- konflikty v rodinných vztazích, rozvodovost</p> <p>- rodinné a manželské poradenství</p>	<p>Výchova ke zdraví</p> <p>- změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <p>- zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <p>- rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p>

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Kvarta	Strana 15
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- vysvětlí pojmy: zaměstnanec, zaměstnavatel, živnostník, podnikatel, pracovní smlouva, mzda</p> <p>- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</p> <p>- uvede hlavní pracovní příležitosti v regionu</p> <p>- vysvětlí význam EU z hlediska světa práce</p> <p>- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</p> <p>- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy</p> <p>- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</p> <p>- vysvětlí pojem nezaměstnanost a problémy s ní související</p> <p>- rozpozná diskriminační prvky na trhu práce</p>	<p>4. V pracovním poměru</p> <p>trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce</p> <p>podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání</p> <p>volba profesní orientace – základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb</p> <p>možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby</p> <p>zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů</p>	<p>Člověk a svět práce – integrace (Svět práce)</p> <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace <p>návštěva Úřadu práce</p> <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Komunikace - Mezilidské vztahy - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tvorba mediálního sdělení <p>inzerát, životopis</p>

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Kvarta	Strana 16
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a na příkladech demonstruje ekonomickou, politickou a mírovou spolupráci - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - vysvětlí, co je EU, jak, kdy a proč vznikla, kdo jsou její členové - vlastní úvahou zváží výhody a nevýhody členství v EU a její význam - pozná a popíše základní prvky a symboly EU (vlajka, hlavní instituce) na příkladech - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu - rozlišuje problémy ekologické (znečištění, globální oteplování), populační (přelidnění, AIDS a další nemoci) a politické (ekonomické rozdíly ve světě) 	<p>5. Globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezinárodní vztahy a bezpečnost - mezinárodní organizace <p>evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakter a problémy soudobého světa - vztahy mezi kulturami a náboženstvími ve světě <p>mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - národností a náboženská snášenlivost <p>globalizace – projevy, klady a zápory;</p>	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět <p>Zeměpis – sekunda (Evropa)</p>

Učební osnovy pro občanskou výchovu	Kvarta	Strana 17
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru</p> <p>- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <p>- vysvětlí pojmy: hospodářská politika státu, rozpočet, jeho příjmy a výdaje, národní důchod, daně, DPH, životní úroveň, sociální zabezpečení, import, export</p> <p>- uvede a popíše, jak se stát stará o sociálně potřebné občany</p> <p>- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</p> <p>- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</p>	<p>významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení.</p> <p>6. Hospodaření</p> <p>- hospodářská politika státu, státní rozpočet, národní důchod, daňový systém</p> <p>- sociální politika státu</p> <p>hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní</p>	<p>MKV</p> <p>- Multikulturalita</p> <p>- Kulturní diference</p> <p>EV</p> <p>- Ekosystémy</p> <p>- Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>- Vztah člověka k prostředí</p> <p>VDO</p> <p>- Občan, občanská společnost a stát</p> <p>VMEGS</p> <p>- Jsme Evropané</p>

5.1.9 Fyzika

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Fyzika** vychází ze vzdělávacího oboru Fyzika vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce začleňuje tematický okruh Práce s laboratorní technikou. Je určen všem žákům primy, sekundy, tercie a kvarty nižšího stupně osmiletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

prima, sekunda, tercie: 2 hodiny

kvarta: 2,5 hodiny, z toho jedna dělená je pro praktická cvičení a probíhá vždy pro půlku třídy jednou za 14 dní

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá zpravidla v učebně fyziky. Součástí výuky v primě, sekundě a tercii jsou laboratorní cvičení integrované do výuky. Během studia škola nabízí následující tradiční aktivity: fyzikální olympiádu a Přírodovědného klokana.

Laboratorní cvičení se odvíjí od materiálního vybavení školy a realizují témata začleněná do osnov.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel

- pracuje s žáky tak, aby si osvojili důležité poznatky z vybraných tematických okruhů a na jejich základě poznávali význam a přínos fyziky pro život a činnosti člověka a pro rozvoj moderních technologií a ochranu životního prostředí
- zadáním samostatné práce rozvíjí v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace z různých informačních zdrojů, samostatně pozorovat, experimentovat a měřit, získané výsledky porovnávat, zpracovávat a vyhodnocovat
- formou diskuse žáky nutí informace kriticky hodnotit a ověřovat z různých hledisek, ze získaných výsledků vyvozovat závěry

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- demonstrací fyzikálního jevu nebo děje vede žáky k tomu, aby na základě pozorování a dosavadních vědomostí a zkušeností vyslovili hypotézu, vymezili pravidla pro její ověření, sami sestavili experiment, zpracovali získané údaje a vyvodili závěry
- formou skupinové práce vštěpuje žákům schopnost nabyté poznatky a dovednosti využívat při řešení fyzikálních problémů a úloh, nacházet různé způsoby řešení a vyhodnocovat je z různých hledisek
- pomocí orientačního zkoušení a testů ověřuje, zda žáci osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných problémových situací

Kompetence komunikativní

Učitel

- formou diskuse na dané téma vede žáky ke schopnosti jasně a logicky formulovat svůj názor či hypotézu, vhodně argumentovat, vyslechnout názory ostatních, vést dialog
- ústním prověřováním nabytých vědomostí zjišťuje, zda se žáci vyjadřují pomocí zavedených odborných pojmů, rozumí různým typům textů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadáním skupinového úkolu vede žáky k respektování zájmů skupiny, k pochopení potřeby efektivní spolupráce pro úspěšnou práci
- zhodnocením výsledků práce skupiny vede žáky k tomu, aby si uvědomili užitečnost přijetí pravidel práce ve skupině a řízení se jimi, aby si vážili výsledků práce skupiny i své vlastní práce

Kompetence občanské

Učitel

- formou referátů zjišťuje, zda žáci sledují aktuální dění nejen ve vědě a technice, ale i v celém světě, a tak lépe chápou potřebu využití vědeckých poznatků ku prospěchu jedince i celé společnosti se současnou ochranou životního prostředí

Kompetence pracovní

Učitel

- názornou ukázkou a stálou kontrolou vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení při laboratorních pracích, dbá na dodržování vymezených pravidel
- důsledným hodnocením přípravy, průběhu a zpracování laboratorních prací vede žáky k získávání návyků systematické a pečlivé práce a schopnosti nabyté dovednosti užívat v dalších činnostech
- zařazuje do výuky exkurze, přednášky, besedy a referáty a tím ukazuje žákům přínos fyziky pro člověka a pomáhá jim získávat představu o uplatnění fyzikálních procesů a zákonitostí v různých oborech lidské činnosti

Modře je označeno učivo a výstupy RVP ZV tematického okruhu *Práce s laboratorní technikou vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.*

Učební osnovy pro fyziku	Prima	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší mezi látkou a tělesem - uvede příklady pevných, kapalných a plyných látek - charakterizuje vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek - popíše složení látek z hlediska částicové struktury - vysvětlí pojmy molekula, atom - zapíše elementární částice pomocí značek - uvede příklady jevů dokazujících vzájemný pohyb částic a jejich vzájemného působení (popíše Brownův pohyb, difuzi) - seznámí se s periodickou tabulkou prvků - určí a zapíše náboje elementárních částic - charakterizuje vzájemné silové působení těles s elektrickým nábojem - popíše vznik elektrostatického náboje - rozliší vodiče a izolanty na základě vlastností - popíše stavbu atomu (jádro, obal, proton, elektron, neutron, protonové číslo) - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet - popíše vzájemné silové působení magnetů - popíše magnetické pole pomocí indukčních čar - popíše MP Země, vysvětlí, jak funguje kompas (buzola) 	<p>1. Vlastnosti látek a těles</p> <p>1.1 Stavba látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělesa a látky - vlastnosti pevných kapalných a plyných látek - vzájemné působení těles, síla - gravitační síla, gravitační pole - měření síly - látky jsou složeny z částic, které se pohybují - Brownův pohyb, difuze - vzájemné silové působení částic - částicová stavba látek pevných, kapalných a plyných, souvislost stavby se skupenstvím - atomy a molekuly 1.2 Elektrické vlastnosti látek - elektrování při vzájemném dotyku - elektrické pole, elektrická síla - model atomu 1.3 Magnetické vlastnosti látek - vzájemné působení magnetů - magnetické pole, magnetická síla - magnetické indukční čáry - magnetické pole Země 	<p>Chemie – sekunda (prvek, sloučenina, směs) Biologie – kvarta (práce s laboratorní technikou)</p> <p>Biologie – kvarta (nerosty a horniny)</p> <p>Chemie – sekunda (ionty – vznik, zápis vzniku, nákresy, druhy)</p> <p>Zeměpis – prima (práce s mapou) Matematika – prima (úhel)</p>

Učební osnovy pro fyziku	Prima	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje fyzikální veličinu (měřitelná vlastnost, zápis fyzikální veličiny) - změří délku těles pomocí pravítka, pásma a posuvného měřítka - rozhodne, kdy použít pravítko, pásmo, posuvné měřítko - zapíše naměřenou hodnotu pomocí značky, číselné hodnoty a jednotky - určí chybu měření - převede vzájemně jednotky délky (km, m, dm, cm, mm) - porovná, seřadí hodnoty naměřené v různých jednotkách - vypočítaný průměr zapíše, zaokrouhlí - uvede, vysvětlí souvislost mezi teplotou těles a jejich objemem - provede jednoduché pokusy (určí obvod kádinky, tloušťku listu papíru ...) - změří objem kapalných těles pomocí kádinky, odměrného válce - změří objem nepravidelných pevných těles - navrhne postup měření objemu plyných těles - vypočítá objem krychle a kvádra - zapíše naměřenou (vypočítanou) hodnotu pomocí značky, číselné hodnoty a jednotky 	<p>2. Měření fyzikálních veličin</p> <p>2.1 Měření délky</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednotky délky, převody jednotek - délková měřidla - měření délky, opakované měření délky <p>2.2 Měření objemu</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednotky objemu, převody jednotek - měření objemu kapalin - měření objemu pevného tělesa 	<p>Matematika – převody jednotek, porovnávání čísel, průměr, zaokrouhlování</p> <p>Matematika – prima (jednotky délky)</p> <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Práce v realizačním týmu - Tvorba mediálního sdělení <p>Matematika – prima (jednotky objemu)</p>

Učební osnovy pro fyziku	Prima	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - určí chybu měření - převede vzájemně jednotky objemu (m^3, dm^3, cm^3, l, ml) - porovná, seřadí hodnoty naměřené v různých jednotkách - vypočítá aritmetický průměr z naměřených (zadaných) hodnot - vypočítaný průměr zapíše, zaokrouhlí - provede jednoduché pokusy (určí objem mince, kapky vody ...) - změří hmotnost pevných a kapalných těles pomocí digitálních nebo rovnoramenných vah - změří hmotnost sypkých látek pomocí digitálních nebo rovnoramenných vah - zapíše naměřenou hodnotu pomocí značky, číselné hodnoty a jednotky - převede vzájemně jednotky hmotnosti (kg, g, mg, q, t) - porovná, seřadí hodnoty naměřené v různých jednotkách - vypočítá aritmetický průměr z naměřených (zadaných) hodnot - vypočítaný průměr zapíše, zaokrouhlí - provede jednoduché pokusy - vysvětlí rozdíl mezi hmotností netto, brutto, tára 	<p>2.3 Měření hmotnosti tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednotky hmotnosti, převody jednotek - měření hmotnosti pevných těles a kapalin 	<p>Matematika – prima (jednotky hmotnosti) Matematika – prima (jednoduché rovnice)</p>

Učební osnovy pro fyziku	Prima	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - v tabulkách najde hustoty látek (směsi, prvky) - změří hustotu kapalných látek hustoměrem - zapíše a vysvětlí vzorec pro výpočet hustoty - vypočítá hustotu látek - vypočítá hmotnost tělesa pomocí hustoty - zapíše naměřenou (vypočítanou) hodnotu pomocí značky, číselné hodnoty a jednotky - převede vzájemně jednotky hustoty ($\text{kg}\cdot\text{m}^{-3}$ a $\text{g}\cdot\text{cm}^{-3}$) - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou hmotností a objemem při řešení praktických problémů - provede jednoduché pokusy (určí hustotu pevných a kapalných těles) - uvede různé jednotky času, porovná jejich velikost - změří časové úseky hodinkami a stopkami - vysvětlí, jak souvisí rok, den a měsíc s pohybem Země - uvede a porovná měřidla času - zapíše čas pomocí značky, číselné hodnoty a jednotky - převede vzájemně jednotky (hodina, minuta, sekunda) – uvede ve zlomcích i desetinných číslech - orientuje se v jízdních řádech - vyhledá dobu odjezdu a příjezdu zvoleného spoje v jízdním řádu a na internetu 	<p>2.4 Hustota</p> <ul style="list-style-type: none"> - hustota látky - výpočet hustoty látky - výpočet hmotnosti tělesa <p>2.5 Měření času</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednotky času, převody - měření času 	<p>Matematika – prima (jednotky času)</p> <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Práce v realizačním týmu - Tvorba mediálního sdělení - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <p>Matematika – prima (záporná čísla)</p>

Učební osnovy pro fyziku	Prima	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - změří teplotu kapalných a plyných těles pomocí teploměru - zapíše naměřenou hodnotu pomocí značky, číselné hodnoty a jednotky - určí chybu měření - vysvětlí, jak byla zavedena Celsiova stupnice - převede vzájemně jednotky teploty ($^{\circ}\text{C}$ a K) - převede teplotu ve $^{\circ}\text{C}$ na $^{\circ}\text{F}$ - porovná, seřadí hodnoty naměřené v K a $^{\circ}\text{C}$ - vypočítá aritmetický průměr z naměřených (zadaných) hodnot - sestrojí graf závislosti teploty na čase (zahřívání kapaliny, průběh teploty během dne) - z grafu závislosti teploty na čase odečte čas, kdy byla dosažena požadovaná teplota a naopak - z grafu denní závislosti teploty na čase určí průměrnou teplotu během dne - vypočítaný průměr zapíše, zaokrouhlí - vysvětlí princip rtuťového, lihového a bimetalového teploměru - porovná vlastnosti rtuťového, lihového a bimetalového teploměru - uvede, jak lze eliminovat a jak využít teplotní roztažnost látek - předpoví, jak se změní délka a objem tělesa při změně jeho teploty 	<p>2.6 Měření teploty</p> <ul style="list-style-type: none"> - změna objemu pevných těles při změně teploty - změna objemu kapalin při změně teploty - teploměr, jednotky teploty - měření teploty tělesa - časová změna teploty vzduchu 	<p>Matematika – prima (aritmetický průměr) Matematika – tercie (úměrnosti, grafy), kvarta (funkce)</p>

Učební osnovy pro fyziku	Prima	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - znázorní značkou vodič, uzel, zdroj napětí (stejnoseměrného i střídavého), žárovku, spínač, tlačítko, zvonek, motor, cívku, pojistku - nakreslí schéma jednoduchého elektrického obvodu - nakreslí schéma jednoduššího rozvětveného obvodu - sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu, analyzuje schéma reálného obvodu - porovná vznik magnetického pole permanentního magnetu a vodiče s proudem - vysvětlí vznik magnetického pole cívky s proudem - uvede princip galvanometru - uvede užití elektromagnetu - charakterizuje proud ve větvích jednoduchého a rozvětveného elektrického obvodu - uvede základní zásady bezpečnosti práce s elektrickými zařízeními - uvede základní kroky poskytnutí pomoci při úrazu elektrickým proudem 	<p>3. Elektrický obvod 3.1 Elektrický proud</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavení elektrického obvodu - zdroj napětí, spotřebič, spínač - elektrický proud a elektrické napětí - vodiče, izolanty - tepelné účinky elektrického proudu - pojistky <p>3.2 Magnetické pole vodičů</p> <ul style="list-style-type: none"> - magnetické pole cívky s proudem - měření proudu - elektromagnet a jeho užití <p>3.3 Rozvětvený elektrický obvod</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod <p>3.4 Bezpečnost při práci s elektrickými zařízeními</p> <p>3.5 První pomoc při úrazu elektrickým proudem</p>	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Práce v realizačním týmu - Tvorba mediálního sdělení

Učební osnovy pro fyziku	Sekunda	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - uvede příklady relativnosti klidu a pohybu těles - vysvětlí, co je trajektorie pohybu tělesa - rozliší rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb, uvede příklady - rozliší pohyb přímočarý a křivočarý, uvede příklady - rozliší pohyb posuvný a otáčivý, uvede příklady - charakterizuje dráhu jako délku trajektorie - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - převede vzájemně jednotky rychlosti ($\text{km}\cdot\text{h}^{-1}$ a $\text{m}\cdot\text{s}^{-1}$) - uvede, jakou rychlostí se pohybuje za normálních okolností chodec, cyklista, zná číselnou hodnotu rychlosti světla - vypočítá průměrnou rychlost - sestrojí graf závislosti dráhy na čase - z grafu závislosti dráhy na čase určí čas, za který urazí těleso určitou vzdálenost a naopak - z grafu závislosti dráhy na čase porovná (bez výpočtu) rychlost dvou pohybů - graficky vyřeší vzájemný pohyb dvou těles 	<p>1. Pohyb a síla 1.1 Pohyb tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> - klid a pohyb tělesa - popis pohybu (pohyb přímočarý a křivočarý), trajektorie, dráha - rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - rychlost rovnoměrného pohybu - dráha rovnoměrného pohybu tělesa - průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu tělesa 	<p>Matematika – prima (geometrie) Matematika – prima (jednotky délky) Matematika – prima, tercie (rovnice) Matematika – sekunda (úměrnosti), tercie (grafy), kvarta (funkce)</p>

Učební osnovy pro fyziku	Sekunda	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje sílu, silové pole - zapíše sílu pomocí značky, číselné hodnoty a jednotky - převede jednotky síly (mN, N, kN) - změří velikost působící síly siloměrem - znázorní sílu pomocí orientované úsečky - složí graficky a numericky síly stejného a opačného směru - složí graficky síly navzájem kolmé a síly obecného směru - rozliší, kdy lze síly skládat - charakterizuje těžiště tělesa - pokusem určí těžiště tělesa <ul style="list-style-type: none"> - popíše pohybové účinky síly působící na těleso (formuluje zákon setrvačnosti, uvede příklady, kdy se zákonem setrvačnosti setkává; formuluje zákon síly, uvede příklady, kdy se zákonem síly setkává; formuluje zákon akce a reakce, uvede příklady, kdy se zákonem akce a reakce setkává; vysvětlí, proč se síly akce a reakce neruší ve svých účincích) - využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích 	<p>1.2. Síla, skládání sil</p> <ul style="list-style-type: none"> - znázornění síly - gravitační síla a hmotnost tělesa (přímá úměrnost) - gravitační pole - skládání sil stejného a opačného směru, určení výslednice - rovnováha dvou sil - skládání různoběžných sil, určení výslednice - těžiště tělesa - rovnovážná poloha tělesa <p>1.3 Posuvné účinky síly, pohybové zákony</p> <ul style="list-style-type: none"> - urychlující a brzdící účinky síly na těleso - 1. Newtonův zákon setrvačnosti - 2. Newtonův zákon síly (kvalitativně) - 3. Newtonův zákon akce a reakce 	<p>Matematika – prima, kvarta (grafické řešení slovních úloh)</p> <p>Matematika – prima, sekunda (geometrie)</p> <p>Matematika – převody jednotek (průběžně)</p> <p>Matematika – prima, tercie (rovnice)</p>

Učební osnovy pro fyziku	Sekunda	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zavede pojem moment síly, zapíše moment síly pomocí značky, číselné hodnoty a jednotky, vypočítá jednoduché příklady na rovnováhu na páce - aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů - vysvětlí vztah mezi tlakem a silou - zapíše tlak pomocí značky, číselné hodnoty a jednotky - převede vzájemně jednotky tlaku (Pa, kPa, MPa) - uvede jiné, dříve používané hodnoty tlaku - uvede příklady užití tlaku z denního života - vysvětlí, jak působí na pohybující se těleso třecí síla - uvede, na čem a jak závisí velikost třecí síly - uvede příklady, jak lze ovlivnit velikost třecí síly - uvede příklady, kde se v přírodě nebo technické praxi setká s ovlivněním velikosti třecí síly - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil, působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici 	<p>1.4 Otáčivé účinky síly</p> <ul style="list-style-type: none"> - účinek síly a těleso otáčivé kolem pevné osy, páka - užití páky, rovnováha na páce - kladky, rovnováha na kladce <p>1.5 Deformační účinky síly</p> <ul style="list-style-type: none"> - tlaková síla, tlak - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí - tlak v praxi <p>1.6 Tření</p> <ul style="list-style-type: none"> - třecí síla, smykové tření - třecí síly v denní a technické praxi - ovlivňování třecí síly 	<p>Matematika – prima, tercie (rovnice), tercie (úměrnosti)</p> <p>Matematika – tercie (grafy), kvarta (funkce)</p> <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Práce v realizačním týmu - Tvorba mediálního sdělení <p>Matematika – tercie (úměrnosti, grafy), kvarta (funkce)</p> <p>Matematika – prima, tercie (rovnice)</p> <p>Matematika – převody jednotek (průběžně)</p>

Učební osnovy pro fyziku	Sekunda	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - popíše Torricelliho pokus - vysvětlí pojem podtlak a přetlak - uvede příklady zařízení využívajících atmosférický tlak - na meteorologické mapě určí oblasti tlakové výše, níže, oblasti o stejném tlaku - vysvětlí princip činnosti hustoměru, vznášení horkovzdušného balónu, plavání lodi - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných plynech pro řešení konkrétních praktických problémů - předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidném plynu chování tělesa v něm - popíše, jak se šíří světlo od zdroje - popíše, co se děje se světlem, které prochází látkovým prostředím – vysvětlí pojem průhledné, průsvitné a neprůhledné prostředí - využívá zákona o přímočarém šíření světla v homogenním optickém prostředí - popíše vznik úplného stínu a polostínu - vyjmenuje čtyři základní fáze Měsíce - podle tvaru Měsíce určí, ve které fázi (mezi kterými fázemi) Měsíc je - vysvětlí, jak vzniká zatmění Slunce a Měsíce - nakreslí chod paprsků od Slunce při zatmění Slunce a Měsíce 	<ul style="list-style-type: none"> - měření atmosférického tlaku - změny atmosférického tlaku - vztaková síla působící na těleso v atmosféře Země - potápění, plování a vznášení se homogenních těles v klidném plynu - tlak plynu v uzavřené nádobě, manometr 4. Světelné jevy - světelné zdroje, rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích - přímočaré šíření světla - fáze Měsíce - zatmění Slunce a Měsíce - stín - odraz světla, zákon odrazu - zobrazení rovinným zrcadlem - zrcadla v praxi: zobrazení zrcadlem kulovým dutým, vypuklým - lom světla - rozklad bílého světla optickým hranolem - barva světla 	

Učební osnovy pro fyziku	Sekunda	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - formuluje zákon odrazu - nakreslí, narýsuje chod paprsků odrážejících se od tělesa pod určitým úhlem - vyjmenuje vlastnosti obrazu vzniklého odrazem od rovinného, dutého a vypuklého zrcadla - nakreslí (narýsuje) vznik obrazu při odrazu od rovinného, dutého a vypuklého zrcadla - uvede příklady využití odrazu světla od zrcadel - nakreslí, jak se šíří světlo, prochází-li z jednoho prostředí do jiného - charakterizuje lom světla - využívá zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh - nakreslí lom světla ke kolmici a od kolmice - rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice 		<p>Matematika – prima (geometrie)</p>

Učební osnovy pro fyziku	Tercie	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - určí v jednotlivých případech práci vykonanou silou, z ní určí změnu energie - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, prací a časem - využívá poznatků o jednoduchých strojích - charakterizuje účinnost zařízení - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu - formuluje ZZME na konkrétních případech - charakterizuje vnitřní energii tělesa - vyhledá v tabulkách měrné tepelné kapacity - určí v jednoduchých případech teplo přijaté nebo odevzdané tělesem - rozpozná a vysvětlí, jak se přenáší v přírodě teplo - uvede příklady přenosu tepla v technické praxi - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých zdrojů energie z hlediska vlivu na životní prostředí 	<p>1. Práce, energie, teplo 1.1 Práce, výkon</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce - práce při zvedání tělesa kladkami - výkon - výpočet práce z výkonu a času <p>1.2 Energie pohybová a polohová</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybová energie tělesa - polohová energie tělesa - vzájemná přeměna polohové a pohybové energie <p>1.3 Vnitřní energie, teplo</p> <ul style="list-style-type: none"> - částicové složení látek - zahřívání látek při tření, vnitřní energie - změna teploty těles tepelnou výměnou - teplo - měrná tepelná kapacita látky - měření tepla při tepelné výměně - tepelná výměna prouděním - tepelné záření - využití energie slunečního záření 	<p>Zeměpis, matematika, dějepis – průběžně Chemie – tercie (chemické reakce) Biologie – kvarta (ochrana přírody a ŽP)</p> <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj schopností a poznávání rozhovory s žáky, referáty a jejich hodnocení, skupinová spolupráce při laboratorní práci - Seberegulace a sebeorganizace - Kooperace a kompetice diskuse, obhajoba vlastního názoru, schopnost kompromisu, ohleduplnost, disciplinovanost, ochota pomoci <p>opakování veličiny teplota (prima), převody teplot ve °C a v K</p> <p>Matematika – výpočty, rovnice (průběžně)</p>

Učební osnovy pro fyziku	Tercie	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje základní skupenství - najde v tabulkách měrná skupenská tepla - provede jednoduché pokusy se změnou skupenství - najde v tabulkách body tání a varu - uvede příklady užití změny skupenství - popíše vznětový a zážehový motor - vyjmenuje děje probíhající ve válci a přiřadí jim názvy pracovních dob - charakterizuje činnost motorů z hlediska konání práce - popíše proudové a raketové motory - pozná význam motorů pro dopravu - charakterizuje lom světla - využívá lom ke kolmici a od kolmice při analýze průchodu světla čočkami - nakreslí schéma spojky a rozptylky - nakreslí (narýsuje) průchod význačných paprsků spojkou a rozptylkou - vysvětlí (nakreslí, označí) význam pojmů ohnisko, ohnisková vzdálenost, předmět, předmětový prostor, obraz, obrazový prostor, obraz zmenšený, obraz zvětšený, obraz výškově a stranově převrácený, ohnisková vzdálenost, optická mohutnost čočky, dioptrie 	<p>1.4 Změny skupenství látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - změny skupenství látek - tání a tuhnutí, skupenské teplo tání a tuhnutí - vypařování - var, faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny - kapalnění - pístové spalovací motory 2. Světelné jevy a jejich využití - lom světla - čočky, zobrazení tenkou spojkou a rozptylkou - optické vlastnosti oka - lupa a mikroskop - dalekohledy 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jsme Evropané EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí <p>sledování aktuálního dění z hlediska ekologie</p> <p>Matematika – prima (geometrie) Biologie – kvarta (praktické metody poznávání přírody)</p>

Učební osnovy pro fyziku	Tercie	Strana 15
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- vysvětlí princip činnosti jednoduchých optických přístrojů: lupa, mikroskop, dalekohled</p> <p>- popíše stavbu oka, nakreslí průchod paprsků lidským okem a vznik obrazu</p> <p>- popíše základní vady oka (krátkozrakost, dalekozrakost) a způsoby jejich korekce</p> <p>- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku</p> <p>- posoudí vhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</p> <p>- používá pojmy ultrazvuk a infrazvuk a dokáže je určit podle kmitočtu</p> <p>- objasní vznik dozvuku a ozvěny</p> <p>- rozumí pojmu hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí</p> <p>- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</p>	<p>3. Zvukové jevy</p> <p>- zvukový rozruch</p> <p>- šíření zvukového rozruchu látkovým prostředím, rychlost šíření zvuku v různých prostředích</p> <p>- tón, výška tónu</p> <p>- ucho jako přijímač zvuku</p> <p>- nucené chvění, rezonance</p> <p>- odraz zvuku na překážce, dozvuk, ozvěna</p> <p>- absorpce zvuku</p> <p>- ochrana před nadměrným hlukem</p>	<p>MV</p> <p>- Tvorba mediálního sdělení</p> <p>- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>- Práce v realizačním týmu</p> <p>vlastní prezentace – referát, nástěnka, novinový článek</p> <p>Biologie – tercie (biologie člověka)</p> <p>Hudební výchova – průběžně</p>

Učební osnovy pro fyziku	Tercie	Strana 16
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zopakuje si složení zemské atmosféry - pozná příčinu a měření tlaku vzduchu - dovede formulovat tlakovou výši a níži - ví, jak se projeví teplá a studená fronta - pozná, co lze vyčíst z meteorologické mapy - umí popsat příčiny znečištění atmosféry a jeho důsledky - podá přehled všech těles ve Sluneční soustavě - objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - vysvětlí rozdíl mezi planetou a hvězdou, pojem Galaxie, souhvězdí - používá mediální zdroje pro získávání aktuálních informací o vesmíru - orientuje se v základních souhvězdích na obloze - zná stručné dějiny kosmonautiky 	<p>4. Počasí kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - meteorologie - atmosféra Země a její složení - souvislost atmosférického tlaku s procesy v atmosféře <p>5. Země a vesmír</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sluneční soustava, fáze Měsíce - naše galaxie, hvězdy a jejich složení - kosmonautika 	<p>Biologie – kvarta (geologie) Zeměpis – prima (vesmír a Slunce, planeta Země)</p>

Učební osnovy pro fyziku	Kvarta	Strana 17
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uvede, jaký náboj mají elementární částice - rozhodne, kdy se budou elektrické náboje přitahovat a kdy odpuzovat - zakreslí a popíše elektrické pole pomocí siločar - užívá pojem kationt, aniont - ujasní podmínky, za kterých vzniká v látce proud - rozliší elektrický proud jako děj a jako veličinu - zapíše elektrické napětí jako fyzikální veličinu - uvede známé zdroje elektrického napětí - zapojí voltmetr a ampérmetr do obvodu - změří stejnosměrné elektrické napětí a proud - ústně i matematicky formuluje Ohmův zákon v různých tvarech - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů - ze schématu elektrického obvodu rozliší sériové a paralelní zapojení - určí odpor sériově a paralelně spojených rezistorů 	<p>1. Elektrické jevy</p> <p>1.1 Elektrický náboj, elektrické pole</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrické vlastnosti látek, elektrická síla - elektrický náboj - elektroskop, jednotka elektrického náboje - vodič a izolant v elektrickém poli - siločáry elektrického pole <p>1.2 Elektrický proud</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrický proud jako děj - měření elektrického proudu - měření elektrického napětí - zdroje elektrického napětí - Ohmův zákon, elektrický odpor - závislost elektrického odporu na vlastnostech vodiče - sériové řazení rezistorů - paralelní řazení rezistorů - reostat, potenciometr - elektrická práce, elektrická energie - výkon elektrického proudu 	<p>Chemie – sekunda (stavba látek)</p> <p>Matematika – prima, tercie (rovnice)</p> <p>Matematika – sekunda (zlomky)</p> <p>Matematika – prima, tercie (rovnice)</p>

Učební osnovy pro fyziku	Kvarta	Strana 18
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - určí práci vykonanou elektrickým proudem - rozliší příkon a výkon elektrického zařízení - pozná, jak a v jakých jednotkách měříme elektrickou energii - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na cívku s proudem - pozná problémy rozvodu elektrické energie - seznámí se s magnetickými účinky proudu - pozná, jak pracuje ampérmetr a voltmetr - seznámí se s funkcí elektromotoru - pomocí pokusu popíše elektromagnetickou indukci - nalezne praktické aplikace elektromagnetu - popíše vznik střídavého proudu, rozliší střídavý a stejnosměrný proud - sestaví podle schématu elektrický obvod - změří střídavé elektrické napětí a proud - orientuje se v grafickém znázornění střídavého proudu, využívá vztahy pro periodu a frekvenci - vysvětlí, jak funguje transformátor - popíše praktickou výrobu elektrické energie - vysvětlí, jak funguje rozvodná síť; zdůvodní užití střídavého proudu 	<p>2. Elektromagnetické jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - magnetické pole cívky s proudem - elektromagnet a jeho užití - působení magnetického pole na cívku s proudem, magnetická síla - stejnosměrný elektromotor - elektromagnetická indukce, vznik indukovaného napětí v cívce <p>3. Střídavý proud</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik střídavého proudu - měření střídavého proudu a napětí - transformátor - výroba a přenos elektrické energie - rozvodná elektrická síť 	<p>Matematika – prima, tercie (rovnice)</p>

Učební osnovy pro fyziku	Kvarta	Strana 19
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vznik vodivé kapaliny - vysvětlí podstatu vedení elektrického proudu vodivou kapalinou - vysvětlí vznik vodivého plynu - vysvětlí podstatu vedení elektrického proudu vodivým plynem - pozná a charakterizuje jednotlivé druhy výbojů - vysvětlí vedení elektrického proudu v polovodičích - rozliší na základě analýzy vlastností vodič, polovodič a izolant - zapojí správně polovodičovou diodu - orientuje se v návodech k obsluze elektrických spotřebičů - dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními, objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem - zná nebezpečí úrazu elektrickým proudem a základy první pomoci 	<p>4. Vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech</p> <ul style="list-style-type: none"> - vedení elektrického proudu v kapalinách - vedení elektrického proudu v plynech <p>5. Vedení elektrického proudu v polovodičích</p> <ul style="list-style-type: none"> - odpor polovodičů - polovodič typu N, P - polovodičová dioda - usměrnění polovodičovou diodou - další součástky s jedním PN přechodem <p>6. Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrické spotřebiče v domácnosti - ochrana před úrazem elektrickým proudem - první pomoc při úrazu elektrickým proudem - bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními 	<p>Chemie – tercie (elektrochemické zdroje energie) Chemie – tercie (elektrolýza)</p> <p>OSV</p> <p>- Kooperace a kompetice obhajoba vlastního názoru, týmová práce, kompromis, ohleduplnost, disciplinovanost, ochota pomoci</p> <p>MV</p> <p>- Tvorba mediálního sdělení - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Práce v realizačním týmu využití médií pro získávání informací, tvorba vlastní prezentace</p> <p>Chemie – sekunda, tercie, kvarta (první pomoc při úrazu elektrickým proudem)</p>

Učební osnovy pro fyziku	Kvarta	Strana 20
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- charakterizuje jednotlivé druhy záření, jejich zdroje a využití v běžném životě</p> <p>- umí popsat složení atomů</p> <p>- umí popsat atom pomocí protonového a nukleonového čísla</p> <p>- prokáže, že zná podstatu 3 druhů záření: alfa, beta, gama a neutronové záření, zná jejich nebezpečnost i způsob ochrany před nimi, vysvětlí jejich užití</p> <p>- vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro, pojem řetězová reakce</p> <p>- popíše, na jakém principu funguje jaderný reaktor</p> <p>- porozumí, jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně</p> <p>- dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního záření na lidský organismus</p> <p>- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie při řešení konkrétních příkladů a úloh</p> <p>- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</p>	<p>7. Elektromagnetické záření</p> <p>- elektromagnetické vlny a záření</p> <p>- zdroje záření</p> <p>8. Jaderná energie</p> <p>- atomové jádro</p> <p>- radioaktivita</p> <p>- využití jaderného záření</p> <p>- jaderné reakce: slučování, štěpná reakce</p> <p>- uvolňování jaderné energie</p> <p>- jaderný reaktor</p> <p>- jaderná elektrárna, jaderná energetika</p> <p>- ochrana před radioaktivním zářením</p> <p>9. Energie a její přeměny</p> <p>- obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</p> <p>- přeměny různých druhů energie</p> <p>- zdroje elektrické energie, typy elektráren, výroba elektrické energie</p>	<p>Chemie – sekunda (stavba látek)</p> <p>Zeměpis – průběžně</p> <p>EV</p> <p>- Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>- Vztah člověka k prostředí</p> <p>sledování dění ve světě z hlediska ekologie</p>

Učební osnovy pro fyziku	Kvarta	Strana 21
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů - zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl - vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci - dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci - poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři 	<p>Práce s laboratorní technikou (probíhá průběžně v dělených hodinách, uvedené náměty jsou realizovány v jednotlivých laboratorních cvičeních)</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní laboratorní postupy a metody - základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky <ol style="list-style-type: none"> 1. měření objemu 2. měření hustoty tělesa 3. určení tepelné kapacity tělesa 4. rezistory 5. sestavování elektrických obvodů 6. měření elektrického odporu 7. transformátor 8. odraz a lom světla <p>minimální počet laboratorních cvičení: 8</p>	<p>Člověk a svět práce – integrace (Práce s laboratorní technikou)</p> <p>Chemie, biologie – pokusy a demonstrace ve výuce (průběžně) Chemie – kvarta (laboratorní úlohy)</p>

5.1.10 Chemie

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Chemie** vychází ze vzdělávacího oboru Chemie vzdělávací oblasti Člověk a příroda, ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce začleňuje tematický okruh Práce s laboratorní technikou. Je určen všem žákům sekundy, tercie a kvarty nižšího stupně osmiletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

sekunda: 2 hodiny

tercie, kvarta: 2,5 hodiny, z toho jedna dělená je pro praktická cvičení a probíhá vždy pro půlku třídy jednou za 14 dní

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá v moderně vybavené specializované učebně a teoretické znalosti si žáci ověřují praktickou činností ve školní laboratoři. Výuka je doplněna exkurzemi do chemických podniků a laboratoří.

Laboratorní cvičení se odvíjí od materiálního vybavení školy a realizují následující témata:

Tercie: bezpečnost práce, základy laboratorní techniky (chemické sklo, porcelán, vážení, zahřívání, měření objemu, sestavení jednoduché aparatury, práce s pevnými látkami, kapalinami a plyny), dělení směsí, příprava roztoků, nejdůležitější prvky, sloučeniny a směsi, chemické reakce.

Kvarta: bezpečnost práce, základy laboratorní techniky (sestavení složitějších aparatur), příprava roztoků, nejdůležitější prvky, sloučeniny a směsi, chemické reakce.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby si osvojili důležité poznatky z vybraných tematických okruhů a na jejich základě poznali význam chemie pro život, činnosti člověka a pro rozvoj vědy a techniky
- zadává témata krátkých referátů, při jejichž zpracování se žáci učí informace vyhledávat, získané informace třídit a hodnotit
- doporučuje žákům vhodnou chemickou literaturu pro další vzdělávání

- předkládá příklady o využití chemických látek a procesů v praxi, vede tak žáky k získání představ o využití teoretických znalostí v praxi
- zadává úlohy vycházející z každodenního života a tím směřuje žáky k úvahám o souvislosti chemie s běžným životem

Kompetence k řešení problémů

- součástí výuky chemie jsou pravidelná laboratorní cvičení, při kterých učitel seznámí žáky se zadaným úkolem, žáci formulují hypotézy k zadaným úkolům, hypotézy ověří praktickou činností, vyhodnotí hypotézy na základě dosavadních znalostí a na základě pozorování
- učitel konzultuje s žáky problémy vzniklé při zpracování laboratorní úlohy

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke zpracovávání krátkých referátů, které tematicky předcházejí, navazují nebo doplňují výklad učitele, referát žáci přednášejí před celou třídou a v následné diskusi odpovídají na případné dotazy, obhajují vlastní názor (učí se tak veřejně vystupovat, formulovat své názory, přijímat názory druhých apod.)
- vede žáky k formulování závěrů laboratorních prací formou psaného textu v laboratorních protokolech

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává skupinová laboratorní cvičení, při nichž žáci efektivně spolupracují, rozdělují podle svých schopností své pracovní činnosti, společně plánují vhodný postup k vyřešení úlohy
- zadává referáty o vlivu chemických látek na životní prostředí, vede tak žáky k Osvojení základních návyků ochrany životního prostředí

Kompetence pracovní

Učitel:

- názornou ukázkou a stálou kontrolou dbá na dodržování pravidel bezpečné práce v laboratoři a laboratorního řádu, žáci tak získávají základní návyky ochrany svého zdraví i zdraví druhých a to nejen při samotné práci s chemickými látkami, ale i při práci s chemickým nádobím (sklo, kov atd.)

Kompetence občanské

Učitel:

- vybízí žáky ke sledování aktuálního dění ve vědě a technice, aby tak lépe pochopili, že vědecké poznatky jsou prospěšné nejen pro jedince, ale i pro celou společnost

Modře je označeno učivo a výstupy RVP ZV tematického okruhu Práce s laboratorní technikou vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Učební osnovy pro chemii	Sekunda	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje chemii jako přírodní vědu - uvede některé rozdíly mezi chemií, fyzikou a biologií - vysvětlí význam experimentu v chemii - charakterizuje směs - rozlišuje směsi a chemick(é)y čisté látky - rozliší mezi směsí stejnorodou a různorodou - používá pojmy nasycený, nenasycený roztok - vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek - provede filtraci, krystalizaci, sublimaci, chromatografii, destilaci - určí, která vlastnost se využívá při dělení (filtrace, krystalizace, sublimace, destilace) - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení - uvede příklady oddělování složek směsí v praxi - nakreslí a popíše schéma aparatury pro dělení směsí - charakterizuje význam vody pro vznik života - popíše výrobu pitné vody 	<p>1. Chemie jako věda</p> <p>2. Směsi</p> <ul style="list-style-type: none"> - různorodé, stejnorodé (roztoky) - koncentrovanější, zředěnější roztok - nasycený, nenasycený roztok - složení roztoků - vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku Oddělování složek směsí - filtrace - destilace - krystalizace - sublimace - sedimentace - chromatografie Voda - destilovaná - pitná, výroba pitné vody - odpadní - čistota vody 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Kooperace a kompetice - Řešení problémů <p>Biologie – prima (praktické metody poznávání přírody)</p> <p>Matematika – sekunda (procenta, základní výpočty)</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - Jsme Evropané <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tvorba mediálního sdělení - Práce v realizačním týmu - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k životnímu prostředí <p>Biologie – prima (Země)</p>

Učební osnovy pro chemii	Sekunda	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech - zapíše elektronové vrstvy - vyjmenuje, určí náboj a zapíše značkou částice v atomu (protony, neutrony, elektrony) - určí, kolik elektronů může být na jednotlivých vrstvách (s tabulkou) - zapíše (s tabulkou) strukturu elektronového obalu určeného prvku (skupiny A a B) - uvede, které elektrony označujeme jako valenční - vysvětlí význam valenčních elektronů při vzniku chemické vazby - ze schématu a z tabulky určí počet valenčních elektronů - vysvětlí, jak vznikají kladné a záporné ionty - z nákresu určí, jedná-li se o kladný nebo záporný iont - z nákresu určí, z jakého atomu iont vznikl - zapíše iont značkou - nakreslí iont - zapíše vznik iontu rovnicí - definuje elektronegativitu jako schopnost atomů poutat elektrony - z tabulky určí elektronegativitu prvků - vyjmenuje koncovky oxidačních čísel - z názvu prvku v určitém oxidačním čísle napíše jeho značku - ze značky určí název částice 	<ul style="list-style-type: none"> - elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony <p style="text-align: center;">Ionty</p> <p style="text-align: center;">Oxidační číslo, koncovky</p>	<p style="text-align: center;">Fyzika – prima (stavba látek), tercie (atomy a ionty)</p>

Učební osnovy pro chemii	Sekunda	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - popíše vznik chemické vazby (určí částice, které se na vzniku vazby podílejí) - ze strukturního vzorce látky určí typ vazby (jednoduchá, dvojná, trojná) - ze sumárního vzorce určí polaritu vazby - napíše vzorec, určí název vybraných chemických látek - definuje pojmy, prvek, sloučenina - přečte značku prvku - zapíše značkou vybrané prvky - popíše periodickou tabulku prvků - určí s pomocí tabulky, jedná-li se o kov, polokov nebo nekov - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků - rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti - uvede, kde se prvek vyskytuje (vázaný, volný) - vyjmenuje nejdůležitější vlastnosti (fyzikální, chemické) - v tabulkách určí hustotu prvků - v tabulkách najde teploty tání a tuhnutí - vyjmenuje možnosti přípravy prvků - vyjmenuje způsoby použití prvků 	<p>Chemická vazba</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemické sloučeniny - základy názvosloví některých anorganických sloučenin 4. Prvky, značky, názvy - periodická soustava chemických prvků - skupiny a periody - vlastnosti a použití vybraných prvků 	<p>Fyzika – prima (stavba látek)</p> <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k životnímu prostředí

Učební osnovy pro chemii	Sekunda	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje význam prvku v přírodě - charakterizuje vliv používání prvku na životní prostředí - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech 		<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kooperace a kompetice <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tvorba mediálního sdělení - Práce v realizačním týmu

Učební osnovy pro chemii	Tercie	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - ze vzorce určí počet prvků ve sloučenině - ze vzorce určí počty atomů jednotlivých prvků ve sloučenině - přečte chemický vzorec chemických látek - zapíše vzorec chemických látek - ze vzorce oxidu určí jeho název - vyjmenuje, kdy a jak vzniká oxid - zapíše vznik oxidů rovnice při přímém slučování prvků s kyslíkem - charakterizuje význam oxidu v přírodě a pro společnost - charakterizuje vliv nadměrné produkce oxidu na životní prostředí (skleníkový efekt, kyselá dešť) - u vybraných oxidů zná způsoby přípravy, výroby, použití, význačné chemické a fyzikální vlastnosti - charakterizuje rozdíl mezi hořením a korozí - popíše postup při hašení různých látek - vysvětlí princip hašení - vyjmenuje možnosti ochrany kovů před korozí - vysvětlí princip ochrany kovů před korozí - z postavení prvku v tabulce určí, zda bude oxid tvořit kyselinu nebo zásadu 	<p>1. Sloučeniny</p> <p>Oxidy</p> <ul style="list-style-type: none"> - významné oxidy - názvosloví oxidů - důležité vlastnosti, reakce - vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů <p>- hořlaviny, význam tříd nebezpečnosti</p>	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k životnímu prostředí <p>Matematika – prima (trojčlenka), sekunda (procenta) Biologie – prima (Země)</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - Jsme Evropané <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Učební osnovy pro chemii	Tercie	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zapíše vzorec kyseliny (kyslíkaté, bezkyslíkaté) - ze vzorce kyseliny určí její název - popíše, jak vzniká kyslíkatá kyselina - charakterizuje význam kyseliny (uhličitá) v přírodě a pro společnost - zná z paměti vzorce nejdůležitějších kyselin - u nejdůležitějších kyselin zná způsob výroby, fyzikální a chemické vlastnosti - popíše přípravu zředěných roztoků kyselin - zná první pomoc při potřísnění kyselinou - určí, jak zabarví kyselinu a zásadu fenolftalein a lakmus - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku universálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi - určí pomocí pH papíru přibližné pH látky - zapíše charakteristickou skupinu hydroxidu a její oxidační číslo - zapíše vzorec hydroxidu - ze vzorce hydroxidu určí jeho název 	<p>2. Kyseliny Vzorce, názvy</p> <p>Výroba, použití a vlastnosti vybraných prakticky významných kyselin</p> <p>pH – kyselost, zásaditost roztoků indikátory</p> <p>3. Zásady Vzorce, názvy Výroba, použití a vlastnosti vybraných prakticky významných hydroxidů</p>	

Učební osnovy pro chemii	Tercie	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje význam hydroxidů pro společnost (hydroxid vápenatý) - z paměti napíše vzorce důležitých hydroxidů - zapíše vzorec soli (kyslíkatých a bezkyslíkatých kyselin) včetně hydrátů a hydrogenolů - ze vzorce soli určí její název - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyseliny, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet - charakterizuje chemickou reakci - definuje pojmy reaktant, produkt, mol - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání - řekne zákon zachování hmoty - přečte chemickou rovnici - charakterizuje neutralizaci (reaktanty, produkty) - zapíše neutralizaci rovnicí 	<p>Soli</p> <ul style="list-style-type: none"> - soli kyslíkaté a nekyslíkaté - názvosloví - vlastnosti a použití vybraných solí - vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů <p>4. Chemická reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> - zákon zachování hmotnosti - reaktanty, produkty - klasifikace chemických reakcí - chemické rovnice - slučování <p>Neutralizace</p>	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k životnímu prostředí - Jsme Evropané <p>Fyzika – prima (stavba atomu, náboj)</p>

Učební osnovy pro chemii	Tercie	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zapíše redox reakci rovnicí (a vyčíslí jednoduché redox reakce) - popíše oxidaci, redukci - z rovnice určí, která látka se oxidovala a které redukovala - definuje oxidační a redukční činidlo - vyjmenuje nejdůležitější oxidační a redukční činidla - vyjmenuje oblasti průmyslu, ve kterých se redox reakce používají - zapíše oxidaci a redukci atomů rovnicí - popíše výrobu surového železa ve vysoké peci - vyjmenuje suroviny, které se naváží do vysoké pece - popíše jejich význam - popíše princip aluminotermie - porovná oba způsoby výroby kovů (kvalita, cena, specifické vlastnosti kovů) - nakreslí schéma elektrolýzy - zapíše disociaci látky na ionty rovnicí - popíše elektrolýzu - popíše rovnici děje probíhající na elektrodách - uvede příklady využití elektrolýzy z praxe - rozliší mezi galvanickým článkem a akumulátorem - vysvětlí vznik nábojů na elektrodách článků 	<p>Redox reakce</p> <p>Oxidace, redukce</p> <p>Výroby</p> <p>Elektrolýza</p> <p>Chemické zdroje elektrické energie</p> <p>- chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou</p>	<p>EV</p> <p>- Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>- Vztah člověka k prostředí</p> <p>Fyzika – tercie (vedení proudu v kapalinách)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Jsme Evropané</p> <p>Fyzika – prima (elektrický náboj), tercie (vedení elektrického proudu v kapalinách, elektrická energie)</p>

Učební osnovy pro chemii	Tercie	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - nakreslí a popíše suchý článek - nakreslí a popíše princip činnosti olověného akumulátoru - vyhodnotí rizika spojená s používáním galvanických článků a akumulátorů (životní prostředí) - vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů - zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl - vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci - objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek - dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci - poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí 	<p>5. Práce s laboratorní technikou</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní laboratorní postupy a metody - základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky <ol style="list-style-type: none"> 1. laboratorní řád, bezpečnost práce v laboratoři, základy laboratorní techniky, zásady bezpečné práce ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě <ul style="list-style-type: none"> - nebezpečné látky a přípravky, H věty, P-věty, piktogramy a jejich význam - mimořádné události, havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek 2. dělení směsí (filtrace, krystalizace, destilace, sublimace, extrakce, chromatografie) 3. příprava a vlastnosti technických plynů 4. kyselost, zásaditost roztoků, příprava indikátorů z přírodních látek 5. reakce některých oxidů s vodou, vznik kyselina a zásad 	<p>Člověk a svět práce – integrace (Práce s laboratorní technikou)</p> <p>Biologie – tercie (laboratorní úlohy) Fyzika, biologie – pokusy a demonstrace ve výuce (průběžně)</p>

Učební osnovy pro chemii	Tercie	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - určí společné a rozdílné vlastnosti látek - vypočítá složení roztoků, připraví roztok daného složení - rozliší mezi reakcí exotermní a endotermní - zapíše jednoduché rovnice - uvede, jak lze ovlivnit rychlost chemické reakce - popíše, jak ovlivňuje rychlost chemické reakce koncentrace reaktantů a produktů, teplota, tlak a katalýza - uvede, jak ovlivňuje rychlost chemické reakce velikost povrchu reaktantů - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu - provede základní chemické výpočty 	<p>6. měření základních vlastností látek – hustoty, rozpustnosti, tepelné a elektrické vodivosti, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek</p> <p>7. koncentrace roztoků, procenta, hmotnostní zlomek</p> <p>minimální počet laboratorních cvičení: 7</p> <p>1. Chemické rovnice a reakce</p> <p>Typy – reakce exotermní a endotermní</p> <p>- faktory ovlivňující rychlost chemické reakce – teplota, plošný obsah povrch výchozích látek, katalýza</p> <p>2. Chemické výpočty</p> <p>Základní chemické výpočty</p>	<p>Matematika – prima, tercie (rovnice, vyjádření neznámé ze vzorce), tercie (trojčlenka), sekunda (procenta)</p>

Učební osnovy pro chemii	Kvarta	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vypočítá hmotnost prvku v určitém množství sloučeniny - vypočítá hmotnostní zlomek prvku (sloučeniny) ve sloučenině - z rovnice vypočítá hmotnost reaktantů a produktů - z rovnice určí objem vznikajícího plynu - určí procentuální zastoupení rozpouštěné látky v roztoku - určí hmotnostní zlomek rozpouštěné látky v roztoku - namíchá roztok požadovaného složení - vypočítá navážku roztoku určité koncentrace - přečte chemické rovnice s využitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu - definuje, kterou látku označujeme jako uhlovodík - rozliší vzorec strukturní, racionální a sumární - charakterizuje jednotlivé vzorce - vyjmenuje řadu uhlovodíků - popíše zpracování nejdůležitějších surovin - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi 	<p>1. Chemické výpočty</p> <ul style="list-style-type: none"> - molární hmotnost - výpočty ze vzorce - výpočty z rovnic - látkové množství - koncentrace roztoků - hmotnostní zlomek <p>3. Uhlovodíky</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzorce - zdroje uhlovodíků, paliva - ropa - uhlí - zemní plyn 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k životnímu prostředí <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Učební osnovy pro chemii	Kvarta	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje alternativní zdroje energie, porovná jejich účinnost a vliv na životní prostředí s „klasickými zdroji“ energie - popíše nejdůležitější fyzikální a chemické vlastnosti některých uhlovodíků - vyhledá v tabulkách některé vlastnosti - uvede některé reakce uhlovodíků - popíše použití některých uhlovodíků - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - zhodnotí užívání fosilních a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy - definuje pojmy monomer, polymer - popíše princip polymerace - zapíše jednoduché polymerační reakce rovnicí - charakterizuje význam a použití polymerace - vyjmenuje nejdůležitější polymerní látky - aplikuje znalosti o principech hašení požáru na řešení modelových situací z praxe - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - průmyslově vyráběná paliva - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků - alkany - alkeny - alkyny - areny - polymerace - plasty a syntetická vlákna (vlastnosti, použití, likvidace) 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - Jsme Evropané <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ekosystémy - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k životnímu prostředí

Učební osnovy pro chemii	Kvarta	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - definuje, kterou látku označujeme jako derivát uhlovodíku - zapíše charakteristické skupiny - zapíše obecný vzorec - zapíše vzorcem jednoduché deriváty - ze vzorce určí druh derivátu, název derivátu - popíše vznik, výrobu, význam, použití, vliv na lidský organismus nejdůležitějších derivátů uhlovodíků - uvede vlastnosti derivátů uhlovodíků - zapíše některé reakce derivátů uhlovodíků - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - uvede zdroje tuků - charakterizuje význam tuků pro rostliny a živočichy - diskutuje, uvede základní vlastnosti a reakce tuků - vysvětlí význam sacharidů pro rostliny a živočichy - zapíše rovnici fotosyntézu - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy - určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu 	<p>4. Deriváty uhlovodíků</p> <ul style="list-style-type: none"> - halogenderiváty - alkoholy - karbonylové sloučeniny - karboxylové kyseliny <p>5. Přírodní látky</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle - tuky - sacharidy 	<p>Biologie – ochrana zdraví</p> <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní podmínky života <p>Biologie – biologie člověka (nemoci, úrazy, prevence – průběžně), tercie (zdravý způsob života a péče o zdraví)</p> <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k životnímu prostředí <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Učební osnovy pro chemii	Kvarta	Strana 15
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozdělí sacharidy na jednoduché, oligosacharidy a polysacharidy - zapíše vzorec nejdůležitějších sacharidů - uvede vlastností některých sacharidů a jejich význam - provede důkaz redukujících sacharidů - provede důkaz škrobu sacharidů - vysvětlí význam bílkovin pro rostliny a živočichy - popíše složení bílkovin - popíše vliv okolního prostředí na bílkovinu - charakterizuje činnost biokatalyzátorů - vysvětlí rozdíl mezi biokatalyzátorem a katalyzátorem - uvede příklady enzymů a kde a jak se uplatňují - uvede příklady vitamínů - vysvětlí pojem avitaminóza, hypovitaminóza a hypervitaminóza - u vitamínů A, D, C a B popíše jejich účinek na lidský organismus a uvede příznaky jeho nedostatku, resp. přebytku na organismus - popíše vliv hormonů na lidský organismus - uvede příklady některých hormonů 	<p>- bílkoviny</p> <p>- enzymy</p> <p>- vitamíny</p> <p>Hormony</p>	<p>Biologie – tercie (zdravý způsob života)</p> <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k životnímu prostředí

Učební osnovy pro chemii	Kvarta	Strana 16
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - popíše výrobu páleného a hašeného vápna - popíše výrobu kyseliny sírové - popíše výrobu řepného cukru - popíše výrobu ethanolu - popíše výrobu cementu, sádry a keramiky - diskutuje vliv chemických výrob na životní prostředí - zhodnotí význam recyklace surovin - popíše působení detergentů, pesticidů, insekticidů na životní prostředí - popíše působení léčiv a návykových látek, zhodnotí rizika spojená s jejich užíváním - vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů - zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl - vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci 	<p>6. Chemický průmysl v ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - nejdůležitější chemické výroby - průmyslová hnojiva - tepelně zpracované materiály – cement, vápno, sádra, keramika - rizika v souvislosti se životním prostředím - recyklace surovin, koroze - detergenty, pesticidy a insekticidy - léčiva a návykové látky <p>7. Práce s laboratorní technikou</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní laboratorní postupy a metody - základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky <ol style="list-style-type: none"> 1. příprava roztoků určité koncentrace 2. neutralizační titrace 3. ovlivnění rychlosti chemické reakce (teplota, koncentrace, katalýza) 4. redox reakce (koroze kovů, elektrochemické zdroje napětí, reakce zředěných kyselin s kovy a oxidy kovů) 5. syntéza, analýza, substituce, srážecí reakce 	<p>Člověk a svět práce – integrace (Práce s laboratorní technikou)</p> <p>Fyzika – kvarta (laboratorní úlohy) Fyzika, biologie – pokusy a demonstrace ve výuce (průběžně) přípravy některých organických látek, vzájemné vztahy</p>

Učební osnovy pro chemii	Kvarta	Strana 17
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci</p> <p>- poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři</p>	<p>6. důkazy některých látek</p> <p>7. přípravy některých organických látek, vzájemné vztahy</p> <p>minimální počet laboratorních cvičení: 7</p>	

5.1.11 Biologie

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Biologie** vychází ze vzdělávacího oboru Biologie vzdělávací oblasti Člověk a příroda, ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce začleňuje tematický okruh Práce s laboratorní technikou.

Je určen všem žákům primy, sekundy, tercie a kvarty nižšího stupně osmiletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

prima, sekunda: 2 hodiny

tercie: 2,5 hodiny, z toho jedna dělená je pro praktická cvičení a probíhá vždy pro půlku třídy jednou za 14 dní

kvarta: 1 hodina

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá převážně ve specializované a moderně vybavené učebně. Výuka je doplňována exkurzemi a tematicky zaměřenými vycházkami.

Výuka používá následující formy: výkladové hodiny propojené diskusí, projekty, exkurze.

Laboratorní cvičení se odvíjí od materiálního vybavení školy a realizují témata začleněná do osnov.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává žákům referáty, aby vyhledávali biologické informace v dalších informačních zdrojích – internetu, rozhlasu, televizi, odborných časopisech

- získané poznatky spojuje se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí a žák si vytváří tak ucelenější představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou a mezi přírodou a působením člověka
- klade žákům otázky o způsobu a příčinách různých přírodních procesů, společně hledají adekvátní odpovědi
- předvede manipulaci s jednoduchými přístroji – laboratorními pomůckami, lupou, mikroskopem a zadává úkoly na procvičení – žáky učí praktickou činnost
- kontroluje výsledky pozorování a zkoumání a vyžaduje, aby je žák zhodnotil a porovnal s dosavadními znalostmi a zkušenostmi a formuloval biologické závěry

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vytváří s žáky na základě biologických pozorování, dosavadních zkušeností a znalostí hypotézu k problému či k úkolu, žáci ji ověří praktickou činností při laboratorním cvičení a vyhodnotí její správnost
- usiluje o nalezení shodných, podobných a odlišných znaků přírodovědných problémů, žáci volí vhodné způsoby řešení, nenechají se odradit počátečním nezdarem

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vyžaduje vyslovení hypotéz či vlastních názorů na daný přírodovědný problém, žák uvede skutečnosti, ze kterých vyvodil svůj úsudek
- konzultuje názory všech žáků, učí je vhodně argumentovat, společně spolupracují na řešení biologického úkolu
- vede dialog na biologické téma, žáci své myšlenky vyjadřují v logickém sledu

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává skupinové laboratorní cvičení, při nichž žáci efektivně spolupracují, rozdělují podle svých schopností své pracovní činnosti, společně plánují vhodný postup k vyřešení úlohy
- hodnotí výsledky laboratorních skupin a jednotlivců, navodí sebekritiku

Kompetence občanské

Učitel:

- vysvětluje žákům na příkladech nutnost ochrany životního prostředí a přírody, žák ji chápe jako svou občanskou povinnost, aktivně vystupuje v jejím zájmu
- vybízí žáky ke sledování aktuálního dění ve vědě a technice, s žáky diskutuje, aby tak lépe pochopili, že vědecké poznatky jsou prospěšné nejen pro jedince, ale i pro celou společnost

Kompetence pracovní

Učitel:

- kladně hodnotí systematickou a pečlivou práci při laboratorním cvičení
- názornou ukázkou a stálou kontrolou dbá na dodržování pravidel bezpečné práce v laboratoři a laboratorního řádu, žáci tak získávají základní návyky ochrany svého zdraví i zdraví druhých a to nejen při samotné práci s biologickými látkami, ale i při práci s biologickými nástroji, přístroji (mikroskop, lupa, skalpel, pinzeta, atd.)

Modře je označeno učivo a výstupy RVP ZV tematického okruhu Práce s laboratorní technikou vzdělávací oblasti Clovek a svět práce.

Učební osnovy pro biologii	Prima	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná některé hypotézy o vzniku vesmíru, sluneční soustavy, Země a popíše stavbu Země - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života - posoudí význam hydrosféry a atmosféry pro život, vysvětlí vliv ozónu a skleníkového jevu na život na Zemi <p style="color: red;">- rozliší základní projevy a podmínky existence živých soustav, orientuje se v přehledu vývoje organismů</p> <p>- orientuje se v názorech na vznik života, rozliší základní projevy života</p> <p style="color: red;">- porovná buňku rostlin, živočichů a bakterií a vysvětlí funkci základních organel</p> <p>- určí základní buněčné organely, zachází s mikroskopem</p> <p style="color: red;">- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek</p>	<p>Země</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik a stavba Země <p style="color: red;">Vznik, vývoj, rozmanitost a projevy života a jeho význam</p> <ul style="list-style-type: none"> - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty <li style="color: red;">- názory na vznik života <p style="color: red;">Základní struktura života</p> <ul style="list-style-type: none"> - buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné <p>Buňka</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba, rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou, - mikroskop, základy mikroskopování <p style="color: red;">Význam a zásady třídění organismů</p>	<p>Zeměpis – průběžně Výtvarná výchova – průběžně Fyzika – kvarta (astronomie, astrofyzika) Chemie – sekunda (voda, vzduch), tercie (oxidy)</p> <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj schopností poznávání dovednosti pro učení, řešení problémů - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy pozitivní přístupy – chování ve třídě <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní podmínky života

Učební osnovy pro biologii	Prima	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</p> <p>- vyjmenuje známá virová a bakteriální onemocnění člověka</p> <p>- zná základní pravidla hygieny, která ho chrání před infekčními chorobami</p> <p>- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi, porovná je podle charakteristických znaků</p> <p>- vysvětlí různé způsoby výživy hub, jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích</p> <p>- projeví odpovědné chování při sběru hub, v případě potřeby poskytne první pomoc</p> <p>- objasní funkci a význam soužití dvou organismů ve stélce lišejníků</p> <p>- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</p> <p>- porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku</p>	<p>Viry a bakterie</p> <p>- stavba, význam, výskyt, praktické využití</p> <p>Biologie hub</p> <p>- základní charakteristika, stavba, význam, výskyt, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy, zástupci hub</p> <p>- jednobuněčné houby, mnohobuněčné houby</p> <p>- houby bez plodnic, houby s plodnicemi</p> <p>Lišejníky</p> <p>- stavba, symbióza, význam, výskyt, zástupci</p> <p>Biologie rostlin</p> <p>Anatomie a morfologie rostlin</p> <p>- pletiva</p> <p>- orgány - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin - kořen, stonek, list, květ, semeno a plod</p>	<p>Výchova ke zdraví (kvarta)</p> <p>Chemie – sekunda, tercie, kvarta (první pomoc při otravě)</p>

Učební osnovy pro biologii	Prima	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- rozpozná, porovná a objasní funkce základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů</p> <p>- uvede příklady hospodářského využití rostlin, rostlinných částí a orgánů</p> <p>- uvede praktické příklady funkcí jednotlivých orgánů a jejich vztahů v rostlině jako celku</p> <p>- odvodí na základě zkušeností z pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</p> <p>- vysvětlí princip základních fyziologických rostlinných procesů a jejich využití při pěstování rostlin</p> <p>- orientuje se v základním členění systému rostlin, zná běžné druhy našich rostlin, určuje je pomocí klíčů a atlasů</p> <p>- uvede způsoby použití nejznámějších léčivých rostlin, koření, exotického ovoce</p> <p>- aplikuje praktické metody poznávání přírody</p> <p>- používá metody pozorování a určování rostlin – pracuje s lupou, mikroskopem, klíčem a atlasem k určování rostlin</p>	<p>Fyziologie rostlin</p> <p>- základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování</p> <p>Systém rostlin</p> <p>- poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců</p> <p>Význam rostlin a jejich ochrana</p> <p>Praktické metody poznávání přírody</p> <p>- pozorování lupou a mikroskopem</p> <p>- práce s klíči a atlasy</p> <p>- založení herbáře a sbírek</p>	<p>EV</p> <p>- Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Fyzika – sekunda (optické přístroje)</p> <p>Fyzika, chemie, biologie – experimenty a laboratorní práce (průběžně)</p>

Učební osnovy pro biologii	Sekunda	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- rozpozná, porovná a objasní funkce základních orgánů (orgánových soustav) živočichů, základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů</p> <p>- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>- charakterizuje jednotlivé skupiny živočichů</p> <p>- odvodí a vysvětlí vzájemné vztahy mezi jednotlivými skupinami a také člověkem</p> <p>- u jednotlivých zástupců popíše jejich význam k člověku – parazité, hospodářsky důležité zástupci</p>	<p>Biologie živočichů</p> <p>Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí živočišného těla</p> <p>- živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy</p> <p>- organismy jednobuněčné a mnohobuněčné</p> <p>- rozmnožování</p> <p>Vývoj, vývin a systém živočichů</p> <p>- charakteristické znaky jednotlivých skupin živočichů</p> <p>- významní zástupci jednotlivých skupin živočichů</p> <p>jednobuněční</p> <p>- prvoci</p> <p>mnohobuněční</p> <p>- bezobratlí - žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci</p> <p>- strunatci - obratlovci - kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci</p>	

Učební osnovy pro biologii	Sekunda	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p> <p>- aplikuje praktické metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu</p> <p>- vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy pro konání konkrétních pozorování, měření, experimentů</p> <p>- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</p>	<p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů</p> <p>- hospodářsky a epidemiologicky významné druhy</p> <p>- péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů</p> <p>- živočišná společenstva</p> <p>- ohrožené druhy živočichů</p> <p>Projevy chování živočichů</p> <p>- etologie</p> <p>Praktické metody poznávání přírody</p> <p>- pozorování lupou a mikroskopem</p> <p>- práce s klíči a atlasy</p>	<p>EV</p> <p>- Vztah člověka k prostředí zajištění ochrany ŽP v obci</p> <p>OSV</p> <p>- Sebepoznávání a sebepojetí chování, myšlení, jednání, vztahy v kolektivu při práci v hodinách</p> <p>- Kooperace a kompetice komunikace ve skupinové práci, konkurence</p> <p>OSV</p> <p>- Kreativita originalita, tvořivost při skupinové práci, uplatnění v dobrovolných úkolech</p> <p>- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti problémy sociálních rolí, mezilidských vztahů, aktuální řešení při hodinách</p>

Učební osnovy pro biologii	Tercie	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>- vyjmenuje základní vývojové stupně fylogeneze člověka, rozliší základní znaky jednotlivých vývojových druhů</p> <p>- objasní stavbu a určí polohu orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich funkce a vztahy</p>	<p>Vývoj, vývin a systém živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristické znaky a zástupci třídy savci - vejcorodí a živorodí - vybrané řády <p>Biologie člověka</p> <p>Fylogeneze člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - původ a vývoj člověka <p>Anatomie a fyziologie člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgánů a orgánových soustav - opěrná soustava - pohybová soustava - oběhová soustava - dýchací soustava - trávicí soustava - vylučovací soustava - kožní soustava - řídicí soustava (nervová a žlázy s vnitřní sekrecí) - vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti - rozmnožovací soustava 	<p>Dějepis – prima (pravěk a další období) Občanská výchova – tercie (člověk) Výtvarná výchova – kvarta (člověk)</p> <p>EV</p> <p>- Vztah člověka k prostředí diskuze, výklad – součást učiva</p>

Učební osnovy pro biologii	Tercie	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - zná jména nejvýznamnějších biologů, rozumí podstatě a významu jejich objevů v daném období - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života - aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla - uvede zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek, - v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - projevuje odpovědný vztah k pravidlům zdravého životního stylu 	<p>Ontogeneze člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmnožování člověka - prenatalní a postnatalní vývoj člověka <p>Dědičnost a proměnlivost organismů</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení <p>Významní biologové a jejich objevy</p> <p>Nemoci, úrazy a prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie <p>Životní styl a zdravý způsob života</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka 	<p>Výchova ke zdraví (kvarta) Tělesná výchova (průběžně) Občanská výchova – kvarta (správný životní styl, zdraví) Chemie – kvarta (přírodní látky – léčiva) Chemie – kvarta (přírodní látky – drogy)</p>

Učební osnovy pro biologii	Tercie	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření, experimentů - zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuje v něm závěry, k nimž dospěl - vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci - dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci - poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři 	<p>Práce s laboratorní technikou (probíhá průběžně v dělených hodinách, náměty vycházející z vybavení školy jsou realizovány v jednotlivých laboratorních pracích, zaměřeny především na biologii člověka)</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní laboratorní postupy a metody - základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky <ol style="list-style-type: none"> 1. mikroskopování - práce s mikroskopem, trvalé a nativní preparáty; rostlinná pletiva a živočišné tkáně 2. antropometrie 3. kosterní soustava – kostní tkáň, kostra člověka 4. svalová soustava – svalové tkáně, svaly člověka 5. cévní soustava – krevní tlak, tepová frekvence 6. dýchací soustava – dechová frekvence 7. trávicí soustava – trávicí enzymy, metabolismus a výživa člověka 8. kožní soustava – dermatoglyfy 9. nervová soustava – smysly, nervová činnost 10. rozmnožovací soustava 11. nemoci, úrazy a jejich prevence; první pomoc 12. významní biologové a jejich objevy <p>minimální počet laboratorních cvičení: 12</p>	<p>Člověk a svět práce – integrace (Práce s laboratorní technikou)</p> <p>Fyzika, chemie – pokusy a demonstrace ve výuce (průběžně)</p> <p>Fyzika, chemie – tercie a kvarta (laboratorní úlohy)</p>

Učební osnovy pro biologii	Kvarta	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- zhodnotí vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života</p> <p>- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek, využívá při tom základní principy krystalografie</p> <p>- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody</p> <p>- orientuje se v základech geologického vývoje na území ČR</p> <p>- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půd, rozlišuje hlavní půdní typy a druhy v naší přírodě</p>	<p>Geologické vědy – neživá příroda</p> <p>Země</p> <p>- vznik, stavba Země</p> <p>Nerosty a horniny</p> <p>- vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků</p> <p>- principy krystalografie</p> <p>Vnější a vnitřní geologické procesy</p> <p>- příčiny a důsledky</p> <p>- zvětrávání, eroze</p> <p>- pohyby kontinentů, vznik a zánik zemské kůry</p> <p>- tektonika, sopečná činnost, zemětřesení</p> <p>Geologický vývoj a stavba území České republiky</p> <p>- Český masiv, Západní Karpaty</p> <p>Pedologie</p> <p>- půdy - složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace</p> <p>- hlavní půdní typy a druhy</p>	<p>Výtvarná výchova – kvarta (Země)</p> <p>Chemie – tercie (chemické vzorce, vlastnosti minerálů)</p> <p>Fyzika – prima (stavba látek)</p> <p>Zeměpis – prima (litosféra)</p> <p>Zeměpis – prima (litosféra)</p> <p>Zeměpis – prima (pedosféra)</p>

Učební osnovy pro biologii	Kvarta	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků</p> <p>- rozliší základní projevy a podmínky existence živých soustav, orientuje se v přehledu vývoje organismů</p> <p>- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</p>	<p>Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi</p> <p>- geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí</p> <p>- charakteristiky jednotlivých geologických období</p> <p>Podnebí a počasí</p> <p>- podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka</p> <p>- mimořádné události způsobené přírodními vlivy - příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi</p>	<p>Zeměpis – prima (obecný fyzický zeměpis)</p>

Učební osnovy pro biologii	Kvarta	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</p> <p>- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců z různých ekosystémů a zhodnotí jejich význam</p> <p>- zhodnotí kladný i záporný vliv člověka na životní prostředí a uvede příklady narušení rovnováhy</p> <p>v ekosystému ve svém okolí i ve světě</p> <p>- diskutuje o běžných ekologických problémech, zamýšlí se nad jejich příčinami i důsledky, pokouší se navrhnout vlastní řešení</p>	<p>Základy ekologie</p> <p>Organismy a prostředí</p> <p>- vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím</p> <p>- populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému</p> <p>Ochrana přírody a životního prostředí</p> <p>- globální problémy a jejich řešení</p> <p>- chráněná území</p>	<p>EV</p> <p>Ekosystémy</p> <p>- Základní podmínky života</p> <p>- Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>- Vztah člověka k životnímu prostředí</p> <p>Chemie – sekunda, tercie, kvarta (průběžně)</p> <p>Zeměpis – kvarta (ochrana a rozvoj ŽP)</p>

5.1.12 Zeměpis

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Zeměpis** vychází ze vzdělávacího oboru Zeměpis vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Je určen všem žákům primy, sekundy, tercie a kvarty nižšího stupně osmiletého gymnázia.

Je jedním z vyučovacích předmětů, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty umět ústně i písemně interpretovat.

Prakticky to znamená, že si žáci osvojují základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, o znázorňování Země na mapách. Získávají základní vědomosti o přírodních, společenských, hospodářských, politických a kulturních poměrech své vlasti, svého regionu i své obce. Získávají důležité poznatky o světadílech a oceánech, o státech světa a současných globálních problémech lidstva.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

prima, sekunda: 2 h týdně

tercie: 1 hodina týdně

kvarta: 2 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá zpravidla v kmenových třídách, které jsou vybaveny dataprojektory. V případě potřeby je možné využívat specializované učebny jiných předmětů, vybavených interaktivní tabulí. Výuka zeměpisu je doplňována odbornými exkurzemi, besedami a praktickými cvičeními ve třídě i v terénu.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává žákům referáty, k nimž žáci vyhledávají, zpracovávají, třídí a hodnotí geografické informace a data z příslušných informačních zdrojů (internet, televize, odborné encyklopedie...)
- získané poznatky propojuje se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí; žáci si tak vytvářejí ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím
- předvádí manipulace s orientačními, topografickými a meteorologickými pomůckami, s globusem, mapami, atlasy, jízdními řády a se statistickými daty
- kontroluje výsledky pozorování, měření a zkoumání a požaduje, aby je žáci samostatně zhodnotili a formulovali patřičné závěry

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- pojmenuje podstatné lokální, regionální a globální problémy přírodní a společenské sféry, žáci o nich diskutují a usilují o vhodné způsoby řešení problémů
- usiluje se svými žáky o nalezení a pojmenování shodných, podobných a odlišných znaků geografických objektů, jevů a procesů, vyvozují společně patřičné závěry

Kompetence komunikativní

Učitel:

- uskutečňuje a vede se žáky řízený dialog, žáci vyjadřují své myšlenky a názory v logických postupných krocích
- konzultuje názory svých žáků, vede je ke vhodné argumentaci, společně pracují na řešení problémů a úloh
- vyžaduje na žácích formulaci hypotéz, pojmenování problémů či vlastních názorů na konkrétní témata přírodního a společenského prostředí, žáci uvádějí skutečnosti, ze kterých vyvozují své úsudky, vytvářejí si vlastní názory, formulují vlastní rozhodnutí a uplatňují v jednání své názory

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- rozděluje pracovní úkoly ve skupině, žáci přijímají svou roli a ztotožňují se s ní, spolupracují při skupinové práci, přijímají zodpovědnost za výsledky své činnosti, přijímají, diskutují a usměrňují názory druhých

Kompetence občanské

Učitel:

- prezentuje fakta a argumenty pro vytváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, vyjadřují demokratické přístupy v řešení společenských problémů, žáci poznávají tradice, zvyky a kultury lidí v jednotlivých světadílech a oblastech

- učí své žáky praktické bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu a v urbanizované krajině, chování a ochraně za mimořádných událostí, žáci uplatňují osvojené dovednosti i vědomosti a návyky v osobním i veřejném životě

Kompetence pracovní

Učitel:

- dohlíží na bezpečnou manipulaci žáků s pomůckami, nástroji, přístroji a materiály při jejich používání v učebnách i v terénní výuce, na dodržování stanovených a vymezených pravidel pracovní činnosti
- informuje své žáky o existenci a šíření moderních komunikačních, dopravních a výrobních technologií, které mají úzký vztah k orientaci, pohybu a pobytu v terénu, k cestování, k rozmístění výrobních a jiných aktivit v prostředí, diskutuje o nich s žáky, žáci uplatňují osvojené vědomosti ve svém profesním životě
- hodnotí kladně svědomitou a systematickou práci žáků

Učební osnovy pro zeměpis	Prima	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí obsah předmětu Zeměpis - ví, čím se zeměpis zabývá a co zkoumá - objasní význam Slunce pro život ve sluneční soustavě - dokáže porovnat velikost Slunce a Země a jejich vzdálenost - zhodnotí postavení Země ve vesmíru a v rámci sluneční soustavy - konkretizuje tvar a velikost Země - umí vysvětlit pohyby Země a rozumí jejich důsledkům - zná základní údaje o Měsíci a ví, jaké pohyby Měsíc vykonává - dokáže zhodnotit význam umělých družic Země - uvede hlavní mezníky v dobývání vesmíru Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - vysvětlí pojmy: globus a mapa - vypočítá vzdálenosti na globu podle měřítka - vysvětlí pojmy: poledník, rovnoběžka - určí na mapě zeměpisné souřadnice zadaného místa a naopak 	<p>Úvod do Zeměpisu</p> <p>Země jako vesmírné těleso Slunce – dárce života Sluneční soustava</p> <p>Tvar a rozměry Země</p> <p>Pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období Světový čas, časová pásma, datová hranice</p> <p>Měsíc – přirozená družice Země Umělé družice Země</p> <p>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie Terénní geografická výuka, praxe a aplikace Globus, měřítko globusu Poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice Určování zeměpisné polohy Mapy – měřítko, druhy map, obsah map</p>	<p>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika vytváření hodnot a postojů při práci v hodině</p> <p>EV – základní podmínky života VDO – Občanská společnost a škola Fyzika – prima (měření veličin) MV – Kritické čtení a vnímání med. sdělení</p> <p>Biologie – prima (Země – vznik a stavba) seznamovací kemp – pobyt v přírodě</p> <p>OSV - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace, kooperace</p> <p>Matematika – prima (čísla)</p> <p>MV - všechny tematické okruhy</p> <p>MKV - Kulturní diference - Multikulturalita</p> <p>Matematika – prima (geometrie), tercie (měřítko map a plánů)</p>

Učební osnovy pro zeměpis	Prima	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vymezí podnebné pásy na mapě a charakterizuje je - vysvětlí pojem hydrosféra a základní pojmy s hydrosférou související - objasní a zdůvodní oběh vody v krajině - objasní vlastnosti oceánské vody - charakterizuje vodstvo na pevnině v jeho základních formách - objasní vznik a složení půd - rozliší půdní typy a půdní druhy - objasní pojem biosféra - pojmenuje a vyhledá v mapách biosféry jednotlivá šířková (vegetační) pásma - porovná jednotlivá pásma podle jejich charakteristik - vysvětlí podstatu výškových stupňů v krajině - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferie - porovná jednotlivé oceány z hlediska jejich charakteristik a hospodářského využití 	<p>Podnebné pásy</p> <p>Hydrosféra</p> <p>Oceány a moře</p> <p>Vodstvo na pevnině</p> <p>Pedosféra</p> <p>Biosféra</p> <p>Systém přírodní sféry na planetární úrovni Geografické pásy, šířková pásma a výškové stupně Systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti Tropické lesy, savany, pouště, stepi a lesostepi, lesní krajiny mírného pásu, tundry a polární krajiny</p> <p>Regiony světa Světadíly, oceány, makroregiony světa Určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) Světový oceán</p>	<p>Chemie – sekunda (směsi: vzduch) Chemie – sekunda (směsi: voda) Fyzika – sekunda (mechanické vlastnosti tekutin) Dějepis – prima (nejstarší civilizace), tercie (zámořské objevy) Biologie – prima, kvarta (Země)</p> <p>EV - Ekosystémy - Vztah člověka k prostředí - Lidské aktivity a problémy ŽP</p> <p>VDO - Občan, občanská společnost a stát</p> <p>OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Biologie – prima, kvarta (Země), kvarta (ochrana přírody a ŽP) Občanská výchova – kvarta (globální svět)</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá globální vlivy na oběh hydrosféry</p>

Učební osnovy pro zeměpis	Prima	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - porovná podnebí v jednotlivých částech Afriky podle teploty a množství srážek, určí jednotlivá podnebná pásma - objasní vliv nadmořské výšky na podnebí na příkladu Kilimandžára - určí a vyhledá v mapách úmoří Afriky - vyhledá v mapách hlavní vodní toky a jezera Afriky, vymezí bezodtokové oblasti - pojmenuje, vyhledá a srovnává v mapách africká šířková pásma a výškové stupně - pojmenuje a popíše příklady afrického rostlinstva a živočišstva a zařadí je do příslušných vegetačních pásů - dokáže lokalizovat nejvýznamnější zdroje konkrétních surovin - charakterizuje základní etnické skupiny obyvatel Afriky - vyhledá v mapách nejhustěji a řídko zalidněné oblasti 	<p>Podnebí a vodstvo Afriky</p> <p>Rostlinstvo, živočišstvo a ochrana přírody v Africe</p> <p>Přírodní zdroje Afriky</p> <p>Obyvatelstvo Afriky</p>	<p>Biologie – kvarta (ochrana přírody a ŽP)</p> <p>Dějepis – prima, sekunda, tercie (počátky lidské společnosti; objevy a dobývání, počátky nové doby; rozdělení a integrující se svět; kolonialismus a dekolonizace Afriky)</p> <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulturní diference - Etnický původ - Lidské vztahy

Učební osnovy pro zeměpis	Prima	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - určí a vymezí v mapách zeměpisné oblasti Afriky: severní, střední a jižní Afriku - pojmenuje a vyhledá v mapách státy severní Afriky - pojmenuje příklady plodin pěstovaných v oblastech severní, střední a jižní Afriky, určí v mapách oblasti jejich pěstování - vyhledá v mapách nejvýznamnější města a střediska cestovního ruchu v severní Africe - popíše z geografického hlediska modelový stát severní Afriky – Egypt - pojmenuje a vyhledá v mapách vybrané státy střední Afriky - popíše z geografického hlediska modelový stát střední Afriky – Nigérii - vyhledá v mapách nejvýznamnější města v jižní Africe - popíše podle geografických kritérií Jihoafrickou republiku, zhodnotí a zdůvodní její výjimečné postavení v Africe 	<p>Regiony Afriky</p> <p>Severní Afrika, střední (subsaharská) Afrika, jižní Afrika</p>	<p>Dějepis – kvarta (rozdělený a integrující se svět; rozpad koloniálního systému, geopolitické problémy afrických nástupnických států)</p>

Učební osnovy pro zeměpis	Prima	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá na mapách a glóbu Austrálii a Oceánii, určí jejich geografickou polohu - pojmenuje a vyhledá v mapách Austrálie významné prvky horizontální členitosti - posoudí s pomocí mapy Austrálie výškovou členitost povrchu Austrálie, pojmenuje a vyhledá v mapách nejvíce zastoupené povrchové útvary - porovná podnebí v jednotlivých oblastech Austrálie podle teploty a množství srážek - určí na mapě úmoří australského kontinentu - vyhledá v mapách nejvýznamnější australské toky, jezera a bezodtokové oblasti - pojmenuje a vyhledá v mapách šířková (vegetační) pásma na území Austrálie a Oceánie - pojmenuje a popíše příklady zástupců australské a novozélandské přírody - zdůvodní osobitost původní zvěřiny (endemismus), posoudí vliv kolonizace na přírodní prostředí - posoudí příčiny nerovnoměrného rozmístění obyvatel, určí jádrové a periferní oblasti 	<p>Austrálie a Oceánie Poloha, rozloha a členitost Austrálie a Oceánie</p> <p>Povrch Austrálie</p> <p>Podnebí a vodstvo Austrálie</p> <p>Příroda Austrálie a Oceánie</p> <p>Obyvatelstvo Austrálie</p>	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět

Učební osnovy pro zeměpis	Sekunda	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá na glóbu a mapách americký kontinent určí jeho geografickou polohu - porovná rozlohu Severní a Jižní Ameriky s rozlohou ostatních světadílů - pojmenuje a vyhledá v mapách Ameriky významné prvky horizontální členitosti - pojmenuje a vyhledá v mapách nejvýznamnější povrchové útvary S.a J. Ameriky - vymezí geografickou polohu amerického kontinentu z hlediska umístění v podnebných páslech - porovná podnebí v jednotlivých oblastech Ameriky - objasní vznik a územní rozsah působení ničivých větrů – tornád a hurikánů na území Ameriky - určí v mapách úmoří amerického kontinentu - vyhledá v mapách toky vybraných řek, velkých jezer, určí bezodtokové oblasti - pojmenuje a vyhledá v mapách Ameriky šířková pásma a výškové stupně - pojmenuje a popíše příklady amerického rostlinstva a živočišstva 	<p>Amerika Poloha, rozloha a členitost Ameriky</p> <p>Povrch Ameriky</p> <p>Podnebí Ameriky</p> <p>Vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, šířková pásma a výškové stupně Ameriky</p>	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět <p>Biologie – kvarta (ochrana přírody a ŽP)</p> <p>EV – všechny tematické okruhy</p>

Učební osnovy pro zeměpis	Sekunda	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - popíše základní etapy a události v historii osídlování Ameriky - popíše a lokalizuje rozmístění původních amerických kultur - vyhledá v mapách nejhustěji a řídkce zalidněné oblasti v Americe - vyhledá v mapách území Kanady, určí její geografickou polohu v zeměpisné síti a vzhledem k sousedním státům - popíše s pomocí map přírodní poměry a přírodní zdroje Kanady - posoudí hospodářský a politický význam Kanady v současném světě - charakterizuje obyvatelstvo - vyhledá v mapách území USA, určí jejich geografickou polohu v zeměpisné síti a vzhledem k sousedním státům - posoudí hospodářský a politický význam USA v současném světě - určí v mapách hlavní sídelní a hospodářské regiony - charakterizuje obyvatelstvo 	<p>Obyvatelstvo a sídla Ameriky</p> <p>Severní Amerika Kanada</p> <p>Spojené státy americké</p>	<p>Dějepis – tercié, kvarta (nejstarší civilizace; objevy a dobývání, počátky nové doby: zámořské objevy a počátky dobývání světa)</p> <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulturní diference - Lidské vztahy - Etnický původ - Multikulturalita <p>Cizí jazyky – jazykové oblasti Ameriky (průběžně)</p> <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Principy demokracie jako formy vlády

Učební osnovy pro zeměpis	Sekunda	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá v mapách území Mexika a států Karibské oblasti, určí jejich polohu - popíše s pomocí map přírodní poměry - posoudí hospodářský a politický význam oblasti - charakterizuje obyvatelstvo, určí v mapách hlavní sídelní a hospodářské oblasti - vyhledá v mapách oblasti Jižní Ameriky, určí jejich polohu v zeměpisné síti a polohu vůči sousedním státům a regionům - popíše s pomocí map jejich přírodní poměry - posoudí hospodářský a politický význam Brazílie, Argentiny a jiných jihoamerických států v současném světě - určí v mapách hlavní jihoamerické sídelní a hospodářské oblasti - charakterizuje obyvatelstvo, používané jazyky a převládající náboženství 	<p>Střední Amerika Mexiko, Karibská oblast</p> <p>Jižní Amerika Oblasti Jižní Ameriky: Brazílie, Karibská oblast, Laplatská oblast, Andská oblast</p>	<p>Dějepis – tercie (modernizace společnosti: vznik USA), kvarta (moderní doba: úloha USA ve světě)</p> <p>Dějepis – tercie (objevy a dobývání, zámořské objevy)</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulturní diference - Etnický původ - Multikulturalita <p>Dějepis – tercie (objevy a dobývání, zámořské objevy)</p>

Učební osnovy pro zeměpis	Sekunda	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá na glóbusu a mapách Asii, určí její geografickou polohu - porovná rozlohu Asie s rozlohou ostatních světadílů - pojmenuje a vyhledá v mapách Asie významné prvky horizontální členitosti - posoudí výškovou členitost povrchu Asie - určí geografickou polohu Asie z hlediska umístění v podnebných páslech, porovná podnebí v jednotlivých oblastech Asie - vyhledá v mapách toky největších asijských řek, určí polohu největších asijských jezer a lokalizuje bezodtokové oblasti - pojmenuje a vyhledá v mapách Asie šířková pásma a výškové stupně - vyhledá v mapách nejhustěji a řídkce zalidněné oblasti, zdůvodní příčiny nerovnoměrnosti v rozmístění obyvatelstva Asie - určí nejvíce zastoupené lidské rasy a lokalizuje v mapách jejich rozmístění - porovnává obyvatelstvo podle kultury, způsobu života a náboženství 	<p>Asie Poloha, rozloha, členitost a povrch</p> <p>Podnebí, vodstvo, šířková pásma, výškové stupně</p> <p>Obyvatelstvo a osídlení Asie</p>	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět <p>EV – všechny tematické okruhy</p> <p>Biologie – kvarta (ochrana přírody a ŽP)</p> <p>Dějepis – tercie (objevy a dobývání, zámořské objevy)</p> <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulturní diference - Etnický původ - Multikulturalita

Učební osnovy pro zeměpis	Sekunda	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá na mapě velké zeměpisné oblasti, určí jejich geografickou polohu - popíše s pomocí map přírodní poměry a přírodní zdroje jednotlivých oblastí - posoudí hospodářský a politický význam oblastí a vzájemně je porovná - určí lokality problematické z hlediska politického, náboženského a národnostního - určí s pomocí map hospodářsky a sídelně nejvýznamnější části regionů - charakterizuje obyvatelstvo, sídla, hospodářství, kulturní a náboženské tradice a předpoklady pro cestovní ruch - lokalizuje vybrané státy a jejich hlavní města významné prvky horizontální členitosti 	<p>Oblasti (regiony) Asie: východní Asie, jihovýchodní Asie, jižní Asie, střední Asie, jihozápadní Asie</p>	<p>Informatika – vyhledávání informací a komunikace; zpracování informací: demografická data k charakteristice obyvatelstva Asie (průběžně)</p> <p>Občanská výchova – kvarta (globální svět, kulturní oblasti a životní styl v asijských regionech)</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jsme Evropané - Evropa a svět nás zajímá, - Objevujeme Evropu a svět

Učební osnovy pro zeměpis	Sekunda	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá na glóbu a v mapách evropský světadíl, zhodnotí jeho geografickou polohu, vymezí hranice v rámci eurasijského kontinentu - porovná rozlohu Evropy s ostatními světadíly - pojmenuje a vyhledá v mapách Evropy významné prvky horizontální členitosti - pojmenuje a vyhledá v mapách nejvýznamnější povrchové útvary Evropy - porovná podnebí v jednotlivých oblastech Evropy, vymezí jednotlivá podnebná pásma - vyhledá v mapách toky vybraných evropských řek a polohu jezerních oblastí s velkými evropskými jezery - rozliší v mapách úmoří evropského světadílu - pojmenuje a určí v mapách šířková pásma a výškové stupně - pojmenuje a popíše příklady zástupců evropského rostlinstva a živočišstva a zařadí je do příslušných oblastí 	<p>Evropa Poloha, rozloha, členitost</p> <p>Povrch Evropy</p> <p>Podnebí Evropy</p> <p>Vodstvo Evropy</p> <p>Šířková (vegetační) pásma a výškové stupně v Evropě</p>	<p>Biologie – kvarta (ochrana přírody a ŽP)</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy ŽP</p> <p>Dějepis – počátky lidské společnosti; nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury: křesťanství, demokracie, právo, umění, věda, křesťanství a středověká Evropa, objevy a dobývání (průběžně)</p> <p>OSV - Rozvoj schopností poznávání</p>

Učební osnovy pro zeměpis	Sekunda	Strana 15
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá v mapách nejhustěji a řídkce osídlené oblasti Evropy, zdůvodní příčiny těchto rozdílů v rozmístění obyvatelstva - srovnává obyvatelstvo Evropy podle rozmístění jednotlivých národů a jejich jazykových skupin, podle kultury, způsobu života a náboženství - vyhledá na mapě velké zeměpisné oblasti (regiony), vybrané státy a hlavní města - vyhledá v mapách oblast střední Evropy, určí její geografickou polohu - popíše s pomocí map přírodní poměry a přírodní zdroje evropských oblastí - zhodnotí hospodářský a politický význam jednotlivých oblastí a vzájemně je porovnává - určí v mapách hlavní sídelní a hospodářská střediska, hlavní lokality s těžbou nerostných surovin, největší přístavy, letiště a oblasti cestovního ruchu - podává stručný komplexní geografický přehled vybraných modelových států včetně sousedních států ČR 	<p>Obyvatelstvo a osídlení Evropy</p> <p>Oblasti a státy Evropy: Střední Evropa, západní Evropa, severní Evropa, jižní Evropa, jihovýchodní Evropa, východní Evropa</p>	<p>Dějepis – kvarta (evropský integrační proces, vývoj po druhé světové válce)</p> <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulturní diference - Multikulturalita

Učební osnovy pro zeměpis	Tercie	Strana 16
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu</p> <p>- porovná rozlohu ČR s ostatními evropskými státy, vyhledá státy s obdobnou rozlohou</p> <p>- vymezí na mapě dvě základní geomorfologické jednotky, Českou vysočinu a Karpaty</p> <p>- orientuje se na fyzické mapě ČR, vyhledává hlavní pohoří</p> <p>- pojmenuje hlavní činitele, ovlivňující podnebí ČR</p> <p>- vyjádří znaky a rozmístění podnebných oblastí na území republiky: teplé, mírně teplé a chladné oblasti</p> <p>- zařadí území ČR k úmořím evropských moří</p> <p>- pojmenuje hlavní vodní toky a vyhledá je v mapách</p>	<p>Česká republika Zeměpisná poloha a rozloha</p> <p>Členitost, přírodní poměry</p>	<p>Občanská výchova – prima, sekunda (člověk ve společnosti, naše vlast, vlastenectví, státní symboly, stát a právo, právní základy státu)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané</p> <p>Biologie – neživá příroda: nerosty a horniny, vnější a vnitřní geologické procesy, půdy, geologický vývoj a stavba území ČR, podnebí a počasí ve vztahu k životu</p> <p>EV</p> <p>- Základní podmínky života</p>

Učební osnovy pro zeměpis	Tercie	Strana 18
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - člení hospodářství do jednotlivých sektorů a řadí do nich jednotlivé hospodářské činnosti obyvatelstva - zhodnotí charakter zemědělství v ČR v závislosti na nadmořské výšce a kvalitě půd - rozlišuje nerostné suroviny podle jejich charakteru a využití - vymezí a v mapách lokalizuje oblasti těžby, zhodnotí strukturu surovinové základny ČR - na mapách lokalizuje hlavní průmyslové oblasti - rozlišuje jednotlivá odvětví spotřebního průmyslu - rozlišuje mezi jednotlivými druhy dopravy podle prostředí a podle účelu - vymezí a vyhledá v mapách hlavní dopravní tahy a trasy pozemní, vodní a letecké dopravy 	<p style="color: red;">Rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství Transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady</p> <p style="color: red;">Přírodní zdroje</p>	<p>Dějepis – počátky lidské společnosti: význam zemědělství pro rozvoj lidské společnosti (průběžně)</p> <p>Dějepis – tercie (modernizace společnosti: industrializace a její důsledky pro společnost)</p> <p>Fyzika – tercie (energie)</p> <p>Biologie – kvarta (ochrana přírody a ŽP)</p> <p>Dějepis – úloha strojů v dějinách (průběžně)</p> <p>Chemie – chemie a společnost (průběžně)</p> <p>Fyzika – pohyb těles</p> <p>Chemie – chemie a společnost: přínos chemie pro dopravu (průběžně)</p>

Učební osnovy pro zeměpis	Tercie	Strana 19
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- posuzuje jednotlivé druhy dopravy z hlediska významu, rychlosti, výkonu a vlivu na ŽP</p> <p>- posoudí význam služeb, rozlišuje různé druhy služeb</p> <p>- vymezí hlavní oblasti cestovního ruchu v ČR</p> <p>- pojmenuje a v mapách vyhledá příklady národních kulturních památek a památek zapsaných v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO</p> <p>- objasní základní pojmy zahraničního obchodu: export, import, bilance, komodita</p> <p>- uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p> <p>- vymezí a lokalizuje místní region podle bydliště, nebo školy</p> <p>- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům</p>	<p>Česká republika a svět- hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu</p> <p>Místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům</p> <p>Základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifiku regionu důležitá pro jeho další rozvoj</p>	<p>EV</p> <p>- Lidské aktivity a problémy ŽP</p> <p>Občanská výchova – sekunda (člověk ve společnosti, člověk a kultura)</p> <p>Občanská výchova – kvarta (mezinárodní vztahy, globální svět, evropská integrace, mezinárodní spolupráce)</p> <p>VDO</p> <p>- Občan, občanská společnost a stát</p> <p>- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>Občanská výchova – tercie (stát a právo, právní základ státu, státní správa a samospráva)</p>

Učební osnovy pro zeměpis	Tercie	Strana 20
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</p> <p>- komplexně srovnává jednotlivé regiony ČR podle vybraných kritérií: z hlediska přírodních podmínek, osídlení, hospodářského potenciálu, životní úrovně, kvality životního prostředí, možností dalšího rozvoje a bariér, hodnotí společné znaky a specifické prvky a podmínky</p>	<p>regiony České republiky: územní jednotky státní správy a samosprávy krajské členění kraj místního regionu přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech</p>	

Učební osnovy pro zeměpis	Kvarta	Strana 21
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa</p> <p>- zhodnotí vývoj počtu obyvatel na Zemi</p> <p>- objasní pojmy porodnost a úmrtnost</p> <p>- rozumí pojmům přirozený přírůstek a úbytek</p> <p>- porovnává očekávanou délku života vyspělých a méně rozvinutých zemí</p> <p>- objasní vliv přírodních a společenských faktorů na rozmístění obyvatelstva</p> <p>- rozlišuje typy migrací podle různých kritérií</p> <p>- uvádí příklady společenských, hospodářských a politických nástrojů, kterými lze ovlivňovat velikost nebo průběh migrace</p> <p>- rozliší rozdíly ve fyzických znacích mezi lidmi v závislosti na přírodních podmínkách</p> <p>- zařazuje hlavní světové a evropské jazyky do jazykových skupin, uvádí příklady příbuzných jazyků, lokalizuje je v mapách do konkrétních oblastí</p> <p>- uvádí a lokalizuje v mapách oblasti světových náboženství a oblasti s náboženskými konflikty</p>	<p>Společenské a hospodářské prostředí</p> <p>Obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky</p> <p>Rozmístění obyvatelstva na Zemi</p> <p>Územní pohyb obyvatelstva</p> <p>Lidské rasy, národy a jazyky</p> <p>Náboženství ve světě</p>	<p>Občanská výchova – sekunda (člověk ve společnosti)</p> <p>EV</p> <p>- Lidské aktivity a problémy ŽP</p> <p>EV</p> <p>-Vztah člověka k prostředí</p> <p>Dějepis – prima (počátky lidské společnosti)</p> <p>MKV</p> <p>- Kulturní diference</p> <p>- Lidské vztahy</p> <p>- Etnický původ</p> <p>- Multikulturalita</p> <p>- Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>VMEGS</p> <p>- Objevujeme Evropu a svět</p> <p>Dějepis – sekunda (křesťanství a středověká Evropa)</p> <p>OSV</p> <p>- Mezilidské vztahy</p> <p>- Komunikace</p>

Učební osnovy pro zeměpis	Kvarta	Strana 22
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí význam náboženského vyznání pro společenské, kulturní a politické prostředí - rozlišuje obyvatelstvo podle fyzických a socioekonomických znaků - načrtne schematicky věkové pyramidy států s různou vyspělostí - objasní „zářezy“ na věkové pyramidě ČR - posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - popíše typické znaky malých sídel v různých oblastech světa v závislosti na přírodních podmínkách i na kulturní i materiální vyspělosti - zhodnotí polohu měst vůči jiným městům a důležitým prvkům v krajině místního regionu - posuzuje vzájemnou propojenost a návaznost osídlení městského typu a uvádí konkrétní příklady systémů měst v podobě aglomerace a konurbace - vysvětlí pojmy urbanizace, suburbanizace - vymezí na příkladu jednotlivé zóny měst podle funkčního využití - uvádí příklady různé funkce měst, rozlišuje mezi přírodními a socioekonomickými vlivy na funkci měst 	<p>Struktura obyvatelstva</p> <p>Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace</p>	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lidské aktivity a problémy ŽP - Vztah člověka k prostředí - Ekosystémy

Učební osnovy pro zeměpis	Kvarta	Strana 23
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit - rozlišuje sektorovou strukturu hospodářství států - primér, sekundér, terciér - objasní obecný význam pojmů jádro a periferie - vymezí jádrové a periferní oblasti na území různé regionální velikosti, lokalizuje je v mapách. - posoudí a zhodnotí význam zemědělství pro výživu lidstva - popíše a zhodnotí různé zemědělské systémy v závislosti na podnebí, hospodářské vyspělosti a politických poměrech - vymezí s pomocí map hlavní zemědělské oblasti světa a určí jejich specializaci - specifikuje jednotlivá podnebná pásma s pomocí reprezentativních pěstovaných plodin - zhodnotí význam chovu v různých částech světa - lokalizuje v mapách hlavní oblasti chovu hospodářských zvířat - vymezuje a lokalizuje v mapách hlavní rybolovné oblasti světa, uvádí příklady lovených sladkovodních i mořských ryb a jiných živočichů 	<p>Světové hospodářství - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně</p> <p>Jádrové a periferní hospodářské oblasti světa</p> <p>Světové zemědělství</p>	<p>Občanská výchova – kvarta (mezinárodní vztahy, globální svět) VMEGS - Objevujeme Evropu a svět EV - Lidské aktivity a problémy ŽP</p> <p>Dějepis – prima (počátky lidské společnosti, význam zemědělství pro rozvoj lidské společnosti)</p> <p>Chemie – chemie a společnost (průběžně)</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy ŽP</p> <p>Biologie – kvarta (ochrana přírody a ŽP) EV - Ekosystémy</p>

Učební osnovy pro zeměpis	Kvarta	Strana 24
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje dva hlavní pásy vhodné pro lesní hospodářství: tajga a jádra tropických deštných lesů, uvádí příklady charakteristických dřevin v těchto oblastech - znázorní schematicky základní členění průmyslu na jednotlivá odvětví - uvádí příklady členění průmyslových odvětví na dílčí obory - lokalizuje v mapách hlavní světové průmyslové oblasti - rozlišuje nerostné suroviny podle charakteru a využití - dokumentuje vztahy mezi využíváním nerostných surovin a vývojem lidské společnosti - rozlišuje jednotlivá odvětví průmyslu, uvádí kritéria, která je odlišují - lokalizuje vazby těžebního a energetického průmyslu na surovinovou základnu - zvažuje hlavní lokalizační faktory ovlivňující územní rozmístění hlavních průmyslových odvětví - rozlišuje zpracovatelský průmysl na základní odvětví, uvádí jejich konkrétní příklady a lokalizační faktory - srovnává surovinovou podmíněnost a závislost zpracovatelských odvětví průmyslu 	<p>Světová průmyslová výroba</p> <p>Těžební průmysl, energetický průmysl</p> <p>Zpracovatelský průmysl</p>	<p>Dějepis – tercie, kvarta (modernizace společnosti, industrializace a její důsledky pro společnost)</p> <p>VMEGS - Objevujeme Evropu a svět</p> <p>Fyzika – tercie (energie) EV - Lidské aktivity a problémy ŽP</p> <p>Chemie – chemie a společnost, chemický průmysl (průběžně)</p> <p>Biologie – kvarta (ochrana přírody a ŽP)</p> <p>Chemie – chemie a společnost, chemický průmysl, bezpečnost práce, mimořádné události, havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek (průběžně)</p>

Učební osnovy pro zeměpis	Kvarta	Strana 25
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - objasní s porozuměním pojmy: dopravní uzel, dopravní komunikace, dopravní síť - rozlišuje dopravu podle funkce, charakteru komunikace a podle druhu dopravního prostředku - objasní výhody a nevýhody jednotlivých druhů pozemní dopravy - vymezí a lokalizuje v mapách hlavní světové dopravní tahy a trasy pozemní dopravy - zhodnotí význam vodní a letecké dopravy podle různých kritérií - vymezí hlavní trasy námořní dopravy a letecké koridory - lokalizuje nejvýznamnější světová letiště a přístavy - popíše tendence ve vývoji a šíření spojových soustav přenášejících signál (televize, rozhlas, telefon, internet) - rozlišuje mezi výrobními a nevýrobními službami - specifikuje postavení oblužné sféry a zaměstnanost v zemích podle jejich vyspělosti - vysvětlí na příkladu pojem stupňovitost v uspořádání sítě služeb - vymezí a v mapách lokalizuje hlavní světové oblasti cestovním ruchem, uvádí jejich hlavní lokalizační faktory 	<p>Úloha dopravy v hospodářství</p> <p>Pozemní doprava: železniční, silniční a potrubní</p> <p>Vodní a letecká doprava, spoje</p> <p>Služby obyvatelstvu</p> <p>Cestovní ruch a rekreace</p>	<p>Fyzika – sekunda (pohyb těles), tercie (energie)</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy ŽP</p> <p>Občanská výchova – sekunda (člověk a kultura)</p>

Učební osnovy pro zeměpis	Kvarta	Strana 26
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- vymezí a lokalizuje v mapách oblasti světa s převládajícím vývozem a dovozem surovin, zemědělských produktů a průmyslových výrobků</p> <p>- jmenuje příklady nejvýznamnějších světových hospodářských organizací</p> <p>- porovnává státy světa a zájmové integrace států na základě podobných a odlišných znaků</p> <p>- pojmenuje a vyhledá v mapě největší a nejlidnatější státy světa</p> <p>- objasní pojem státní hranice a členění je podle různých kritérií</p> <p>- uvádí rozdíly mezi jednotlivými formami státního zřízení</p>	<p>Mezinárodní obchod, hlavní hospodářské organizace světa</p> <p>Regionální společenské, politické a hospodářské útvary</p> <p>Porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, kraje, města, aglomerace</p> <p>Státní hranice</p> <p>Státní zřízení, způsob vlády</p>	<p>Občanská výchova – kvarta (mezinárodní vztahy, globální svět)</p> <p>Občanská výchova – tercie (stát a právo, právní základy státu)</p> <p>VMEGS - Objevujeme Evropu a svět</p> <p>MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Dějepis – kvarta (moderní doba, rozdělený a integrující se svět)</p>

Učební osnovy pro zeměpis	Kvarta	Strana 27
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- rozlišuje mezi unitárním a federativním státem - uvádí příklady členění státu na menší územně správní celky s jejich názvy - pojmenuje kritéria pro posouzení vyspělosti států světa a na jejich základě rozděluje státy - uvede názvy hlavních mezinárodních organizací, jejich cíle a příklady členských států</p> <p>- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</p> <p>- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry - rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - posuzuje vzhled a funkci krajin jako výsledek složitého působení přírodních procesů a působení lidí</p>	<p>Správní oblasti</p> <p>Stupeň rozvoje států světa</p> <p>Politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení států</p> <p>Geopolitické procesy</p> <p>Hlavní světová konfliktní ohniska</p> <p>Životní prostředí Krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajin - krajina součást přírody - přírodní krajiny - kulturní krajiny - životní prostředí lidské společnosti</p>	<p>Občanská výchova – sekunda (lidská práva), tercie (stát a právo, státní správa a samospráva, principy demokracie)</p> <p>Občanská výchova – kvarta (mezinárodní vztahy, evropská integrace, mezinárodní spolupráce, globalizace, globální problémy, jejich řešení)</p> <p>MV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Biologie – kvarta (ochrana přírody a ŽP)</p> <p>EV – všechny tematické okruhy</p> <p>Výtvarná výchova – rozvíjení smyslové citlivosti (průběžně)</p>

Učební osnovy pro zeměpis	Kvarta	Strana 28
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na ŽP</p> <p>- objasní komplexnost a globálnost působení antropogenních vlivů na krajinu a ŽP a lokalizuje na příkladech poškozování složek krajiny ve světovém, kontinentálním či v lokálním měřítku</p> <p>- posoudí poškozování ŽP podle jednotlivých aktivit v hospodářských sektorech a odvětvích</p> <p>- zhodnotí přírodní zdroje z hlediska jejich vyčerpatelnosti a obnovitelnosti</p> <p>- zhodnotí rozmístění a využívání přírodních zdrojů ve světě a posoudí nebezpečí nedostatku přírodních zdrojů s ohledem na další vývoj lidské společnosti</p> <p>- objasní, které faktory se podílejí na ohrožování lesů, vodstva a půd</p> <p>- zhodnotí, jak lidské činnosti ovlivňují ovzduší</p> <p>- vysvětlí pojmy: emise, imise, kyselá dešť, skleníkový efekt</p> <p>- na příkladech uvede, jak životní prostředí ovlivňuje život člověka a lidské společnosti</p>	<p>Vztah přírody a společnosti</p> <p>- trvale udržitelný život a rozvoj</p> <p>- principy a zásady ochrany přírody a ŽP</p> <p>- chráněná území přírody</p> <p>- globální ekologické a environmentální problémy lidstva</p>	<p>Chemie – bezpečnost práce (průběžně)</p> <p>Biologie – kvarta (ochrana přírody a ŽP)</p> <p>MV</p> <p>- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>

Učební osnovy pro zeměpis	Kvarta	Strana 29
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí na příkladech vliv kvality přírodního prostředí na zdravotní stav obyvatelstva, na tvorbu životního stylu - objasní na příkladech narušení společenského prostředí, jejich příčiny a vliv na chování lidí - vysvětlí pojem trvale udržitelný rozvoj - objasní na konkrétních příkladech funkce a role velkoplošných chráněných území v ČR, Evropě i ve světě a lokalizuje je na mapách - objasní funkce a role maloplošných chráněných území přírody v ČR - vyjádří svými slovy, co může každý občan udělat pro zlepšení a rozvoj životního prostředí 		<p>Biologie – kvarta (ochrana přírody a ŽP)</p>

5.1.13 Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Předmět **Hudební výchova** vychází ze vzdělávacího oboru Hudební výchova vzdělávací oblasti Umění a kultura. Je určen všem žákům primy, sekundy, tercie a kvarty nižšího stupně osmiletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

prima, sekunda, tercie, kvarta: 1 hodina týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka předmětu Hudební výchova se realizuje skupinovým vyučováním ve specializované a vybavené učebně. Během roku se žáci mají možnost aktivně zúčastnit hudebních nebo mezioborových přednášek, které jsou jim nabídnuty. Někteří naši hudební talenti se účastní různých soutěží pořádané ZUŠ v okolí, které žáci navštěvují. Žáci kvarty popř. nižších ročníků se mohou účastnit představení opery pořádané ve spolupráci s okolními gymnázii. Žáci jsou seznámeni s hudebními osobnostmi, které se v nejbližším okolí narodily či zde určitý čas pobývaly. V předvánočním čase se pravidelně uskutečňuje vánoční zpívání, kterého se účastní podle časových možností žáci celého gymnázia. Ke konci 1. pololetí pořádá škola akademii, kde žáci prokazují své kulturně hudební kvality. Na škole již několik let působí pěvecký sbor a hudební skupina.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- rozhovorem vede žáky k tomu, aby si osvojili důležité poznatky a na jejich základě poznávali význam a přínos hudební výchovy pro život a činnosti člověka
- formou samostatných referátů rozvíjí v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace z různých informačních zdrojů a samostatně rozebírat hudební ukázky na základě předchozích znalostí získaných při výuce

Kompetence komunikativní

Učitel:

- formou diskuze na dané téma učí žáky srozumitelně a jasně formulovat svůj názor, používat odborné výrazy vycházející z hudební teorie a vést dialog
- aktivně zapojuje žáky při interpretaci písní a skladeb

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- formou dialogu utváří u žáků toleranci vůči názorům ostatních a k respektování jejich hudebního zaměření
- s využitím exkurzí, přednášek, návštěv koncertů či divadel ukazuje žákům pravidla společenské etikety

Kompetence občanské

Učitel:

- formou referátů vybízí žáky ke sledování aktuálního dění ve světě hudby a v oblastech, které s hudbou úzce souvisí

Kompetence pracovní

Učitel:

- názornou ukázkou a stálou kontrolou vede žáky ke správnému používání hudebních nástrojů

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- používá hudební ukázky a následně vede diskuzi, při které žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových a funkčních podobách
- analyzuje s žáky dané hudební ukázky

Učební osnovy pro hudební výchovu	Prima	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - orientuje se v notovém záznamu melodie a písně - orientuje se v jednoduché instrumentální partituru, zvládá jednoduchý doprovod z partitury na Orffovy nástroje - provádí jednoduché hudební improvizace - pokouší se o reprodukci zapsané melodie a písně - rozpozná tóninu moll a dur - rozpozná kontrast a gradaci v jakékoli hudbě - v rámci svých možností zatančí polku a valčík - zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu - na základě sluchu rozliší jednotlivé hudební nástroje v symfonickém orchestru - vyjádří svůj názor na daný poslech - rozpozná vybrané hudební formy - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů 	<p>1. Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozšiřování hlasového rozsahu - Upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících - Jednohlasý a vícehlasý zpěv - Hudební rytmus, odhalování souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - Orientace v notovém záznamu vokální skladby, notová osnova jako opora k realizaci znějící hudby <p>2. Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hra a tvorba doprovodů – Orffovy nástroje - Noty <p>3. Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohybový doprovod znějící hudby - Vlastní pohybové ztvárnění hudby - Hra na tělo - Taneční kroky, polka a valčík <p>4. Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postihování hudebně výrazových prostředků - Jednoduché hudební formy, variace, píseň, ... - Hudební dílo a jeho autor - Jednoduchá slovní charakteristika hudebního díla 	<p>Český jazyk, tělesná výchova – průběžně</p> <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - rozvíjení hudební citlivosti všech výrazových prostředků - Vnímání autora mediálních sdělení - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - pěstování kritického přístupu k hudbě, diskuze - výchova k tradicím - snaha navázat nebo probudit žákovu schopnost lidové tvořivosti (lidové dvojhlasy, lidové doprovody, lidové taneční vyjádření) - estetická výchova - návštěva divadla nebo koncertu (hudební nástroje, tance, vytvoření představy o zpěvu, kontrast x gradace, hlasy, sólo, duo, trio, kvarteto)

Učební osnovy pro hudební výchovu	Sekunda	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě - zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého - charakterizuje barokní hudbu, polyfonii, kánon a fugu - správně používá pojmy sonáta, sonátová forma, symfonie, symfonická báseň - doloží konkrétní příklady těchto hudebních forem - rozpozná některé z tanců různých stylových období - vysvětlí kompozici koncertu - vysvětlí vliv muzikálu na dnešní dobu 	<p>1. Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozšiřování hasového rozsahu - Lidová píseň - Lidský hlas, hlasová hygiena, mutace, hlasová nedostatečnost a způsoby její nápravy - Notový zápis jako opora při realizaci písně, vokální či vokálně instrumentální skladby - Převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy - Intonace a vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách <p>Muzikál</p> <p>2. Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nástrojová reprodukce melodií - Tvorba doprovodů <p>3. Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taktování - Taneční kroky, pantomima, balet - Vlastní pohybové ztvárnění - Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické - Orientace v prostoru, rozvoj pohybové paměti - Reprodukce pohybů při tanci a pohybových hrách 	<p>Český jazyk, tělesná výchova, dějepis, výtvarná výchova – průběžně</p> <p>MV</p> <p>- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení hudební citlivosti všech výrazových prostředků <p>- Vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěstování kritického přístupu k hudbě, diskuze výchova k tradicím - prohlubovat žákovu schopnost lidové tvořivosti (lidové dvojhlasy, lidové doprovody, lidové taneční vyjádření poslechem i praxí) <ul style="list-style-type: none"> - estetická výchova - návštěva divadla nebo koncertu (hlubší vnímání hudebních nástrojů, tanců, muzikálu, hudby jako kulisy pro pantomimu, prohlubování představy o zpěvu a dalších hudebních aspektech)

Učební osnovy pro hudební výchovu	Sekunda	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody</p>	<p>4. Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - Významné sémantické hudební prvky, jejich význam pro pochopení hudebního díla - Zvukomalba, pohyb melodie, nepravidelnost hudební formy - Hudební dílo a jeho autor - Slovní charakteristika hudebního díla 	

Učební osnovy pro hudební výchovu	Tercie	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje artificiální a nonartificiální hudbu - vydělí podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, se kterou se během roku seznámí tj. blues, ragtime, jazz, swing, rokenrol, rock, hardrock, heavy metal, disko, punk, reggae, house music, techno, hip hop - na základě poslechu zařadí jednotlivé hudební styly do doby jejich vzniku - rozpozná hudebně výrazové prostředky užití ve skladbě - na základě poslechu rozliší hudební styly 70. let tj. hard rock, heavy metal, punk, disco, reggae - rozpozná hudebně výrazové prostředky užití ve skladbě - orientuje se ve vývoji světové vážné hudby - rozpozná na vybraných ukázkách rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách hudebního vývoje - rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků - zařadí významné skladatele do hudebních stylů - rozpozná na základě předchozích znalostí hudební formu díla 	<p>1. Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozšiřování hlasového rozsahu - Deklamace, techniky vokálního projevu, jejich využití při zpěvu a společných vokálně instrumentálních aktivitách - Improvizace jednoduchých hudebních forem - Zachycování rytmu (melodie) znějící písně <p>2. Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prohlubování instrumentálních dovedností, tvorba doprovodů na Orffovy, případně jiné nástroje používané žáky, keyboard - Vyjadřování hudebních i mimohudebních představ a myšlenek pomocí hudebních nástrojů <p>3. Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vlastní pohybové ztvárnění hudby - Rozvoj pohybové paměti - Reprodukce pohybů <p>4. Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hudební dílo a jeho autor v kontextu doby a dalších uměleckých děl - Hudební styly a žánry, chápání jejich funkce, stylová provázanost - Vlastní zkušenost s poslechem hudby-inspirace, módnost a modernost, epigonství, kýč 	<p>Tělesná výchova – průběžně</p> <p>Dějepis, český jazyk – průběžně</p>

Učební osnovy pro hudební výchovu	Kvarta	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - určí podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, se kterou se během roku seznámí - na základě schopností, získaných vědomostí a poslechu zařadí jednotlivé hudební styly do doby jejich vzniku, do stylového období a porovnává je s dalšími skladbami - rozpozná hudebně výrazové prostředky užitě ve skladbě - konfrontuje českou hudbu s vývojem hudby světové - orientuje se v proudu znějící hudby, rozpozná hudebně výrazové prostředky užitě ve skladbě a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí významné skladatele do hudebních stylů - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<p>1. Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozšiřování hlasového rozsahu - Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického záznamu - Kritická reflexe vlastního vokálního projevu a vokálního projevu ostatních - Hledání možností nápravy, kompenzace hlasové nedostatečnosti <p>2. Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Notáčnické programy - Další způsoby záznamu hudby - Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy <p>3. Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vlastní pohybové ztvárnění hudby - Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla <p>4. Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hudební styly a žánry, chápání jejich funkce - Hudební dílo a jeho autor v kontextu doby - Slovní charakteristika slyšeného hudebního díla - Vytváření vlastních soudů a preferencí 	<p>Dějepis, výtvarná výchova, český jazyk – průběžně</p> <p>Tělesná výchova</p> <p>Dějepis, výtvarná výchova, český jazyk – průběžně</p>

5.1.14 Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Předmět **Výtvarná výchova** vychází ze vzdělávacího oboru Výtvarná výchova vzdělávací oblasti Umění a kultura. Je určen všem žákům primy, sekundy a tercie nižšího stupně osmiletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

prima, sekunda, tercie: 2 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá ve specializované a moderně vybavené učebně. Součástí výuky jsou výstavy, exkurze, soutěže, a to jak v místním regionu, tak i v celostátním měřítku. Žáci jsou tak seznámeni s výtvarnými osobnostmi i uměleckými díly z průběhu vývoje uměleckých slohů, směrů a stylů. V praktické části žáci pracují různými výtvarnými technikami.

Hodnocení výtvarné výchovy vychází z těchto principů:

- výrazového – žákova individuální osobitost (exprese);
- tvořivého – výběr nejlepšího řešení;
- zážitkového – bezprostřední zkušenost a prožívání (akce);
- dialogického – individuální zkušenosti, různé pohledy

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- používá obrazových materiálů k rozvíjení představivosti a fantazie žáka
- formou samostatných referátů, přednášek, exkurzí a výukových programů rozvíjí v žácích představy o umělecké tvorbě

- formou dialogu vybízí žáky ke kladení si otázek o příčinách vzniku umění, jeho využití a odkazu
- praktickou činností vede žáky k práci s jednoduchými nástroji a přístroji

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- praktickou činností vede žáka k rozvíjení výtvarného myšlení a řešení tvůrčích problémů
- formou diskuse vybízí k vyslovování soudů o kvalitě výtvarných prací

Kompetence komunikativní

Učitel:

- formou diskuse vede žáky ke schopnosti jasně a srozumitelně formulovat svůj názor na výtvarné projevy své i ostatních, používat odborné výrazy vycházející z výtvarné teorie

Kompetence sociální a interpersonální

Učitel:

- formou dialogu vede žáky k citlivému hodnocení prací vytvořených druhými lidmi, k podřízení se zájmu skupiny, k potřebě efektivní spolupráce
- praktickou činností s využitím přednášek, výstav, exkurzí ukazuje žákům pravidla společenské etikety

Kompetence občanské

Učitel:

- svým příkladem, formou referátů, výukových programů a diskusí vede žáky ke správnému chápání ochrany životního prostředí, přírody a kulturních památek jako svoji občanskou povinnost a k aktivnímu vystupování v jejím zájmu
- formou přednášek, exkurzí a výstav vede žáky k chápání důležitosti ochrany kulturních i přírodních památek
- formou referátů a diskusí vybízí žáky ke sledování aktuálního dění ve světě umění

Kompetence pracovní

Učitel:

- názornými ukázkami vede žáky k získávání návyků systematické a pečlivé práce, k hodnocení jejích výsledků a k užívání nabytých dovedností v dalších souvislostech
- názornými ukázkami, praktickou činností a stálou kontrolou vede žáky k bezpečnému používání nástrojů, přístrojů a materiálů a k dodržování vymezených pravidel při práci
- praktickou činností vede žáky k osvojování si technik různých řemesel a k rozvoji své zručnosti a trpělivosti

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	Prima	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ fantazie - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, reklama, atd. 	

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	Sekunda	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p>	<p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <p>- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace</p> <p>- typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry</p> <p>- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech</p>	

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	Sekunda	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- svých osobních prožitků a představ využije při tvorbě výtvarných prací. Plochu komponuje tak, aby tvořila dějový celek (postavy mají vztah k ději i prostředí). Dbá na správné zachycení</p> <ul style="list-style-type: none"> - velikost postav v popředí, v pozadí - výraznost barvy a detailu v popředí - ustupující výraznost barvy a detailu v pozadí <p>- dekorativně řeší plochy (vánoční a velikonoční přáníčka, kraslice, dekorativní prostorové práce)</p> <p>- charakterizuje krajinu jako životní prostředí, volně pracuje s vizuálně obrazovými elementy</p> <p>- rozeznává jednotlivé architektonické slohy a staví je do kontaktu s historií, vnímá architekturu jako odraz historických a společenských událostí a zároveň jako součást prostoru, ve kterém žijeme</p> <p>- hledá a nachází zajímavá zákoutí a pohledy, všímá se detailů, pomocí vizuálně-obrazových elementů a pomocí textu i mluveného slova prezentuje výsledky svého hledání a objevování</p>	<p>3. Čím děti žijí – uplatňování subjektivity</p> <p>3. Lidové tradice a obyčeje</p> <p>4. Krajina a postava ve výtvarném umění</p> <p>5. Kresba a malba v plenéru vyjádření perspektivy</p> <ul style="list-style-type: none"> - světlem a stínem - tóny studenými a teplými 	<p>Občanská výchova – sekunda (člověk a kultura)</p> <p>EV</p> <p>- Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Dějepis – historické slohy (průběžně) výstavy Městské galerie, Městské muzeum aj. účast na výtvarných soutěžích</p>

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	Tercie	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření</p> <p>- vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů</p> <p>- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci</p>	<p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <p>- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování</p> <p>- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace</p> <p>- proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti</p>	

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	Tercie	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p><i>Zátiší</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - žák dle zadané předlohy na základě pozorování vytváří seskupení různých předmětů (zátiší) a to různých forem i struktur - všímá si objektivních vztahů jednotlivých předmětů navzájem k sobě a celkového seskupení v ploše - konfrontuje skutečnost se svojí vizí, řídí se kompozičními zásadami tzv. zlatého řezu. <p><i>Figura</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - podle modelu nakreslí: <ul style="list-style-type: none"> - sedící postavu (dodržuje proporční zákonitosti postavy, modeluje postavu světlem a stínem - lidskou hlavu (tvar, proporce, části hlavy, výraz, mimika, modelace světlem a stínem) - nakreslí části lidského těla (ruka, oko, nos, ucho, ústa, vlasy) <p>- prostorovou prací vytvoří svoji představu o architektuře, dopravních prostředcích současnosti a budoucnosti; výtvarný celek je spojením tvarů, barev, písma, struktur; žák volí materiál podle své představy a na základě vlastního výtvarného návrhu a cíle</p>	<p>3. Prostorové práce</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání lidí - Kreativita - Rozvoj schopností poznávání

5.1.15 Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Tělesná výchova** vychází ze vzdělávacích oborů Tělesná výchova. Je určen všem žákům primy, sekundy, tercie a kvarty nižšího stupně osmiletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

sekunda: 3 hodiny týdně

prima, tercie, kvarta: 2 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Všechny hodiny jsou dělené na chlapce a dívky.

V primě probíhá koedukovaně plavecký výcvikový kurz (září, říjen).

Dělené hodiny probíhají dvakrát v týdnu v prostorách tělocvičen gymnázia, hřiště gymnázia, posilovně a městského stadionu Vysokého Mýta, případně plaveckého bazénu.

Náplň hodin je ovlivňována prostorovými možnostmi, rozdílnou dovednostní úrovní jednotlivých skupin, aktuální přípravou na sportovní soutěže okresní, regionální či republikové úrovně a v neposlední řadě i zájmy žáků.

Součástí výuky jsou i akce pobytově turistického charakteru:

Prima – třídní seznamovací kurz (září)

Sekunda – lyžařský výcvikový kurz – základy lyžování popřípadě snowboardingu (leden – březen)

Osnova uvedených akcí je uvedena v příloze č. 5 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

Dále výuku tělesné výchovy doplňují jednorázové sportovní akce školní až republikové úrovně, do kterých jsou žáci vybíráni s ohledem na své zájmy, schopnosti a prokázanou výkonnost.

Tělesná výchova je součástí komplexního vzdělávání žáků v problematice zdraví a v poznání vlastních pohybových možností a zájmů. Jejím smyslem je samostatně hodnotit úroveň své zdatnosti, radit pohybovou aktivitu do denního režimu tak, aby uspokojovala vlastní pohybové potřeby i zájmy a zároveň rozvíjela výkonnost žáka, sloužila k regeneraci i kompenzaci dalších zatížení. Tělesnou výchovu komplexně doplňují další možnosti pohybového využití v prostorách školy – hřiště na dvoře.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- přispívá k rozšíření dovedností a schopností žáka jako spoluhráč, protihráč, rozhodčí, spolucvičící, pomocník, organizátor, vedoucí, záchránce, partner ve hře a při cvičení apod.
- vede žáky k získávání poznatků s pomocí učitele či spolužáků a tělesné fyziologií (fungování) na základě ověřování účinnosti kondičních programů pro rozvoj zdravotně orientované zdatnosti (ZOZ) – sledování, zaznamenávání, vyhodnocování
- umožňuje zažít úspěch každému žákovi v rámci týmu i samostatně

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- formou nácviku herních a cvičebních strategií nutí žáky objevovat logické výstupy, které vedou k úspěchu a k vyřešení problémových situací
- zapojuje žáky do soutěží, turnajů, prezentací a organizace sportovních akcí
- vede žáky k získávání informací o vhodné sportovní výbřeji a výstroji, o zásadách hygieny při a po sportování
- rozvíjí schopnost odhalovat vlastní chyby, používat odborné názvosloví, gesta, signály
- povzbuzovat k zavádění alternativních řešení ve výběru náčiní, losování, délky hrací doby, úpravy pravidel podle aktuálních podmínek atd.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- provádí se žáky rozmanitou škálu činností ve skupinových formách a tím přispívá k rozvoji komunikace, spolupráce a tolerance k ostatním.
- směřuje žáky k využívání dostupných prostředků komunikace (internet, televize, noviny, časopisy) k vyhledávání novinek ve sportovních odvětvích (nová pravidla, novinky ve výstroji apod.)
- vede žáky k používání jasného a stručného vyjadřování zvláště v herních situacích, ke vhodné komunikaci mezi sebou, s rozhodčím na hřišti a při vedení družstva
- pomáhá žákům při rozvíjení vztahů se sportovci z jiných škol
- okamžitě řeší otázky šikany nebo netolerance, neodpovědného přístupu k osobnímu a školnímu majetku

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří u žáků svým vlastním příkladem, autoritou získaných zkušeností a osobnostními rysy pozitivní vztah k pohybu
- povzbuzuje u žáků chování v duchu tolerance, hru fair play a schopnost empatie
- informuje o negativech ve sportu (doping, korupce)

- do hodnotového žebříčku žáku zařazuje snahu o zdravý životní styl s velkou mírou pohybu
- vede ke spolupráci při dosahování společných cílů ve prospěch skupiny či družstva a k respektování pravidel soutěží a her
- pomáhá nacházet vlastní místo ve skupině a odhadovat důsledky vlastního jednání a chování
- staví žáky při sportu do zodpovědných rolí (kapitán, rozhodčí, organizátor, časoměřič, komentátor)

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky ke stanovení krátkodobých a dlouhodobých cílů v rámci získávání pohybových dovedností a rozvíjení pohybových schopností ve volném čase

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k poznání a dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti
- učí žáky připravit sportovní náčiní a sportoviště před různými druhy cvičení a uklidit ho po ukončení činnosti

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	Prima	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti, usiluje o jejich zlepšení - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - předvede jednoduché gymnastické prvky na žíněnkách a na nářadí, rozvíjí své rytmické cítění pohybu a koordinaci 	<p>Pořadová cvičení</p> <p><u>Činnosti ovlivňující zdraví</u></p> <p>Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců</p> <p>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; tance – dívky; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků – chlapci i dívky</p> <p><u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u></p> <p>Gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí</p>	<p>OSV</p> <p>- Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MKV</p> <p>- Lidské vztahy</p> <p>v průběhu výuky – jednání v duchu fair play</p> <p>hodnocení</p> <p>průběžně – kontrolní cviky, výkony, měřené disciplíny, herní výkony, slovní výkony, kázeň</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	Prima	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- průběžně zlepšuje svoji zdatnost a výkony v prováděných atletických disciplínách a v pohybových testech</p> <p>- dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje soupeře</p> <p>- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p> <p>- spolupracuje při jednotlivých týmových pohybových činnostech a soutěžích</p> <p>- zvládá s ohledem na své předpoklady HČJ a HK v procvičovaných sportovních hrách, dokáže tyto činnosti uplatnit ve hře</p> <p>- vyloží základní pravidla sportovních i netradičních her</p> <p>- ovládá základní plavecké dovednosti, rozliší plavecké styly a pracuje na jejich zvládnutí</p> <p>- zdokonalování základů bruslení</p>	<p>Atletika a pohybové testy – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem</p> <p>Sportovní hry – kopaná (ch), košíková (ch, d), floorbal (ch, d), odbíjená – průpravná cvičení a hry (ch, d), přehazovaná (d)</p> <p>Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity</p> <p>Netradiční hry – softball, brännball, vytloukaná HČJ + HK + HS jednotlivých her dle úrovně schopností a dovedností žáků</p> <p>Další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p> <p>Plavání – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti</p> <p>Bruslení</p>	<p>Kurz – 20 hodin</p> <p>dle zájmu a přírodních podmínek</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	Prima	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <p>- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</p>	<p>Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla</p> <p><u>Činnost podporující pohybové učení</u></p> <p>Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p>	<p>Seznamovací kurz – září (3 dny)</p> <p>Zeměpis – prima (práce s mapou, orientace v terénu)</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	Sekunda	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</p> <p>- uvědoměle dbá na zásady správného držení těla a správný životní styl</p> <p>- usiluje o pozitivní změny ve svém životě, související s vlastním zdravím a zdravím druhých</p> <p>- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly</p> <p>- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</p> <p>- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p>	<p><u>Činnost ovlivňující zdraví</u></p> <p>Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců</p> <p>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného</p>	<p>LVK – leden, únor, březen</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	Sekunda	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</p> <p>- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti, usiluje o jejich zlepšení</p> <p>- ovládá jednoduché gymnastické prvky na žíněnkách a na nářadí, rozvíjí své rytmické cítění pohybu</p> <p>- průběžně zlepšuje svoji zdatnost a výkony prováděných v atletických disciplínách a dílčí dovednosti</p> <p>- spolupracuje při jednotlivých týmových pohybových činnostech a soutěžích</p> <p>- uplatní s ohledem na své předpoklady HČJ a HK v procvičovaných sportovních hrách, dokáže tyto dovednosti uplatnit ve hře</p> <p>- vyloží základní pravidla sportovních i netradičních her</p>	<p><u>Činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u></p> <p>Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity</p> <p>Gymnastika -akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí</p> <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; tance (d); kondiční formy cvičení pro daný věk žáků (ch, d)</p> <p>Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo výšky, hod míčkem nebo granátem</p> <p>Sportovní hry – (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie</p> <p>kopaná (ch), košíková (ch, d), floorbal (ch, d), odbíjená (ch, d), přehazovaná (d)</p> <p>Netradiční hry – softbal, brännball, vytloukaná HČJ + HK + HS jednotlivých her dle úrovně schopností a dovedností žáků</p>	<p>OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MKV - Lidské vztahy v průběhu výuky jednání v duchu fair play hodnocení průběžně – kontrolní cviky, výkony, měřené disciplíny, herní výkony, slovní hodnocení, kázeň</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	Sekunda	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- zdokonalování základů bruslení</p> <p>- ovládá základní běžecké a sjezdové techniky, zná zásady bezpečného pohybu po sjezdovkách a na horách obecně</p> <p>- umí poskytnout první pomoc při drobných poraněních</p> <p>- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p>	<p>Další i netradiční pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p> <p>Bruslení</p> <p>Lyžování a snowboarding (podle podmínek školy) – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku</p> <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <p>Komunikace v TV -tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p> <p>Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování</p> <p>Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p>	<p>podle zájmu a přírodních podmínek</p> <p>lyžařský výcvikový kurz</p> <p>Biologie – tercie (zásady první pomoci)</p> <p>průběžně</p> <p>OSV</p> <p>- Seberegulace a sebeorganizace plánování vlastního času dle nabídky školních aktivit</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	Tercie	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly</p> <p>- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</p> <p>- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti, usiluje o jejich zlepšení</p> <p>- ovládá jednoduché gymnastické prvky na žíněnkách a na náradí, rozvíjí své rytmické cítění pohybu</p> <p>- průběžně zlepšuje svoji zdatnost a výkony v prováděných atletických disciplínách a dílčích dovednostech</p> <p>- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<p><u>Činnosti ovlivňující zdraví</u> Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>Pořadová cvičení</p> <p><u>Činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u> Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity</p> <p>Gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí</p> <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, tance (d); kondiční formy cvičení pro daný věk žáků (ch, d)</p> <p>Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí</p> <p>Sportovní hry – (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie</p>	<p>Biologie – tercie (zdravý způsob života a péče o zdraví) Výchova ke zdraví (kvarta)</p> <p>OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MKV - Lidské vztahy v průběhu výuky – jednání v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje soupeře</p> <p>hodnocení - průběžně – kontrolní cviky, výkony, měřené disciplíny, herní výkony, slovní hodnocení, kázeň</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	Tercie	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- spolupracuje při jednotlivých týmových pohybových činnostech a soutěžích</p> <p>- využívá s ohledem na své předpoklady HČJ a HK v procvičovaných sportovních hrách, dokáže tyto dovednosti uplatnit ve hře</p> <p>- vyloží základní pravidla sportovních i netradičních her</p> <p>- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <p>- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</p> <p>- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</p> <p>- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p> <p>- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</p>	<p>kopaná (ch), košíková (ch, d), floorbal (ch, d), odbíjená (ch, d), přehazovaná (d)</p> <p>Netradiční hry – softball, brännball, vytloukaná</p> <p>Další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p> <p><u>Pohybové testy</u></p> <p><u>Činnosti podporující pohybové učení</u></p> <p>Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p> <p>Historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p> <p>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování</p> <p>Bruslení</p>	<p>OSV</p> <p>- Seberegulace a sebeorganizace plánování vlastního času dle nabídky školních aktivit</p> <p>podle zájmu a přírodních podmínek</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	Kvarta	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</p> <p>- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</p> <p>- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly</p> <p>- zacvičí jednoduché gymnastické prvky na žíněnkách a na nářadí</p> <p>- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p> <p>- rozvíjí své rytmické cítění pohybu</p>	<p><u>Činnost ovlivňující zdraví</u> Zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením</p> <p>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</p> <p><u>Činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u> Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity</p> <p>Gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí</p> <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, tance (d); kondiční formy cvičení pro daný věk žáků (ch, d)</p>	<p>OSV - hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MKV - lidské vztahy v průběhu výuky – jednání v duchu fair play – dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje soupeře</p> <p>Hodnocení - průběžně – kontrolní cviky, výkony, měřené disciplíny, herní výkony, slovní hodnocení, kázeň.</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	Kvarta	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- průběžně zlepšuje svoji fyzickou zdatnost a výkony v prováděných atletických disciplínách a dílčích dovednostech</p> <p>- spolupracuje při jednotlivých týmových pohybových činnostech a soutěžích</p> <p>- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p> <p>- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p>	<p>Úpoly – základy sebeobrany, základy aikido, judo, karate</p> <p>Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí</p> <p>Sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie kopaná (ch), košíková (ch, d), floorbal (ch, d), odbíjená (ch, d), přehazovaná (d)</p> <p>Netradiční hry – softball, brännball, vytloukaná</p> <p>Další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p> <p>Bruslení</p> <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <p>Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p>	<p>Podle zájmu žáků a přírodních podmínek</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	Kvarta	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p> <p>- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p> <p>- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</p> <p>- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</p> <p>- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</p>	<p>Historie a současnost sportu – olympismus – olympijská charta</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží</p> <p>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování</p>	

5.1.16 Výchova ke zdraví

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví vychází ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Je určen všem žákům kvarty nižšího stupně osmiletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

kvarta: 1 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Hodina není dělená na chlapce a dívky.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- umožňuje zažít úspěch každému žákovi v rámci týmu i samostatně

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede o zásadách hygieny při a po sportování
- rozvíjí schopnost odhalovat vlastní chyby, používat odborné názvosloví, gesta, signály

Kompetence komunikativní

Učitel:

- provádí se žáky rozmanitou škálu činností ve skupinových formách a tím přispívá k rozvoji komunikace, spolupráce a tolerance k ostatním
- směřuje žáky k využívání dostupných prostředků komunikace (internet, televize, noviny, časopisy) k vyhledávání novinek ve zdravotní oblasti
- pomáhá žákům při rozvíjení vztahů se sportovci z jiných škol

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- do hodnotového žebříčku žáku zařazuje snahu o zdravý životní styl s velkou mírou pohybu

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky ke stanovení krátkodobých a dlouhodobých cílů v rámci zdravé životosprávy

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k poznání a dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti

Učební osnovy pro výchovu ke zdraví	Kvarta	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů</p> <p>- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví</p> <p>- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím: vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</p>	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p> <p>- vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství</p> <p>- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek</p>	<p>Biologie – tercie (biologie člověka, zdravý způsob života a péče o zdraví)</p> <p>Občanská výchova – prima, tercie (rodinný život, život ve škole, mezi lidmi, sexuální výchova), kvarta (správný životní styl, zdraví)</p>

Učební osnovy pro výchovu ke zdraví	Kvarta	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</p> <p>- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví</p> <p>- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</p> <p>- dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p>	<p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <p>- dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny</p> <p>- sexuální dospívání a reprodukční zdraví - zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity</p> <p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <p>- výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy</p> <p>- vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota</p> <p>- tělesná a duševní hygiena – denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit</p> <p>otuzování, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim</p> <p>- ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</p>	

Učební osnovy pro výchovu ke zdraví	Kvarta	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami:svěří se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p> <p>- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu:dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</p> <p>- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p> <p>- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</p>	<p>- ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických nemocnění; preventivní léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci</p> <p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <p>- stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti</p> <p>auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, dopink ve sportu</p> <p>- skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita - šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci</p> <p>- bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí,</p>	<p>Chemie – kvarta (přírodní látky)</p> <p>Občanská výchova – kvarta (člověk a závislosti)</p> <p>Občanská výchova – tercie (sexuální výchova)</p> <p>Občanská výchova – sekunda (lidská práva)</p> <p>MV</p> <p>- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>

Učební osnovy pro výchovu ke zdraví	Kvarta	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p> <p>- uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka: uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni: v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě samému nebo druhým</p> <p>- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt: uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci, agresi</p> <p>- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</p> <p>- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</p>	<p>nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení</p> <p>- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)</p> <p>- manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt</p> <p>- ochrana člověka za mimořádných událostí - klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí</p> <p>Hodnota a podpora zdraví</p> <p>- celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie</p> <p>- podpora zdraví a jejich formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnosti jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví</p>	<p>Chemie – kvarta (bojové otravné látky)</p> <p>Zeměpis – prima (tektonika země, hydrosféra, atmosféra)</p>

Učební osnovy pro výchovu ke zdraví	Kvarta	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení</p> <p>- zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení</p> <p>- aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení</p>	<p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>- sebezpoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity</p> <p>- seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací, stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování</p> <p>- psychohygienu v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech</p> <p>- mezilidské vztahy, komunikace a kooperace respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie: chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie: chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování</p>	<p>Občanská výchova – prima (miniúvod do lidských práv)</p>

5.2 Učební osnovy pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Na následujících stránkách jsou zachyceny učební osnovy jednotlivých předmětů v pořadí, které odpovídá jejich řazení v učebním plánu. Učební osnovy volitelných předmětů jsou zařazeny ve zvláštní příloze Školního vzdělávacího programu spolu s tabelací jejich učebního plánu.

Ve sloupci **Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky** jsou pro průřezová témata používány následující zkratky:

OSV	Osobnostní a sociální výchova
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
MKV	Multikulturní výchova
EV	Environmentální výchova
MV	Mediální výchova

Pojmem 1. ročník rozumíme paralelní třídy 1. A – kvinta vyššího stupně osmiletého gymnázia a 1. B čtyřletého gymnázia (analogicky i vyšší ročníky). Pokud je v tabulkách osnov uvedeno 1. ročník (analogicky i vyšší ročníky), znamená to, že jsou osnovy shodné pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia i čtyřleté gymnázium. Pokud se osnovy pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřletého gymnázia liší, je v záhlaví tabulky uvedeno pro vyšší stupeň gymnázia 1. A – kvinta a pro čtyřleté gymnázium 1. B (analogicky pro vyšší ročníky).

Zkratkou NG rozumíme třídy prima – kvarta nižšího stupně osmiletého gymnázia, zkratkou VG třídy (1. A – kvinta) – (4. A – oktáva) vyššího stupně osmiletého gymnázia a třídy 1. B – 4. B čtyřletého gymnázia, tedy celkově 1. – 4. ročník dle výše uvedeného upřesnění.

Vyučující i žáci dbají ve veškeré své činnosti spojené s výchovně vzdělávacím procesem na ochranu osobních údajů. Vyučující ve všech předmětech i jiné školní činnosti dbají na prevenci a průběžně a soustavně upozorňují žáky na problémy spojené se zneužíváním a lehkomyšlným zacházením s osobními údaji svými i cizích osob. Cílem této prevence je dosažení právního a osobního povědomí o důležitosti ochrany osobních údajů.

5.2.1 Český jazyk

Vyučovací předmět **Český jazyk** vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Je určen všem žákům vyššího stupně osmiletého gymnázia i žákům čtyřletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

1. ročník (4 hodiny): literární komunikace 3 hodiny, jazyk a jazyková komunikace 1 hodina
2. ročník (4 hodiny): literární komunikace 3 hodiny, jazyk a jazyková komunikace 1 hodina
3. ročník (3 hodiny): literární komunikace 2 hodiny, jazyk a jazyková komunikace 1 hodina
4. ročník (5 hodiny): literární komunikace 3 hodiny, jazyk a jazyková komunikace 1 hodina, opakování k maturitě 1 hodina

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách, dle aktuální potřeby jsou některé hodiny vyučovány v počítačové učebně.

Předmět se skládá ze dvou částí, a to Jazyk a jazyková komunikace a Literární komunikace. Ve výuce se obě složky vzájemně prolínají.

Ve složce Jazyk a jazyková komunikace získávají žáci přiměřené poučení o jazyku jako východisku ke komunikaci v různých, i nejnáročnějších typech komunikátů. To umožní vybudovat kompetence jak pro tvorbu vlastních stylistických projevů psaných či mluvených, tak pro čtení s porozuměním a k hlubším čtenářským zážitkům. Rozvíjení těchto dovedností žáci využijí zejména v rámci ostatních vzdělávacích oborů vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Ve výuce české literatury je kombinován výklad s rozбором textu a žákovskými referáty, včetně komparace dobově a tematicky souvisejících děl. Výuka mluvnice a slohu je založena na kombinaci výkladu a praktického procvičování. Součástí výuky jsou i návštěvy divadelních a filmových představení. Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vnímání a užívání českého jazyka jako prostředku ke zpracování a následnému předávání informací, vědomostí a prožitků získaných z interakce se světem a se sebou samým
- zvládnutí základních pravidel mezilidské komunikace, porozumění sobě samému, pochopení své role v různých komunikačních situacích a k vymezení vlastního místa mezi různými komunikačními partnery
- tvořivé práci s uměleckým textem, k jeho posouzení z hlediska stylistického, pozitivně působícího na estetickou, emocionální i etickou stránku žákovy osobnosti; k vytváření osobitého, objektivně kritického a celkově pozitivního vztahu k literatuře

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- zadáváním opakování, domácích úkolů, individuálních referátů a koreferátů vede žáky k samostatnému a kritickému vyhledávání, ověřování a zpracovávání informací
- v následné kontrole přihlíží k propojování nových informací s již nabytými
- v opakovacích testech, kontrolních slohových pracích i v seminárních pracích vyžaduje systematizaci vědomostí a dovedností
- při zdůvodnění klasifikace i při vyhodnocování úkolů v hodinách vede žáka ke kritickému zhodnocení jeho učení a práce, k přijímání rad či kritiky ze strany jak spolužáků, tak vyučujícího

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáka vhodně zvolenými otázkami či formulacemi úkolů k rozpoznání problému, objasnění jeho podstaty, rozčlenění problému na segmenty a k návrhům na jeho řešení
- má průběžně na zřeteli uplatnění základních myšlenkových operací v pracovních a tvůrčích činnostech žáka a při hodnocení práce i ověřování žákových závěrů
- stanoví problémové úkoly k samostatnému řešení, eventuálně k řešení ve skupinách, např. práce s jazykovými příručkami, práce s textem, porovnání informací z více zdrojů apod.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- připravuje žáka k efektivnímu a tvořivému využívání dostupných prostředků komunikace, přiměřených ke komunikačním záměrům a komunikačním situacím, a to jak v projevech písemných, tak mluvených
- sleduje, aby žák při svém projevu dokázal odlišit podstatné informace od nepodstatných, aby poznatky dokázal srozumitelně prezentovat a obhájit v diskuzi

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vzájemnou interakcí se žákem jak v hodinách, tak v konzultacích či neformálních rozhovorech vede žáka k posouzení jeho reálných duševních možností, schopností sebereflexe a ke korigování svého jednání a chování v hodinách českého jazyka a literatury
- ve skupinové práci dá žákovi prostor pro k uplatnění jeho individuálních schopností, vědomostí a dovedností volbou úkolů, témat i organizací výuky přispívá k vytváření hodnotných mezilidských vztahů

Kompetence občanské

Učitel:

- vyžadováním zodpovědného a tvořivého přístupu k plnění povinností a úkolů vychovává v žákovi zodpovědnost k sobě i k ostatním
- při klasifikaci a hodnocení respektuje různorodost hodnot člověka
- tolerancí a vstřícností vede žáka k otevřenosti vůči názorům druhých

Učební osnovy český jazyk	1. ročník	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odlišuje pojmy jazyk, řeč a mluva - odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací - při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence - zná základní disciplíny, na které se člení lingvistika - sdělí rozdíl mezi normou a kodifikací a zná alespoň tři kodifikační příručky - vyjmenuje hlavní vrstvy národního jazyka a určí jejich funkci v něm - zařadí češtinu do soustavy jazyků - rozliší druhy katalogů v knihovně - uvede typy slovníků a sdělí příklady nejdůležitějších českých a světových encyklopedií - vytvoří osnovu, konspekt, anotaci, resumé - umí pracovat s obsahem, rejstříkem - pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty - provede transkripci části testu - dovede roztřídit české vokály a konsonanty - aplikuje zásady spisovné výslovnosti - vhodně užije zvukové prostředky k účinné komunikaci (akcent, pauza, frázování, takt, kadence, melodie, asimilace znělosti) 	<p>1. Obecné poučení o jazyku a řeči</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jazyk a řeč - Jazyková komunikace - Myšlení a jazyk - Národní jazyk a jeho útvary - Čeština a slovanské jazyky - Jazyková kultura - Základní vývojové tendence českého jazyka - Získávání a zpracování informací <p>2. Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zásady spisovné výslovnosti - Zvukové prostředky souvislé řeči 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí <p>Naučit se respektovat specifické rysy každého jazyka; žádný není nadřazen jiným jazykům</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě <p>Jazyková rozmanitost v zemích evropského kontinentu</p> <p>Zeměpis – Lokalizace indoevropských jazykových skupin s důrazem na slovanské obyvatelstvo</p> <p>Anglický jazyk, německý jazyk, francouzský jazyk – fonetická pravidla v cizích jazycích; systém hlásek v nich (průběžně)</p>

Učební osnovy pro český jazyk	1. ročník	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- znalost jednotlivých typů pravopisů využije při správném projevu mluveném i psaném</p> <p>- aplikuje pravidla pro psaní i,í/y,ý po souhláskách měkkých, tvrdých a obojetných, shodu subjektu s predikátem, souhláskové skupiny, předpony s- (se-), z- (ze-), slov, přejatých, zkratek a značek a délky vokálů v domácích i přejatých slovech</p> <p>- v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu</p> <p>- rozliší jazykové projevy podle jejich funkce a zařadí je k příslušnému funkčnímu stylu</p> <p>- zvolí odpovídající slohový postup při tvorbě vybraného slohového útvaru vzhledem k funkci finálního jazykového projevu</p> <p>- volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit</p> <p>- v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu</p>	<p>3. Grafická stránka jazyka</p> <p>- Písmo, jeho vznik a druhy</p> <p>- Základní principy českého pravopisu a nejčastější odchylky od nich</p> <p>4. Stylistika</p> <p>- Text a styl</p> <p>- Slohotvorní činitele objektivní a subjektivní</p> <p>- text (komunikát) a komunikační situace – prostředí, účastníci komunikace, jejich role</p> <p>- funkce komunikátů – sebevyjádření, apel, přesvědčování, argumentace, kontakt aj. jako dominantní funkce komunikátu</p> <p>- míra připravenosti, oficiálnosti, formálnosti, veřejnosti komunikace; mluvenost a psanost</p> <p>- komunikační strategie – adresnost, volba jazykového útvaru, prostředků verbálních a neverbálních s ohledem na partnera; vyjadřování přímé a nepřímé, jazyková etiketa</p>	<p>MKV</p> <p>- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p> <p>- používat jazyk zbavený rasistických a diskriminačních výrazů</p>

Učební osnovy pro český jazyk	1. ročník	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu</p> <p>- správně aplikuje zásady pro tvorbu útvarů prostě sdělovacího stylu</p> <p>- v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny</p> <p>- posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou</p>	<p>- monolog a dialog – výstavba dialogu, vztah otázka-odpověď; druhy literárního dialogu; subjekty mimotextové a vnitrotextové (autor, čtenář, vypravěč, lyrický hrdina, postavy); narativní postupy (řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá, polopřímá)</p> <p>- základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby</p> <p>- koherence textu (navazování, odkazování, tematické posloupnosti); členění textu a jeho signály; odstavec a další jednotky, vzájemné vztahy textů (intertextovost)</p> <p>- funkční styly a jejich realizace v textech</p> <p>- Slohové postupy a útvary</p> <p>- Styl prostě sdělovací</p> <p>- Dopisy</p> <p>- Vypravování</p>	

Učební osnovy pro český jazyk	1. ročník	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - na konkrétním textu ukáže možnosti použití básnických prostředků, odliší z funkčního hlediska jednotlivé literární žánry a rozliší estetické kategorie - rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým - objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí - na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu - rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře - rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu - při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech - identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře - rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu 	<p>5. Základy literární vědy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Struktura literárního díla - Literární žánry - Literární teorie, literární historie, literární kritika, poetika; interdisciplinárnost literární vědy; literatura a její funkce - Metody interpretace textu – interpretační postupy a konvence, význam a smysl, popis, analýza, výklad a vlastní interpretace textu; čtenářské kompetence; interpretace a přeinterpretování - Způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi (osobní záznamy, anotace, kritika a recenze, polemiky) - Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla – tropy; figury; rytmus, rým a zvukové prostředky poezie; monolog, dialog, přímá a nepřímá řeč, nevlastní přímá a polopřímá řeč; typy kompozice; motiv, téma - Text a intertextovost – kontext, vliv a způsoby mezitextového navazování a mezitextové komunikace (motto, citát, aluze), žánry založené na mezitextovém navazování (parodie, travestie, plagiát), hraniční rysy textu (předmluva, doslov, ilustrace, obálka; autorský komentář, recenze) 	

Učební osnovy pro český jazyk	1. ročník	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech - identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře - postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu - rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní - samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl - vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení - vysvětlí specifickou vývoj české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) - tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje 	<p>6. Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury</p> <p>– funkce periodizace literatury, vývoj kontextu české a světové literatury; tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností; literární směry a hnutí; vývoj literárních druhů a žánrů s důrazem na moderní literaturu</p>	

Učební osnovy pro český jazyk	1. ročník	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl</p> <p>- uvede podstatné rysy vývoje literatury v období starověku</p> <p>- na příkladech stěžejních děl doloží jejich přínos pro následný literární vývoj</p> <p>- popíše vývojové fáze středověké literatury s přihlédnutím k jejímu vlivu na současné světové kulturní rozvrstvení</p> <p>- vysvětlí specifickou vývoje české barokní literatury</p> <p>- doloží na literárních příkladech odraz evropského myšlení na vývoj společnosti k její občanské podobě</p>	<p>- Nejstarší literární památky</p> <p>- Počátky slovesného umění</p> <p>- Orientální starověká literatura</p> <p>- Antická literatura</p> <p>- Středověká literatura</p> <p>- Evropská středověká literatura</p> <p>- Česká literatura od počátků po husitství</p> <p>- Orientální středověká literatura</p> <p>- Renesanční literatura</p> <p>- Česká a světová literatura v období novověku</p> <p>- Česká a evropská barokní literatura</p> <p>- Klasicismus, osvícenství, preromantismus v evropské literatuře</p>	<p>VMEGS</p> <p>- Žijeme v Evropě Významné osobnosti Evropy; český vliv na evropské kulturní myšlení</p> <p>Francouzský jazyk – 2., 3. ročník (středověká francouzská literatura až do 16. století, 17. století – 18. století)</p> <p>OSV</p> <p>- Morálka všedního dne Morální rozměr jednání v běžných situacích všedního dne</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Modifikace osobnostních predispozic v jednotlivých údobích zachycených v literárním díle</p> <p>ZSV – 4. ročník (antická filozofie; scholastika, osvícenské teorie)</p> <p>Dějepis – 1. ročník (náboženské rozdělení Evropy v průběhu středověku); 2. ročník (politické příčiny počátku národního obrození)</p>

Učební osnovy pro český jazyk	2. ročník	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná různé typy pojmenování v textu, zná jejich významové nuance - umí použít různorodá pojmenování ve svém projevu vzhledem k jeho funkci a charakteru - popíše strukturu slovní zásoby jazyka a uvede zdroje způsobující její proměnu - efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) - ve svém písemném i mluveném projevu uplatňuje znalosti z oblasti slovo tvorby - prokáže znalosti ze struktury slova při morfematickém a slovo tvorném rozboru - při tvorbě textu využívá pravidel pro psaní velkých písmen - v souladu s pravopisnou normou správně aplikuje grafickou podobu odvozených slov - rozlišuje základní typy odborného stylu, tzn. vědecký, populárně naučný, prakticky odborný a učební - pravidla platná pro administrativní styl aplikuje při psaní životopisu, úředního dopisu, motivačního dopisu, žádosti, objednávky a reklamace 	<p>1. Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slovo - Význam slova - Slovní zásoba, její vývoj - Vrstvy slovní zásoby <p>2. Slovní zásoba, sémantika a tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jednotky slovní zásoby (včetně frazeologických) - Způsoby tvoření slov - Významové vztahy mezi slovy - Rozšiřování slovní zásoby <p>3. Ortografie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Psaní velkých písmen - Skupiny hlásek vzniklé při odvozování <p>4. Odborný styl</p> <p>5. Administrativní styl</p> <ul style="list-style-type: none"> - Životopis - Úřední dopis - Žádost, objednávka, reklamace - Motivační dopis 	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uživatelé Tvorba souhlasné a nesouhlasné reakce, formulace názorů - Mediální produkty a jejich významy Příprava příspěvku na stejné téma do různých typů reálných novin a časopisů

Učební osnovy pro český jazyk	2. ročník	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- v písemném a mluveném projevu volí vhodně výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi</p> <p>- ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka</p> <p>- podle určených pravidel vytváří jednotlivé typy popisu i charakteristiky</p> <p>- samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl</p> <p>- vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení</p> <p>- vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)</p> <p>- tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje</p> <p>- získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl</p>	<p>5. Tvarosloví (morfologie) – slovní druhy a jejich mluvnické kategorie a tvary</p> <p>6. Popis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prostý popis - Odborný popis - Umělecký popis - Popis osoby <p>7. Charakteristika</p> <p>8. Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury</p> <p>- funkce periodizace literatury, vývoj kontextu české a světové literatury; tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností; literární směry a hnutí; vývoj literárních druhů a žánrů s důrazem na moderní literaturu</p>	

Učební osnovy pro český jazyk	2. ročník	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- sdělí hlavní cíle národního obrození a vysvětlí jeho význam pro konstituování novodobého českého národa</p> <p>- popíše na typických příkladech vývoj romantismu v anglické, francouzské, ruské a americké literatuře</p> <p>- charakterizuje jednotlivé fáze realismu v literatuře a dokládá specifickou poetiku na příkladech uměleckého ztvárnění skutečnosti</p> <p>- rozliší východiska světového a českého přístupu k estetickému ztvárnění skutečnosti v době realismu</p> <p>- uvede a zařadí představitele literární moderny k jednotlivým směrům a charakterizuje jejich přínos pro zásadní změnu v nahlížení na zobrazovanou skutečnost</p>	<p>- Národní obrození</p> <p>- Obránná fáze</p> <p>- Ofenzivní fáze</p> <p>- Romantismus ve světové literatuře</p> <p>- Národní obrození</p> <p>- Vrcholná fáze</p> <p>- Revoluční fáze</p> <p>- Realismus ve světové literatuře</p> <p>- Kritický realismus</p> <p>- Naturalismus</p> <p>- Historický realismus</p> <p>- Venkovský realismus</p> <p>- Literární moderna</p> <p>- Impresionismus, symbolismus, dekadence</p>	<p>VMEGS</p> <p>- Žijeme v Evropě</p> <p>Významné osobnosti evropské kultury v českém kontextu</p> <p>České pokusy o pozvednutí české literatury na evropskou úroveň</p> <p>Biologie – 3. ročník (Darwinova teorie)</p> <p>MV</p> <p>- Mediální produkty a jejich významy</p> <p>Růst role žurnalistiky, publicistiky a literární kritiky</p> <p>Dějepis – 2. ročník (emancipační snahy evropských národů v 19. století)</p>

Učební osnovy pro český jazyk	2. ročník	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- objasní specifika postoje českého prostředí k romantismu a doloží na vhodných příkladech přínos tvůrců této periody ke vzniku české satiry, žurnalistiky, novodobého dramatu</p> <p>- specifikuje přínos literárních škol pro emancipování české poezie a prózy</p>	<p>- České literární školy 2. poloviny 19. století</p> <p>- Májovci</p> <p>- Ruchovci a lumírovci</p> <p>- Realismus a naturalismus v české literatuře</p>	<p>Výtvarné umění – Moderní výtvarné směry 19. století; generace umělců ND</p>

Učební osnovy pro český jazyk	3. ročník	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího</p> <p>- funkčně používá v souvětí čárku, středník, dvojtečku, uvozovky, pomlčku, tři tečky a zápornky pro oddělování částí text v souladu s fonetickými a skladebními vztahy mezi nimi</p> <p>- aplikuje znalosti odborného stylu při tvorbě referátu, výkladu a přednášky</p> <p>- kriticky zhodnotí způsoby argumentace a postoje pisatele v publicistických textech – pravidla platná pro publicistický styl aplikuje při psaní referátu, recenze, fejetonu a reportáže</p> <p>- aplikuje rétorické zásady při diskusi</p> <p>- přednese projev a proslov k předem danému tématu</p>	<p>1. Skladba (syntax)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní principy větné stavby (větné členy, věty, souvětí a jejich vztahy) - Aktuální členění výpovědi - Základy valenční a textové syntaxe - Věta - Větné členy - Druhy vět podle složení - Polovětné útvary - Nepravidelnosti větné stavby - Vyjadřování postojové modality - Pořádek slov v české větě <p>2. Souvětí</p> <ul style="list-style-type: none"> -Souvětí podřadné -Souvětí souřadné <p>3. Odborný styl</p> <ul style="list-style-type: none"> - Referát - Výklad - Přednáška <p>4. Publicistický styl</p> <ul style="list-style-type: none"> - Útvary publicistického stylu - Reklama 	<p>MKV</p> <p>- Psychosociální aspekty interkulturality Možnosti zlepšení porozumění mezi lidmi vyššími z diferentního kulturního prostředí</p> <p>- Základní problémy sociokulturních rozdílů Postoje a jednání provázející xenofobii, rasismus, intoleranci a extremismus</p>

Učební osnovy pro český jazyk	3. ročník	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování)</p> <p>- při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky</p> <p>- v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči</p> <p>- samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl</p> <p>- vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení</p> <p>- vysvětlí specifickou vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)</p> <p>- tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje</p> <p>- získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl</p>	<p>5. Řečnický styl</p> <p>- druhy řečnických projevů</p> <p>- příprava a realizace řečnického vystoupení</p> <p>6. Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury</p> <p>- funkce periodizace literatury, vývoj kontextu české a světové literatury; tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností; literární směry a hnutí; vývoj literárních druhů a žánrů s důrazem na moderní literaturu</p>	<p>MV</p> <p>- Mediální produkty a jejich významy Vznik a rozvoj nových typů medií a jejich vzájemné ovlivňování</p> <p>Hudební výchova – 2. ročník (umělecké experimentální směry v hudbě na přelomu 19. a 20. století)</p> <p>Výtvarná výchova – 2. ročník (moderna ve výtvarném umění přelomu 19. a 20. století)</p> <p>ZSV – 4. ročník (filozofické směry přelomu 19. a 20. století)</p> <p>Francouzský jazyk – 2., 3. ročník (středověká francouzská literatura až do 16. století, 17. století – 18. století)</p> <p>MV</p> <p>- Media a mediální produkce Občanské postoje ve veřejných projevech</p>

Učební osnovy pro český jazyk	3. ročník	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- pozná v konkrétním básnickém textu specifické básnické prostředky a zařadí text ke konkrétnímu uměleckému směru</p> <p>- charakterizuje jednotlivé umělecké směry zastoupené ve světové a české literatuře, uvede jejich představitele a interpretuje jejich přínos pro vývoj literárního a kulturního myšlení ve světě či přímo v českém prostředí</p> <p>- rozpozná typy promluv a vyprávěcí postupy a posoudí jejich funkci v konkrétním textu</p> <p>- samostatně interpretuje dramatické či filmové zpracování literárních děl</p> <p>- uvede na vhodných příkladech, jak nové typy umění ovlivnily vývoj ztvárnění skutečnosti s přihlédnutím ke specifiku literatury jako celku</p>	<p>- Světová pozie na počátku 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - Futurismus - Dadaismus - Kubofuturismus - Surrealismus - Expresionismus <p>- Moderní směry ve světové próze</p> <p>- Drama v 1. polovině 20. století</p> <p>- Česká moderna a dekadence, protispolečenská buřiči</p> <p>- Česká poezie v 1. polovině 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proletářská poezie - Poetismus - Surrealismus - Poezie reagující na válku <p>- Česká próza v 1. polovině 20. století</p>	

Učební osnovy pro český jazyk	4. ročník	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- odlišuje jednotlivé mluvnické typy - uplatňuje při tvorbě svého projevu pravidla pro kultivované vyjadřování</p> <p>- uvede příklady hláskoslovného, tvaroslovného a syntaktického vývoje jazyka, které určily současnou podobu národního jazyka - uvede příklady lingvistů, kteří významně ovlivnili podobu českého jazyka</p> <p>- v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování) - při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky - v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči</p>	<p>1. Jazykověda a její disciplíny</p> <p>2. Historický vývoj češtiny - Současná spisovná čeština</p>	<p>MV - Účinky mediální produkce a vliv médií Vliv médií na jazykovou kulturu</p> <p>OSV - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Já v roli vedoucího/ vedeného Ovládání sociálních dovedností v interakci s ostatními Využití stylistických dovedností při úředním styku</p> <p>MV - Účinky mediální produkce a vliv médií Příprava televizní či rozhlasové diskuse na téma „vliv médií“</p> <p>OSV - Sociální komunikace Dovednosti spojené s komunikací (přesnost, srozumitelnost, tvořivost a asertivita)</p>

Učební osnovy pro český jazyk	4. ročník	Strana 16
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl</p> <p>- vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení</p> <p>- vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)</p> <p>- tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje</p> <p>- získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl</p> <p>- podá na základě vlastní četby přehled o současné světové a české literární tvorbě</p>	<p>- Vývoj dramatu od pol. 20. století do současnosti</p> <p>- Česká literatura 2. poloviny 20. století</p> <p>- Poezie</p> <p>- Próza</p> <p>- Současná česká literatura</p>	<p>VMEGS</p> <p>- Globalizační a rozvojové procesy Globalizace a kulturní vývoj ovlivňující evropskou a světovou literaturu</p> <p>Dějepis – 3. ročník (politické uspořádání současného světa)</p> <p>Francouzský jazyk – 4. ročník (francouzská literatura 19. století, francouzská literatura po 2. světové válce)</p> <p>Anglický jazyk – literatura anglicky píšících autorů (průběžně)</p>

5.2.2 Anglický jazyk

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Anglický jazyk** vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Je určen všem žákům vyššího stupně osmiletého gymnázia i žákům čtyřletého gymnázia.

Vzdělávání v Cizím jazyce navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností a jazykových kompetencí odpovídajících úrovni A2 a vzhledem k tabelaci na naší škole směřuje k dosažení výstupní úrovně B2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, kterou lze charakterizovat následovně: „Rozumí hlavním myšlenkám srozumitelné spisovné vstupní informace týkající se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd. Umí si poradit s většinou situací, jež mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. Umí napsat jednoduchý souvislý text na témata, která dobře zná nebo která ho/ji osobně zajímají. Dokáže popsat své zážitky a události, sny, naděje a další cíle a umí stručně vysvětlit a odůvodnit své názory a plány.“

Součástí výuky anglického jazyka je v druhém a čtvrtém ročníku anglická konverzace s rodilým mluvčím v rozsahu 1 hodiny týdně – témata konverzace jsou zařazena do učiva ročníku.

Při výuce anglického jazyka je dle možností uplatňován streaming v rámci třídy nebo při vhodných rozvrhových možnostech v rámci ročníku: Místo tradičního abecedního rozdělení se budou žáci dělit dle úrovně jejich angličtiny, která bude posouzena na základě standardizovaných jazykových testů na "skills". I přes možné mírné rozdíly v postupech, metodách a především délce procvičování, budou mít obě skupiny na konci roku probranou stejnou látku dle školního vzdělávacího programu a budou pracovat se stejnou učebnicí. Skupiny budou prostupné, a to na začátku každého školního roku. Přerozdělení skupin proběhne opět na základě standardizovaných testů zaměřených na "skills". Studenti mohou postoupit do vyšší skupiny nebo naopak podle svých aktuálních schopností a potřeb.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

1., 3. ročník: 3 hodiny týdně

2., 4 ročník: 4 hodiny týdně, z toho 1 h konverzace

Organizační vymezení předmětu

Výuka anglického jazyka je vedena podle učebnic doporučených MŠMT doplněných o pracovní sešity určené zejména k domácí přípravě. Jednotlivá téma nebo gramatické celky budou zařazeny do ročníků podle aktualizovaných učebnic. Dále některá vybraná témata budou doplněna a rozšířena z odebíraných časopisů.

Všechny hodiny jsou půlené a skupiny pracují v jazykových učebnách, v počítačových učebnách, ve třídách vybavených audiovizuální technikou a v kmenových třídách. Výuka je propojena s dalšími předměty a pracuje s technikami jako je hraní rolí, dramatizace, improvizace ap., využívá se nahrávek, písniček a jiných textů v interpretaci rodilých mluvčích. Do výuky jsou zařazovány i vhodné počítačové programy, práce s internetem, s výukovými časopisy a dalšími tištěnými i audiovizuálními autentickými materiály.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

Projekty

budou řešeny v návaznosti na probírané tematické okruhy, a to na školní, eventuálně mezinárodní úrovni podle momentální situace a možností. Není zavazující pro všechny žáky.

V předmětu jsou realizována následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení:

Učitel:

- ve výuce prezentuje různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vede k tomu, aby je využívali
- vede žáky k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají učitelé srovnání s jinými jazyky, které žáci znají, i s mateřštinou
- zadává žákům takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů
- zařazuje do hodin i domácí přípravy takové aktivity, které nutí žáky pracovat se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem
- zadává žákům četbu upravených i autentických textů tak, aby žáci získávali důvěru ve své jazykové schopnosti i návyky nutné k samostatné práci s jazykem

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením. Využívá příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vede žáky k jeho respektování
- neustále zadává žákům práci s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí anebo které obsahují neúplné věty i odstavce, tím se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi. Jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu
- ve výuce simuluje modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů, mailů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.)
- postupně vede žáky k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou)
- v rámci konverzace na různá témata po žácích vyžaduje zřetelnou argumentaci při vyjadřování názorů

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- rozvíjí schopnosti žáka prezentovat a publikovat své názory a myšlenky v anglickém jazyce (projekt, prezentace apod.)
- nacvičuje s žáky vystupování před kolektivem
- užívá různé audio a video materiály a učí žáky porozumět i ne zcela jasnému a zřetelnému projevu, jakož i projevu s dialektickým zabarvením
- učí žáka pracovat s chybou, vnímat chyby ostatních a improvizovat v situacích, kdy má nedostatečnou slovní zásobu
- při práci s jazykovým materiálem vede žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretační schopnosti

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- usiluje o vytváření dobrých vztahů v žákovském kolektivu, mj. společnou práci při řešení problémů a tvorbě projektů, kdy žáci vzájemně komunikují v anglickém jazyce
- zařazuje do hodin kooperativní vyučování, párovou a týmovou práci, při které žáci procvičují osvojené jazykové prostředky a nacvičují hraní rolí.

Specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

Kompetence občanské:

Učitel:

- zadává ústní i písemné projevy, aby žáci museli formulovat vlastní postoje, hájit svá práva a práva ostatních a sledovat dění ve třídě, ve škole, v místě bydliště a v celé společnosti

Kompetence k podnikavosti:

Učitel:

- napomáhá žákům používat při práci vhodné pomůcky a technologie (různé druhy slovníků a jejich specifika, počítačový výukový software apod.)
- zadáváním domácích úkolů vytváří u žáka pravidelné studijní a pracovní návyky a pomáhá žákovi s výběrem vhodného způsobu zaznamenávání a učení slovní zásoby

Učební osnovy pro anglický jazyk	1. ročník	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák: RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: <u>Porozumění, poslech, čtení</u> - porozumí hlavním myšlenkám ústního projevu na známé téma - pochopí hlavní smysl autentické konverzace, pomalu a zřetelně vyslovované - pochopí záměr/názor mluvčího v jednoduchém mluveném projevu - pochopí hlavní smysl jednoduššího autentického čteného textu či písemného projevu - čte s porozuměním jednoduché texty na běžné téma za účelem sdělení obsahu či nějaké informace - orientuje se v jednoduchém textu a porozumí mu - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní a doplňující informace - osvojí si zásady při práci s různými typy slovníků - vyhledá význam neznámých slov nebo v omezené míře jej odvodí na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, vizuální podpory či znalosti internacionalismů - porozumí návodům/pokynům týkajících se předmětů každodenní potřeby</p>	<p>JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE</p> <p>Fonetika – zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty, fonetická redukce, fonetické rysy</p> <p>Pravopis – pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti</p> <p>Gramatika – jmenné fráze (pořadí adjektiv, složená adjektiva, homonyma), verbální fráze (tázací dovětky), odvozování – morfémy: prefixy (záporné prefixy u adjektiv), sufixy (u adjektiv), další vyjádření minulosti (minulý čas prostý a průb., předminulý čas prostý, opakovanost v minulosti, předpřítomný čas prostý a průběhový), přítomnosti (přítomný čas prostý a průběhový, dynamická a statická slovesa) a budoucnosti (spekulace a předpovědi, předbudoucí čas a budoucí čas průběhový, další vyjádření budoucnosti), transpozice, transformace (tvoření substantiv)</p> <p><i>- Podle situace ve skupině a aktuální potřeby je možné prohlubovat, systematizovat a upevňovat některé gramatické jevy a struktury z předcházejících období včetně receptivních a produktivních dovedností</i></p>	<p>Český jazyk – průběžné srovnávání s mateřským jazykem</p> <p>Další cizí jazyk – srovnávání s dalším cizím jazykem, který žák studuje (průběžně)</p> <p>ZSV – chování ve společnosti (průběžně)</p> <p>Hudební výchova – práce s anglickými písňovými texty (průběžně)</p> <p>Informatika - průběžně využití dovedností získaných v INF při psaní dokumentů ve Wordu, vytváření prezentací v Power Pointu, psaní mailů apod. - v případě navázání úspěšné mezinárodní spolupráce využití dalších moderních technologií a prostředků (chat, videokonference)</p>

Učební osnovy pro anglický jazyk	1. ročník	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI A STRATEGIE:</p> <p><u>Ústní a písemný projev</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně vyjádří svůj názor na předem známé jednoduché téma - reprodukuje přečtený či vyslechnutý jednoduchý text, v němž se vyskytuje známá slovní zásoba - sestaví a přednese jednoduchý projev související s probíranými tematickými okruhy - zapojí se do jednoduché konverzace a udržuje ji - při komunikaci užívá převážně slovní zásobu probíraných tematických okruhů - sestaví souvislý, jednoduše členěný text týkající se známého tématu; spojí řadu kratších úseků do lineárního sledu - osvojí si základní rozdíly mezi formálními a neformálními jazykovými prostředky - jednoduše popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související - využívá převážně dvoujazyčné slovníky při zpracování písemného projevu na známé téma - osvojí si základní rozdíly mezi jazykovými prostředky popisu a vypravování - jednoduše vyjádří vlastní myšlenky, názor, postoj, stanovisko - nekomplikovaně hovoří o svých pocitech 	<p>- <i>Dle pokročilosti dané skupiny a podle aktuálních komunikativních potřeb je event. možné zařadit další slovní druhy a gramatické struktury (individualizace výuky pro nadané žáky).</i></p> <p>Lexikologie – ustálené kolokace, ustálená větná spojení, přísloví, jednoduché idiomy, frázová slovesa, ustálené větné rámce (větné vzorce), odborné výrazy a fráze na známá témata, emoce, lidské tělo, zdraví, práce s počítačem, sport, domov a bydlení</p> <p>KOMUNIKAČNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <p><i>(vztahující se k oblasti osobním, vzdělávacím, pracovním a veřejným, se kterými se žák setkává běžně; v návaznosti na probírané gramatické jevy)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - postoj, názor, stanovisko – souhlas/nesouhlas, prosba, svolení, odmítnutí, možnost/ nemožnost, nutnost, potřeba, zákaz/ příkaz - emoce – radost / zklamání/ překvapení / údiv - kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání / blahopřání, pozvání, odpověď, osobní dopis (email) - delší písemný projev – úvaha 	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (průběžně):</p> <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace organizační dovednosti a efektivní řešení problémů systematičnost mých snah a činností - Sociální komunikace - respektující komunikace - přesná komunikace - pozitivní komunikace - tvořivá komunikace - účelově efektivní komunikace - Spolupráce a soutěž - můj vztah ke spolupráci a k soutěži - jak spolupracovat s lidmi, kteří jsou jiní než já sám, a jak rozvíjet vztahy s dospělými - jak jsem schopen přijímat názory druhých lidí <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě - shody a rozdíly v životním stylu evrop. zemí - významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

Učební osnovy pro anglický jazyk	1. ročník	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <p><u>Ústní a písemný projev</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduše vyjádří své myšlenky vhodnou písemnou i ústní formou - prostě okomentuje odlišné názory různých méně náročných textů - reaguje spontánně v jednoduchých, běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů - jednoduše komunikuje na témata konkrétní a omezeně i abstraktní v běžných situacích - při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí jednoduchý dialog a zapojí se do nekomplikované diskuse na témata týkající se běžných každodenních situací - nekomplikovaně se zeptá na názor, postoj, pocity, problém a reaguje na stanovisko druhého - prostě vyjádří úmysl, přání, omluvu, žádost, prosbu, nabídku, pozvání, doporučení - formuluje základní informace o České republice a odpoví na dotazy s tím související - zaujme svoje stanovisko a akceptuje jiný názor k problematice veřejné správy, státní police a hospodářství v ČR 	<ul style="list-style-type: none"> - čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné, faktografické - samostatný ústní projev – popis (fotografie), vyprávění, oznámení, prezentace, reprodukce textu, shrnutí - interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence - informace z médií – tisk, rozhlas, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná hlášení, telefon <p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <p><i>(Výchozí texty jsou obsahově i jazykově méně náročné, nesou prvky uměleckého a publicistického stylu, vztahují se k běžným konkrétním tématům, se kterými se žák může běžným konkrétním tématům, se kterými se žák může setkat v každodenním životě nebo při cestování do zemí dané jazykové oblasti.)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - oblast osobní: netradiční dovolená, vybavení pro sport a zábavu, sport a hry, zdraví, nehody, životní styl, netradiční koníčky - oblast osobnostní: identita (období dospívání), způsob vnímání sebe sama, světonázor (minoritní skupiny ve společnosti) - oblast společenská: věda a technika, pokrok (počítače, chytré telefony) 	

čební osnovy pro anglický jazyk	2. ročník	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: <u>Porozumění, poslech, čtení</u> - porozumí hlavním myšlenkám ústního projevu na známé či méně známé téma a pochopí hlavní body a myšlenky autentické konverzace, zřetelně vyslovované - pochopí záměr/názor mluvčího v nekomplikovaném mluveném projevu a rozliší formální a neformální styl - pochopí hlavní body a myšlenky přiměřeně obtížného autentického čteného textu či písemného projevu na běžné téma - čte s porozuměním texty přiměřené obtížnosti za účelem sdělení obsahu či nějaké informace - orientuje se v nekomplikovaném textu a porozumí mu - identifikuje strukturu textu přiměřené náročnosti a rozliší hlavní a doplňující informace k porozumění textu využívá převážně dvoujazyčné slovníky a jednoduchou informativní literaturu - vyhledá význam neznámých slov nebo v omezené míře jej odvodí na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, vizuální podpory či znalosti internacionalismů</p>	<p>Gramatika – verbální fráze (přací věty, pasivum, vazba „dát si něco udělat“), další vyjádření minulosti (spekulace o nedávných událostech – modální slovesa), rozvité věty vedlejší (podmínkové věty, participium, věty vztažné, věty časové), složitá souvětí (nepřímá řeč a souslednost, nepřímá otázka a souslednost), transformace (tvoření substantiv), valence (slovesa se dvěma předměty)</p> <p><i>- Podle situace ve skupině a aktuální potřeby je možné prohlubovat, systematizovat a upevňovat některé gramatické jevy a struktury z předcházejícího období včetně receptivních a produktivních dovedností.</i></p> <p><i>- Dle pokročilosti dané skupiny a podle aktuálních komunikativních potřeb je event. možné zařadit další slovní druhy a gramatické struktury (individualizace výuky pro nadané žáky).</i></p> <p>Lexikologie – ustálená větná spojení („it“ jako podmět věty), jednoduché idiomy, frázová slovesa, výrazy a fráze na známá témata (např. domov / cizí domov, společenské vztahy a společenský život, cestování, ubytování, finance, hudba, škola, a služby)</p>	<p>Český jazyk – průběžné srovnávání s mateřským jazykem</p> <p>Další cizí jazyk – srovnávání s dalším cizím jazykem, který žák studuje (průběžně)</p> <p>Zeměpis – průběžné srovnávání některých informací o anglicky mluvících zemích v souvislosti s konkrétními texty v učebnici, v časopisech a na internetu</p> <p>Dějepis – průběžné srovnávání některých informací o světových historických událostech v souvislosti s konkrétními texty v učebnici, časopisech a na internetu</p> <p>ZSV – chování ve společnosti (průběžně)</p> <p>Hudební výchova – práce s anglickými písňovými texty (průběžně)</p> <p>Informatika - průběžně využití dovedností získaných v INF při psaní dokumentů ve Wordu, vytváření prezentací v Power Pointu, psaní mailů apod. - v případě navázání úspěšné mezinárodní spolupráce využití dalších moderních technologií a prostředků (chat, videokonference)</p>

Učební osnovy pro anglický jazyk	2. ročník	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI A STRATEGIE:</p> <p><u>Ústní a písemný projev</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně vyjádří svůj názor na jednoduché téma, které ho zajímá - reprodukuje přečtený či vyslechnutý nekomplikovaný text, v němž se vyskytuje známá i méně známá slovní zásoba - sestaví a přednese projev související s probíranými tematickými okruhy a tématy, která ho zajímají - zapojí se do konverzace a udržuje ji - při komunikaci cítí jistá jazyková omezení, ale kompenzuje je (i s určitou dopomocí), v případě potřeby si vyžádá potřebnou informaci - sestaví souvislý, jednoduše členěný text týkající se tématu, které jej zajímá; a nekomplikovaně vyjádří své stanovisko - rozlišuje mezi formálními a neformálními jazykovými prostředky - nekomplikovaně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související, popíše objekt, zážitek, jednoduchou příhodu - využívá převážně dvoujazyčné slovníky při zpracování písemného projevu na známé či omezeně i méně známé téma - umí zpracovat administrativní text - zná zákonitosti a strukturu popisného slohového útvaru 	<p>KOMUNIKAČNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <p><i>(vztahující se k oblasti osobním, vzdělávacím, pracovním a veřejným, se kterými se žák setkává běžně i méně často; v návaznosti na probírané gramatické jevy)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - postoj, názor, stanovisko – souhlas / nesouhlas, možnost / nemožnost - emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání / překvapení/ údiv, vděčnost, sympatie, lhostejnost, obava, strach - morální postoje a funkce – omluva - kratší písemný projev – úřední dopis, inzerát - delší písemný projev – esej, podrobný popis (místa), odborný popis (recenze) - čtený či slyšený text – <i>jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty faktografické, dokumentární, imaginativní i umělecké</i> - samostatný ústní projev – popis (obrázku, události), srovnání, reprodukce textu, shrnutí - interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence - informace z médií – TV, tisk, rozhlas, film, audionahrávky, videonahrávky 	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (průběžně):</p> <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace organizační dovednosti a efektivní řešení problémů systematičnost mých snah a činností - Sociální komunikace - respektující komunikace - přesná komunikace - pozitivní komunikace - tvořivá komunikace - účelově efektivní komunikace - Spolupráce a soutěž - můj vztah ke spolupráci a k soutěži - jak spolupracovat s lidmi, kteří jsou jiní než já sám, a jak rozvíjet vztahy s dospělými - jak jsem schopen přijímat názory druhých lidí <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě - shody a rozdíly v životním stylu evrop. zemí - významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

Učební osnovy pro anglický jazyk	2. ročník	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI <u>Ústní a písemný projev</u> - nekomplikovaně vyjádří své myšlenky a názory vhodnou písemnou i ústní formou - adekvátně okomentuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů - reaguje spontánně a srozumitelně v běžných a částečně i v méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů - komunikuje bez obtíží a s nečetnými fonetickými nepřesnostmi na témata konkrétní i abstraktní v běžných situacích - při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do diskuse na různá témata týkající se každodenního života - popíše systém školství v České republice a v anglicky hovořících zemích a zodpoví dotazy s tím související - diskutuje o rozdílech ve školství a studentském zázemí</p>	<p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE <i>(Výchozí texty jsou obsahově i jazykově méně náročné, nesou prvky uměleckého a publicistického stylu, vztahují se k běžným konkrétním tématům, se kterými se žák může setkat v každodenním životě nebo při cestování do zemí dané jazykové oblasti.)</i></p> <p>- oblast vzdělávací – primární, sekundární a terciární školství v ČR a v zemích studovaného jazyka, naučné společnosti a kluby, profesní instituce, povolání a tituly vzdělávacích institucí, studentské shromáždění, vybavení učeben, práce v učebnách, debaty a diskuse, anotace, výtahy - oblast osobní – cizí domov, společenské vztahy/blízcí lidé, spolupracovníci, umělecké předměty/ domácí potřeby, zdraví a nehody, recepty, potraviny, návštěva restaurace, nakupování služby, cestování, netradiční dovolená - oblast osobnostní – identita, způsob vnímání sebe sama, světonázor - oblast pracovní – méně časté profese, některé pracovní události, žádost o práci</p>	

Učební osnovy pro anglický jazyk	3. ročník	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: <u>Porozumění, poslech, čtení</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí hlavním myšlenkám autentického ústního projevu přiměřeně náročného obsahu na aktuální téma, pochopí hlavní body a myšlenky a některé doplňující informace - rozliší jednotlivé mluvčí, postihne jejich různé názory a stanoviska a rozliší různý styl - pochopí hlavní smysl autentického čteného textu či písemného projevu přiměřené obtížnosti na aktuální téma - čte s porozuměním přiměřeně náročné autentické texty na běžné a částečně i méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty ve studovaném jazyce - identifikuje strukturu přiměřeně náročného textu a rozliší hlavní a doplňující informace - postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře - k porozumění textu využívá více druhů slovníků, nekomplikovanou informativní literaturu a media - v přiměřeném rozsahu odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti internacionalismů 	<p>Fonetika – zvuková stránka věty (intonace), zvuková výstavba slova</p> <p>Gramatika – jmenné fráze (stupňování přídavných jmen, pořadí příd. jmen), verbální fráze (otázky, tázací dovětky, umístění příslovcí a příslovečných frází), odvozování – morfémy: prefixy, sufixy, další vyjádření minulosti (předminulý čas prostý a průběhový), přítomnosti (předpřítomný čas prostý a průběhový) a budoucnosti (budoucí čas průběhový a předbudoucí), rozvitě věty vedlejší a složité souvětí (podmínková souvětí, nepřímé otázky, věty časové a přací), transpozice, transformace, valence (předložky po některých slovesech)</p> <p>- Podle situace ve skupině a aktuální potřeby je možné prohlubovat, systematizovat a upevňovat některé gramatické jevy a struktury z předcházejícího období včetně receptivních a produktivních dovedností.</p> <p>- Dle pokročilosti dané skupiny a podle aktuálních komunikačních potřeb je event. možné zařadit další slovní druhy a gramatické struktury (individualizace výuky pro nadané žáky).</p> <p>Lexikologie – ustálené kolokace, frázová slovesa, ustálené větné rámce (větné vzorce), odborné výrazy a fráze na známá témata (např. osobní vlastnosti, pocity, cestování, zdraví a nemoci, společenské vztahy / blízcí lidé, životní prostředí, počasí, svět práce, móda)</p>	<p>Český jazyk – průběžné srovnávání s mateřským jazykem</p> <p>Další cizí jazyk – srovnávání s dalším cizím jazykem, který žák studuje (průběžně)</p> <p>Zeměpis – průběžné srovnávání některých informací o anglicky mluvících zemích v souvislosti s konkrétními texty v učebnici, časopisech a na internetu</p> <p>Dějepis – průběžné srovnávání některých informací o světových historických událostech v souvislosti s konkrétními texty v učebnici, časopisech a na internetu</p> <p>ZSV – chování ve společnosti (průběžně)</p> <p>Hudební výchova – práce s anglickými písňovými texty (průběžně)</p> <p>Informatika – průběžně využití dovedností získaných v INF při psaní dokumentů ve Wordu, vytváření prezentací v Power Pointu, psaní mailů apod. - v případě navázání úspěšné mezinárodní spolupráce využití dalších moderních technologií a prostředků (chat, videokonference)</p>

Učební osnovy pro anglický jazyk	3. ročník	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI A STRATEGIE:</p> <p><u>Ústní a písemný projev</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří svůj názor srozumitelně, převážně plynule a bez gramatických chyb komplikujících porozumění - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami střední obtížnosti - sestaví a přednese souvislý projev související s probíranými tematickými okruhy a tématy, která ho zajímají - zapojí se do konverzace; udržuje ji a dbá o gramatickou správnost - při komunikaci cítí jistá jazyková omezení, ale kompenzuje je, v případě potřeby si vyžádá potřebnou informaci a prosadí svá stanoviska - sestaví souvislý členěný text týkající se známého či méně známého tématu a jednoduše vyjádří své stanovisko - užívá složitější spojovací výrazy, logicky strukturuje text a respektuje rozdíl mezi formálním a neformálním stylem - popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související, událost, zážitek a své pocity - příležitostně využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na známé či méně známé téma - zná zákonitosti a strukturu slohového útvaru úvaha a vypravování 	<p>KOMUNIKAČNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ (<i>vztahující se k oblastem osobním, vzdělávacím, pracovním a veřejným, se kterými se žák setkává běžně i méně často; v návaznosti na probírané gramatické jevy</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - postoj, názor, stanovisko – svolení / odmítnutí - morální postoje a funkce – pokárání / omluva, odpuštění, pochvala, lítost, přiznání, odsouzení - kratší písemný projev – osobní dopis, blog, strukturovaný životopis, žádost - delší písemný projev – vypravování, úvaha, esej, podrobný popis, odborný popis, podrobný životopis - čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty faktografické, dokumentární, imaginativní i umělecké - samostatný ústní projev – popis (popis osobnosti a obrázku), srovnání, reprodukce textu, shrnutí - interakce – formální i neformální rozhovor, strukturovaný pohovor, náhodné situace v osobním i profesním životě - informace z médií – tisk, rozhlas, film, audionahrávky, videonahrávky, komunikace prostřednictvím telefonu a dalších médií <p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p>	<p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (průběžně):</p> <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace organizační dovednosti a efektivní řešení problémů systematičnost mých snah a činností - Sociální komunikace - respektující komunikace - přesná komunikace - pozitivní komunikace - tvořivá komunikace - účelově efektivní komunikace - Spolupráce a soutěž - můj vztah ke spolupráci a k soutěži - jak spolupracovat s lidmi, kteří jsou jiní než já sám, a jak rozvíjet vztahy s dospělými - jak jsem schopen přijímat názory druhých lidí <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě - shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí - významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

Učební osnovy pro anglický jazyk	3. ročník	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI <u>Ústní a písemný projev</u> - vyjádří své myšlenky a názory na témata, která ho zajímají, vhodnou písemnou i ústní formou a obhájí je - adekvátně, bez zásadních gramatických chyb okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů - reaguje spontánně a bez zásadních gramatických chyb v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů - komunikuje téměř plynule a s nečetnými fonetickými nepřesnostmi na témata konkrétní i abstraktní v běžných, méně běžných i v jednodušších odborných situacích - při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do diskuse na různá témata týkající se běžných situací, částečně i odbornějších zájmů - formuluje základní informace o anglicky mluvících zemích a odpoví na dotazy s tím související - nekomplikovaně diskutuje na téma život, některé tradice a vzdělání ve Spojeném království</p>	<p><i>(Výchozí texty jsou obsahově i jazykově náročnější, ale nekomplikované, nesou prvky uměleckého, publicistického, naučného a populárně-vědeckého stylu, vztahují se k běžným i méně běžným, konkrétním i abstraktním tématům, se kterými se žák může setkat v každodenním životě nebo při cestování do zemí dané jazykové oblasti.)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - oblast osobní – cizí domov, společenské vztahy/blízcí lidé, zdraví, nehody, životní styl, netradiční dovolená - oblast osobnostní – identita, způsob vnímání sebe sama, společenské vztahy - oblast společenská – příroda, životní prostředí, ekologie, globální problémy - oblast pracovní – méně časté profese, pracovní události (inzerát na zaměstnání, pracovní pohovor, žádost o zaměstnání), reklamní materiály <p>REÁLIE Spojeného království, USA, Kanady, Austrálie a Nového Zélandu</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní geografická data - politické a ekonomické postavení ve světě - stručná charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury - vztahy s Českou republikou - umění a kultura (významné osobnosti, díla, úspěchy) - literatura - život a některé tradice 	

Učební osnovy pro anglický jazyk	4. ročník	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: <u>Porozumění, poslech, čtení</u> - porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích - porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma - vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi - čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce - identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace - postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře - využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média - odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů</p>	<p>Gramatika – jmenné fráze (členy, nepočitatelná podstatná jména, výrazy množství), verbální fráze (slovesné vzorce, used to, způsobová slovesa v minulosti, složitější konstrukce v trpném rodu), odvozování – morfémy: prefixy, sufixy, další vyjádření minulosti, rozvité věty vedlejší (nepřímá řeč, věty účelové), složitá souvětí (uvozovací slovesa a další ekvivalenty nepřímé řeči), transformace (tvoření slov)</p> <p>- <i>Podle situace ve skupině a aktuální potřeby je možné prohlubovat, systematizovat a upevňovat některé gramatické jevy a struktury z předcházejícího období včetně receptivních a produktivních dovedností.</i> - <i>Dle pokročilosti dané skupiny a podle aktuálních komunikativních potřeb je event. možné zařadit další slovní druhy a gramatické struktury (individualizace výuky pro nadané žáky).</i></p> <p>Lexikologie – ustálené kolokace, ustálená větná spojení, vybraná frázová slovesa, ustálené větné rámce (slovesa s infinitivem či gerundiem), odborné výrazy a fráze na známá témata (např. gastronomie, média, zdraví, lidské tělo, zločin, cestování a turistika, kultura a volný čas, sport, věda a technika)</p>	<p>Český jazyk – průběžné srovnávání s mateřským jazykem, navázání a prohloubení informací o literatuře anglicky píšících autorů</p> <p>Další cizí jazyk – srovnávání s dalším cizím jazykem, který žák studuje (průběžně)</p> <p>Zeměpis – průběžné srovnávání některých informací o anglicky mluvících zemích v souvislosti s konkrétními texty v učebnici, časopisech a na internetu</p> <p>Biologie a Chemie – životní prostředí (průběžně)</p> <p>Dějepis – průběžné srovnávání některých informací o světových historických událostech v souvislosti s konkrétními texty v učebnici, časopisech a na internetu</p> <p>ZSV – chování ve společnosti</p> <p>Právní výchova – problémy mladých lidí (průběžně)</p> <p>Hudební výchova – práce s anglickými písňovými texty (průběžně)</p>

Učební osnovy pro anglický jazyk	4. ročník	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI A STRATEGIE: <u>Ústní a písemný projev</u> - formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule - volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu - přednese souvislý projev na zadané téma - s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace - používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit - sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko - logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů - podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související - využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma - zná zákonitosti a strukturu slohového útvaru úvaha a vypravování - postihne dostatečně přesně podstatu myšlenky nebo problému a srovná různé alternativy - vysvětlí problém a navrhne řešení problému</p>	<p>KOMUNIKAČNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <p><i>(vztahující se k oblasti osobním, vzdělávacím, pracovním a veřejným, se kterými se žák setkává běžně i méně často nebo jen ve specifických kruzích; v návaznosti na probírané gramatické jevy)</i></p> <p>- postoj, názor, stanovisko – souhlas / nesouhlas, nutnost, potřeba - emoce – libost/nelibost, vděčnost - kratší písemný projev – úřední dopis, strukturovaný životopis - delší písemný projev – podrobný životopis, vypravování, esej, podrobný popis (restaurace, sportovní události), odborný popis (recenze filmu) - čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty faktografické, imaginativní i umělecké - samostatný ústní projev – popis (situace, obrázku) - interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor, náhodné situace v osobním i profesním životě, komunikace prostřednictvím telefonu a dalších médií (Facebook) - informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audio/videonahrávky, telefon</p>	<p>Informatika - průběžně využití dovedností získaných v INF při psaní dokumentů ve Wordu, vytváření prezentací v Power Pointu, psaní mailů apod. - v případě navázání úspěšné mezinárodní spolupráce využití dalších moderních technologií a prostředků (chat, videokonference)</p> <p>PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (průběžně):</p> <p>OSV - Seberegulace organizační dovednosti a efektivní řešení problémů systematičnost mých snah a činností - Sociální komunikace - respektující komunikace - přesná komunikace - pozitivní komunikace - tvořivá komunikace - účelově efektivní komunikace - Spolupráce a soutěž - můj vztah ke spolupráci a k soutěži - jak spolupracovat s lidmi, kteří jsou jiní než já sám, a jak rozvíjet vztahy s dospělými - jak jsem schopen přijímat názory druhých lidí</p>

Učební osnovy pro anglický jazyk	4. ročník	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- sestaví strukturovaný a podrobný životopis – spontánně hovoří o svých budoucích osobních a pracovních plánech a vizích</p> <p>- zná a hovoří o významných globálních problémech světa, umí popsat řešení a vyjádří svůj osobní postoj</p> <p>- souvisle hovoří o významných literárních dílech Spojeného království a USA</p> <p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI <u>Ústní a písemný projev</u></p> <p>- vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou</p> <p>- adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů</p> <p>- reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů</p> <p>- komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i v odborných situacích</p> <p>- při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů</p> <p>- získá, předá, ověří a potvrdí si informace</p> <p>- používá vhodné komunikativní strategie</p> <p>- zeptá se a odpoví na otázky při pracovním pohovoru</p>	<p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <p><i>(Výchozí texty jsou obsahově i jazykově náročnější, ale nekomplikované, nesou prvky uměleckého, publicistického, naučného a populárně-vědeckého stylu, vztahují se k běžným i méně běžným, konkrétním i abstraktním tématům, se kterými se žák může setkat v každodenním životě nebo při cestování do zemí dané jazykové oblasti.)</i></p> <p>- oblast veřejná – úřední dopisy, veřejná oznámení, průmysl, zemědělství, veřejné instituce, úřady, hlavní politické strany a orgány, veřejná jednání, veřejné služby, pasy, oprávnění, vystoupení, soutěže ve městě / oblasti, kde žijí / studují, stát a společnost</p> <p>- oblast pracovní – nástroje a zařízení, pracovní události, pracovní smlouva, obchodní dopis, návody, popis práce, bezpečnost práce, státní správa, firmy, průmysl, zemědělství, méně časté profese</p> <p>- oblast osobní – krajina, vybavení pro sport a zábavu, zdraví a nehody, cestování a tradiční / netradiční dovolená, romány, časopisy, kultura a volný čas</p> <p>- oblast společenská – příroda, životní prostředí, ekologie, problémy současného světa a globální problémy, věda a technika / pokrok</p>	<p>VMEGS</p> <p>- Žijeme v Evropě</p> <p>- shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí</p> <p>- významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury</p> <p>MKV</p> <p>- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p>

Učební osnovy pro anglický jazyk	4. ročník	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - umí reagovat na témata v oblasti práce a pracovních povinností - diskutuje na téma život, svátky, tradice a národní záliby a zvláštnosti ve Spojeném království a USA - vyjádří svůj názor a reaguje na postoj druhých v diskusi o médiích a jejich účincích na jednotlivce a společnost - formuluje základní informace o Praze a městě, kde žije či studuje, a odpoví na dotazy s tím související 	<p>REÁLIE Spojeného království a USA: literatura, významná díla a autoři, sport (Wimbledon), svátky, rodina, národní záliby a zvláštnosti (pošta v GB), věda a technika (významné osobnosti), sport, umění, významné osobnosti, díla, úspěchy, charakteristika jazyka, jazykové zvláštnosti a odlišnosti, média a jejich účinky na jednotlivce a společnost, autentické materiály – tisk, rozhlas, film, aktuální události a dění většího významu, politické a ekonomické postavení ve světě, stručná charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury, vztahy s Českou republikou, život a tradice, vzdělávání - Londýn, Washington D. C., New York</p> <p>REÁLIE České republiky – Praha / město a region, kde žiji a studuji: základní geografická data, státní správa, firmy průmysl, zemědělství, památky a zajímavá místa, kultura, školství, sport a vybavení pro sport, státní svátky, zdravotnictví, životní styl, služby, recepty, media, cestování</p> <p><i>Systematizace a prohlubování učiva za 1. – 4. ročník – podle aktuální potřeby je možné v rámci přípravy ke zkouškám zopakovat některá témata z předcházejícího období.</i></p>	

5.2.3 Německý jazyk

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět **Německý jazyk** vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Je určen žákům vyššího stupně osmiletého gymnázia i žákům čtyřletého gymnázia v rámci volby mezi německým, francouzským, španělským a ruským jazykem.

Vyučovací předmět Německý jazyk navazuje na poznání mateřského jazyka a má i podobné cíle, tj. jazykové znalosti, komunikační dovednosti, ale i některé cíle specifické jen pro cizí jazyk, které vyplývají z potřeb života v současném světě. Aktivní znalost cizích jazyků je v současnosti nezbytná jak z hlediska globálního, neboť přispívá k účinnější mezinárodní komunikaci, tak i pro osobní potřebu žáka, protože usnadňuje přístup k informacím a k intenzivnějším osobním kontaktům, čímž umožňuje vyšší mobilitu žáka. V současné době se ve výuce dalšího cizího jazyku vedle kognitivní výkonnosti žáka (jazykové vědomosti gramatické, lexikální, pravopisné, fonetické apod.) klade důraz na motivaci žáka a jeho zájem o studium cizího jazyka. Vyučování Německému jazyku vede k prohloubení komunikativních kompetencí získaných při základním vzdělání. Další živý jazyk je vzhledem k požadavku doby pro každého absolventa nezbytností, pokud pomýšlí na studium na vysoké škole, ale i tehdy, chce-li se dobře umístit na stále náročnějším trhu práce.

Německý jazyk je volitelným dalším cizím jazykem pro žáky čtyřletého gymnázia, kteří se na základní škole německy neučili, nebo měli jen malou hodinovou dotaci. Žáci osmiletého gymnázia navazují na výuku volitelného německého jazyka v tercii a kvartě. Proto jsou osnovy německého jazyka zpracovány ve dvou variantách – zvlášť pro žáky vyššího stupně osmiletého gymnázia a zvlášť pro žáky čtyřletého gymnázia.

Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky má být v případě výuky Dalšího cizího jazyka dosaženo jazykové úrovně B1:

„Žák má dostačující vyjadřovací prostředky a odpovídající slovní zásobu k tomu, aby se domluvil a vyjadřoval, i když s určitou mírou zaváhání. Disponuje dostatečnými opisnými jazykovými prostředky v rámci tematických okruhů, jako jsou rodina, koníčky a zájmy, práce, cestování a aktuální události. Žák komunikuje přiměřeně správně ve známých kontextech, všeobecně ovládá gramatiku dobře, ačkoliv vliv mateřského jazyka je postřehnutelný. Přiměřeně správně používá zásobu běžných gramatických prostředků a vzorců v rámci snadno předvídatelných situací. Při vyjádření složitější myšlenky nebo promluvy na neznámé téma se dopouští závažnějších chyb. Žák používá širokou škálu jazykových funkcí a v jejich rámci reaguje. Využívá nejběžnější vyjadřovací prostředky neutrálního funkčního stylu.“

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

1., 2., 3. ročník: 3 hodiny

4. ročník: 4 hodiny

Organizační vymezení předmětu

Výuka německého jazyka probíhá z větší části ve specializované učebně vybavené audio a videotechnikou.

V hodinách se dále využívají doprovodné učební materiály – časopisy Freundschaft, audio a videonahrávky, v případě potřeby materiály uvedené v konverzačních, nebo gramatických příručkách. Žáci mají k dispozici učebnici s pracovním sešitem, slovníky, magnetofonové nahrávky k učebnici, nástěnné mapy a další obrazový materiál.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Enviromentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel

- řídí a organizuje výuku německého jazyka tak, aby žák dokázal pracovat v týmu a samostatně
- motivuje systematicky žáka pro další učení zadáváním samostatných prací, pestrou a zajímavou výukou, mimoškolní činností (exkurze) i poukazováním na možnosti využití dalšího cizího jazyka v praktickém životě
- žákovi dává dost příležitostí k samostatnému získávání informací a poznatků z různých informačních zdrojů (časopisy, internet, mapy a jiné)

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadáváním vhodných témat k řešení problematiky německého jazyka a německy mluvících zemí, učí žáky analyzovat, srovnávat, kriticky hodnotit získaná fakta a dospívat k samostatným závěrům
- vhodným způsobem dodává žákovi sebevědomí a víru ve vlastní schopnosti a možnosti
- využívá k tomu zadávání přiměřených samostatných prací a kontaktů s cizojazyčnými mluvčími

Kompetence komunikativní

Učitel

- při ústním ověřování jazykových dovedností učí žáky nebát se užívat získané slovní zásoby i gramatiky, i při případných drobných nedostatecích nechá žáky hovořit a odstraní je až po skončení projevu
- preferuje při vyučování komunikaci
- diskutuje se žáky o zajímavých tématech, zejména na základě německy psaných časopisů, a tím prohlubuje jejich pohotovost a motivaci k učení
- umožňuje podle okolností kontakt s cizojazyčnými mluvčími

- užívá důsledně nahrávky textů a videonahrávky s různými rodilými mluvčími, a tak učí žáky porozumět i ne zcela jasnému a zřetelnému projevu, nezanedbává ani písemnou komunikaci a zadává žákům vhodné komunikativně zaměřené úkoly (referáty, dopisy, zprávy, vyprávění a jiné)

Kompetence sociální a personální

- Učitel
- požaduje, aby žáci dokázali kriticky hodnotit vlastní práci v německém jazyce
 - zařazuje do výuky samostatnou a skupinovou práci, a žáci si tak musí vlastní práci řídit a organizovat sami za pomoci učitele a cizojazyčných příruček
 - vyžaduje od žáků kritické hodnocení práce vlastní i druhých v německém jazyce
 - usiluje o vytváření dobrých vztahů v žákovském kolektivu
 - podporuje dotazy zájem o problémy ostatních a vzájemnou pomoc při výuce německého jazyka
 - žádá po žácích, aby si sami stanovili úkoly s ohledem na vlastní možnosti, např. výběrem referátů, drobných jazykových projektů atd.

Kompetence občanské

- Učitel
- formuje v konverzačních tématech, ale i ve vlastních souvislých kratších i delších vystoupeních správné občanské postoje, učí žáka stanovit si krátkodobé i perspektivní cíle osobní i společenské
 - požaduje od žáka zodpovědné a tvořivé plnění povinností a úkolů při získávání cizojazyčných dovedností
 - učí žáka osobním příkladem tolerantnosti, vstřícnosti, otevřenosti, ale i kritičnosti k sobě a ostatním především při osvojování si německého jazyka

Kompetence k podnikavosti

- Učitel
- rozvíjí osobní i odborný potenciál žáků a učí je rozpoznávat a využívat příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
 - podporuje aktivitu žáků, jejich iniciativu a tvořivost
 - učí žáky získávat a kriticky vyhodnocovat informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech

Učební osnovy pro německý jazyk	1. A – kvinta	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky

Učební osnovy pro německý jazyk	1. A – kvinta	Strana 1
<p>Receptivní řečové dovednosti Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zbarvení promluvy - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení - využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů <p>Produktivní řečové dovednosti Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně <p>logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma</p>	<p>Jazykové prostředky a funkce (vztahující se k oblastem osobním, vzdělávacím a společenským a týkající se zájmů a konkrétních komunikačních situací, se kterými se žák může běžně setkat)</p> <p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace) <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary, běžně používané litografické znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky 	

Učební osnovy pro německý jazyk	1. A – kvinta	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek</p> <p>- jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související</p> <p>- využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžná témata</p> <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák:</p> <p>- vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na témata osobních zájmů nebo každodenního života</p> <p>- reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů</p> <p>- s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků</p> <p>- zapojí se případně s menšími obtížemi do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích</p>	<p>Komunikativní funkce jazyka a typy textů (vztahující se k oblastem osobním, vzdělávacím a společenským a týkající se zájmů a konkrétních komunikačních situací, se kterými se žák může běžně setkat)</p> <p>Postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba</p> <p>Morální postoje – omluva, lítost</p> <p>Kratší písemný projev – pozvání, odpověď, osobní dopis, žádost, jednoduchý inzerát</p> <p>Delší písemný projev – stručný životopis</p> <p>Čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační a popisné</p> <p>Samostatný ústní projev – krátké oznámení a vyprávění</p> <p>Interakce – formální i neformální rozhovor</p> <p>Informace z médií – audionahrávky, videonahrávky, telefon</p> <p>Tematické okruhy a komunikační situace (Výchozí texty jsou obsahově i jazykově uspořádané, nekomplikované, mají logickou strukturu, jsou informačního a popisného charakteru, vztahují se konkrétním a běžným tématům a vycházejí z autentických situací, se kterými se žák může setkat v každodenním</p>	

Učební osnovy pro německý jazyk	1. A – kvinta	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní výběr dovolené - zeptá se na cestu - stupňuje přídavná jména v přísudku - stupňuje příslovce - používá zeměpisná jména - používá souřadící spojky a tvoří souvětí souřadné - tvoří bezspojkové věty <ul style="list-style-type: none"> - dovede napsat jednoduchým způsobem svůj životopis a formulovat své plány do budoucnosti - časuje sloveso werden v přítomném čase - tvoří préteritum slabých, silných, způsobových a smíšených sloves - skloňuje zájmeno jemand - užívá zápor nichts, niemand, nie (mals) 	<p>životě a i při cestování do zemí dané jazykové oblasti.)</p> <p>Dovolená</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - plánování dovolené - srovnávání různých variant dovolené - stupňování přídavných jmen v přísudku - stupňování příslovcí - zeměpisná jména - souřadící spojky a souvětí souřadné - bezspojkové věty - hotely - orientační značení <p>Životopis a plány do budoucnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - životopis v préteritu - osobní a profesní plány do budoucnosti - názvy povolání - časování slovesa werden v přítomném čase - préteritum slabých, silných, způsobových a smíšených sloves - zájmeno jemand - zápor nichts, niemand, nie (mals) 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě

Učební osnovy pro německý jazyk	1. A – kvinta	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>pojmenuje své koníčky, koníčky spolužáků, členů rodiny a postav v učebnici</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvoří perfektum slabých, silných a smíšených sloves - časuje slovesa zakončená na – eln, - ern v přítomném čase - používá správně podmět man a es - rozlišuje použití zájmen allein a selbst <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje části lidského těla - uvede časté nemoci, které ho trápí - popíše návštěvu u lékaře - tvoří 1. budoucí čas - užívá spojky podřadící a tvoří souvětí podřadné - tvoří perfektum způsobových sloves - dodržuje shodu podmětu s přísudkem - časuje sloveso tun 	<p>Koníčky, zájmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - perfektum slabých, silných a smíšených sloves - přítomný čas sloves zakončených na – eln, - ern - podmět man a es - použití zájmen allein a selbst <p>Zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - části těla - rozhovor s lékařem - nemoci, jejich projevy a léčení - 1. budoucí čas - spojky podřadící - slovosled ve větě vedlejší - perfektum způsobových sloves - shoda podmětu s přísudkem - sloveso tun - zdravotní služby 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Učební osnovy pro německý jazyk	1. A – kvinta	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - pozve přítele na návštěvu, navrhne program a různé možnosti dopravy - zeptá se na cestu městskou dopravou a koupí si jízdenku - vysvětlí cestu - užívá vazby sloves, podstatných a přídavných jmen - tvoří a používá zájmenná příslovce - skloňuje vlastní jména osob - používá přímý pořádek slov v otázce zjišťovací - používá správně wie a als při překladu českého jako - reprodukuje text v préteritu - čte, překládá a tvoří inzeráty s pracovními nabídkami - uchází se písemně o pracovní místo 	<p>Cestování</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - cestování různými dopravními prostředky - vazby sloves podstatných a přídavných jmen - zájmenná příslovce - vlastní jména osob - přímý pořádek slov v otázce zjišťovací - použití wie a als při překladu českého jako <p>Hledání zaměstnání</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyprávění v préteritu - pracovní nabídky - žádost o místo - slovní zásoba k tematickému okruhu - zaměstnání 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní problémy sociokulturních rozdílů <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spolupráce a soutěž

Učební osnovy pro německý jazyk	2. A – kvinta	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje různé druhy oděvů a doplňků - pojmenuje barvy - popíše oblečení spolužáků - popíše přítele - formuluje požadavky při nákupu oblečení - skloňuje podstatná jména - skloňuje přivlastňovací zájmena - skloňuje přídavná jména po členu určitém a dieser, po členu neurčitém, zájmenech přivlastňovacích a po kein v sg. a pl. a po členu nulovém v pl. 	<p>Komunikativní funkce jazyka a typy textů (vztahující se k oblastem osobním, vzdělávacím a společenským a týkající se konkrétních komunikačních situací, se kterými se žák může běžně setkat)</p> <p>Emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost</p> <p>Morální postoje – pochvala, přiznání</p> <p>Čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační a popisné</p> <p>Samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění</p> <p>Interakce – formální i neformální rozhovor, diskuze</p> <p>Informace z médií – audionahrávky, videonahrávky, telefon</p> <p>Delší písemný projev – stručný popis</p> <p>Oblékání, móda</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - rozhovory na téma oblékání a móda, nákup oblečení - popis přítele - skloňování přídavných jmen - skloňování přivlastňovacích zájmen - skloňování přídavných jmen po členu určitém a dieser, po členu neurčitém, zájmenech přivlastňovacích a po kein v sg. a pl. a po členu nulovém v pl. 	<p>OSV</p> <p>- Sociální komunikace</p>

Učební osnovy pro německý jazyk	2. A – sexta	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - užívá správně tázací zájmena - rozlišuje užití sloves holen, bringen, tragen - pojmenuje oddělení v obchodním domě - pojmenuje některé výrobky prodávané v obchodním domě - požádá o informaci o zboží - skloňuje osobní zájmena - používá neurčitá zájmena - vyjádří zápor - používá zájmena einer, keiner, meiner - umí přeložit české ještě ne, už ne - tvoří příslovce s irgend -/ nirgend – - pojmenuje a popíše významné pražské památky - orientuje se podle plánu města - vypravuje o procházce Prahou - používá předložky se 3. pádem - používá předložky se 4. pádem - používá předložky se 3. a 4. pádem - ovládá základní číslovky - tvoří řadové číslovky - umí vyjádřit datum - tvoří a používá směrová příslovce 	<ul style="list-style-type: none"> - tázací zájmena - slovesa holen, bringen, tragen - oznámení, letáky V obchodním domě - slovní zásoba k tematickému okruhu - rozhovory na téma nákupy - skloňování osobních zájmen - neurčitá zájmena - vyjadřování záporu - zájmena einer, keiner, meiner - předklad českého ještě ne, už ne - příslovce s irgend - / nirgend - služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, pokuty, nákup a prodej Procházka Prahou - slovní zásoba k tematickému okruhu - předložky s 3. pádem - předložky s 4. pádem - předložky s 3. a 4. pádem - základní číslovky - datum - směrová příslovce 	<p>OSV Morálka všedního dne</p> <p>VMEGS Žijeme v Evropě</p>

Učební osnovy pro německý jazyk	2. A – sexta	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - používá předložky s 2. pádem - rozlišuje použití Ende a Schluss, endlich a schließlic - pojmenuje různé druhy sportu - vyjádří časové údaje - používá zájmenná příslovce - tvoří nepřímé otázky - tvoří přirovnávací způsobové věty a věty účinkové - tvoří vztahné věty - 	<ul style="list-style-type: none"> - rodina a její společenské vztahy - přátelé, příbuzní - běžné události Sport - jednoduché vybavení pro sport a zábavu - slovní zásoba k tematickému okruhu - časové údaje - zájmenná příslovce - nepřímé otázky - přirovnávací způsobové věty - účinkové věty - vztahné věty Reálie německy mluvících zemí – sport – některé známé osobnosti a jejich úspěchy 	<p>OSV</p> <p>- Spolupráce a soutěž</p> <p>Český jazyk – průběžně Zeměpis – průběžně Občanská výchova – průběžně Informatika – průběžně Dějepis - průběžně Biologie – průběžně</p>

Učební osnovy pro německý jazyk	3. A – sexta	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypráví o svém lyžařském kurzu - napíše dopis příteli o svém lyžařském kurzu - stupňuje přídavná jména v přísudku - stupňuje příslovce - porušuje větný rámec po wie a als - stupňuje přídavná jména v přívlastku 	<p>Komunikativní funkce jazyka a typy textů (vztahující se k oblastem osobním, vzdělávacím a společenským a týkající se konkrétních komunikačních situací, se kterými se žák může běžně setkat)</p> <p>Emoce – zklamání, překvapení, sympatie, strach</p> <p>Morální postoje – odpuštění, pokárání</p> <p>Kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz</p> <p>Delší písemný projev – příběh</p> <p>Čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné a umělecké</p> <p>Samostatný ústní projev – krátké oznámení, reprodukce kratšího textu</p> <p>Interakce – formální i neformální rozhovor, diskuze</p> <p>Informace z médií – audionahrávky, videonahrávky, telefon</p> <p>Lyžařský kurz, zranění, nemoci</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - náš lyžařský kurz – vypravování - úrazy a zranění - stupňování přídavných jmen v přísudku - stupňování příslovcí - porušování větného rámce po wie a als - stupňování přídavných jmen v přívlastku 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spolupráce a soutěž - Seberegulace, organizace dovedností a efektivní řešení problémů

Učební osnovy pro německý jazyk	3. A – septima	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - používá tvary příslovcí na - (e)stens, - st - časuje sloveso tun - rozlišuje použití machen a tun - popíše rozdíly vzdělávacího systému u nás a v Německu - časuje sloveso werden - tvoří infinitivní konstrukce s zu a um zu - zná rakouské reálie - orientuje se na mapě Rakouska - používá zeměpisné názvy - ovládá slabé skloňování podstatných jmen - tvoří a užívá přičestí minulé a přítomné - tvoří a skloňuje zpodstatnělá přídavná jména a přičestí 	<ul style="list-style-type: none"> - tvary příslovcí na - (e)stens, - st - sloveso tun, použití machen a tun - osobní dopisy Školství u nás a v Německu slovní zásoba k tematickému okruhu Reálie německy mluvících zemí - rozdíly školství u nás a v Německu - sloveso werden - infinitivní konstrukce s zu a um zu - škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, vybavení školy, méně běžné školní pomůcky, významné školní dny a události, výuka, domácí úkoly, běžné vybavení pracoviště, běžné podniky, běžné profese - diskuze Rakousko - slovní zásoba k tematickému okruhu Reálie německy mluvících zemí - rakouské reálie – geografické zařazení a stručný popis, významné události z historie, významné osobnosti, životní styl a tradice v porovnání s ČR - zeměpisné názvy - další příklady slabého skloňování podstatných jmen 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vzdělávání v Evropě a ve světě - Globální problémy a jejich důsledky VMEGS - Žijeme v Evropě - Vzdělávání v Evropě a ve světě

Učební osnovy pro německý jazyk	3. A – septima	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - používá vazby sloves, podstatných a přídavných jmen - používá zlomky, desetinná čísla, procenta - zná zásady tvoření slov - popíše podnebí a počasí v různých oblastech - rozumí předpovědi počasí - používá správně zájmena - skloňuje přídavná jména - skloňuje zpodstatnělá přídavná jména a přídavná jména - používá párové spojky - hovoří o zásadách zdravého stravování - popíše přípravu jednoho pokrmu - zná některá typická německá jídla a nápoje - hovoří o rozdílech stravování u nás a v Německu - tvoří trpný rod - vyjádří zápor různými způsoby 	<ul style="list-style-type: none"> - vazby sloves, podstatných a přídavných jmen - zlomky, desetinná čísla, procenta - tvoření slov Reálie německy mluvících zemí – významné osobnosti, J. a W. Grimmovi – Brémští muzikanti – reprodukce kratšího textu Počasí, podnebí - slovní zásoba k tematickému okruhu - opakování některých zájmen - skloňování přídavných jmen - zpodstatnělá přídavná jména a přídavná jména - párové spojky - příroda Jídlo, zásady zdravého stravování - slovní zásoba k tematickému okruhu - typická německá jídla a nápoje - stravovací zvyklosti u nás a v Německu - trpný rod - možnosti vyjádření záporu - jednoduché recepty, jednoduchý návod a popis práce Reálie německy mluvících zemí – životní styl a tradice v porovnání s ČR 	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Účinky mediální produkce a vliv médií <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů <p>Český jazyk – průběžně Zeměpis – průběžně Občanská výchova – průběžně Informatika – průběžně Dějepis - průběžně Biologie – průběžně</p>

Učební osnovy pro německý jazyk	4. A – septima	Strana 15
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
	<p>Komunikativní funkce jazyka a typy textů (vztahující se k oblastem osobním, vzdělávacím a společenským a týkající se konkrétních komunikačních situací, se kterými se žák může běžně setkat)</p> <p>Emoce – údiv, obava, vděčnost, lhostejnost</p> <p>Kratší písemný projev – přání, blahopřání, jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát</p> <p>Čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné a umělecké</p> <p>Samostatný ústní projev – jednoduše formulovaná prezentace</p> <p>Interakce – formální i neformální rozhovor, diskuze, korespondence, strukturovaný pohovor</p> <p>Informace z médií – audionahrávky, videonahrávky, telefon, tisk, rozhlas, televize, internet, film, veřejná prohlášení</p>	

Učební osnovy pro německý jazyk	4. A – oktáva	Strana 16
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hovoří o turistických cílech v ČR - podá geografické a hospodářské informace o ČR - ovládá ukazovací zájmena - tvoří věty vztažné - používá příčestí minulé a přítomné <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje dopravní prostředky - hovoří o výhodách a nevýhodách jednotlivých dopravních prostředků - rozumí dopravnímu hlášení - ovládá préteritum a perfektum - tvoří plusquamperfektum - tvoří vedlejší věty časové - tvoří vedlejší věty přípustkové a příčinné 	<p>Turistické cíle v České republice</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - turistické cíle v ČR - geografické a hospodářské informace o ČR - ukazovací zájmena - věty vztažné - příčestí minulé a přítomné <p>Doprava</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - výhody a nevýhody jednotlivých dopravních prostředků - préteritum - perfektum - plusquamperfektum - vedlejší věty časové - vedlejší věty přípustkové a příčinné - veřejná doprava, jízdní řády, lístky 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Člověk a životní prostředí

Učební osnovy pro německý jazyk	4. A – oktáva	Strana 17
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá slovní zásobu k tematickému okruhu - hovoří o tom, jak sám aktivně přispívá k ochraně životního prostředí - diskutuje se spolužáky na téma ochrana životního prostředí - tvoří a správně používá konjunktiv préterita, kondicionál přítomný a konjunktiv plusquamperfekta - tvoří vedlejší věty podmínkové - charakterizuje hnutí Sturm und Drang a období německé klasické literatury - má základní přehled o životě a díle J. W. Goetha a F. Schillera - recituje jednu báseň 	<p>Ochrana životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - možnosti ochrany životního prostředí - konjunktiv préterita - kondicionál přítomný - konjunktiv plusquamperfekta - vedlejší věty podmínkové - životní prostředí <p>Německá klasická literatura, J. W. Goethe, F. Schiller</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - hnutí Sturm und Drang - německá klasická literatura - ukázky - J. W. Goethe - F. Schiller 	<p>EY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Životní prostředí regionu a České republiky - Člověk a životní prostředí <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě

Učební osnovy pro německý jazyk	4. A – oktáva	Strana 19
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - používá slovesa haben a sein ve spojení s infinitivem s zu - formuluje svůj životopis - rozumí inzerátům s pracovními nabídkami - rozumí zkratkám používaným v inzerátech - uchází se ústně i písemně o zaměstnání - zavolá do firmy a informuje se na nabídku pracovního místa - formuluje svá přání ohledně budoucího povolání - tvoří všechny typy infinitivů - nahrazuje vedlejší věty s dass a damit infinitivní konstrukcí 	<p>Reálie německy mluvících zemí – životní styl a tradice v porovnání s ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovesa haben a sein ve spojení s infinitivem s zu <p>Hledání pracovního místa</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - životopis - nabídka zaměstnání - telefonování - infinitiv - nahrazování vedlejší věty s dass a damit infinitivní konstrukcí - obchodní administrativa, obchodní dopis, formuláře 	<p>OSV</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>

Učební osnovy pro německý jazyk	4. A – oktáva	Strana 20
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zná švýcarské reálie - orientuje se na mapě Švýcarska - popíše některé turistické cíle ve Švýcarsku - zná základní informace o Lucembursku a Lichtenštejnsku - používá různé druhy číslovek - používá slovesa s předponou odlučitelnou, neodlučitelnou a s předponou dílem odlučitelnou a dílem neodlučitelnou - popíše vývoj médií v Německu - diskutuje se spolužáky o významu, výhodách a nevýhodách jednotlivých druhů médií - vede rozhovor se spolužákem na téma média v ČR - formuluje reklamní text - tvoří vedlejší věty časové 	<p>Švýcarsko</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - švýcarské reálie – geografické zařazení a stručný popis - turistické cíle ve Švýcarsku - základní informace o Lucembursku a Lichtenštejnsku - číslovky - předponová slovesa Reálie německy mluvících zemí – významné události z historie, významné osobnosti Média - slovní zásoba k tematickému okruhu - vývoj médií v Německu - význam médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky - média v ČR - výhody a nevýhody jednotlivých druhů medií - reklama, veřejná prohlášení - časové věty video – texty, texty na obrazovce počítače, slovníky, příručky 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy - Uživatelé - Účinky produkce a vliv médií - Role médií v moderních dějinách Český jazyk – průběžně Zeměpis – průběžně Občanská výchova – průběžně Informatika – průběžně Dějepis – průběžně Biologie - průběžně

Učební osnovy pro německý jazyk	1. B	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Receptivní řečové dovednosti Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zbarvení promluvy - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení - využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů <p>Produktivní řečové dovednosti Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma 	<p>Jazykové prostředky a funkce (vztahující se k oblastem osobním, vzdělávacím a společenským a týkající se zájmů a konkrétních komunikačních situací, se kterými se žák může běžně setkat)</p> <p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace) <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary, běžně používané litografické znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, slova složená a sousloví <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky <p>Komunikativní funkce jazyka a typy textů (vztahující se k oblastem osobním, vzdělávacím a společenským a týkající se zájmů a konkrétních komunikačních situací, se kterými se žák může běžně setkat)</p>	

Učební osnovy pro německý jazyk	1. B	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá silné skloňování podstatných jmen se členem určitým a neurčitým - rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám - rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje - rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledává potřebnou informaci a odpověď na otázku - používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník - sdělí ústně i písemně základní údaje o sobě a své rodině - vyplní základní údaje do formuláře - reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu - umí použít zápor nicht, nein a kein - používá základní číslovky jedna – milion - používá přídavné jméno v přísudku - časuje sloveso haben - požádá o zboží v obchodě - zeptá se na cenu - umí pojmenovat základní potraviny - koupí dárek příteli k narozeninám - formuluje blahopřání k narozeninám 	<p>Nákupy, vánoce</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - předložky se 3. pádem - předložky se 4. pádem - pořadí předmětů v německé větě - skloňování zájmen wer, was 	<p>OSV - Sociální komunikace</p>

Učební osnovy pro německý jazyk	1. B	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - formuluje vánoční a novoroční pozdrav - popíše vánoční tradice a zvyky - zazpívá vánoční koledu - používá správně předložky se 3. a 4. pádem - skloňuje osobní zájmena a tázací zájmena wer, was - řadí správně předměty v německé větě - vyslovuje a čte nahlas plynule foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby - řekne, co se jí a pije doma - vysvětlí, jak se stravuje o víkendu a ve škole - používá zájmena přivlastňovací - umí vyjádřit české zájmeno svůj - časuje slovesa se změnou kmene v přítomném čase - tvoří rozkazovací způsob - dovede určit čas a zeptat se na časový údaj 	<ul style="list-style-type: none"> - blahopřání k narozeninám - vánoční a novoroční pozdrav - vánoční koleda Jídlo - slovní zásoba k tematickému celku - přivlastňovací zájmena - vyjadřování českého svůj - časování sloves se změnou kmene v přítomném čase - rozkazovací způsob - určování času 	<p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>

Učební osnovy pro německý jazyk	1. B	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá označení míry, hmotnosti a množství po číslovkách - používá doch v odpovědi na zápornou otázku - tvoří slova se zápornou předponou un- - hovoří se spolužákem o bydlení, volném čase a pomoci rodičům - vyjmenuje oblíbené koníčky vrstevníků - pojmenuje koníčky svých blízkých - popíše svůj den a týden - umí pojmenovat vyučovací předměty - vypráví o škole - používá slovesa s odlučitelnými a neodlučitelnými předponami - časuje zvrtná slovesa v přítomném čase - časuje slovesa typu unterhalten, einladen v přítomném čase - umí vyjádřit časové údaje (dny, měsíce, roční období, části dne) - rozlišuje použití früh a bald 	<p>V televizním studiu</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému celku - interview s populární osobností <p>Volný čas, koníčky, škola</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému celku - slovesa s neodlučitelnými předponami - slovesa s odlučitelnými předponami - zvrtná slovesa a jejich časování v přítomném čase - přítomný čas sloves typu unterhalten, einladen - časové údaje - použití früh a bald 	<p>OSV</p> <p>- Morálka všedního dne</p> <p>OSV</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <p>Český jazyk – průběžně Zeměpis – průběžně Občanská výchova – průběžně</p>

Učební osnovy pro německý jazyk	2. B	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
-	<p>Komunikativní funkce jazyka a typy textů (vztahující se k oblastem osobním, vzdělávacím a společenským a týkající se konkrétních komunikačních situací, se kterými se žák může běžně setkat)</p> <p>Emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost</p> <p>Morální postoje – pochvala, přiznání, lítost</p> <p>Čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační a popisné</p> <p>Samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění</p> <p>Interakce – formální i neformální rozhovor, diskuze</p> <p>Informace z médií – audionahrávky, videonahrávky, telefon</p> <p>Delší písemný projev – stručný popis</p> <p>Gramatika – základní vyjádření minulosti a budoucnosti, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda</p> <p>Delší písemný projev – stručný životopis</p>	

Učební osnovy pro německý jazyk	2. B	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní výběr dovolené - zeptá se na cestu - stupňuje přídavná jména v přísudku - stupňuje příslovce - používá zeměpisná jména - používá souřadící spojky a tvoří souvětí souřadné - tvoří bezspojkové věty - dovede napsat jednoduchým způsobem svůj životopis a formulovat své plány do budoucnosti - časuje sloveso werden v přítomném čase - tvoří préteritum slabých, silných, způsobových a smíšených sloves - skloňuje zájmeno jemand - užívá zápor nichts, niemand, nie (mals) 	<p>Dovolená</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - plánování dovolené - srovnávání různých variant dovolené - stupňování přídavných jmen v přísudku - stupňování příslovcí - zeměpisná jména - souřadící spojky a souvětí souřadné - bezspojkové věty - hotely - orientační značení <p>Životopis a plány do budoucnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - životopis v préteritu - osobní a profesní plány do budoucnosti - názvy povolání - časování slovesa werden v přítomném čase - préteritum slabých, silných, způsobových a smíšených sloves - zájmeno jemand - zápor nichts, niemand, nie (mals) 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti VMEGS - Žijeme v Evropě

Učební osnovy pro německý jazyk	2. B	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje své koníčky, koníčky spolužáků, členů rodiny a postav v učebnici - tvoří perfektum slabých, silných a smíšených sloves - časuje slovesa zakončená na – eln, - ern v přítomném čase - používá správně podmět man a es - rozlišuje použití zájmen allein a selbst - pojmenuje části lidského těla - uvede časté nemoci, které ho trápí - popíše návštěvu u lékaře - tvoří 1. budoucí čas - užívá spojky podřadící a tvoří souvětí podřadné - tvoří perfektum způsobových sloves - dodržuje shodu podmětu s přísudkem - časuje sloveso tun 	<p>Koníčky, zájmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - perfektum slabých, silných a smíšených sloves - přítomný čas sloves zakončených na – eln, - ern - podmět man a es - použití zájmen allein a selbst <p>Zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - části těla - rozhovor s lékařem - nemoci, jejich projevy a léčení - 1. budoucí čas - spojky podřadící - slovosled ve větě vedlejší - perfektum způsobových sloves - shoda podmětu s přísudkem - sloveso tun - zdravotní služby 	<p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>

Učební osnovy pro německý jazyk	2. B	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - pozve přítele na návštěvu, navrhne program a různé možnosti dopravy - zeptá se na cestu městskou dopravou a koupí si jízdenku - vysvětlí cestu - užívá vazby sloves, podstatných a přídavných jmen - tvoří a používá zájmenná příslovce - skloňuje vlastní jména osob - používá přímý pořádek slov v otázce zjišťovací - používá správně wie a als při překladu českého jako - reprodukuje text v préteritu - čte, překládá a tvoří inzeráty s pracovními nabídkami - uchází se písemně o pracovní místo 	<p>Cestování</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - dopis příteli – pozvání na návštěvu - cestování různými dopravními prostředky - vazby sloves, podstatných a přídavných jmen - zájmenná příslovce - vlastní jména osob - přímý pořádek slov v otázce zjišťovací - použití wie a als při překladu českého jako Hledání zaměstnání - vyprávění v préteritu - pracovní nabídky - žádost o místo - slovní zásoba k tematickému okruhu - zaměstnání 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní problémy sociokulturních rozdílů OSV - Spolupráce a soutěž

Učební osnovy pro německý jazyk	2. B	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - hovoří o svých kulturních zážitcích - vede rozhovor se spolužákem na téma kulturní zážitky - tvoří préteritum a perfektum všech sloves - tvoří věty jednoduché se správným slovosledem - tvoří souvětí souřadné a podřadné <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje různé druhy oděvů a doplňků - pojmenuje barvy - popíše oblečení spolužáků - popíše přítele - formuluje požadavky při nákupu oblečení - skloňuje podstatná jména - skloňuje přivlastňovací zájmena - skloňuje přídavná jména po členu určitém a dieser, po členu neurčitém, zájmenech přivlastňovacích a po kein v sg. a pl. a po členu nulovém v pl. - užívá správně tázací zájmena - rozlišuje užití sloves holen, bringen, tragen 	<p>Kulturní zážitky</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - préteritum a perfektum - slovosled ve větě jednoduché - souvětí souřadné a podřadné - divadlo, kino, programy, zábavní podniky, kultura Reálie německy mluvících zemí (RNMZ) – kultura, umění – některé známé osobnosti a jejich úspěchy <p>Oblékání, móda</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - rozhovory na téma oblékání a móda, nákup oblečení - popis přítele - skloňování přídavných jmen - skloňování přivlastňovacích zájmen - skloňování přídavných jmen po členu určitém a dieser, po členu neurčitém, zájmenech přivlastňovacích a po kein v sg. a pl. a po členu nulovém v pl. - tázací zájmena - slovesa holen, bringen, tragen - oznámení, letáky 	<p>OSV</p> <p>- Sociální komunikace</p> <p>OSV</p> <p>- Sociální komunikace</p> <p>Český jazyk – průběžně Zeměpis – průběžně Občanská výchova – průběžně Informatika – průběžně Biologie – průběžně</p>

Učební osnovy pro německý jazyk	3. B	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
-	<p>Komunikativní funkce jazyka a typy textů (vztahující se k oblastem osobním, vzdělávacím a společenským a týkající se konkrétních komunikačních situací, se kterými se žák může běžně setkat)</p> <p>Emoce – zklamání, překvapení, sympatie, strach</p> <p>Morální postoje – odpuštění, pokárání</p> <p>Kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz</p> <p>Delší písemný projev – příběh</p> <p>Čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné a umělecké</p> <p>Samostatný ústní projev – krátké oznámení, reprodukce kratšího textu</p> <p>Interakce – formální i neformální rozhovor, diskuze</p> <p>Informace z médií – audionahrávky, videonahrávky, telefon</p>	

Učební osnovy pro německý jazyk	3. B	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje oddělení v obchodním domě - pojmenuje některé výrobky prodávané v obchodním domě - požádá o informaci o zboží - skloňuje osobní zájmena - používá neurčitá zájmena - vyjádří zápor - používá zájmena einer, keiner, meiner - umí přeložit české ještě ne, už ne - tvoří příslovce s irgend -/ nirgend – <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje a popíše významné pražské památky - orientuje se podle plánu města - vypravuje o procházce Prahou - používá předložky se 3. pádem - používá předložky se 4. pádem - používá předložky se 3. a 4. pádem - ovládá základní číslovky - tvoří řadové číslovky - umí vyjádřit datum - tvoří a používá směrová příslovce 	<p>V obchodním domě</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - rozhovory na téma nákupy - skloňování osobních zájmen - neurčitá zájmena - vyjadřování záporu - zájmena einer, keiner, meiner - předklad českého ještě ne, už ne - příslovce s irgend - / nirgend - služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, pokuty, nákup a prodej <p>Procházka Prahou</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - předložky s 3. pádem - předložky s 4. pádem - předložky s 3. a 4. pádem - základní číslovky - datum - směrová příslovce 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Morálka všedního dne <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě

Učební osnovy pro německý jazyk	3. B	Strana 16
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje různé druhy sportu - diskutuje se spolužáky na téma sport - vyjádří časové údaje - používá zájmenná příslovce - tvoří nepřímé otázky - tvoří přirovnávací způsobové věty a věty účinkové - tvoří vztažné věty - napíše dopis příteli o svém lyžařském kurzu - stupňuje přídavná jména v přísudku - stupňuje příslovce - porušuje větný rámec po wie a als - stupňuje přídavná jména v přívlastku - používá tvary příslovcí na - (e)stens, - st - časuje sloveso tun - rozlišuje použití machen a tun 	<p>Sport</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - jednoduché vybavení pro sport a zábavu - časové údaje - zájmenná příslovce - nepřímé otázky - přirovnávací způsobové věty - účinkové věty - vztažné věty <p>RNMZ – sport – některé známé osobnosti a jejich úspěchy</p> <p>Lyžařský kurz, zranění</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - náš lyžařský kurz – vypravování - stupňování přídavných jmen v přísudku - stupňování příslovcí - porušování větného rámce po wie a als - stupňování přídavných jmen v přívlastku - tvary příslovcí na - (e)stens, - st - sloveso tun - použití machen a tun - osobní dopisy 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spolupráce a soutěž OSV - Spolupráce a soutěž - Seberegulace, organizace dovedností a efektivní řešení problémů

Učební osnovy pro německý jazyk	4. B	Strana 18
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
-	<p>Komunikativní funkce jazyka a typy textů (vztahující se k oblastem osobním, vzdělávacím a společenským a týkající se konkrétních komunikačních situací, se kterými se žák může běžně setkat)</p> <p>Emoce – údiv, obava, vděčnost, lhostejnost</p> <p>Kratší písemný projev – přání, blahopřání, jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát</p> <p>Čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné a umělecké</p> <p>Samostatný ústní projev – jednoduše formulovaná prezentace</p> <p>Interakce – formální i neformální rozhovor, diskuze, korespondence, strukturovaný pohovor</p> <p>Informace z médií – audionahrávky, videonahrávky, telefon, tisk, rozhlas, televize, internet, film, veřejná prohlášení</p>	

Učební osnovy pro německý jazyk	4. B	Strana 19
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zná rakouské reálie - orientuje se na mapě Rakouska - používá zeměpisné názvy - ovládá slabé skloňování podstatných jmen - tvoří a užívá přičestí minulé a přítomné - tvoří a skloňuje zpodstatnělá přídavná jména a přičestí 	<p>Rakousko</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu RNMZ - rakouské reálie – geografické zařazení a stručný popis, významné události z historie, významné osobnosti, životní styl a tradice v porovnání s ČR - zeměpisné názvy - další příklady slabého skloňování podstatných jmen - přičestí minulé a přítomné - zpodstatnělá přídavná jména a přičestí 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě - Vzdělávání v Evropě a ve světě

Učební osnovy pro německý jazyk	4. B	Strana 20
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje jídla a nápoje - rozumí jídelnímu lístku - objedná si a zaplatí jídlo v restauraci - tvoří a užívá konjunktiv préterita - tvoří a užívá kondicionál přítomný - vyjádří označení míry, hmotnosti a množství po číslovkách - skloňuje přídavná jména po členu nulovém - používá zpodstatnělá přídavná jména a příčestí ve spojení s neurčitými zájmeny - užívá správně nulový člen u podstatných jmen - popíše nejvýznamnější turistické cíle v Německu - zná německé reálie - orientuje se na mapě Německa - napíše pohled z dovolené v Německu – pro různé adresáty – rozlišuje soukromou a oficiální korespondenci - používá správně slovesa s neodlučitelnými a odlučitelnými předponami - používá vazby sloves, podstatných a přídavných jmen - používá zlomky, desetinná čísla, procenta - zná zásady tvoření slov 	<p>Jídla, nápoje</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - rozhovor v restauraci - konjunktiv préterita - kondicionál přítomný - označení míry, hmotnosti a množství po číslovkách - skloňování přídavných jmen po členu nulovém - zpodstatnělá přídavná jména a příčestí ve spojení s neurčitými zájmeny - nulový člen u podstatných jmen - restaurace, jídelní lístek <p>Německo</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - nejvýznamnější turistické cíle v Německu - německé reálie – geografické zařazení a stručný popis - slovesa s neodlučitelnými a odlučitelnými předponami - vazby sloves, podstatných a přídavných jmen - zlomky, desetinná čísla, procenta - tvoření slov - RNMZ – významné osobnosti – J. a W. Grimmovi – Brémští muzikanti – reprodukce kratšího textu 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě

Učební osnovy pro německý jazyk	4. B	Strana 21
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - popíše podnebí a počasí v různých oblastech - rozumí předpovědi počasí - používá správně zájmena - skloňuje přídavná jména - skloňuje zpodstatnělá přídavná jména a přídavná jména <ul style="list-style-type: none"> - hovoří o zásadách zdravého stravování - popíše přípravu jednoho pokrmu - zná některá typická německá jídla a nápoje - hovoří o rozdílech stravování u nás a v Německu - tvoří trpný rod - vyjádří zápor různými způsoby 	<p>Počasí, podnebí</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - opakování některých zájmen - skloňování přídavných jmen - zpodstatnělá přídavná jména a přídavná jména - příroda <p>Jídlo, zásady zdravého stravování</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - typická německá jídla a nápoje - stravovací zvyklosti u nás a v Německu - trpný rod - možnosti vyjádření záporu - jednoduché recepty, jednoduchý návod a popis práce - RNMZ – životní styl a tradice v porovnání s ČR 	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Účinky mediální produkce a vliv médií <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Učební osnovy pro německý jazyk	4. B	Strana 22
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - hovoří o turistických cílech v ČR - podá geografické a hospodářské informace o ČR - ovládá ukazovací zájmena - tvoří věty vztažné - používá přídělné minulé a přítomné - pojmenuje dopravní prostředky - hovoří o výhodách a nevýhodách jednotlivých dopravních prostředků - ovládá préteritum a perfektum - tvoří plusquamperfektum - tvoří vedlejší věty časové - tvoří vedlejší věty přípustkové a příčinné 	<p>Turistické cíle v České republice</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - turistické cíle v ČR - geografické a hospodářské informace o ČR - ukazovací zájmena - věty vztažné - přídělné minulé a přítomné <p>Doprava</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - výhody a nevýhody jednotlivých dopravních prostředků - préteritum - perfektum - plusquamperfektum - vedlejší věty časové - vedlejší věty přípustkové a příčinné - veřejná doprava, jízdní řády, lístky 	<p>OSV</p> <p>- Žijeme v Evropě</p> <p>EY</p> <p>- Člověk a životní prostředí</p>

Učební osnovy pro německý jazyk	4. B	Strana 24
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - popíše nejvýznamnější berlínské památky a ukáže je na plánu města - zeptá se na cestu - vysvětlí cestu podle plánu města - stupňuje přídavná jména a příslovce - používá elativ - vypráví o německých svátcích, zvycích a obyčejích a srovnává je s českými - formuluje blahopřání k různým příležitostem - zazpívá vánoční koledu „ Stille Nacht“ - používá infinitiv závislý na podstatném a přídavném jménu - dodržuje porušování větného rámce 	<p>Berlín</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - nejvýznamnější památky Berlína - orientace podle plánu města - stupňování přídavných jmen - stupňování příslovcí - elativ <p>RNMZ – významné události z historie a významné osobnosti</p> <p>Svátky, zvyky, obyčeje, tradice</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - německé svátky, zvyky, obyčeje, tradice - vánoční koleda „Stille Nacht“ - infinitiv závislý na podstatném a přídavném jménu - infinitiv závislý na slovesu - porušování větného rámce <p>RNMZ – životní styl a tradice v porovnání s ČR</p>	<p>VMEGS</p> <p>- Žijeme v Evropě</p> <p>VMEGS</p> <p>- Žijeme v Evropě</p>

Učební osnovy pro německý jazyk	4. B	Strana 25
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - formuluje svůj životopis - rozumí inzerátům s pracovními nabídkami - rozumí zkratkám používaným v inzerátech - uchází se ústně i písemně o zaměstnání - zavolá do firmy a informuje se na nabídku pracovního místa - formuluje svá přání ohledně budoucího povolání - nahrazuje vedlejší věty s dass a damit infinitivní konstrukcí 	<p>Hledání pracovního místa</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - životopis - nabídka zaměstnání - telefonování - nahrazování vedlejší věty s dass a damit infinitivní konstrukcí - obchodní administrativa, obchodní dopis, formuláře 	<p>OSV</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>

Učební osnovy pro německý jazyk	4. B	Strana 26
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zná švýcarské reálie - orientuje se na mapě Švýcarska - popíše některé turistické cíle ve Švýcarsku - zná základní informace o Lucembursku a Lichtenštejnsku - používá různé druhy číslovek - používá slovesa s předponou odlučitelnou, neodlučitelnou a s předponou dílem odlučitelnou a dílem neodlučitelnou - diskutuje se spolužáky o významu, výhodách a nevýhodách jednotlivých druhů médií - formuluje reklamní text - tvoří vedlejší věty časové 	<p>Švýcarsko</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickému okruhu - švýcarské reálie – geografické zařazení a stručný popis - turistické cíle ve Švýcarsku - základní informace o Lucembursku a Lichtenštejnsku - číslovky - předponová slovesa Reálie německy mluvících zemí – významné události z historie, významné osobnosti Média - slovní zásoba k tematickému okruhu - význam médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky - výhody a nevýhody jednotlivých druhů medií - reklama, veřejná prohlášení - časové věty video – texty, texty na obrazovce počítače, slovníky, příručky 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy - Uživatelé - Účinky produkce a vliv médií - Role médií v moderních dějinách Český jazyk – průběžně Zeměpis – průběžně Občanská výchova – průběžně Informatika – průběžně Dějepis – průběžně Biologie - průběžně

5.2.4 Francouzský jazyk

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Francouzský jazyk** vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Je určen žákům vyššího stupně osmiletého gymnázia i žákům čtyřletého gymnázia v rámci volby mezi německým, francouzským, španělským a ruským jazykem.

Podle evropského referenčního rámce pro jazyky má být v případě výuky cizího jazyka dosaženo takové úrovně, že: „ Žák rozumí hlavním myšlenkám srozumitelné vstupní informace týkající se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd. Umí si poradit s jednotlivými situacemi, jež mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. Umí napsat jednoduchý souvislý text na témata, která dobře zná nebo která ho/jí osobně zajímají. Dokáže popsat své zážitky a události, sny, naděje a cíle a umí stručně vysvětlit své názory a plány.“

Dále si žáci si mají osvojit francouzský jazyk tak, aby se dohovořili v nejběžnějších životních situacích a uměli podat francouzsky hovořícímu cizinci informace o sobě, své rodině, o naší společnosti. Aby uměli přečíst s porozuměním francouzské texty a aby se v rámci osvojených jazykových prostředků a probrané tematiky dokázali souvisle vyjádřit. Dokáží se vyjádřit písemně, napsat dopis, vypravování.

Francouzský jazyk je volitelným dalším cizím jazykem pro žáky čtyřletého gymnázia, kteří se na základní škole francouzsky neučili, nebo měli jen malou hodinovou dotaci. Žáci osmiletého gymnázia navazují na výuku volitelného francouzského jazyka v tercii a kvartě. Proto jsou osnovy francouzského jazyka zpracovány ve dvou variantách – zvlášť pro žáky vyššího stupně osmiletého gymnázia a zvlášť pro žáky čtyřletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

1., 2., 3. ročník: 3 hodiny

4. ročník: 4 hodiny

Organizační vymezení předmětu

Výuka francouzského jazyka probíhá ve specializované učebně vybavené moderní technikou, dále je doplněna vycházkami, exkurzemi a besedami, prací s internetem – cvičení gramatiky na francouzských stránkách.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- zadáváním samostatné práce vede žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů (učebnice, internet, literatura, mapa)
- dohlíží na soustavnou domácí přípravu, která směřuje jak k osvojení správných učebních návyků, tak zejména k nezbytné fixaci slovní zásoby
- hodnotí práci žáků a napomáhá rozvíjet jejich kritický postoj k vlastní práci
- výběrem vhodných tematických celků vede žáky k osvojení důležitých poznatků, na jejichž základě dokážou samostatně a správně komunikovat v cizím jazyce

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- modeluje různé komunikační situace, v nichž se žák může v realitě ocitnout a podněcuje k využívání fantazie, intuice a představivosti při jejich řešení
- výběrem vhodných cvičení vede žáky k rozpoznání problémů a pomáhá navrhnout jejich řešení

Kompetence komunikativní

Učitel:

- navozováním vhodných komunikačních situací vede žáka k otevřenosti, k tomu, aby při slovním projevu dokázal odlišit podstatné formace od nepodstatných, aby své poznatky dokázal srozumitelně prezentovat a obhájit v diskusi
- nacvičuje s žáky vystupování před kolektivem nebo rodilým mluvčím

Kompetence sociální a interpersonální

Učitel:

- zadáváním týmové práce vede žáky k respektování schopností a potřeb ostatních členů kolektivu, podporuje aktivitu žáků, ochotu při řešení problémů a dobré interpersonální vztahy

Kompetence občanská

Učitel:

- sledováním aktuálního dění ve frankofonních zemích podporuje zájem žáků o společenské a politické události a vytváří v žácích pocit občanské zodpovědnosti

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- zadáváním úkolů vede žáky k systematické práci
- zejména stálou hodnotící podporou a pozitivním přístupem pomáhá zvyšovat sebevědomí žáka k ústní komunikaci v jazyce

Učební osnovy pro francouzský jazyk	1. A – kvinta	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák: RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů</p>	<p>Opakování učiva z předcházejícího ročníku Fonetika - distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, vázání</p> <p>Pravopis - interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary, běžně používané litografické znaky</p>	

Učební osnovy pro francouzský jazyk	1. A – kvinta	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata <ul style="list-style-type: none"> - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně - logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související - shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma - žák umí použít všechny gramatické prvky probírané v daném ročníku - vylíčí oslavu narozenin, hovoří o sportech, vyjádří své sny a přání - shrne text do daného rozsahu 	<p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné tvary slovních druhů, - synonyma a antonyma, - základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti slova složená a sousloví, rozvitě věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda - minulý čas složený – tvoření a použití, tvary přičestí minulého u pravidelných nepravidelných sloves - opakování časování nepravidelných a zvratných sloves v přítomném čase - budoucí čas – futur simple a futur proche, - předmět ve 4. a 3. pádě a jeho náhrada - vztažná zájmena qui, que, ce qui, ce que - zájmena tout, autre, même, chacun - spojky puisque, parce que - imparfait - slovesné vazby a opisy <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustálená slovní spojení, přirovnání 	

Učební osnovy pro francouzský jazyk	1. A – kvinta	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů - s jistotou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků 	<p>KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <p>Postoj, názor, stanovisko – svolení, prosba, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba</p> <p>Čtený či slyšený text – nekomplikované a logické texty, texty informační, popisné</p> <p>Samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, reprodukce kratšího textu</p> <p>Interakce – formální a neformální rozhovor</p> <p>Informace z médií – internet, audionahrávky, videonahrávky</p>	<p>Tělesná výchova - sporty oblíbené u nás a ve Francii (průběžně)</p> <p>MKV</p> <p>- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (francouzský tisk, rozhlas, televize, film, volný čas a aktivity různých skupin lidí v různých zemích)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě (možnosti vzdělávání a studia v zahraničí)</p> <p>OSV</p> <p>- Sociální komunikace (poznávání lidí, porovnání individuálních rozdílů mezi lidmi, kamarádství, rodina a vztahy mezi členy rodiny)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	1. A – kvinta	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - žák dokáže pojmenovat nejběžnější choroby, popíše lidské tělo, umí vést rozhovor u lékaře, popsat své zdravotní problémy - hovoří o zdravém způsobu života - vypráví své zážitky z návštěvy města, země - stručně popíše kulturněhistorickou památku - umí podat souvislý výklad s použitím obrazového materiálu - je schopný dotázat se na doplňkové informace 	<p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <p>Oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti, jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život mimo domov, kolejí</p> <p>Oblast osobnostní – koníčky, zájmy</p> <p>Oblast společenská – sport</p> <p>Oblast veřejná – zdravotní služby</p> <p>Oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, běžné vybavení pracoviště, školní pomůcky, významné školní dny, a události, výuka, domácí úkoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo, návštěva u lékaře - koníčky, moje škola, sport - představení se a představení své rodiny, svého přítele, kde bydlím, mé zájmy <p>REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA</p> <p>Geografické zařazení a stručný popis</p> <p>Paříž</p> <p>Sport, kultura a některé známé osobnosti</p> <p>Životní styl a tradice v porovnání s ČR</p> <p>Školství</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace <p>(poznávání lidí, zdvořilostní formulace, specifika pozdravů ve Francii)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Morálka všedního dne

Učební osnovy pro francouzský jazyk	2. A – sexta	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma -identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení -využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů 	<p>Opakování učiva z předcházejícího ročníku</p> <p>Gramatika</p> <p>jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, trpný rod přítomný, slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvoření příslovcí a jejich stupňování - nepravidelné stupňování přídavných jmen a příslovcí - postavení dvou zájmenných předmětů - shoda příčestí minulého s předcházejícím předmětem přímým - časování nepravidelných sloves - podmiňovací způsob přítomný - podmínková souvětí - podstatná jména odvozená od číslovek - slovesné vazby a opisy - trpný rod - samostatná ukazovací zájmena - vztažné dont - přídavná jména beau, nouveau, vieux - dělivý člen, zájmenné příslovce en,y - souslednost časů - přímá a nepřímá řeč - quelqu'un a další tvary 	<p>Výtvarná výchova (průběžně) Dějepis (průběžně) Zeměpis (průběžně)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	2. A – sexta	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně -logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek -jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související -shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace -využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma - žák umí použít všechny gramatické prvky probírané v daném ročníku - umí klást otázky v debatě - je schopný vysvětlovat, přesvědčit o správnosti svého názoru 	<p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustálená slovní spojení, přirovnání 	

Učební osnovy pro francouzský jazyk	2. A – sexta	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů - s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků 	<p>KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <p>morální postoje – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání</p> <p>kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď, osobní dopis, jednoduchý inzerát</p> <p>čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné</p> <p>samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu</p> <p>interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence</p> <p>informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, telefon</p>	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Člověk a životní prostředí - Životní prostředí regionu a ČR <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů <p>Výchova ke zdraví, zásady správné životosprávy (integrováno do TV)</p> <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace (zdvořilostní formulace, pravidla slušné komunikace, respekt k názoru druhého)

Učební osnovy pro francouzský jazyk	2. A – sexta	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - žák vysvětlí hlavní body svého rozpočtu, dokáže napsat inzerát, osobní dopis, blahopřání, pozvání - dokáže sestavit pozvánku a vyprávět o zajímavé výstavě - hovoří o nákupech, obchodech - vyjádří určité a neurčité množství různých potravin - popíše pracovní postup - dotáže se na přesný způsob přípravy jistého pokrmu - umí vyprávět o svých koníčcích a zájmech 	<p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <p>Oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, restaurace, jídelničky, divadlo, kino, programy, zábavní podniky</p> <p>Oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese, jednoduché recepty</p> <p>Oblast vzdělávací - diskuse, video-texty, texty na obrazovce počítače</p> <p>Oblast osobní – osobní dopisy</p> <p>Oblast osobnostní – názory a postoje k blízkému okolí, koníčky, zájmy, okolní krajina</p>	<p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí (naše obec, náš životní styl)</p> <p>OSV</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizace vlastního času - plánování učení a studia - stanovení osobních cílů - plány do budoucna <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (moje tělo, moje postoje)</p> <p>- Sociální komunikace (poznávání lidí, mezilidské vztahy; komunikace)</p> <p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí (lidské aktivity, zdravý životní styl; vztah člověka k prostředí, pobyt v přírodě)</p> <p>- Sociální komunikace (dialog, komunikace v různých situacích)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě (možnosti vzdělávání a studia v zahraničí)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	2. A – sexta	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- zná nejznámější pařížská muzea, francouzský impresionismus</p> <p>- umí hovořit o francouzské a české kuchyni</p> <p>- zná nejznámější francouzské parky a francouzské sportovce</p>	<p>Oblast společenská – média, kultura, tradice, sport, příroda, životní prostředí</p> <p>Témata – počítač, mobilní telefon, SMS, peníze, rozpočet, způsob života mladých a jejich zaměstnání, malířství, jídlo, restaurace – menu, příprava jídla, koníčky, zájmy, sport, člověk a životní prostředí, ekologie</p> <p>REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA Životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou Kultura, umění a sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy Pařížská muzea Francouzský impresionismus a francouzští impresionisté Francouzská kuchyně Francouzské národní parky Sport ve Francii</p>	<p>MV - Účinky mediální produkce a vliv médií</p> <p>Zeměpis – 2. ročník (Francie) Dějepis (průběžně)</p> <p>OSV - Sociální komunikace - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>VMEGS - Žijeme v Evropě (poznávání různých kultur)</p> <p>MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <p>MV - Účinky mediální produkce a vliv médií - Role médií v moderních dějinách</p> <p>Zeměpis – 2., 4. ročník (národní parky v ČR a ve Francii)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	3. A – septima	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení - využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů 	<p>Opakování učiva z předcházejícího ročníku</p> <p>Gramatika – jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda</p> <ul style="list-style-type: none"> - časování nepravidelných sloves - slovesné vazby a opisy - présent du subjonctif (přítomný subjunktiv) - tvoření a použití - subjunktiv ve větě jednoduché a souvětí - gérondif (přechodník) - označení barvy a barevného odstínu - tvoření slov ve francouzštině - přivlastňovací zájmena samostatná - jednoduchý minulý čas – passé simple, rozpoznání v literárních textech - samostatné zájmeno lequel, neurčitá zájmena 	

Učební osnovy pro francouzský jazyk	3. A – septima	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně - logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související - shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma 	<p>Lexikologie – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky</p> <p>KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <p>Čtený či slyšený text – nekomplikované a logické texty, texty informační, popisné i umělecké</p> <p>Samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu</p> <p>Interakce – formální a neformální rozhovor, diskuze, korespondence, strukturovaný pohovor</p>	<p>MKV</p> <p>- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (volný čas a aktivity různých skupin lidí v různých zemích)</p> <p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	3. A – septima	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů - s jistotou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků - zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích - žák umí použít všechny gramatické prvky probírané v daném ročníku - dokáže sdělit druhé osobě, co kdo řekl, na co se tázal - shrnout, komentovat a hodnotit získané údaje - umí popsat osobu - uvažuje, jak strávit víkend, pozve dopisem přítele, navrhuje zajímavý program - dokáže vyjádřit vůli, nutnost, přání - popsat přípravy na cestu, popsat cestu, vylíčit svou vysněnou cestu 	<p>Emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach</p> <p>Kratší písemný projev – jednoduchý formální dopis</p> <p>Delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis</p> <p>Informace z médií - tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, telefon</p> <p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <p>oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, veřejná doprava, jízdni řády, lístky, pokuty, hotely, běžné události</p> <p>oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese, běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení</p> <p>oblast osobní – život mimo domov, hotel, dovolená, domov přátel, život na venkově a ve městě</p> <p>Cestování, cesta snů, doprava, oblečení, móda, nakupování</p> <p>Fyzický vzhled</p> <p>Kladné a záporné lidské vlastnosti</p> <p>Běžné problémy ve škole</p> <p>Bydlení</p>	<p>MKV</p> <p>- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (volný čas a aktivity různých skupin lidí v různých zemích)</p> <p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	3. A – septima	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - žák umí vyjádřit barevné odstíny, popsat oblečení - vést rozhovor při nákupu oblečení, hovořit o módě - zná nejnavštěvovanější místa Francie a Belgie, módní návrháře, módní značky, známé osobnosti Belgie - orientuje se v ukázkách literárních děl známých autorů 	<p>REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA geografické zařazení a stručný popis Belgie, nejnavštěvovanější místa Francie Vybrané francouzské regiony, Quebec, Monako</p> <p>významné osobnosti módní návrháři</p> <p>životní styl a tradice móda a módní značky</p> <p>kultura a věda, některé známé osobnosti literatura, malířství, hudba, věda Jacques Brel Georges Simenon</p> <p>ukázky významných literárních děl Rabelais, Daudet</p>	<p>OSV - Sociální komunikace (komunikace v různých situacích)</p> <p>Český jazyk – 1. ročník (středověká literatura)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	4. A – oktáva	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma – identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení - využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů 	<p>Opakování učiva z předcházejícího ročníku</p> <p>Gramatika – nepravidelné tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda</p> <ul style="list-style-type: none"> - předminulý čas - souslednost časů v indikativu - přídavné jméno a přídavné jméno slovesné - podmiňovací způsob minulý - podmínková souvětí - vztažné zájmeno lequel - používání subjektivu ve větách účelových, časových, způsobových, přípustkových, účinkových, podmínkových a v dalších případech - zevšeobecňující obecné výrazy 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace (komunikace v různých situacích) <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (volný čas a aktivity různých skupin lidí v různých zemích) <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace (rodina)

Učební osnovy pro francouzský jazyk	4. A – oktáva	Strana 15
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně - logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související - shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma 	<p>KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <p>delší písemný projev – příběh a stručný popis samostatný ústní projev – vyprávění, popis prezentace, reprodukce kratšího textu interakce – diskuse informace z médií – veřejná prohlášení, tisk, internet, film, audionahrávky, videonahrávky</p> <p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <p>oblast veřejná – formuláře, oznámení, letáky oblast vzdělávací – slovníky, příručky oblast osobní – svátky</p>	<p>OSV</p> <p>- Sociální komunikace (komunikace v různých situacích)</p> <p>MKV</p> <p>- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (volný čas a aktivity různých skupin lidí v různých zemích)</p> <p>OSV</p> <p>- Sociální komunikace (rodina, vztahy mezi členy rodiny)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	4. A – oktáva	Strana 16
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů - s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků - zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích - žák umí použít všechny gramatické prvky probírané v daném ročníku - je schopný připravit prezentaci o známé francouzské osobnosti nebo francouzském regionu - hovoří o významných svátcích a oslavách - dokáže popsat vztahy mezi rodiči a dětmi - zná největší problémy ekologie a ochrany přírody - umí hovořit o svých plánech do budoucna - zná nejvýznamnější události z historie Francie a jejich osobnosti - dokáže srovnat životní styl v porovnání s Českou republikou - zná ukázky významných literárních děl 	<p>Témata</p> <p>cestování automobilem svátky a oslavy vztahy mezi rodiči a dětmi ekologie a příroda noční tvář města plány do budoucna</p> <p>REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA</p> <p>geografické zařazení a stručný popis Švýcarsko, vybrané frankofonní oblasti</p> <p>významné události z historie významné osobnosti historie Francie</p> <p>životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou – Praha</p> <p>některé známé osobnosti a jejich úspěchy ukázky významných literárních děl</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace (komunikace v různých situacích) <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Člověk a životní prostředí <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Životní prostředí regionu a České republiky (naše město, zvláštnosti a zajímavosti místa, kde žijeme) <p>Český jazyk – 4. ročník (literatura 19. a 20. století)</p> <p>Dějepis - dějiny Francie (průběžně)</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě (frankofonní země)

Učební osnovy pro francouzský jazyk	1. B	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů <p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související - shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, vázání, abeceda <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary, běžně používané litografické znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné tvary slovních druhů, - synonyma a antonyma - základní vyjádření přítomnosti a budoucnosti - slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, řízenost, shoda 	<p>Český jazyk – srovnávání s mateřským jazykem (průběžně)</p> <p>Další cizí jazyk – srovnávání s dalším cizím jazykem, který žák studuje (průběžně)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	1. B	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI - vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména a člen určitý a neurčitý - pravidelná slovesa na – er - vyjádření podmětu, être, avoir - pořádek slov ve větě, zápor u sloves - tvoření otázky, přídavná jména - množné číslo podstatných a přídavných jmen - předložky: à, en, de - základní číslovky 1 – 10, 1000 - c'est qui, c'est que - nepravidelná slovesa, výraz il y a - stahování členu určitého s předložkami de a à - ukazovací a přivlastňovací zájmena nesamostatná - zájmeno quel, - zájmeno tout - osobní zájmena samostatná- časování druhé slovesné třídy - stupňování přídavných jmen a příslovčí - spojky si/que; vyjadřování data a hodin 	

Učební osnovy pro francouzský jazyk	1. B	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků</p> <p>- žák umí použít všechny gramatické prvky probírané v daném ročníku</p> <p>- umí pozdravit, poděkovat, oslovit, představit se</p> <p>- umí se dotázat na jméno, národnost, původ</p> <p>- dokáže hovořit o zemích a městech</p> <p>- dokáže napsat několik vět o své zemi, o Francii</p> <p>- umí pojmenovat předměty, které nás obklopují</p> <p>- vyjádří překvapení, podiv</p> <p>- hovoří o své rodině, o svých přátelích,</p> <p>- dotáže se na věk, povolání</p> <p>- pojmenuje domácí zvířata, hovoří o nich</p> <p>- popíše svou školu, hovoří o spolužácích, vyučovacích předmětech</p> <p>- pojmenuje činnosti konané ve volném čase</p> <p>- vyjádří, které sporty pěstuje, na které hudební nástroje hraje</p> <p>- popíše svůj víkend</p> <p>- vyjádří čas (hodinu, datum, roční období)</p> <p>- hovoří o počasí, podnebí ve Francii a u nás</p> <p>- popíše svůj denní, týdenní program</p> <p>- napíše blahopřání, adresu</p>	<p>KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <p>Postoj, názor, stanovisko- souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba</p> <p>Emoce – libost, nelibost, zájem, nezájem, strach</p> <p>Morální postoje – omluva</p> <p>Kratší písemný projev - pozdrav, přání, blahopřání, odpověď, jednoduchý osobní dopis</p> <p>Čtený či slyšený text – nekomplikované a logické texty, texty informační, popisné</p> <p>Samostatný ústní projev – popis, srovnání, krátké oznámení, reprodukce kratšího textu</p> <p>Interakce – neformální rozhovor</p> <p>Informace z médií – internet, audionahrávky, videonahrávky</p>	<p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>- Morálka všedního dne</p> <p>- mezilidské vztahy</p> <p>- porovnání individuálních rozdílů mezi lidmi</p> <p>- rodina a vztahy mezi jejími členy</p> <p>- kamarádství</p> <p>MKV</p> <p>- Základní problémy sociokulturních rozdílů (porovnání školní docházky v různých zemích s důrazem na frankofonní země)</p> <p>EV</p> <p>Člověk a životní prostředí</p> <p>- pobyt v přírodě, sporty</p> <p>- názor na zdravý životní styl</p> <p>Tělesná výchova – sporty oblíbené u nás a Francii</p> <p>Hudební výchova – francouzské písně (koledy) francouzští šansoniéři (průběžně)</p> <p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>- Sociální komunikace</p> <p>- Morálka všedního dne</p> <p>- zdvořilostní formulace</p> <p>- specifika pozdravů ve Francii</p> <p>- pravidla slušné komunikace</p> <p>- mezilidské vztahy</p> <p>Zeměpis – národy a národnosti světa, geografie (průběžně)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	1. B	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- zná nejznámější francouzské spisovatele a básníky</p> <p>- zná rozdíly ve vánočních zvycích</p> <p>- umí vyjmenovat nejznámější sporty ve Francii</p>	<p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <p>Oblast veřejná – divadlo, kino, programy</p> <p>Oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život na venkově a ve městě, svátky</p> <p>Oblast osobnostní - koníčky, zájmy</p> <p>Oblast pracovní - zaměstnání, běžné profese</p> <p>Oblast společenská – sport</p> <p>Oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, vybavení školy, školní pomůcky, významné školní dny a události, výuka, domácí úkoly</p> <p>Rodina, domov</p> <p>Naše škola, naše třída, předměty</p> <p>Volný čas, sporty,</p> <p>Čas, roční období, počasí, svátky (vánoce)</p> <p>REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA</p> <p>Geografické zařazení</p> <p>Francie, Evropská unie, evropské země, naši sousedé, některá velká města</p> <p>Životní styl a tradice s porovnáním s Českou republikou - vánoce</p> <p>Kultura - vybraní francouzští spisovatelé a básníci</p> <p>Sporty ve Francii</p>	<p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí (naše obec, náš životní styl)</p> <p>Tělesná výchova – sporty oblíbené u nás a ve Francii (průběžně)</p> <p>OSV</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <p>- organizace vlastního času</p> <p>- plánování učení a studia</p> <p>- stanovení osobních cílů</p> <p>- plány do budoucna</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (moje tělo, moje postoje)</p> <p>- Sociální komunikace (poznávání lidí, mezilidské vztahy; komunikace)</p> <p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí (lidské aktivity, zdravý životní styl; vztah člověka k prostředí, pobyt v přírodě)</p> <p>- Sociální komunikace (dialog, komunikace v různých situacích)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě (možnosti vzdělávání a studia v zahraničí)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	2. B	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů 	<p>JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE</p> <p>gramatika – nepravidelné tvary slovních druhů, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda</p> <p>lexikologie – ustálená slovní spojení složené předložky</p> <p>Opakování gramatiky z předešlého ročníku</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovesa typu attendre, řadové číslovky - zvláštnosti v časování sloves na – er - zvrtná slovesa - vazba avant de + inf., konstrukce ne...que - nepravidelná slovesa a slovesné vazby - passé composé s avoir a être - vazba faire + inf. - vazba pour + inf - osobní zájmena nesamostatná v předmětu přímém - futur simple - osobní zájmena nesamostatná v předmětu nepřímém - personne, jamais, rien - využití francouzských písniček pro učení gramatiky - podmínkové věty 	<p>Český jazyk – srovnávání s mateřským jazykem (průběžně)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	2. B	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně - logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související - shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma - žák umí použít všechny gramatické prvky probírané v daném ročníku 		

Učební osnovy pro francouzský jazyk	2. B	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Očekávané výstupy žák -vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů - s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků</p>	<p>morální postoje – odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání kratší písemný projev – pozvání, delší písemný projev - stručný popis čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, reprodukce kratšího textu interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, informace z médií – rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, telefon</p>	<p>MV - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy - Účinky mediální produkce a vliv médií (role médií v zálibách mládeže, role médií ve společnosti) MKV Multikulturalita - volný čas a aktivity různých skupin lidí v různých zemích - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (francouzský tisk, rozhlas, televize, film) VMEGS - Žijeme v Evropě Zeměpis – 2. ročník (frankofonní země) Dějepis – 2. ročník (velká francouzská revoluce) Český jazyk – srovnávání s mateřským jazykem (průběžně) Francouzský jazyk – žák rozvíjí znalosti a dovednosti, které získal během studia francouzštiny (průběžně) Další cizí jazyk – srovnávání s dalším cizím jazykem, který žák studuje (průběžně) Hudební výchova – francouzské písně francouzští šansoniéři (průběžně)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	2. B	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- žák dokáže pojmenovat nejběžnější choroby, popíše lidské tělo, umí vést rozhovor u lékaře, popsat své zdravotní problémy</p> <p>- hovoří o zdravém způsobu života</p> <p>- vypráví své zážitky z návštěvy města, země</p> <p>- stručně popíše kulturněhistorickou památku</p> <p>- umí podat souvislý výklad s použitím obrazového materiálu</p> <p>- je schopný dotázat se na doplňkové informace</p> <p>-žák zná nejznámější pařížská muzea</p>	<p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <p>oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, veřejná doprava, běžné události, zdravotní služby,</p> <p>oblast pracovní – orientační značení,</p> <p>oblast osobní – život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel, dovolená</p> <p>oblast osobnostní – názory a postoje k blízkému okolí</p> <p>oblast společenská – sport, média</p> <p>Bydlení, město</p> <p>Doprava a dopravní prostředky</p> <p>Můj denní program</p> <p>Rádio, televize, kino</p> <p>Zdraví a nemoci, lidské tělo</p> <p>REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA</p> <p>geografické zařazení a stručný popis</p> <p>- Paříž a Francie</p> <p>- Bydlení ve Francii</p>	<p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí (naše obec, náš životní styl)</p> <p>Tělesná výchova – sporty oblíbené u nás a ve Francii (průběžně)</p> <p>OSV</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <p>- organizace vlastního času</p> <p>- plánování učení a studia</p> <p>- stanovení osobních cílů</p> <p>- plány do budoucna</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (moje tělo, moje postoje)</p> <p>- Sociální komunikace (poznávání lidí, mezilidské vztahy; komunikace)</p> <p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí (lidské aktivity, zdravý životní styl; vztah člověka k prostředí, pobyt v přírodě)</p> <p>- Sociální komunikace (dialog, komunikace v různých situacích)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě (možnosti vzdělávání a studia v zahraničí)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	3. B	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení - využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů 	<p>JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE</p> <p>gramatika – nepravdělné tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, trpný rod přítomný, slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda</p> <p>lexikologie – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování gramatiky z předcházejících ročníků - vztažná zájmena qui, que, ce qui, ce que - zájmena tout, autre, même, chacun - spojky puisque, parce que - tvoření příslovcí a jejich stupňování - nepravdělné stupňování přídavných jmen a příslovcí - postavení dvou zájmenných předmětů - shoda přičestí minulého s předcházejícím předmětem přímým, 	

Učební osnovy pro francouzský jazyk	3. B	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně - logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související - shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma - žák umí použít všechny gramatické prvky probírané v daném ročníku 	<ul style="list-style-type: none"> - imparfait - slovesné vazby: se mettre à + inf., avoir à + inf. - nepravidelná slovesa, slovesné vazby a opisy - podmínovací způsob přítomný - podmínková souvětí - slovesa typu payer - slovesná vazba: au lieu de + inf. - trpný rod, samostatná ukazovací zájmena - vztažné dont, beau, nouveau, vieux - slovesné vazby: avant de + inf., être en train de + inf. - dělivý člen, zájmenné příslovce en, y 	

Učební osnovy pro francouzský jazyk	3. B	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů - s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků - zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích - dokáže sdělit druhé osobě, co kdo řekl, na co se tázal - shrnout, komentovat a hodnotit získané údaje - umí popsat osobu - uvažuje, jak strávit víkend, pozve dopisem přítele, navrhuje zajímavý program - dokáže vyjádřit vůli, nutnost, přání 	<p>KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <p>kratší písemný projev – vzkaz, osobní dopis, jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát</p> <p>delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis</p> <p>čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné i umělecké</p> <p>samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu</p> <p>interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence</p> <p>informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, telefon</p>	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (hodnocení kladných a záporných lidských vlastností, diskuse o postavení ženy v rodině) <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace (žebříček hodnot, kamarádství, volný čas s rodinou, zdvořilostní formulace, pravidla slušné komunikace, respekt k názoru druhého) <p>Francouzský jazyk – žák rozvíjí znalosti a dovednosti, které získal během studia francouzštiny (průběžně)</p> <p>Další cizí jazyk – srovnávání s dalším cizím jazykem</p> <p>Výtvarná výchova (průběžně)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	3. B	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>-žák umí vyjádřit barevné odstíny, popsat oblečení, - vést rozhovor při nákupu oblečení - zná nejnavštěvovanější místa - orientuje se v ukázkách literárních děl známých autorů - zná francouzská muzea a nejznámější malíře - zná francouzská jídla a francouzskou kuchyni</p> <p>- dokáže srovnat rozdíly ve francouzském školství</p>	<p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE oblast veřejná – trhy, zboží, nálepky a obaly, zábavní podniky, restaurace, jídelničky, hotely, formuláře oblast pracovní – jednoduchý návod a popis práce, jednoduché recepty oblast vzdělávací – slovníky, příručky oblast osobnostní – názory a postoje k blízkému okolí Školství, pošta, dopisní styl, internet Rodina, volný čas Život mladých lidí a jejich zájmy Generační problémy Umění, malířství Nákupy, jídlo</p> <p>REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA - životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou - školství ve Francii, francouzská kuchyně kultura, umění - pařížská muzea, francouzský impresionismus, některé známé osobnosti a jejich úspěchy - francouzští impresionisté, ukázky významných literárních děl - vybraní francouzští autoři a jejich díla</p>	<p>EV - Člověk a životní prostředí (naše obec, náš životní styl) Tělesná výchova – sporty oblíbené u nás a ve Francii (průběžně) OSV - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - organizace vlastního času - plánování učení a studia - stanovení osobních cílů - plány do budoucna - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (moje tělo, moje postoje) - Sociální komunikace (poznávání lidí, mezilidské vztahy; komunikace)</p> <p>EV - Člověk a životní prostředí (lidské aktivity, zdravý životní styl; vztah člověka k prostředí, pobyt v přírodě) - Sociální komunikace (dialog, komunikace v různých situacích)</p> <p>VMEGS - Vzdělávání v Evropě a ve světě (možnosti vzdělávání a studia v zahraničí)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	4. B	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení - využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů - dokáže sdělit druhé osobě, co kdo řekl, na co se tázal - dokáže shrnout, komentovat a hodnotit získané údaje 	<p>JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE</p> <p>gramatika – nepravidelné tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda</p> <p>lexikologie – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky</p> <p>Opakování gramatiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - souslednost časů, přímá a nepřímá řeč - quelqu'un a další tvary - konjunktiv přítomný – tvoření a použití - zájmenná příslovce en, y - nepravidelná slovesa a slovesné vazby a opisy - přechodník, tvoření slov - přivlastňovací zájmena samostatná - konjunktiv ve větách po výrazech vůle, nutnosti, po výrazech vyjadřujících přání, pochybnost, možnost - konjunktiv minulý, minulý infinitiv, předbudoucí čas - složené tázací zájmeno lequel - aucun, aucune - předminulý čas plus-que-parfait - minulý podmiňovací způsob - věty podmínkové - souslednost časů - používání konjunktivu: věty účelové, časové, způsobové, přípustkové, účinkové, podmínkové 	

Učební osnovy pro francouzský jazyk	4. B	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně - logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související - shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma - žák umí použít všechny gramatické prvky probírané v daném ročníku 		

Učební osnovy pro francouzský jazyk	4. B	Strana 15
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů - s jistotou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků - zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích - žák umí vyjádřit barevné odstíny, popsat oblečení, - vést rozhovor při nákupu oblečení, hovořit o módě 	<p>KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <p>emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach</p> <p>delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis</p> <p>samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu</p> <p>interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, strukturovaný pohovor</p> <p>informace z médií – tisk, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon</p> <p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <p>oblast veřejná – veřejná doprava, jízdní řády, lístky, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky, hotely, oznámení, letáky</p> <p>oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese, běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej</p> <p>oblast osobní – okolní krajina</p> <p>oblast společenská – příroda, životní prostředí, kultura</p>	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Člověk a životní prostředí - Životní prostředí regionu a ČR <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti <p>Zeměpis – 2. ročník (národní parky v ČR a ve Francii)</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Média a mediální produkce (Francie a móda) <p>Dějepis (průběžně)</p>

Učební osnovy pro francouzský jazyk	4. B	Strana 16
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - umí popsat osobu - uvažuje, jak strávit víkend, pozve dopisem přítele, navrhuje zajímavý program - dokáže vyjádřit vůli, nutnost, přání - popsat přípravy na cestu, popsat cestu, vylíčit svou vysněnou cestu - zná nejdůležitější problémy životního prostředí - zná nejnavštěvovanější místa Francie a Belgie, módní návrháře, módní značky, známé osobnosti Belgie - orientuje se v ukázkách literárních děl známých autorů - umí popsat nejdůležitější historické události Francie 	<p>Témata Člověk a životní prostředí Cestování, doprava Nákupy, oděvy, móda Nejnavštěvovanější místa Francie Frankofonní země Dějiny Francie Francouzská literatura</p> <p>REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA geografické zařazení a stručný popis nejnavštěvovanější místa Francie, národní parky, frankofonní země významné události z historie významné osobnosti – francouzští vědci, módní návrháři – Coco Chanel kultura, umění některé známé osobnosti a jejich úspěchy - spisovatelé, skladatelé, Jaques Brel, Geoges Simenon ukázky významných literárních děl</p>	<p>Český jazyk – srovnávání s mateřským jazykem (průběžně) Francouzský jazyk – žák rozvíjí znalosti a dovednosti, které získal během studia francouzštiny (průběžně) Další cizí jazyk – srovnávání s dalším cizím jazykem, který žák studuje (průběžně)</p> <p>OSV - Sociální komunikace (komunikace v různých situacích)</p> <p>MKV - Základní problémy sociálně kulturních rozdílů</p>

5.2.5 Španělský jazyk

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Španělský jazyk** vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Je určen žákům vyššího stupně osmiletého gymnázia i žákům čtyřletého gymnázia v rámci volby mezi německým, francouzským, španělským a ruským jazykem.

Podle evropského referenčního rámce pro jazyky má být v případě výuky cizího jazyka dosaženo takové úrovně, že: „Žák rozumí hlavním myšlenkám srozumitelné vstupní informace týkající se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd. Umí si poradit s jednotlivými situacemi, jež mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. Umí napsat jednoduchý souvislý text na témata, která dobře zná nebo která ho/jí osobně zajímají. Dokáže popsat své zážitky a události, sny, naděje a cíle a umí stručně vysvětlit své názory a plány.“

Dále si žáci si mají osvojit španělský jazyk tak, aby se dohovořili v nejběžnějších životních situacích a uměli podat španělsky hovořícímu cizinci informace o sobě, své rodině, o naší společnosti. Aby uměli přečíst s porozuměním španělské texty a aby se v rámci osvojených jazykových prostředků a probrané tematiky dokázali souvisle vyjádřit. Dokáží se vyjádřit písemně, napsat dopis, vypravování.

Španělský jazyk je volitelným dalším cizím jazykem pro žáky čtyřletého gymnázia, kteří se na základní škole španělsky neučili, nebo měli jen malou hodinovou dotaci. Žáci osmiletého gymnázia navazují na výuku volitelného španělského jazyka v tercii a kvartě. Proto jsou osnovy španělského jazyka zpracovány ve dvou variantách – zvlášť pro žáky vyššího stupně osmiletého gymnázia a zvlášť pro žáky čtyřletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

1., 2., 3. ročník: 3 hodiny

4. ročník: 4 hodiny

Organizační vymezení předmětu

Výuka španělského jazyka probíhá ve specializované učebně vybavené moderní technikou, dále je doplněna vycházkami, exkurzemi a besedami, prací s internetem – cvičení gramatiky na španělských web stránkách, využití výukových aplikací jako je např. Duolingo.

Žáci osmiletého gymnázia navazují na výuku volitelného španělského jazyka v tercii a kvartě.

Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky má být v případě výuky Dalšího cizího jazyka dosaženo jazykové úrovně B1:

„Žák má dostačující vyjadřovací prostředky a odpovídající slovní zásobu k tomu, aby se domluvil a vyjadřoval, i když s určitou mírou zaváhání. Disponuje dostatečnými opisnými jazykovými prostředky v rámci tematických okruhů, jako jsou rodina, koníčky a zájmy, práce, cestování a aktuální události. Žák komunikuje přiměřeně správně ve známých kontextech, všeobecně ovládá gramatiku dobře, ačkoliv vliv mateřského jazyka je postřehnutelný. Přiměřeně správně používá zásobu běžných gramatických prostředků a vzorců v rámci snadno předvídatelných situací. Při vyjádření složitější myšlenky nebo promluvy na neznámé téma se dopouští závažnějších chyb. Žák používá širokou škálu jazykových funkcí a v jejich rámci reaguje. Využívá nejběžnější vyjadřovací prostředky neutrálního funkčního stylu.“

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- zadáváním samostatné práce vede žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů (učebnice, internet, literatura, mapa)
- dohlíží na soustavnou domácí přípravu, která směřuje jak k osvojení správných učebních návyků, tak zejména k nezbytné fixaci slovní zásoby
- hodnotí práci žáků a napomáhá rozvíjet jejich kritický postoj k vlastní práci
- výběrem vhodných tematických celků vede žáky k osvojení důležitých poznatků, na jejichž základě dokážou samostatně a správně komunikovat v cizím jazyce

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- modeluje různé komunikační situace, v nichž se žák může v realitě ocitnout a podněcuje k využívání fantazie, intuice a představivosti při jejich řešení
- výběrem vhodných cvičení vede žáky k rozpoznání problémů a pomáhá navrhnout jejich řešení

Kompetence komunikativní

Učitel:

- navozováním vhodných komunikačních situací vede žáka k otevřenosti, k tomu, aby při slovním projevu dokázal odlišit podstatné formace od nepodstatných, aby své poznatky dokázal srozumitelně prezentovat a obhájit v diskusi
- nacvičuje s žáky vystupování před kolektivem nebo rodilým mluvčím

Kompetence sociální a interpersonální

Učitel:

- zadáváním týmové práce vede žáky k respektování schopností a potřeb ostatních členů kolektivu, podporuje aktivitu žáků, ochotu při řešení problémů a dobré interpersonální vztahy

Kompetence občanská

Učitel:

- sledováním aktuálního dění ve frankofonních zemích podporuje zájem žáků o společenské a politické události a vytváří v žácích pocit občanské zodpovědnosti

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- zadáváním úkolů vede žáky k systematické práci
- zejména stálou hodnotící podporou a pozitivním přístupem pomáhá zvyšovat sebevědomí žáka k ústní komunikaci v jazyce

Učební osnovy pro španělský jazyk	1. A – kvinta	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák: RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů</p>	<p>Opakování učiva z předcházejícího ročníku Fonetika - distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, vázání Pravopis - interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary, běžně používané litografické znaky</p>	

Učební osnovy pro španělský jazyk	1. A – kvinta	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně – logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související - shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma - žák umí použít všechny gramatické prvky probírané v daném ročníku - vylíčí oslavu narozenin, hovoří o sportech, vyjádří své sny a přání - shrne text do daného rozsahu 	<p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné tvary slovních druhů, - synonyma a antonyma, - základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda - minulý čas složený – tvoření a použití, tvary přičestí minulého u pravidelných nepravidelných sloves - opakování časování nepravidelných a zvratných sloves v přítomném čase - budoucí čas – futuro simple a futuro aproximado, - předmět ve 4. a 3. pádě a jeho náhrada - vztažná zájmena - zájmena todos, algunos, alguien - spojky porque, por eso, para eso - imperfecto - slovesné vazby a opisy <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustálená slovní spojení, přirovnání 	

Učební osnovy pro španělský jazyk	1. A – kvinta	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů - s jistotou a sebedůvěrou komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků 	<p>KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <p>Postoj, názor, stanovisko – svolení, prosba, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba</p> <p>Čtený či slyšený text – nekomplikované a logické texty, texty informační, popisné</p> <p>Samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, reprodukce kratšího textu</p> <p>Interakce – formální a neformální rozhovor</p> <p>Informace z médií – internet, audionahrávky, videonahrávky</p>	<p>Tělesná výchova – sporty oblíbené u nás a ve Španělsku (průběžně)</p> <p>MKV</p> <p>- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (španělský tisk, rozhlas, televize, film, volný čas a aktivity různých skupin lidí v různých zemích)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě (možnosti vzdělávání a studia v zahraničí)</p> <p>OSV</p> <p>- Sociální komunikace (poznávání lidí, porovnání individuálních rozdílů mezi lidmi, kamarádství, rodina a vztahy mezi členy rodiny)</p>

Učební osnovy pro španělský jazyk	1. A – kvinta	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - žák dokáže pojmenovat nejběžnější choroby, popíše lidské tělo, umí vést rozhovor u lékaře, popsat své zdravotní problémy - hovoří o zdravém způsobu života - vypráví své zážitky z návštěvy města, země - stručně popíše kulturněhistorickou památku - umí podat souvislý výklad s použitím obrazového materiálu - je schopný dotázat se na doplňkové informace 	<p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <p>Oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti, jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život mimo domov, kolejí</p> <p>Oblast osobnostní – koníčky, zájmy</p> <p>Oblast společenská – sport</p> <p>Oblast veřejná – zdravotní služby</p> <p>Oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, běžné vybavení pracoviště, školní pomůcky, významné školní dny, a události, výuka, domácí úkoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo, návštěva u lékaře - koníčky, moje škola, sport - představení se a představení své rodiny, svého přítele, kde bydlím, mé zájmy <p>REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA</p> <p>Geografické zařazení a stručný popis Paříž</p> <p>Sport, kultura a některé známé osobnosti</p> <p>Životní styl a tradice v porovnání s ČR</p> <p>Školství</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace (poznávání lidí, zdvořilostní formulace, specifika pozdravů ve Španělsku) - Morálka všedního dne

Učební osnovy pro španělský jazyk	2. A – sexta	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma – identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení – využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů 	<p>Opakování učiva z předcházejícího ročníku</p> <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, trpný rod přítomný, slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, - tvoření příslovcí a jejich stupňování - nepravidelné stupňování přídavných jmen a příslovcí - postavení dvou zájmenných předmětů - shoda přičestí minulého s předcházejícím předmětem přímým - časování nepravidelných sloves - podmiňovací způsob přítomný - podmínková souvětí - podstatná jména odvozená od číslovek - slovesné vazby a opisy - trpný rod - samostatná ukazovací zájmena - přídavná jména - použití členů - zájmenné příslovce - souslednost časů - přímá a nepřímá řeč 	<ul style="list-style-type: none"> Výtvarná výchova (průběžně) Dějepis (průběžně) Zeměpis (průběžně)

Učební osnovy pro španělský jazyk	2. A – sexta	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně – logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek -jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související -shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace -využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma - žák umí použít všechny gramatické prvky probírané v daném ročníku - umí klást otázky v debatě - je schopný vysvětlovat, přesvědčit o správnosti svého názoru 	<p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustálená slovní spojení, přirovnání 	

Učební osnovy pro španělský jazyk	2. A – sexta	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů - s jistotou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků 	<p>KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <p>morální postoje – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání</p> <p>kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď, osobní dopis, jednoduchý inzerát</p> <p>čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné</p> <p>samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu</p> <p>interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence</p> <p>informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, telefon</p>	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Člověk a životní prostředí - Životní prostředí regionu a ČR <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů <p>Výchova ke zdraví, zásady správné životosprávy (integrováno do TV)</p> <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace (zdvořilostní formulace, pravidla slušné komunikace, respekt k názoru druhého)

Učební osnovy pro španělský jazyk	2. A – sexta	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - žák vysvětlí hlavní body svého rozpočtu, dokáže napsat inzerát, osobní dopis, blahopřání, pozvání - dokáže sestavit pozvánku a vyprávět o zajímavé výstavě - hovoří o nákupech, obchodech - vyjádří určité a neurčité množství různých potravin - popíše pracovní postup - dotáže se na přesný způsob přípravy jistého pokrmu - umí vyprávět o svých koníčcích a zájmech 	<p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <p>Oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, restaurace, jídelničky, divadlo, kino, programy, zábavní podniky</p> <p>Oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese, jednoduché recepty</p> <p>Oblast vzdělávací – diskuse, video-texty, texty na obrazovce počítače</p> <p>Oblast osobní – osobní dopisy</p> <p>Oblast osobnostní – názory a postoje k blízkému okolí, koníčky, zájmy, okolní krajina</p>	<p>EY</p> <p>- Člověk a životní prostředí (naše obec, náš životní styl)</p> <p>OSV</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizace vlastního času - plánování učení a studia - stanovení osobních cílů - plány do budoucna <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (moje tělo, moje postoje)</p> <p>- Sociální komunikace (poznávání lidí, mezilidské vztahy; komunikace)</p> <p>EY</p> <p>- Člověk a životní prostředí (lidské aktivity, zdravý životní styl; vztah člověka k prostředí, pobyt v přírodě)</p> <p>- Sociální komunikace (dialog, komunikace v různých situacích)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě (možnosti vzdělávání a studia v zahraničí)</p>

Učební osnovy pro španělský jazyk	2. A – sexta	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- zná nejznámější muzea ve Španělsku, Picaso</p> <p>- umí hovořit o španělské (mexické) a české kuchyni</p> <p>- zná nejznámější španělské parky a španělské sportovce</p>	<p>Oblast společenská – média, kultura, tradice, sport, příroda, životní prostředí</p> <p>Témata – počítač, mobilní telefon, SMS, peníze, rozpočet, způsob života mladých a jejich zaměstnání, malířství, jídlo, restaurace – menu, příprava jídla, koníčky, zájmy, sport, člověk a životní prostředí, ekologie</p> <p>REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA</p> <p>Životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou</p> <p>Kultura, umění a sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy</p> <p>muzea v Madridu</p> <p>Picaso</p> <p>španělská a mexická kuchyně</p> <p>Španělské národní parky</p> <p>Sport ve Španělsku</p>	<p>MV</p> <p>- Účinky mediální produkce a vliv médií</p> <p>Zeměpis – 2. ročník (Španělsko)</p> <p>Dějepis (průběžně)</p> <p>OSV</p> <p>- Sociální komunikace</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>VMEGS</p> <p>- Žijeme v Evropě (poznávání různých kultur)</p> <p>MKV</p> <p>- Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <p>MV</p> <p>- Účinky mediální produkce a vliv médií</p> <p>- Role médií v moderních dějinách</p> <p>Zeměpis – 2., 4. ročník (národní parky v ČR a ve Francii)</p>

Učební osnovy pro španělský jazyk	3. A – septima	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení – využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů 	<p>Opakování učiva z předcházejícího ročníku</p> <p>Gramatika – jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda</p> <ul style="list-style-type: none"> - časování nepravidelných sloves - slovesné vazby a opisy - présent du subjonctif (přítomný subjunktiv) - tvoření a použití - subjunktiv ve větě jednoduché a souvětí - gérondif (přechodník) - označení barvy a barevného odstínu - tvoření slov ve francouzštině - přivlastňovací zájmena samostatná - jednoduchý minulý čas – passé simple, rozpoznání v literárních textech - samostatné zájmeno lequel, neurčitá zájmena 	

Učební osnovy pro španělský jazyk	3. A – septima	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně – logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související - shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma 	<p>Lexikologie – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky</p> <p>KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <p>Čtený či slyšený text – nekomplikované a logické texty, texty informační, popisné i umělecké</p> <p>Samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu</p> <p>Interakce – formální a neformální rozhovor, diskuze, korespondence, strukturovaný pohovor</p>	<p>MKV</p> <p>- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (volný čas a aktivity různých skupin lidí v různých zemích)</p> <p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>

Učební osnovy pro španělský jazyk	3. A – septima	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů - s jistotou a sebedůvěrou komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků - zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích - žák umí použít všechny gramatické prvky probírané v daném ročníku - dokáže sdělit druhé osobě, co kdo řekl, na co se tázal - shrnout, komentovat a hodnotit získané údaje - umí popsat osobu - uvažuje, jak strávit víkend, pozve dopisem přítele, navrhuje zajímavý program - dokáže vyjádřit vůli, nutnost, přání - popsat přípravy na cestu, popsat cestu, vylíčit svou vysněnou cestu 	<p>Emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach</p> <p>Kratší písemný projev – jednoduchý formální dopis</p> <p>Delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis</p> <p>Informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, telefon</p> <p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <p>oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, veřejná doprava, jízdní řády, lístky, pokuty, hotely, běžné události</p> <p>oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese, běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení</p> <p>oblast osobní – život mimo domov, hotel, dovolená, domov přátel, život na venkově a ve městě</p> <p>Cestování, cesta snů, doprava, oblečení, móda, nakupování</p> <p>Fyzický vzhled</p> <p>Kladné a záporné lidské vlastnosti</p> <p>Běžné problémy ve škole</p> <p>Bydlení</p>	<p>MKV</p> <p>- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (volný čas a aktivity různých skupin lidí v různých zemích)</p> <p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>

Učební osnovy pro španělský jazyk	3. A – septima	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - žák umí vyjádřit barevné odstíny, popsat oblečení - vést rozhovor při nákupu oblečení, hovořit o módě - zná nejnavštěvovanější místa Španělska a Jižní Ameriky, módní značky, známé osobnosti - orientuje se v ukázkách literárních děl známých autorů 	<p>REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA geografické zařazení a stručný popis států Španělsko a Jižní Ameriky, kde se mluví španělsky, nejnavštěvovanější místa významné osobnosti životní styl a tradice móda a módní značky kultura a věda, některé známé osobnosti literatura, malířství, hudba, věda Pablo Picasso, Cervantes, Lorca ukázky významných literárních děl Don Quijote</p>	<p>OSV - Sociální komunikace (komunikace v různých situacích)</p> <p>Český jazyk – 1. ročník (středověká literatura)</p>

Učební osnovy pro španělský jazyk	4. A – oktáva	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma – identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení – využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů 	<p>Opakování učiva z předcházejícího ročníku</p> <p>Gramatika – nepravidelné tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, slova složená a sousloví, rozvitě věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda</p> <ul style="list-style-type: none"> - předminulý čas - souslednost časů v indikativu - přičestí přítomné a přídavné jméno slovesné - podmiňovací způsob minulý - podmínková souvětí - vztažné zájmeno lequel - používání subjektivu ve větách účelových, časových, způsobových, přípustkových, účinkových, podmínkových a v dalších případech - zevšeobecnující obecné výrazy 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace (komunikace v různých situacích) <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (volný čas a aktivity různých skupin lidí v různých zemích) <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace (rodina)

Učební osnovy pro španělský jazyk	4. A – oktáva	Strana 15
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně – logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související - shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma 	<p>KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <p>delší písemný projev – příběh a stručný popis</p> <p>samostatný ústní projev – vyprávění, popis prezentace, reprodukce kratšího textu</p> <p>interakce – diskuse</p> <p>informace z médií – veřejná prohlášení, tisk, internet, film, audionahrávky, videonahrávky</p> <p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <p>oblast veřejná – formuláře, oznámení, letáky</p> <p>oblast vzdělávací – slovníky, příručky</p> <p>oblast osobní – svátky</p>	<p>OSV</p> <p>- Sociální komunikace (komunikace v různých situacích)</p> <p>MKV</p> <p>- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (volný čas a aktivity různých skupin lidí v různých zemích)</p> <p>OSV</p> <p>- Sociální komunikace (rodina, vztahy mezi členy rodiny)</p>

Učební osnovy pro španělský jazyk	4. A – oktáva	Strana 16
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů - s jistotou a sebedůvěrou komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků - zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích - žák umí použít všechny gramatické prvky probírané v daném ročníku - je schopný připravit prezentaci o známé osobnosti nebo regionu - hovoří o významných svátcích a oslavách - dokáže popsat vztahy mezi rodiči a dětmi - zná největší problémy ekologie a ochrany přírody - umí hovořit o svých plánech do budoucna - zná nejvýznamnější události z historie Španělska a jejich osobnosti - dokáže srovnat životní styl v porovnání s Českou republikou - zná ukázky významných literárních děl 	<p>Témata</p> <p>cestování automobilem svátky a oslavy vztahy mezi rodiči a dětmi ekologie a příroda noční tvář města plány do budoucna</p> <p>REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA</p> <p>geografické zařazení a stručný popis významné události z historie významné osobnosti</p> <p>historie Španělska</p> <p>životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou – Praha</p> <p>některé známé osobnosti a jejich úspěchy ukázky významných literárních děl</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace (komunikace v různých situacích) <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Člověk a životní prostředí <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Životní prostředí regionu a České republiky (naše město, zvláštnosti a zajímavosti místa, kde žijeme) <p>Český jazyk – 4. ročník (literatura 19. a 20. století)</p> <p>Dějepis – dějiny Španělska (průběžně)</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě románské jazyky jejich kultura

Učební osnovy pro španělský jazyk	1. B	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>MLUVENÍ Žák: - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetická pravidla (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - člen určitý, neurčitý, nulový - osobní zájmena - časování sloves v přítomném čase -AR, -ER, -IR - časování sloves SER und TENER v přítomném čase - vykání - slovosled věty tázací a oznamovací - množné číslo podstatných i přídavných jmen - zápor - přídavné jméno v přísudku - základní číslovky - předložky - vyjadřování času - zvrtná slovesa</p>	<p>OSV - Sebepoznávání a sebepojetí - Komunikace - Mezilidské vztahy - Rozvoj schopností poznání</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Český jazyk – průběžně Zeměpis – průběžně Občanská výchova – průběžně</p>

Učební osnovy pro španělský jazyk	1. B	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p>PSANÍ Žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p><u>Slovní zásoba</u> - osvojování slovní zásoby a její používání v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem</p> <p><u>Tematické okruhy</u> 1) rodina 2) nákupy 3) vánoce 4) narozeniny 5) realie španělsky hovořících zemí 6) oblékání 7) povolání 8) zvířata</p>	

Učební osnovy pro španělský jazyk	1. B	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
	<p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdrav - rozloučení - představování - poděkování - omluva - blahopřání 	

Učební osnovy pro španělský jazyk	2. B	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>MLUVENÍ Žák: - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka - složitější hlásky a hláskové skupiny - složitější pravopisné jevy</p> <p>Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - přivlastňovací zájmena - vyjadřování českého svůj - časování sloves se změnou kmene v přítomném čase - rozkazovací způsob - množné číslo podstatných jmen - předložky - ser x estar - vazba TENER QUE - způsobová slovesa - označení míry, hmotnosti a množství po číslovkách - předmět ve španělské větě</p>	<p>OSV - Sebepoznání a sebepojetí, - Kreativita - Komunikace - Psychohygiiena - Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí</p> <p>MV - Tvorba mediálního sdělení</p> <p>MKV - Multikulturalita – průběžně</p>

Učební osnovy pro španělský jazyk	2. B	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM Žák: - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - ozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p>PSANÍ Žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvrtná slovesa a jejich časování v přítomném čase -- Stupňování přídavných jmen a příslovcí - Podmiňovací způsob přítomný - Cada, todo - Tázací zájmena - Vztažná zájmena - Tázací a vztažná příslovce - Minulý čas dokonavý - Vyjadřování dějů minulých <p>Předložkové vazby lexikologie – ustálená slovní spojení složené předložky Opakování gramatiky z předešlého ročníku - využití španělských písniček pro učení gramatiky <u>Slovní zásoba</u> - osvojování slovní zásoby a její používání v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem <u>Tematické okruhy</u> 1) jídlo, 2) domov, 3) nákupy, 4) volný čas a zájmová činnost 5) škola, 6) příroda a počasí, 7) lidské tělo, 8) zdraví 9) obec, 10) dopravní prostředky, 11) kalendářní rok – svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny</p>	<p>Český jazyk – průběžně Občanská výchova – průběžně Zeměpis – průběžně Informatika – průběžně</p>

Učební osnovy pro španělský jazyk	2. B	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
	<p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - prosba a žádost o informaci, službu - omluva a reakce na ni - pozvání na návštěvu, na oslavu narozenin, na kulturní akci - objednání a zaplacení jídla v restauraci <p>Slohové útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchý dopis - popis - krátké vypravování 	

Učební osnovy pro španělský jazyk	3. B	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák: RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů</p>	<p>Opakování učiva z předcházejícího ročníku Fonetika - distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, vázání Pravopis - interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary, běžně používané litografické znaky</p>	

Učební osnovy pro španělský jazyk	3. B	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně – logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související - shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma - žák umí použít všechny gramatické prvky probírané v daném ročníku - vylíčí oslavu narozenin, hovoří o sportech, vyjádří své sny a přání - shrne text do daného rozsahu 	<p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné tvary slovních druhů, - synonyma a antonyma, - základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda - minulý čas složený – tvoření a použití, tvary přičestí minulého u pravidelných nepravidelných sloves - opakování časování nepravidelných a zvratných sloves v přítomném čase - budoucí čas – futuro simple a futuro aproximado, - předmět ve 4. a 3. pádě a jeho náhrada - vztažná zájmena - zájmena todos, algunos, alguien - spojky porque, por eso, para eso - imperfecto - slovesné vazby a opisy <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustálená slovní spojení, přirovnání 	

Učební osnovy pro španělský jazyk	3. B	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů - s jistotou a sebedůvěrou komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků 	<p>KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <p>Postoj, názor, stanovisko – svolení, prosba, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba</p> <p>Čtený či slyšený text – nekomplikované a logické texty, texty informační, popisné</p> <p>Samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, reprodukce kratšího textu</p> <p>Interakce – formální a neformální rozhovor</p> <p>Informace z médií – internet, audionahrávky, videonahrávky</p>	<p>Tělesná výchova – sporty oblíbené u nás a ve Španělsku (průběžně)</p> <p>MKV</p> <p>- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (španělský tisk, rozhlas, televize, film, volný čas a aktivity různých skupin lidí v různých zemích)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě (možnosti vzdělávání a studia v zahraničí)</p> <p>OSV</p> <p>- Sociální komunikace (poznávání lidí, porovnání individuálních rozdílů mezi lidmi, kamarádství, rodina a vztahy mezi členy rodiny)</p>

Učební osnovy pro španělský jazyk	3. B	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - žák dokáže pojmenovat nejběžnější choroby, popíše lidské tělo, umí vést rozhovor u lékaře, popsat své zdravotní problémy - hovoří o zdravém způsobu života - vypráví své zážitky z návštěvy města, země - stručně popíše kulturněhistorickou památku - umí podat souvislý výklad s použitím obrazového materiálu - je schopný dotázat se na doplňkové informace 	<p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <p>Oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti, jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život mimo domov, kolejí</p> <p>Oblast osobnostní – koníčky, zájmy</p> <p>Oblast společenská – sport</p> <p>Oblast veřejná – zdravotní služby</p> <p>Oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, běžné vybavení pracoviště, školní pomůcky, významné školní dny, a události, výuka, domácí úkoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo, návštěva u lékaře - koníčky, moje škola, sport - představení se a představení své rodiny, svého přítele, kde bydlím, mé zájmy <p>REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA</p> <p>Geografické zařazení a stručný popis Paříž</p> <p>Sport, kultura a některé známé osobnosti</p> <p>Životní styl a tradice v porovnání s ČR</p> <p>Školství</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace (poznávání lidí, zdvořilostní formulace, specifika pozdravů ve Španělsku) - Morálka všedního dne

Učební osnovy pro španělský jazyk	4. B	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma – identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení – využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů 	<p>Opakování učiva z předcházejícího ročníku</p> <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, trpný rod přítomný, slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, - tvoření příslovcí a jejich stupňování - nepravidelné stupňování přídavných jmen a příslovcí - postavení dvou zájmenných předmětů - shoda přídavných jmen s předcházejícím předmětem přímým - časování nepravidelných sloves - podmiňovací způsob přítomný - podmínková souvětí - podstatná jména odvozená od číslovek - slovesné vazby a opisy - trpný rod - samostatná ukazovací zájmena - přídavná jména - použití členů - zájmenné příslovce - souslednost časů - přímá a nepřímá řeč 	<ul style="list-style-type: none"> Výtvarná výchova (průběžně) Dějepis (průběžně) Zeměpis (průběžně)

Učební osnovy pro španělský jazyk	4. B	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně – logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek -jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související -shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace -využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma - žák umí použít všechny gramatické prvky probírané v daném ročníku - umí klást otázky v debatě - je schopný vysvětlovat, přesvědčit o správnosti svého názoru 	<p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustálená slovní spojení, přirovnání 	

Učební osnovy pro španělský jazyk	4. B	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů - s jistotou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků 	<p>KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ</p> <p>morální postoje – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání</p> <p>kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď, osobní dopis, jednoduchý inzerát</p> <p>čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné</p> <p>samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu</p> <p>interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence</p> <p>informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, telefon</p>	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Člověk a životní prostředí - Životní prostředí regionu a ČR <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů <p>Výchova ke zdraví, zásady správné životosprávy (integrováno do TV)</p> <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace (zdvořilostní formulace, pravidla slušné komunikace, respekt k názoru druhého)

Učební osnovy pro španělský jazyk	4. B	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - žák vysvětlí hlavní body svého rozpočtu, dokáže napsat inzerát, osobní dopis, blahopřání, pozvání - dokáže sestavit pozvánku a vyprávět o zajímavé výstavě - hovoří o nákupech, obchodech - vyjádří určité a neurčité množství různých potravin - popíše pracovní postup - dotáže se na přesný způsob přípravy jistého pokrmu - umí vyprávět o svých koníčcích a zájmech 	<p>TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE</p> <p>Oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, restaurace, jídelničky, divadlo, kino, programy, zábavní podniky</p> <p>Oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese, jednoduché recepty</p> <p>Oblast vzdělávací – diskuse, video-texty, texty na obrazovce počítače</p> <p>Oblast osobní – osobní dopisy</p> <p>Oblast osobnostní – názory a postoje k blízkému okolí, koníčky, zájmy, okolní krajina</p>	<p>EY</p> <p>- Člověk a životní prostředí (naše obec, náš životní styl)</p> <p>OSV</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizace vlastního času - plánování učení a studia - stanovení osobních cílů - plány do budoucna <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (moje tělo, moje postoje)</p> <p>- Sociální komunikace (poznávání lidí, mezilidské vztahy; komunikace)</p> <p>EY</p> <p>- Člověk a životní prostředí (lidské aktivity, zdravý životní styl; vztah člověka k prostředí, pobyt v přírodě)</p> <p>- Sociální komunikace (dialog, komunikace v různých situacích)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě (možnosti vzdělávání a studia v zahraničí)</p>

Učební osnovy pro španělský jazyk	4. B	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- zná nejznámější muzea ve Španělsku, Picaso - umí hovořit o španělské (mexické) a české kuchyni - zná nejznámější španělské parky a španělské sportovce</p>	<p>Oblast společenská – média, kultura, tradice, sport, příroda, životní prostředí</p> <p>Témata – počítač, mobilní telefon, SMS, peníze, rozpočet, způsob života mladých a jejich zaměstnání, malířství, jídlo, restaurace – menu, příprava jídla, koníčky, zájmy, sport, člověk a životní prostředí, ekologie</p> <p>REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA Životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou Kultura, umění a sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy muzea v Madridu Picaso španělská a mexická kuchyně Španělské národní parky Sport ve Španělsku</p>	<p>MV - Účinky mediální produkce a vliv médií</p> <p>Zeměpis – 2. ročník (Španělsko) Dějepis (průběžně)</p> <p>OSV - Sociální komunikace - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>VMEGS - Žijeme v Evropě (poznávání různých kultur)</p> <p>MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <p>MV - Účinky mediální produkce a vliv médií - Role médií v moderních dějinách</p> <p>Zeměpis – 2., 4. ročník (národní parky v ČR a ve Francii)</p>

5.2.6 Matematika

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Matematika** vychází ze vzdělávací oblasti a vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace.

Je určen všem žákům vyššího stupně osmiletého gymnázia i žákům čtyřletého gymnázia.

Matematika rozvíjí logické usuzování, abstraktní a analytické myšlení, učí srozumitelné a věcné argumentaci, formulaci problémů a jejich řešení. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v běžném životě i pro vysokoškolské studium. Má úzký vztah k dalším přírodním vědám biologii, chemii a hlavně fyzice.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

1., 2., 3., 4. ročník: 4 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Ve výkladu převažuje frontální výuka s důrazem na procvičování a pochopení problémů. Při výuce je maximálně využívána multimediální učebna a pro dělené hodiny je možnost využít učebnu počítačovou.

Během studia škola nabízí žákům mimo vyučovací hodiny následující aktivity a příležitosti: matematická olympiáda, matematický klokan.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel

- rozvíjí u žáků logické myšlení správným užíváním matematických pojmů, definováním a charakterizováním pojmů různými způsoby, tříděním pojmů a nalézáním vztahů mezi nimi
- modelováním situací, kreslením náčrtků v geometrii rozvíjí u žáků prostorovou představivost
- zařazuje vhodné slovní úlohy z běžného života, učí je odhadovat výsledek a na jejich základě prohlubuje význam matematiky pro praxi

- formou diskuse žáky nutí informace kriticky hodnotit a ověřovat z různých hledisek, ze získaných výsledků vyvozovat závěry
- zadáním samostatné práce rozvíjí v žácích schopnost získávat informace z různých informačních zdrojů a tyto informace zpracovávat a vyhodnocovat
- průběžným hodnocením výsledků práce žáků jim umožní posoudit jejich pokroky při učení, ujasnit si obtíže a rezervy své přípravy

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- poukazuje na shodné, podobné a odlišné znaky reálných problémů
- dbá, aby žáci prováděli rozbory a zápisy algoritmů, při zápisu využívá matematický jazyk a symboliku
- směřuje k řešení problému nácvikem řešení úloh s postupným stupňováním jejich náročnosti
- vysvětluje matematizaci řešení slovních úloh
- důslednou spoluprací vede žáka ke správnému vyhodnocení výsledků řešení a zpracování výsledků do tabulek, grafů a přehledů

Kompetence komunikativní

Učitel

- vyžaduje od žáka čtení slovní úlohy s porozuměním
- vyjadřuje se jasně, přesně, srozumitelně a stručně a totéž vyžaduje od žáků
- vhodnými otázkami zjišťuje, zda žáci rozumí různým typům textů a obrazových materiálů
- metodou rozhovoru podporuje komunikaci mezi žákem a vyučujícím a mezi žáky navzájem

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadáváním skupinové práce vede žáky ke spolupráci, k respektování zájmu skupiny, k pochopení potřeby efektivní spolupráce
- poukazuje na uplatnění matematiky v různých oblastech lidské činnosti a orientuje žáky s ohledem na jejich schopnosti na různé typy VŠ

Kompetence občanské

Učitel

- důslednou kontrolou zadaných úkolů motivuje žáky k jejich zodpovědnému plnění
- povzbuzováním a hodnocením podporuje kreativitu a snahu zlepšit se
- ukazuje na uplatnění matematiky v různých oblastech praktického života (v bankách, na finančních úřadech)

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- vede žáky k tomu, aby se cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti rozhodovali o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- umožňuje žákům rozvíjet svůj osobní i odborný potenciál
- snaží se, aby žáci vyvíjeli vlastní iniciativu a tvořivost
- podporuje žáky v úsilí o dosažení stanovených cílů, průběžného revidování a kritického hodnocení dosažených výsledků
- kontroluje dokončování zahájených aktivit, motivuje žáky k dosažení úspěchu
- poukazuje na rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a nezbytnosti je v případě nutnosti nést
- vysvětluje podstatu a principy podnikání, poukazuje na jeho možná rizika, učí žáky kriticky posuzovat příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na jeho předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory

Učební osnovy pro matematiku	1. ročník	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zařazuje čísla do příslušného číselného oboru - provádí aritmetické operace s přirozenými, celými, racionálními a reálnými čísly - užívá pojem opačné číslo a číslo převrácené - pracuje s různými tvary zápisu racionálních čísel a jejich převody - upravuje číselné výrazy - znázorňuje čísla na číselné ose - odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulačtor - provádí operace s mocninami a odmocninami, částečně odmocňuje, usměrňuje zlomky - určuje absolutní hodnotu reálných čísel a aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty - zapisuje množinu výčtem prvků a jejich charakteristickou vlastností - rozlišuje vztah inkluze a rovnosti, určuje sjednocení a průnik množin - operuje s intervaly - užívá správně logické spojky a kvantifikátory - rozezná, kdy je věta výrok - vytváří správné negace výroků obsahující slova každý, žádný, aspoň, právě, nejvýše - čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky 	<p>1. Číselné obory Číselné obory - přirozená, celá, racionální a reálná čísla</p> <p>Druhá a třetí odmocnina Absolutní hodnota čísla</p> <p>2. Množiny Inkluze a rovnost množin, operace s množinami Vennovy diagramy</p> <p>Intervaly</p> <p>3. Základní poznatky z matematiky Výrok, definice, věta, důkaz Výroková logika</p>	<p>OSV (průběžně ve všech ročnících)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (rozhovory s žáky, navození vhodných matematických problémů, referáty a jejich hodnocení) - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (organizace práce vlastní nebo ve skupině při skupinové práci, rozhodování a řešení problémů při tomtéž, ohleduplnost, disciplinovanost, ochota pomoci) - Sociální komunikace (týmová práce, diskuze, obhajoba vlastního názoru, schopnost kompromisu, přesná a srozumitelná komunikace) - Spolupráce a soutěž (skupinová práce, dlouhodobé úkoly, obhajoba výsledků, argumentace řešení) <p>Fyzika – výpočty (průběžně) Chemie – výpočty (průběžně) Informatika – 1. ročník, 3. ročník</p> <p>Průběžně všechny předměty</p>

Učební osnovy pro matematiku	1. ročník	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - určuje pravdivostní hodnotu výroků jednoduchých i složených - rozliší definici a větu, rozliší předpoklad a závěr věty - rozliší správný a nesprávný úsudek - vytváří hypotézy a zdůvodňuje jejich pravdivost či nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení - zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému - užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel - nalézá společný násobek a dělitel, určuje největší společný dělitel a nejmenší společný násobek přirozených čísel - rozliší prvočíslo a číslo složené - rozkládá přirozená čísla na prvočinitele - užívá správně logické spojky a kvantifikátory - provádí operace s mocninami a odmocninami, částečně odmocňuje, usměrňuje zlomky, upravuje číselné výrazy - sčítá, odčítá, násobí a dělí mnohočleny - rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců - upravuje efektivně výrazy s proměnnými - sčítá, odčítá, násobí a dělí s proměnnými, určuje definiční obor výrazu a hodnotu výrazu - provádí operace s lomenými výrazy, upravuje složený zlomek 	<p>4. Elementární teorie čísel</p> <p>5. Mocniny Mocniny s přirozeným, celým a racionálním exponentem, odmocniny</p> <p>6. Výrazy s proměnnými Mnohočleny, lomené výrazy, výrazy s mocninami a odmocninami</p>	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy <p>Fyzika – výpočty (průběžně) Chemie – výpočty (průběžně)</p> <p>Informatika – 1. ročník</p>

Učební osnovy pro matematiku	1. ročník	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy při řešení rovnic - řeší lineární rovnice a nerovnice - zdůvodňuje, kdy je zkouška nutnou součástí řešení - vhodně zapisuje množiny kořenů - vyjadřuje neznámou ze vzorce - graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav - řeší soustavu rovnic - řeší rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru, strukturuje řešení na základě logické úvahy - aplikuje rozklad polynomů na součin vytýkáním a užitím vzorců při řešení rovnic i nerovnic - řeší rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou - řeší kvadratické rovnice a nerovnice - diskutuje řešitelnost nebo počet řešení - využívá vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice k rozkladu kvadratického trojčlenu na součin kořenových činitelů - řeší soustavu lineární a kvadratické rovnice - analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav a správně interpretuje nalezené výsledky 	<p>7. Rovnice a nerovnice Lineární rovnice a nerovnice a jejich soustavy</p> <p>Rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru</p> <p>Rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou Kvadratická rovnice (diskriminant, vztahy mezi kořeny a koeficienty)</p>	<p>Fyzika – výpočty (průběžně) Chemie – výpočty (průběžně) Matematický seminář – 4. ročník (řešení rovnic v C) Informatika – 1. ročník, 4. ročník</p> <p>Cvičení z biologie – 4. ročník</p>

Učební osnovy pro matematiku	1. ročník	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- při řešení rovnic s neznámou pod odmocninou a ve jmenovateli stanovuje definiční obor rovnice a rozhoduje o nutnosti zkoušky</p> <p>- analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav a správně interpretuje nalezené výsledky</p> <p>- geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy</p>	<p>Rovnice s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou</p>	

Učební osnovy pro matematiku	2. ročník	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí různým zadáním funkce a používá pojmy: definiční obor, obor hodnot, hodnota funkce v bodě - načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti - stanovuje definiční obory a obory hodnot funkcí - modeluje reálné závislosti pomocí funkcí - určuje průsečíky grafu funkce s osami soustavy souřadnic - formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí - vytváří inverzní funkci k dané funkci, ovládá pojem složená funkce - využívá vlastnosti funkcí při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů - pozná lineární funkci, načrtne její graf, objasní geometrický význam parametrů a, b v předpisu funkce $y = ax + b$ - určuje předpis lineární funkce z daných bodů nebo grafu funkce - užívá pojem a vlastnosti přímé úměrnosti - sestrojuje graf lineární funkce s absolutními hodnotami - řeší reálné problémy pomocí lineární funkce 	<p>1. Závislosti a funkční vztahy Obecné poznatky o funkcích Pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí</p> <p>Inverzní funkce, složená funkce</p> <p>Lineární funkce, funkce absolutní hodnota</p>	<p>Matematický seminář – 3. ročník (diferenciální a integrální počet) Fyzika – 1. ročník (kinematika hmotného bodu) Fyzika – 2. ročník (kruhový děj s ideálním plynem) Informatika – 1. ročník, 3. ročník</p>

Učební osnovy pro matematiku	2. ročník	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - užívá logaritmus a jeho vlastnosti, řeší jednoduché exponenciální a logaritmické rovnice - užívá pojmy orientovaný úhel a jeho velikost - převádí stupňovou míru na obloukovou a naopak - definuje goniometrické funkce, určuje jejich definiční obor a obor hodnot, užívá jejich vlastností - načrtne grafy goniometrických funkcí - používá jednotkové kružnice - užívá vztahy mezi goniometrickými funkcemi a řeší jednoduché goniometrické rovnice - vhodně používá sinovou a kosinovou větu při řešení aplikačních úloh - modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí - aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi - řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích 	<p>Goniometrické funkce, vztahy mezi goniometrickými funkcemi</p> <p>Goniometrické rovnice</p> <p>Trigonometrie – sinová a kosinová věta, trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku</p>	<p>Fyzika, Cvičení z fyziky – 3. ročník (střídavý proud) Fyzika – 2. ročník (mechanické kmitání a vlnění, Cvičení z fyziky – 3. ročník (elektromagnetické kmitání a vlnění)</p> <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy

Učební osnovy pro matematiku	2. ročník	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - používá správně geometrické pojmy bod, přímka, polopřímka, rovina, polorovina, úsečka, úhly vedlejší, vrcholové, střídavé, souhlasné, a objekty znázorňuje - užívá s porozuměním polohové a metrické vztahy mezi geometrickými útvary v rovině - rozlišuje konvexní a nekonvexní útvary, popisuje a správně užívá jejich vlastnosti - zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině - na základě vlastností třídí útvary - využívá náčrt při řešení rovinného problému a poznatky o množinách bodů dané vlastnosti při řešení úloh - řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti a pomocí konstrukce na základě výpočtu - určuje objekty v trojúhelníku, znázorňuje je a správně užívá jejich základní vlastnosti, pojmů užívá s porozuměním - při řešení úloh argumentuje s využitím poznatků vět o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravu výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly 	<p>2. Geometrie v rovině Rovinné útvary (klasifikace)</p> <p>Množiny bodů dané vlastnosti</p> <p>Trojúhelník</p> <p>Pythagorova a Euklidovy věty</p> <p>Shodnost a podobnost trojúhelníků</p>	

Učební osnovy pro matematiku	2. ročník	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje základní druhy čtyřúhelníků - pojmenuje, znázorňuje a správně užívá základní pojmy ve čtyřúhelníku a v dalších mnohoúhelnících, popisuje a užívá jejich vlastnosti - užívá s porozuměním poznatky o mnohoúhelnících (vlastnosti úhlopříček a kružnice opsané a vepsané) v úlohách početní geometrie - pojmenuje, znázorňuje a správně užívá základní objekty v kružnici a kruhu, popisuje a užívá jejich vlastnosti, užívá polohové vztahy mezi body, přímkami a kružnicemi - aplikuje metrické vlastnosti o kružnicích a kruzích v úlohách početní geometrie, poznatky o kružnici a kruhu v úlohách konstrukční geometrie 	<p>Čtyřúhelník</p> <p>Pravidelné mnohoúhelníky Obvody a obsahy</p> <p>Kružnice a kruh – úhly v kružnici, obvody a obsahy</p>	<p>Fyzika – 1. ročník (pohyb HB po kružnici)</p>

Učební osnovy pro matematiku	3. ročník	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - popisuje a určuje shodná zobrazení a využívá jejich vlastnosti - popisuje a určuje stejnoolehlost a užívá její vlastnosti - řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy pomocí shodných zobrazení - zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan - určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky - využívá náčrt při řešení prostorového problému - sestrojí a zobrazí rovinný řez hranolu a jehlanu - řeší planimetrické problémy motivované praxí - charakterizuje jednotlivá tělesa, počítá jejich objem a povrch - zná z paměti a používá vzorce pro objem a povrch krychle, kvádru, hranolu, jehlanu, rotačního válce, rotačního kužele, jehlanu a koule - s použitím tabulek určuje objem a povrch komolého jehlanu a kužele a částí koule - řeší stereometrické problémy motivované praxí 	<p>1. Geometrie v rovině Shodná zobrazení (osová a středová souměrnost, posunutí, otočení) Stejnolehlost, konstrukční úlohy</p> <p>2. Geometrie v prostoru Volné rovnoběžné promítání Polohové a metrické vlastnosti</p> <p>Základní tělesa Povrchy a objemy</p>	<p>Fyzika – průběžně Chemie – 1. ročník (hybridizace) Zeměpis – 1. ročník (Země)</p>

Učební osnovy pro matematiku	3. ročník	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - určuje vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky - aktivně ovládá pojmy: vektor a jeho umístění, souřadnice vektoru a velikost vektoru, provádí operace s vektory - určuje velikost úhlu dvou vektorů - užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině (geometrický význam koeficientů) - analyticky vyjadřuje úsečku a polopřímku - aplikuje pojmy: směrový a normálový vektor přímky, směrový úhel přímky - řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvech v rovině 	<p>3. Analytická geometrie v rovině Vzdálenost bodů, střed úsečky Vektory a operace s nimi</p> <p>Analytické vyjádření přímky v rovině</p>	<p>Matematický seminář – 4. ročník (analytická geometrie v prostoru)</p> <p>Fyzika – 1. ročník (fyzikální veličiny) Seminář z fyziky – 4. ročník (opakování)</p> <p>Zeměpis – 1. ročník (Země, sluneční soustava)</p>

Učební osnovy pro matematiku	4. ročník	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivé druhy kuželoseček - využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření - z analytického vyjádření (ze středové nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce - z daných prvků určuje rovnici kuželosečky - řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky - určuje tečnu kuželosečky v jejím bodě - aplikuje znalosti o funkcích při úvahách o posloupnostech a řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o posloupnostech - určuje posloupnost vzorcem pro n-tý člen, graficky (v kartézské soustavě souřadnic i na číselné ose), výčtem prvků - formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných posloupností - vyloží definici aritmetické a geometrické posloupnosti, význam diference a kvocientu - aktivně používá základní vztahy pro aritmetickou a geometrickou posloupnost - interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování - aplikuje geometrickou posloupnost ve finanční matematice, řeší aplikační úlohy - vysvětlí pojem limita posloupnosti, konvergentní a divergentní posloupnost 	<p>1. Analytická geometrie v rovině Kuželosečky - kružnice, elipsa, parabola, hyperbola</p> <p>Přímka a kuželosečka, rovnice tečny ke kuželosečce</p> <p>2. Posloupnosti a řady Určení a vlastnosti posloupností</p> <p>Aritmetická a geometrická posloupnost</p>	<p>Finanční matematika – 4. ročník (vzorce) Cvičení z fyziky – 4. ročník (fyzika mikrosvětla) Chemie – 1. ročník (jaderný rozpad)</p>

Učební osnovy pro matematiku	4. ročník	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná kombinatorické skupiny (variace, permutace a kombinace bez opakování) - určuje jejich počty a užívá je v reálných situacích - řeší jednoduché kombinatorické úlohy užitím kombinatorických pravidel součtu a součinu - ovládá pojmy faktoriál, kombinační číslo, Pascalův trojúhelník včetně příslušné symboliky - počítá a upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly, využívá vlastností kombinačních čísel - aktivně ovládá binomickou větu - řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet) - používá pojmy náhodný jev, jistý jev, nemožný jev, opačný jev, nezávislost jevů, sjednocení a průnik jevů - určuje pravděpodobnost náhodného jevu - vypočítá pravděpodobnost sjednocení nebo průniku dvou jevů - využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti 	<p>3. Práce s daty, kombinatorika, pravděpodobnost, statistika Kombinatorika – elementární kombinatorické úlohy, variace, permutace, kombinace bez opakování),</p> <p>Faktoriál, kombinační číslo Pascalův trojúhelník</p> <p>Binomická věta</p> <p>Náhodný jev a jeho pravděpodobnost, nezávislost jevů, pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů</p> <p>Pravděpodobnost</p>	<p>Chemie – 3. ročník (aminokyseliny) Cvičení z biologie – 3. ročník (molekulární základy dědičnosti)</p>

Učební osnovy pro matematiku	4. ročník	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- vysvětlí a používá pojmy statistický soubor a jeho charakteristiky (vážený aritmetický průměr, medián, modus, percentil, kvartil, směrodatná odchylka, mezikvartilová odchylka)</p> <p>- diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení</p> <p>- volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat, využívá výpočetní techniku</p> <p>- reprezentuje graficky soubory dat</p> <p>- čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy</p> <p>- rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám</p>	<p>Statistika</p> <p>Práce s daty</p> <p>Statistický soubor a jeho charakteristiky (vážený aritmetický průměr, medián, modus, percentil, kvartil, směrodatná odchylka, mezikvartilová odchylka)</p> <p>Analýza a zpracování dat v různých reprezentacích</p>	<p>Fyzika – 2. 3. ročník, Cvičení z fyziky – 3., 4. ročník (laboratorní práce)</p> <p>Chemie – 2., 3. ročník (laboratorní práce)</p> <p>Informatika – 2. ročník, 4. ročník (Excel)</p> <p>MV</p> <p>- Média a mediální produkce</p> <p>- Mediální produkty a jejich významy</p>

5.2.7 Informatika

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Informatika** vychází ze vzdělávacího oboru a vzdělávací oblasti Informatika a informační a komunikační technologie.

Je určen všem žákům 1. a 2. ročníku vyššího stupně osmiletého gymnázia i žákům čtyřletého gymnázia.

Navazuje na předmět Informatika v základním vzdělávání. Rozvíjí dovednosti základního vzdělávání informační gramotnosti tj. vyhledávat, zpracovávat a prezentovat informace a efektivně využívat výpočetní techniku při studiu i v běžném životě.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

1., 2. ročník: 2 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá po skupinách ve dvou počítačových učebnách vybavených projekční technikou. V učebnách je po šestnácti multimediálních počítačích zapojených do školní sítě s přístupem na internet.

Předmět je zaměřen na prohlubování znalostí o informačních a komunikačních technologiích. Přípravuje k přizpůsobování se novým verzím digitálních zařízení a možnostem jejich propojování. Rozvíjí schopnosti využití pokročilejších funkcí výpočetní a digitální techniky a programového vybavení k řešení problémů (pokročilé nastavení OS, pokročilé funkce textového editoru a tabulkového kalkulátoru, vytvoření složitější, rozvětvené a interaktivní prezentace v PowerPointu, vytvoření databáze a zpracování výstupů z databáze v Accessu, práce s grafickým editorem, úprava digitální fotografie a vytvoření webových stránek).

Informatika učí žáky získané informace dále obsahově a graficky tvořivým způsobem zpracovávat, ověřovat jejich původnost a věrohodnost a při prezentaci respektovat typografická a estetická pravidla a autorský zákon. Součástí vzdělávacího předmětu je výuka psaní na klávesnici desetiprstovou hmatovou metodou, jež žákům umožňuje časově zefektivňovat psaní původních textů, ale také užití pramenných materiálů převzatých či aplikaci platných norem při tvorbě písemností rozmanitých funkčních stylů.

Dovednosti získané v předmětu Informatika lze uplatnit ve všech oblastech vzdělávání a budoucím osobním i profesním životě.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- porovnává dosažené znalosti a zkušenosti u žáků
- hodnotí proces zpracování informací a vhodnost volby způsobu a prostředí
- porovnává výsledky práce žáků navzájem a konfrontuje je s obecně platnými zásadami
- formuluje závěry formou vlastních prezentací a tím vede žáky k samostatné práci i spolupráci

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- požadavkem jasných formulací vede žáky ke schopnosti přesně analyzovat požadavky, formulovat případné dotazy, volit vhodné informační prostředky a využívat je v interakci s počítačem (algoritmizace)

Kompetence komunikativní

Učitel:

- využíváním počítače a dalších periferních zařízení zvyšuje organizaci a efektivitu práce
- zařazováním individuální i skupinové výuky vede žáky k dovednosti podřídit se zájmu skupiny, chápat odpovědnost jednotlivce za výsledky při zpracování dílčích úkolů a potřebu efektivní spolupráce při zpracování celkových výsledků a tvorbě obecných závěrů

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- předvádí žákům způsoby práce s informacemi, jejich zdroji (ověřování správnosti) a upozorňuje na obecně platné zásady práce s daty

Kompetence občanské

Učitel:

- šetrným a ohleduplným zacházením s výpočetní technikou učí zodpovědnosti za svěřený majetek

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- vyžaduje práci s technickými pomůckami (osobní počítač, skener, tiskárny, digitální fotoaparát, apod.) a zpracování výsledků do tabulek, grafů, přehledů a prezentací. Tím rozvíjí žákův osobní i odborný potenciál.
- podporuje a hodnotí schopnost individuálního a týmového postupu vedoucího k dosažení cíle

Učební osnovy pro informatiku	1. ročník	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe - využívá teoretické i praktické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru k tvůrčímu a efektivnímu řešení úloh - rozlišuje základní části počítačové sestavy a dokáže popsat jejich funkci - vysvětlí, jaké funkce mají procesor, operační paměť, pevný disk, přídatné karty a optické mechaniky - popíše funkci externích zařízení počítače a zná jejich v současné době existující varianty - sdělí, jaké využití mají jednotlivé typy tiskáren - zná použití modemu, dataprojektoru, interaktivní tabule, USB disků a UPS - na konkrétním příkladu vysvětlí pojmy rozhraní a port - ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT - zná a dodržuje řád učebny informatiky a základní pravidla hygieny a bezpečnosti práce s ICT 	<p>1. Digitální technologie</p> <p>Informatika – vymezení teoretické a aplikované informatiky</p> <p>Hardware – funkce prostředků ICT, jejich částí a periférií, technologické inovace, digitalizace a reprezentace dat</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní deska, procesor, operační paměť, optické mechaniky - externí zařízení počítače – monitor, myš, tablet, klávesnice - tiskárny, skener, reproduktory, modem, mikrofon, dataprojektor, interaktivní tabule, USB disk, UPS - porty - druhy počítačů <p>Ergonomie, hygiena a bezpečnost práce s ICT</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrana zdraví, možnosti využití prostředků ICT hendikepovanými osobami 	

Učební osnovy pro informatiku	1. ročník	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - užívá desetiprstovou hmatovou metodu psaní na klávesnici - dokáže bezchybně opsat zadaný souvislý text - ovládá psaní všech znaků na klávesnici - píše podle diktátu - zvládá opis textu v anglickém jazyce - dodržuje ergonomická pravidla pro práci s počítačem <p style="color: red;">- organizuje účelně data a chrání je proti poškození či zneužití</p> <ul style="list-style-type: none"> - sdělí, jakou funkci má operační systém v počítači - dovede rozčlenit programy do příslušných skupin - zná jednotlivé typy licencí a umí s nimi nakládat v souladu s právními předpisy - umí používat programy, které jsou součástí operačního systému - rozlišuje různé typy oken a dokáže měnit jejich vizuální podobu a nastavení a využívat komponent, která obsahují - umí měnit konfiguraci a nastavení Windows a chápe funkci jednotlivých ovládacích panelů 	<p>Psaní všemi deseti</p> <ul style="list-style-type: none"> - prstoklad pro ovládání klávesnice naslepo - alfanumerická klávesnice - numerická klávesnice <p style="color: red;">Údržba a ochrana dat – správa souborů a složek, komprese, antivirová ochrana, firewall, zálohování dat</p> <p style="color: red;">Software – funkce operačních systémů a programových aplikací, uživatelské prostředí</p> <p>Operační systém Microsoft Windows</p> <ul style="list-style-type: none"> - přepínání mezi programy - podoba okna a práce s ním - operace se složkami a soubory - konfigurace a nastavení OS 	<p>OSV</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (celková péče o vlastní zdraví při práci s výpočetní technikou)</p>

Učební osnovy pro informatiku	1. ročník	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže se orientovat v záznamu a kódování dat v počítači - vysvětlí rozdíl mezi analogovým a digitálním záznamem a aplikuje znalosti o převodech mezi číselnými soustavami (binární, dekadickou a hexadecimální) - uvádí příklady využívání digitálních technologií v praxi - rozdělí informační sítě - vysvětlí vrstevný model komunikace v počítačových sítích a uvede příklady a význam některých protokolů z aplikační a prezentační, linkové, síťové a transportní vrstvy - využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci - využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů - posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací - využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky 	<p>Záznam a kódování</p> <ul style="list-style-type: none"> - analogový a digitální signál - číselné soustavy a převody mezi nimi <p>Digitální svět – digitální technologie a možnosti jejich využití v praxi</p> <p>Informační sítě- typologie sítí, internet, síťové služby a protokoly, přenos dat</p> <p>Internet – globální charakter internetu, multikulturní a jazykové aspekty, služby internetu</p> <p>Informace – data a informace, relevance, věrohodnost informace, odborná terminologie, informační zdroje, informační procesy, informační systémy</p> <p>Sdílení odborných informací – diskusní skupiny, elektronické konference, e-learning</p> <p>Informační etika, legislativa – ochrana autorských práv a osobních údajů</p>	<p>Matematika – 1. ročník (číselné soustavy)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Globalizační a rozvojové procesy (historické přístupy k procesům globalizace: vnímání vývojových procesů probíhajících v určitých historických etapách, zprvu nerovnoměrně v různých regionech světa, později již v celosvětové (globální) úrovni)</p>

Učební osnovy pro informatiku	1. ročník	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu</p> <p>- napíše text, přičemž se bude řídit platnými typografickými pravidly</p> <p>- při editaci již existujícího textového souboru upravuje vlastnosti písma, odstavce, modifikuje záhlaví a zápatí, vytváří strukturované seznamy, využívá možností editoru rovnic, aplikuje kontrolu pravopisu, využívá automatických oprav, text vhodně doplňuje osnovou, obsahem a tabulkami</p> <p>- do dokumentu dovede včlenit vlastní grafické objekty vytvořené v rámci Wordu nebo jiné aplikace, či grafické prvky již hotové, přejeté, např. obrázky, kliparty</p> <p>- umí využít při práci s textem hypertextových prvků</p> <p>- vytvoří prezentaci nejméně 10 snímků na předem určené téma, obsahující grafy, tabulky, multimediální a animační prvky</p> <p>- umí používat při tvorbě prezentace objekty vytvořené v jiných programech, např. grafy, tabulky, animace</p>	<p>Aplikační software pro práci s informacemi Textové editory – MS Word Publikování – formy dokumentů a jejich struktura, zásady grafické a typografické úpravy dokumentu, estetické zásady publikování</p> <ul style="list-style-type: none"> - editace textu - formátování textu - styly, šablony - tabulátory - tabulka - odrážky a číslování - editor rovnic - kontrola pravopisu, vyhledávání a nahrazování textu, automatické opravy - tvorba osnovy a obsahu - grafika – vkládání obrázků a grafických objektů <p>Prezentační software – MS PowerPoint - multimediální prvky, hypertextové odkazy, modelování a simulace</p>	<p>MV - Mediální produkty a jejich významy (příprava příspěvku výstižně propagující školu do různých typů reálných novin či časopisů)</p> <p>Český jazyk – 1. ročník (osnova, rejstřík, obsah jako součást psaného textu)</p> <p>MV - Mediální produkty a jejich významy (příprava reklamní kampaně výstižně propagující školu) ČJ, AJ, NJ, FrJ, D, Z, Bi, Ch, F, HV, VV, TV – veškerá látka prezentovatelná publiku pomocí počítačové aplikace PowerPoint (průběžně)</p>

Učební osnovy pro informatiku	2. ročník	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dovede vytvořit tabulku a naplnit ji určenými hodnotami v předepsaném formátu - používá při vyplňování tabulky vzorce, funkce včetně podmíněného formátování - aplikuje v tabulkách absolutní a relativní adresy - umí využívat databázových prvků Excelu při práci s daty - dokáže vytvořit graf vhodného typu v závislosti na charakteru zpracovávaných dat - charakterizuje pojem databáze - rozpozná úlohy vhodné pro zpracování v databázi - charakterizuje pojem relace a tabulka - zpracuje podklady pro vlastní databázi - vytvoří vlastní databázi za použití relací, dotazů, formulářů a sestav 	<p>Tabulkové kalkulátory – MS Excel</p> <ul style="list-style-type: none"> - typy buněk - formát buněk a jejich grafická úprava - vzorce – tvorba vzorce, použití funkcí, podmíněné formátování, absolutní a relativní adresování, filtry, řady - grafy a grafické objekty - propojení tabulky Excelu s Wordem - export a import dat <p>Databáze – MS Access</p> <p>Pojem databáze, využití v programech, tabulky, import a export dat, relace, dotaz, formulář, sestava</p>	<p>Matematika – 1., 2. ročník (výrazy, rovnice a nerovnice, funkce, grafy)</p> <p>OSV</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <p>Matematika – 4. ročník (statistika)</p>

Učební osnovy pro informatiku	2. ročník	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje základní pojmy počítačové grafiky - rozliší rastrovou a vektorovou grafiku - využívá vlastností, úpravy a skládání objektů pro tvorbu vektorového obrazu - orientuje se v základních charakteristikách digitálního fotoaparátu a jejich vzájemných souvislostech - využívá histogram a křivky pro úpravu fotografií - využívá výběry a vrstvy pro úpravu fotografií - dodržuje při tvorbě a úpravě fotografií základní kompoziční pravidla - vytvoří portfolio vlastních digitálních snímků - zveřejní své snímky prostřednictvím vhodné služby 	<p>Grafické editory- Zoner Callisto a PhotoStudio</p> <p>Počítačová grafika Rastrový a vektorový obrázek. Úpravy a skládání objektů.</p> <p>Princip digitálního fotografování Histogram, křivky Barva, hloubka, kontrast, zaostření a efekty</p> <p>Fotobanky, prodej fotografií, fotoalba</p>	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uživatelé - Média a mediální produkce <p>Výtvarná výchova – průběžně</p> <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spolupráce a soutěž (Otmarovo oko) <p>Právní výchova – 3. ročník (občanský zákoník, autorský zákon)</p>

Učební osnovy pro informatiku	2. ročník	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>-aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů</p> <p>- umí naprogramovat jednoduchou úlohu v programu xKarel</p> <p>- řídí se principy pro vytvoření úspěšné prezentace</p> <p>- orientuje se v jednoduchém html dokumentu</p> <p>- využívá výhod CSS stylů pro tvorbu prezentace</p> <p>- připraví si podklady pro prezentaci</p> <p>- vytvoří vlastní webové stránky</p>	<p>Algoritmizace úloh- algoritmus, zápis algoritmu, úvod do programování</p> <p>Program xKarel- příkaz, podmínka, cyklus, procedura</p> <p>Webová prezentace</p> <p>Základy jazyka HTML a HTML dokumentů, kostra dokumentu, HTML tagy /formáty, odkazy, tabulky, CSS styly/</p> <p>Editory WWW stránek</p> <p>Tvorba a publikování webových stránek</p>	<p>Hudební výchova (průběžně)</p>

5.2.8 Dějepis

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Dějepis** vychází ze vzdělávacího oboru Dějepis vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Je určen všem žákům 1., 2., a 3. ročníku vyššího stupně osmiletého gymnázia i žákům čtyřletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

1., 2., 3. ročník: 2 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách, dle aktuální potřeby jsou některé hodiny vyučovány v počítačové učebně.

Hlavní část výuky dějepisu tvoří výklad učitele. Výklad je doplňován žakovskými referáty, krátkodobými projekty a exkurzemi, návštěvami muzea.

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na období antiky, formování novodobých států a dějiny 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace.

Podstatné je rozvíjení takové časové a prostorové představy, pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie reaguje na společenský vývoj a vychází z hledání vazeb člověk – společnost – příroda. Žáci chápou obecné i konkrétní relace.

Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

- Práce s učebnicí

- Výklad, přednáška, referáty a dílčí koreferáty
- Konfrontace pramenné základny – odborné publikace, internet, místní instituce
- Individuální a skupinové aktivity

Kompetence k učení

Učitel:

- na základě srozumitelného výkladu ukládá žákům různé úkoly, např. práci s historickou mapou, vyhledávání v knihovně, práci s internetem apod. tak, aby se sami naučili vyhledávat informace, samostatně je zpracovávat a předávat

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadáváním krátkých referátů o dílčí historické problematice učí žáky tvořivě využívat získané poznatky, argumentovat, srovnávat a hodnotit

Kompetence komunikativní

Učitel:

- dbá na přesné a kultivované vyjadřování, na přesný výklad historických pojmů a logický sled žakovského výkladu, a to jak při připraveném projevu, tak i v případné spontánní diskusi

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává žákům společné úkoly týkající se historických témat tak, aby se žáci naučili pracovat v kolektivu, zorganizovat si činnost a vzájemně se domluvit

Kompetence občanské

Učitel:

- vybírá z jednotlivých úseků historie skutečnosti, které přispívají u žáků k vytváření občanského povědomí a na základě toho dokážou samostatně posuzovat některé otázky současnosti

Učební osnovy pro dějepis	1. ročník	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého - rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace - objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti - v jednotlivých vývojových etapách pravěku; charakterizuje pojem archeologická kultura - vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti - zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku - schopnost spolupráce s místními institucemi věnujícími se pravěku - zná okolnosti formování států pod vlivem geografických faktorů - zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství, antiky a křesťanství 	<p>ÚVOD DO STUDIA HISTORIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam historického poznání pro současnost - práce historika, historické informace, jejich typy, účel a možnost využití <p>PRAVĚK</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik a vývoj člověka v pravěku doba kamenná - paleolit - mezolit - neolit - eneolit - doba bronzová - doba železná - doba římská - stěhování národů <p>STAROVĚK</p> <ul style="list-style-type: none"> typy starověkých států staroorientální státy - Mezopotámie (politický vývoj, společnost, kultura) 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Člověk a životní prostředí <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace <p>Český jazyk – 1. ročník (nejstarší literární památky)</p>

Učební osnovy pro dějepis	1. ročník	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>jako základních fenoménů, z nichž vyrůstá evropská civilizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy - popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti starověkých dějin - analyzuje bájně a skutečné počátky Říma - objasní politické a sociologické rozpory vývoje státu - srovná barbarské civilizace se světem antiky - aplikuje křesťanství v kontextu polyteistických věrouk - srovná rozdílný vývoj světových kontinentů <p>- je si vědom dočasné diskontinuity vývoje evropského regionu</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje rozdíly současného Slovanstva v relaci k původnímu stavu 	<ul style="list-style-type: none"> - Egypt (politický vývoj, společnost, kultura) - Indie - Čína <p>antické Řecko</p> <ul style="list-style-type: none"> - počátky řeckých dějin - archaické období - klasické období - makedonská nadvláda a vznik helénismu - kultura starověkého Řecka <p>antický Řím</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etruskové a počátky Říma - římská republika do ovládnutí Itálie - římská republika do ovládnutí Středomoří - krize římské republiky - římské impérium za principátu - počátky křesťanství - Řím za dominátu a zánik impéria <p>(civilizovanost a barbarství, limes romanus jako civilizační hranice)</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultura starověkého Říma <p>STŘEDOVĚK</p> <p>Raný středověk</p> <p>utváření středověké Evropy (byzantsko-slovanská oblast, francká říše a oblast západní východní a střední Evropy)</p>	<p>Český jazyk – 1. ročník (antická literatura)</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě

Učební osnovy pro dějepis	1. ročník	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě; vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti</p> <p>- definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5. – 15. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích</p> <p>zná etnické kořeny dnešní Evropy ve vazbě k EU -</p> <p>- charakterizuje základní rysy vývoje na našem území, srovná vývoj se západní Evropou a okolními státy</p> <p>- chápe základy dnešní vzdělanosti vycházející ze středověkých tradic</p> <p>- vymezí specifika islámské oblasti</p> <p>- vysvětlí důsledky tatarských a tureckých nájezdů, zejména pro jižní a východní Evropu</p> <p>- objasní prolínání různorodých etnik</p>	<p>křesťanství jako nové kulturní a společenské pojítko</p> <p>- Evropa v zápase s Araby a Vikingy</p> <p>islám a arabská říše</p> <p>- počátky českého státu</p> <p>vzdělanost a umění v raně středověké Evropě</p> <p>Vrcholný středověk</p> <p>změny v zemědělství, kolonizace rozvoj měst, řemesel a obchodu</p> <p>- společnost vrcholného středověku</p> <p>vnitřní nejednota křesťanství, papežství a císařství, křížové výpravy</p> <p>- vývoj západní Evropy</p> <p>mongolská expanze</p> <p>- český stát ve vrcholném středověku</p> <p>- rytířská kultura a umění vrcholného středověku</p> <p>Pozdní středověk</p> <p>- obecná situace v Evropě (problémy hospodářské, morová epidemie, turecká expanze, kacířství)</p> <p>- Francie a Anglie za stoleté války</p> <p>- Lucemburkové na českém trůně</p> <p>- husitská revoluce a její důsledky</p> <p>- český stát za vlády Jagellonců</p> <p>- střední a východní Evropa na konci středověku</p>	<p>Dějepisný seminář – regionální dějiny</p> <p>Český jazyk – 1. ročník (literatura středověku)</p> <p>Výtvarná výchova (průběžně)</p> <p>MKV</p> <p>- Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <p>VMEGS</p> <p>- Žijeme v Evropě</p> <p>Francouzský jazyk – 4. ročník (stoletá válka)</p>

Učební osnovy pro dějepis	2. ročník	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství, rozpozná jejich uplatnění v revolucích 18. a 19. století</p> <p>- na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení</p> <p>- analyzuje parlamentarismus, diktaturu a vliv konstituční monarchie na rozvoj společnosti</p> <p>- odliší formy absolutismu</p> <p>- posoudí význam ústavy a novou organizaci státu, uvede základní typy parlamentních státních systémů</p> <p>- analyzuje příčiny revoluce a důsledky následné reakce na vývoj celé Evropy</p> <p>- popíše důsledky pro další období</p> <p>- charakterizuje proces modernizace, vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky; rozpozná její ekologická rizika; určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropy a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace</p>	<p>OSVÍCENSTVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvícenství a absolutismus - Velká Británie a počátky USA - mocenský vzestup Pruska v 18. století - habsburský osvícenský absolutismus - české země ve druhé polovině 18. století - Rusko za Kateřiny II., dělení Polska <p>REVOLUCE A IDEA SVOBODY – velké revoluce</p> <p>vznik USA (viz výše)</p> <p>francouzská revoluce 1789 – 1799</p> <ul style="list-style-type: none"> - konec absolutismu ve Francii - konstituční monarchie ve Francii - republika a jakobínská diktatura - direktorium a konzulát <p>rok 1848 (viz níže)</p> <p>Evropa za napoleonských válek</p> <ul style="list-style-type: none"> - císařství Napoleona I. - napoleonské války <p>MODERNIZACE SPOLEČNOSTI</p> <p>Evropa po Vídeňském kongresu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vídeňský kongres a období restaurace - průmyslová revoluce a zrod kapitalismu 	<p>VMEGS</p> <p>- Žijeme v Evropě</p> <p>Francouzská revoluce – 4. ročník (Velká francouzská revoluce)</p>

Učební osnovy pro dějepis	3. ročník	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období - rozliší specifické znaky mimoevropských států - vyjádří principy americké imperiální politiky - charakterizuje územní expanzi USA - charakterizuje ruské velmocenské ambice 19. a 20. století - určí hlavní znaky pokroku věd a průmyslu - zhodnotí vývoj českého národa 2. pol. 19. století - specifikuje projevy nacionalismu, působení politických stran v českém prostředí 	<p>IMPERIÁLNÍ DOBA předpoklady a projevy imperiální (mocenské a koloniální) politiky velmocí</p> <ul style="list-style-type: none"> - nástup Ruska jako evropské velmoci a USA, jejich vnitřní vývoj a mezinárodní postavení do I. světové války <p>vzájemné střetávání velmocí, diplomatické a vojenské aktivity v předvečer I. světové války, mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů</p> <p>KAPITALISTICKÁ SPOLEČNOST PŘED PRVNÍ SVĚTOVOU VÁLKOU</p> <ul style="list-style-type: none"> - proměny životního stylu - kapitalistická společnost - česká společnost před rokem 1914 - vzdělanost a umění „belle epoque“ přelomu 19. a 20. století, vědecký a technický pokrok 	<p>EV - Člověk a životní prostředí</p> <p>OSV - Sociální komunikace</p>

Učební osnovy pro dějepis	3. ročník	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- charakterizuje první světovou válku, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky</p> <p>- určí konfrontační oblasti střetu velmocí</p> <p>- odliší hlavní bojiště a jejich vývoj</p> <p>- určí projevy revoluce a vliv na okolní dění</p> <p>- specifikuje hlavní složky a formy odboje</p> <p>- uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku</p> <p>- vymezí základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit</p> <p>- vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly provázány radikalizací pravicových i levicových protidemokratických sil</p> <p>- popíše a zhodnotí způsob života v moderní evropské společnosti, zhodnotí význam masové kultury</p>	<p>MODERNÍ DOBA I – SITUACE V LETECH 1914-1945</p> <p>první světová válka</p> <p>- příčiny a průběh první světové války</p> <p>- ruské revoluce, upevňování bolševické moci</p> <p>- vítězství Dohody</p> <p>- Češi 1914 – 18 (I. odboj) a vyhlášení Československa</p> <p>SVĚT 1919 – 39</p> <p>- versailleský systém a jeho vnitřní rozpory</p> <p>- Evropa a svět ve 20. a 30. letech</p> <p>- Československo v meziválečném období</p> <p>- světová hospodářská krize ve světě i v ČSR, růst mezinárodního napětí a vznik válečných ohnisek</p> <p>- mnichovská krize a její důsledky</p> <p>- kultura a věda 1. poloviny 20. století (zrod moderního umění, nástup masové kultury, sport)</p>	<p>MKV</p> <p>- Základní problémy sociokulturních rozdílů</p>

Učební osnovy pro dějepis	3. ročník	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - určí základní rysy 2. republiky - charakterizuje genocidu a holocaust - odliší základní linie čes. reakcí na okupaci - určí reálné politické poměry a směry - charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty - odliší vývoj částí Německa - vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku; zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR a na situaci ve střední Evropě a v naší zemi - porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demraciích 	<p>druhá světová válka (globální a hospodářský charakter války, věda a technika jako prostředky vedení války, holocaust)</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypuknutí druhé světové války - základní etapy a charakteristické rysy druhé světové války <p>protektorát Čechy a Morava, II. odboj</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvobození Československa <p>MODERNÍ DOBA II – SOUDOBE DĚJINY Evropa a svět po válce (OSN, princip sociálního státu)</p> <ul style="list-style-type: none"> - důsledky 2. světové války - počátky studené války <p>Východní blok, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj; SSSR jako světová velmoc; RVHP, Varšavská smlouva</p> <ul style="list-style-type: none"> - svět Západu - euroatlantická spolupráce a vývoj <p>demokracie; USA jako světová velmoc</p> <ul style="list-style-type: none"> - Československo do roku 1968 <p>životní podmínky na obou stranách „železné opony“</p>	<p>MV</p> <p>- Role médií v moderních dějinách</p>

Učební osnovy pro dějepis	3. ročník	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - odvodí důsledky dekolonizace pro emancipaci nových národů a států - odliší hlavní ohniska konfliktů a jejich vývoj - popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí; zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování - analyzuje znaky rozpadu totalitní společnosti - vysvětlí genezi roku 1989 a ustavení demokratického režimu - odliší rozmanitost projevů současné kultury - objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí; objasní význam islámské, židovské a některé další neevropské kultury v moderním světě - vymezí základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje -definuje příčiny a projevy terorismu - zhodnotí vliv médií na společnost - popíše integraci ČR do EU 	<p>dekolonizace; „třetí svět“ a modernizační procesy v něm – ekonomické, demografické a politické postavení v globálním světě</p> <ul style="list-style-type: none"> - hlavní ohniska konfliktů (např. konflikty na Blízkém východě, vznik státu Izrael) - ČSSR v letech 1968 – 1989 - pád komunistických režimů a jeho důsledky; sjednocující se Evropa a její místo v globálním světě - kultura a věda ve druhé polovině 20. století <p>globální problémy moderní společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - současná společnost – politika, kultura, věda, technika, ekonomika, náboženství a aktuální jevy - vývoj v ČR od r. 1993 	<p>Český jazyk – 4. ročník (světová poezie a próza 2. poloviny 20. století) Matematika, fyzika, chemie, biologie – průběžně (objevy, vynálezci, vědci)</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Účinky mediální produkce a vliv médií <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy - Účinky mediální produkce a vliv médií - Role médií v moderních dějinách

5.2.9 Základy společenských věd

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Základy společenských věd** vychází ze vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Integruje vzdělávací obsah oblasti Člověk a svět práce a část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Je určen všem žákům vyššího stupně osmiletého gymnázia i žákům čtyřletého gymnázia.

Široký a pestrý obsah předmětu umožňuje žákům získat nové vědomosti o podstatě lidské psychiky a jejích projevech, o sociálních vztazích, jež tvoří základ lidské společnosti. Tento předmět umožňuje žákům hledat a posilovat své občanské postoje v moderním pluralitním světě, osvojit si roli občana demokratické společnosti, ve filozofii najít pravdu o světě a objevit podstatu svého světového názoru.

Žáci se učí klást otázky a hledat odpovědi v kontextu jedinec, společenství, ČR, Evropa, svět. Takto získané poznatky se snaží aplikovat na své místo ve světě a společnosti, při volbě životních cílů a profesní orientace. Podstatnou úlohou předmětu je reflektovat dynamickou stránku světa kolem nás i jeho pluralitní charakter a globální provázanost jevů v něm. Učitel vede žáka k základní orientaci ve světě a učí ho chápat a objevovat jeho rozmanitost.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

1., 3., 4. ročník: 2 hodiny týdně

2. ročník: 1 hodina týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách, dle aktuální potřeby jsou některé hodiny vyučovány v počítačové učebně nebo v odborných učebnách, mimo školu (obecní a krajský úřad, knihovny, muzea, galerie, soudy), v prostorách určených pro přednášky. Je plně využito frontálního vyučování, výkladu, debaty, diskuze. Text je prezentován za pomoci videa, DVD, CD přehrávače, četbou. Důležitou metodou je řízená diskuze postavená na individuálním názoru žáka a esej, téma zadává učitel, rozsah prokonzultuje se žákem. Využívány jsou projekty a ročníkové práce (ve vyšších ročnících).

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie:

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- žákům jsou nabízena společenskovední témata, jež zpracují formou seminárních prací (následně obhajobou a diskuzí s ostatními). Žák samostatně pracuje s odbornou literaturou, internetovými zdroji apod., čímž posiluje kompetence k učení.
- učí žáky správně obhajovat své názory, postoje, citovat, parafrázovat. Žáci se učí argumentovat, vystihovat podstatu problému.
- pod vedením učitele žáci procházejí psychologické, sociologické, politologické a filozofické texty a učí se v nich nacházet potřebné zdroje informací.

Kompetence k řešení problému

Učitel:

- pomáhá žákům s hledáním, vytvářením a upřesňováním hypotéz, dává jim příležitost k formulaci vlastních názorů. Formou rozhovoru, diskuze, soutěží či her tyto kompetence posiluje.
- motivuje žáky k úvahám o společenskovedních problémech, jevech a procesech, podněcuje je k hledání analogií mezi různými sociálními jevy. Žák hledá a utváří svoji schopnost vnímat problémy v širších souvislostech. Učitel pomáhá žákům při formulování nově získaných informací.
- dává žákům prostor prezentovat svou hypotézu před skupinou. Pomocí psychosociálních her žák analyzuje své osobnostní a pracovní vlastnosti, což mu pomáhá v orientaci na trhu vzdělání a práce a pomáhá při rozhodování o své budoucnosti.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k formulaci srozumitelných dotazů, k obhajobě vlastního názoru, k hledání argumentů a protiargumentů. Učitel směřuje žáka k vytváření ucelené prezentace k zadaným či vybraným tématům, ty pak ve skupině společně analyzují, konfrontují a hledají odpovídající řešení.
- vytváří prostor pro modelové situace, v nichž žák nacvičuje vhodné způsoby chování. Zde společně využívají různé způsoby komunikace (obraz, text, řeč těla, moderní komunikační technologie).

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- uplatňuje týmovou práci, skupinové projekty a společné prezentace výsledků práce žáků. Žák je tak motivován nacházet a přijímat odlišnosti a zvláštnosti společenských skupin.
- seznamuje žáky s různými způsoby sebereflexe, sebepoznání, podpoří jejich osobnostní rozvoj a sebevědomí. Podporuje jejich přirozenou potřebu vyniknout ve skupině, a přitom posilovat vztah k sobě i ostatním. Tyto zkušenosti žáci v budoucnosti zúročí na trhu práce.
- motivuje žáky k vytváření pozitivních postojů k potřebám společnosti a zároveň podporuje předpoklady k celoživotnímu vzdělávání žáků.
- objasňuje právní aspekty práce s informacemi, respektuje duševní vlastnictví, správně cituje autorská díla.

Kompetence občanské

Učitel:

- motivuje žáky ke sledování aktuální situace v oblasti sociální, ekonomické, politické či ekologické nabízí žákům příležitost k diskuzi
- na modelových situacích seznamuje žáky se základními principy demokratické společnosti, poskytuje jim prostor pro uvědomění si svého občanství.
- zprostředkovává setkání žáků s významnými osobnostmi politického, kulturního a společenského života.
- podněcuje žáky k zapojení do občanského života například účastí na společenských či kulturních či charitativních akcích.

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- motivuje žáky k získávání a vyhodnocování informací o vzdělávacích a pracovních příležitostech
- vede ke kritickému hodnocení rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích
- podněcuje žáky k rozvíjení svého osobního i odborného potenciálu.

Modře je označeno učivo a výstupy RVP G vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Zeleně je označeno učivo a výstupy RVP G vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Učební osnovy pro základy společenských věd	1. ročník	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
<p>- projevuje zájem o celoživotní vzdělávánívzdělání a sebevýchovu</p> <p>- získané poznatky o svých vlastnostech, dispozicích a schopnostech využije při volbě profesní orientace</p> <p>- vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat</p> <p>- porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví</p> <p>- objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka</p> <p>- popíše možné situace, které vyvstávají z odlišností</p>	<p>- jak se učit na střední škole</p> <p>- principy učení, odlišnosti učení v jednotlivých předmětech</p> <p>- učení a hospodaření s časem</p> <p>- úloha opakování a procvičování v učení</p> <p>- význam celoživotního učení a sebevýchovy</p> <p>Podstata lidské psychiky – vědomí; psychické jevy, procesy, stavy a vlastnosti</p> <p>- člověk, jedinec, osobnost</p> <p>- osobnost člověka – charakteristika osobnosti, její typologie; vývoj a formování osobnosti v jednotlivých etapách lidského života</p> <p>- typologie osobnosti a jejich využití v praxi</p> <p>- temperament</p> <p>- temperament a jeho typologie</p> <p>- charakter</p> <p>- struktura charakteru, typologie charakteru</p> <p>- vlastnosti charakteru, formování charakteru</p> <p>- chování a jednání v psychickém a morálním slova smyslu</p>	<p>OSV</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>- Sociální komunikace</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>

Učební osnovy pro základy společenských věd	1. ročník	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
<p>- využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace</p>	<p>Postoje a jejich formování - druhy postojů, jejich utváření, důležitost postojů v životě - hodnotová orientace člověka, vlastní názor a jeho úloha v životě</p> <p>- schopnosti a jejich dělení</p> <p>- sebepoznání, seberegulace - svědomí - úloha svědomí v psychickém životě člověka - způsoby sebereflexe a kontroly emocí</p> <p>- vlastnosti vůle - jednotlivé stránky vůle - vztah vůle a motivace, důležitost vůle pro úspěšnost v životě - struktura SSS</p> <p>- podstata myšlení</p>	<p>OSV - Sociální komunikace - Spolupráce a soutěž (hodnoty, postoje, praktická etika)</p> <p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <p>Člověk a zdraví – integrace (výchova ke zdraví)</p>

Učební osnovy pro základy společenských věd	1. ročník	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
<p>- na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi</p> <p>- uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem</p> <p>- projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu</p>	<p>Psychologie v každodenním životě – rozhodování o životních otázkách; zásady duševní hygieny, náročné životní situace, systém psychologického poradenství</p> <p>- problémy a jejich řešení</p> <p>krizové psychické jevy, jejich předcházení a odstraňování</p> <p>- stres, deprese, jejich nejčastější příčiny</p> <p>- změny v období adolescence – tělesné, duševní a společenské; hledání osobní identity, orientace na budoucnost, hledání partnera, prožívání emočních stavů a hlubších citových vztahů</p>	<p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (psychohygiena)</p> <p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <p>Člověk a zdraví – integrace (výchova ke zdraví)</p>

Učební osnovy pro základy společenských věd	2. ročník	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
<p>- objasní, čím se sociologie zabývá v rámci společnosti a charakterizuje vývojová období</p> <p>- chápe vliv a souvislost s různými vědními disciplínami</p> <p>- dokáže pracovat a zabývat se názory, postoji a motivy lidí</p> <p>- zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití</p> <p>- respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky</p> <p>- objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích</p>	<p>Plány, úkoly a cíle učiva 2. ročníku</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozvání do sociologie - vývoj sociologie <p>Základy sociologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - předmět a struktura sociologie - historický vývoj sociologie, její současná podoba - struktura sociologie – obory a disciplíny - významní soc. myslitelé a jejich přínos, - postavení sociologie v ČR <p>Příroda a společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah přírody a společnosti - funkce přírodních faktorů ve vývoji společnosti - historické mezníky vztahů mezi přírodou a společností, PR a VTR - ekologie, ekologická hnutí, „druhá příroda“ <p>Kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociologické pojetí kultury - funkce kultury - společenské instituce - mj. morálka a právo, věda a víra 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

Učební osnovy pro základy společenských věd	2. ročník	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
<p>- objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy</p> <p>- rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení</p> <p>- posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství a usiluje ve svém životě o jejich naplnění</p> <p>- rozhoduje podle osvojených modelů chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího ohrožení</p> <p>- posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní</p> <p>- korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích</p> <p>- projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte</p>	<p>- materiální a duchovní kultura</p> <p>- masová a elitní kultura</p> <p>- právo a spravedlnost – smysl a účel práva, morálka a právo</p> <p>- víra v lidském životě – podoby víry, znaky náboženské víry; náboženské systémy, církve; sekty</p> <p>Společenská podstata člověka</p> <p>- proces socializace</p> <p>- význam začlenění jedince do sociálních vazeb</p> <p>- jedinec ve skupině (vztahy, role, normy chování); skupiny, davy, sociální útvary</p> <p>- mezilidská komunikace</p> <p>- problémy v mezilidských vztazích</p> <p>- rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi – otevřenost vůči druhým, vyjednávání, obhajování a prosazování vlastních názorů, odmítání nehumánních postojů</p> <p>Životní cyklus</p> <p>- sociální přechody, rituály, životní události, čas všednosti</p> <p>- jednotlivé etapy životního cyklu: dětství, mládí, dospělost, stáří</p> <p>- partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina; náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče</p>	<p>MV</p> <p>- Média a mediální produkce</p> <p>- Účinky mediální produkce a vliv médií</p> <p>- Role médií v moderních dějinách</p> <p>OSV</p> <p>- Morálka a právo všedního dne (mezilidské vztahy)</p> <p>MKV</p> <p>- Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <p>Člověk a zdraví – integrace (výchova ke zdraví)</p> <p>OSV</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>

Učební osnovy pro základy společenských věd	2. ročník	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost - uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují - rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady - vymezi podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů - na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně jejich všeobecných podmínek - rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení - rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezi podmínky trestní postizitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti - rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet - ve svém jednání respektuje platné právní normy 	<p>Sociální struktura společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociální struktura společnosti - nejvýznamnější strukturální řezy - profesní dráha a kritéria, profesní mobilita, projekce profesní dráhy - sociální nerovnost, sociální mobilita <p>Sociální fenomény a procesy – rodina, práce, masmédia, životní prostředí; sociální deviace, sociální problémy (nezaměstnanost, kriminalita, extremismus)</p> <ul style="list-style-type: none"> - společenské normy a jejich druhy <p>- právo v každodenním životě – právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům; právní řád ČR – jeho uspořádání; systém právních odvětví, druhy právních norem; smlouvy, jejich význam a obsah, všeobecné podmínky smluv</p> <p>- orgány právní ochrany – funkce a úkoly, právnické profese; účel a průběh občanského soudního řízení; orgány činné v trestním řízení, jejich úkoly; systém právního poradenství, činnost a úkoly občanských poraden</p> <ul style="list-style-type: none"> - kriminální chování a jeho zdroje 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní problémy sociokulturních rozdílů <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Účinky mediální produkce a vliv médií

Učební osnovy pro základy společenských věd	3. ročník	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
<p>- vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu</p> <p>- uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak požádat o živnostenské oprávnění</p> <p>- rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější</p> <p>- posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním</p> <p>- stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky</p> <p>- rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky</p> <p>- analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu</p>	<p>1. Tržní ekonomika</p> <p>- základní ekonomické pojmy – typy ekonomik, ekonomický cyklus, tržní mechanismus, nabídka, poptávka, tvorba ceny, globální ekonomické otázky</p> <p>- ekonomické subjekty – právní formy podnikání (živnost, typy obchodních společností, družstvo), základní právní normy týkající se podnikání</p> <p>- zisk a jeho formy, konkurence, její projevy v ekonomickém životě</p> <p>- marketing – marketing a public relations, reklama, reklamní agentury</p> <p>ČR a tržní ekonomika:</p> <p>- srovnání centrálně plánované a tržní ekonomiky</p>	<p>Člověk a svět práce – integrace</p> <p>Zeměpis – 1. a 2. ročník (socioekonomický zeměpis)</p> <p>OSV</p> <p>- Spolupráce a soutěž</p> <p>OSV</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <p>Finanční matematika – 4. ročník</p> <p>Dějepis – 3. ročník (moderní dějiny Československa, ČSSR, ČR)</p>

Učební osnovy pro základy společenských věd	3. ročník	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu - rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje - uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění - na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů - vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit - uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti, a zažádá o sociální dávku, na niž má nárok - objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií 	<p>2. Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice</p> <p>- fiskální politika – státní rozpočet, daňová soustava</p> <p>- monetární politika ČNB – inflace, kurs měny, zahraniční platební bilance, HDP</p> <p>- sociální politika – důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum, nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti</p>	<p>OSV - Spolupráce a soutěž</p> <p>OSV - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <p>VMEGS - Žijeme v Evropě</p>

Učební osnovy pro základy společenských věd	3. ročník	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kursovního lístku - uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti forem investic do cenných papírů - rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti - navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti - na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu) - navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.), vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč - vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení - vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN - vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby; objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank - využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku 	<p>3. Finance</p> <ul style="list-style-type: none"> - peníze – funkce peněz, formy platebního styku v tuzemské i zahraniční měně, cenné papíry, akcie; burza - hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich rozdíly, tok peněz v domácnosti; spotřební výdaje, práva spotřebitele, předpisy na ochranu spotřebitele - finanční produkty – způsoby využití přebytku finančních prostředků, spořicí a investiční produkty, další způsoby investování peněz; řešení nedostatku finančních prostředků, úvěrové produkty, leasing; úrokové sazby, RPSN; pojištění - bankovní soustava – ČNB a komerční banky, specializované finanční instituce, moderní formy bankovníctví 	<p>Finanční matematika – 4. ročník</p> <p>OSV</p> <p>- Spolupráce a soutěž</p> <p>OSV</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <p>Finanční matematika – 4. ročník</p> <p>VMEGS</p> <p>- Žijeme v Evropě</p>

Učební osnovy pro základy společenských věd	3. ročník	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace - posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře - posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním - vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi - vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu - reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy - uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď - uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti, objasní funkci odborů - volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky - chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu 	<p>4. Trh práce a profesní volba</p> <ul style="list-style-type: none"> - profesní volba – práce jako seberealizace, hodnocení vlastních schopností, vzdělávání a příprava na volbu profese (profesní a vzdělávací nabídka), přijímací pohovor a výběrové řízení (společenské jednání, komunikační dovednosti, asertivní jednání, empatie), pracovní úspěšnost a kariérní růst; dobrovolnictví jako příležitost k rozvíjení pracovních zkušeností - mezinárodní trh práce – nabídka a poptávka po pracovních místech, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby, pracovní trh v EU, globalizace pracovního trhu, profesní mobilita, rekvalifikace, celoživotní vzdělávání - osobní management – plánování osobní práce, time management, zaměstnání a mezilidské vztahy, zaměstnání a rodina, workholismus <p>5. Pracovně právní vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracovní právo – právní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního poměru (pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné); práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů (pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny), odbory - bezpečnost práce – zásady bezpečnosti práce, ekologická hlediska práce, pracovní úraz a odškodnění 	<p>Získávání a vyhodnocování informací o vzdělávacích a pracovních příležitostech Rozhodování v reálných životních situacích</p> <p>Úřady práce Personální agentury Veletrhy vzdělání, dny otevřených dveří na VŠ, osobnostní testy</p> <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Spolupráce a soutěž - Sociální komunikace - Pracovně právní vztahy

Učební osnovy pro základy společenských věd	3. ročník	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
<p>- obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování</p> <p>- uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady</p> <p>- uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky</p> <p>- objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR</p> <p>- vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě</p>	<p>6. Základy státoprávní teorie Základní pojmy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - občan, stát a jeho funkce - ideologie – znaky a funkce, přehled vybraných ideologií <p>Historický vývoj demokratického státu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - antická athénská demokracie, stavovský stát - parlamentarismus, zastupitelská demokracie - osvícenectví: absolutní monarchie, republika - dělba moci: Charles Montesquieu - teorie lidové republiky, suverenita lidu, první pokusy o demokratické upořádání vztahů: americká republika, americká ústava, konstitucionalismus - francouzská revoluce, Deklarace práv člověka a občana - ochrana práv člověka a občana v historii - SN a OSN - Všeobecná deklarace lidských práv - Helsinský proces - Evropská unie <p>7. Současný demokratický sociální právní stát</p>	<p>Dějepis – trvalá vazba na politickou linii dějin především antických, středověkých dějin Evropy a Česka, novověkých dějin Evropy a USA</p> <p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (dovednost diskutovat a obhajovat své názory v diskusi)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Žijeme v Evropě (evropské kulturní kořeny a hodnoty, demokracie jako forma vlády, parlamentarismus, účast občanů v politickém životě, lidská práva a jejich uplatňování, ochrana lidských práv)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Žijeme v Evropě</p> <p>- Globalizační a rozvojové procesy Zeměpis – 2. ročník (politická geografie, Evropa)</p>

Učební osnovy pro základy společenských věd	3. ročník	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
<p>- rozlišuje a porovnává historické i současné typy států (forem vlády)</p> <p>- objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií</p> <p>- vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů v životě obce či širších společenstvích</p> <p>- vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje</p> <p>- rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů</p> <p>- uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu</p>	<p>stát – znaky a funkce, formy státu, právní stát;</p> <p>- podstata občanské společnosti, její instituce</p> <p>- demokracie – principy a podoby; občanská práva a povinnosti</p> <p>- Ústava ČR – přehled základních ustanovení</p> <p>lidská práva – zakotvení lidských práv v dokumentech; porušování a ochrana lidských práv, funkce ombudsmana</p> <p>- volby, volební systémy; úřady</p> <p>- politické subjekty, politický život ve státě</p> <p>- státní správa a samospráva</p>	<p>Zeměpis – 2. ročník (politická geografie, evropské státy)</p> <p>OSV</p> <p>- participace občanů na politickém životě</p> <p>- aktivní účast na politickém životě</p> <p>- hledání a formování politických postojů</p> <p>MV</p> <p>- Média a mediální produkce</p> <p>- Účinky mediální produkce a vliv médií</p> <p>Zeměpis – 2. ročník (politická geografie, Evropská Unie)</p> <p>VMEGS :</p> <p>- Žijeme v Evropě</p> <p>MKV</p> <p>- Základní problémy sociokulturních rozdílů (diskuze, obhajoba vlastního názoru, tisk a masmédiá)</p>

Učební osnovy pro základy společenských věd	3. ročník	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
<p>-objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy</p> <p>- rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti</p> <p>- posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva</p> <p>- uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR</p> <p>- uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí</p> <p>- posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky</p>	<p>8. Mezinárodní vztahy a globální svět</p> <p>- evropská integrace – podstata a význam; Evropská unie – význam; proces integrace; orgány EU; jednotná evropská měna</p> <p>- mezinárodní spolupráce – důvody, význam a výhody; významné mezinárodní organizace a společenství</p> <p>- RE, NATO, OSN, jejich účel a náplň činnosti</p> <p>- proces globalizace – příčiny, projevy, důsledky; globální problémy</p>	

Učební osnovy pro základy společenských věd	4. ročník	Strana 15
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
<p>- objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka</p> <p>- dokáže vymezit vztah filozofie k jiným vědám</p> <p>- rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení</p> <p>- eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci</p> <p>- odůvodní vztah mezi filozofií a světovým názorem vědců, vliv filozofických úvah na hledání pravdy o světě</p> <p>- dokáže vysvětlit historická východiska jednotlivých teorií</p> <p>- najde a vysvětlí přínos (popřípadě i negativní rysy) jednotlivých teorií pro současnost</p>	<p>Úvod do filozofie a religionistiky</p> <p>1. Podstata filozofie – základní filozofické otázky, vztah filozofie k mýtu, náboženství, vědě a umění</p> <p>2. Filozofie v dějinách – klíčové etapy a směry filozofického myšlení</p> <p>Počátky filozofie v Řecku</p> <p>- řecká materialistická a idealistická filozofie</p> <p>Helénismus</p> <p>Středověk a filozofie</p> <p>- filozofie v počátcích křesťanství, patristika, teologie a scholastika</p> <p>- nominalismus a realismus, dialektika</p> <p>Humanitní a přírodovědná renesance</p> <p>- heliocentrismus, panteismus</p> <p>- teorie fungování společnosti</p> <p>Počátky novověké filozofie</p> <p>- F. Bacon: induktivní metoda, R. Descartes a jeho dualismus, B. Spinoza a teorie svobody</p> <p>- T. Hobbes a J. Lock, učení o společnosti</p>	<p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>Dějepis – celou historii filozofie (průběžně)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Žijeme v Evropě</p> <p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (formování vlastního světového názoru)</p> <p>Český jazyk a literatura – 1. ročník (evropská renesance)</p>

Učební osnovy pro základy společenských věd	4. ročník	Strana 16
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - umí odhadnout vztah mezi metodou a výsledkem poznání, vysvětlí odlišnosti jednotlivých druhů poznání - dovede kriticky přistupovat k argumentům, posuzuje jejich obecnou platnost, umí sestavit protiargumentaci - dokáže odhadnout význam daných učení - uvede význam a kritéria vědeckého poznání, zhodnotí význam vědeckého bádání pro život - rozpozná logicky správnou argumentaci - dovede odlišit charakter přírodních a společenských zákonitostí - vysvětlí prospěšnost faktů v moderním pojetí vědy - na příkladech dokáže odlišnost intuice, rozumu a emocí a jejich využití pro teorii i praxi 	<p>Problém poznání: empirismus, sensualismus, racionalismus</p> <p>Subjektivní idealismus v Anglii</p> <p>Francouzské osvícenectví</p> <ul style="list-style-type: none"> - encyklopedisté, programový racionalismus a ateismus <p>Německá klasická filozofie</p> <ul style="list-style-type: none"> - I. Kant: agnosticismus, jeho gnoseologie, mravní imperativ - G. W. F. Hegel a absolutní idea, zákony dialektiky - L. Feuerbach a antropologický materialismus - Marx a Engels a materialistické pojetí dějin <p>Pozitivismus - A. Comte</p> <ul style="list-style-type: none"> - filozofie faktu <p>Filozofický iracionalismus a voluntarismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - A. Schopenhauer a F. Nietzsche 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (náboženství a ateismus, hledání vlastního světového názoru) <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Morálka všedního dne <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace (sociální revoluce a evoluce a jejich důsledky) <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace (efektivní řešení problémů, organizační dovednosti)

Učební osnovy pro základy společenských věd	4. ročník	Strana 17
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - dovede se orientovat ve směrech současné filozofie - chápe předpoklady, východiska a ideologické důsledky jednotlivých soudobých směrů - umí posoudit význam vědy pro život - chápe kritéria moderního poznání - dokáže přiblížit, vysvětlit a obhájit vlastní světový názor, umí konstruktivně kritizovat odlišné názory, dovede rozpoznat manipulaci s informacemi - dokáže vystihnout přínos české filozofie evropskému myšlení - posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem - umí použít nabyté znalosti k argumentaci o daných tématech - ke svým tvrzením dokáže vyhledat a doložit důkazy - umí prezentovat vlastní hypotézy a sestavit plán jejich ověření 	<p>Fenomenologie E. Husserla</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojetí filozofie jako přísné exaktní vědy <p>Novotomismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - soudobé křesťanské filozofické myšlení <p>Pragmatismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - pragmatické pojetí světa, realita, instrumentalismus, teorie pravdy <p>Existencialismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - existence jako tajemství, pojetí svobody <p>Významné osobnosti českého filozofického myšlení</p> <ul style="list-style-type: none"> - starší česká filozofie - novodobá česká filozofie - naše současné filozofické myšlení <p>3. Vybrané filozofické problémy, zpravidla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyb, prostor, čas - pravda jako filozofický problém - svoboda a nutnost - etika a morálka 	<p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (vztahy mezi lidmi, formy soužití)</p> <p>MV: Psychosociální aspekty multikulturality, formy soužití lidí s různým světovým názorem, kulturním schématem</p> <p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>

5.2.10 Fyzika

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Fyzika** vychází ze vzdělávacího oboru Fyzika vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Je určen všem žákům 1., 2., a 3. ročníku vyššího stupně osmiletého gymnázia i žákům čtyřletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

Týdenní hodinové dotace předmětu jsou v jednotlivých ročnících zapracovány takto:

1. ročník: 2,5 hodin, z toho jedna dělená je pro praktická cvičení a probíhá vždy pro půlku třídy jednou za 14 dní
2. ročník: 2 hodiny
3. ročník: 2,5 hodin, z toho jedna dělená je pro praktická cvičení a probíhá vždy pro půlku třídy jednou za 14 dní

Praktická cvičení se odvíjí od materiálního vybavení školy, realizují se formou teoretických i laboratorních cvičení. Laboratorní cvičení realizují zpravidla následující témata: hustota látky, smyková síla, přeměny mechanické energie, měření hustoty kapaliny, měrná tepelná kapacita pevné látky, mechanický oscilátor, kyvadlo, elektrické napětí a elektrický proud, polovodičová dioda, indukčnost cívky, kapacita kondenzátoru, indexu lomu, ohnisková vzdálenost čočky. Minimální počet laboratorních cvičení v 1. a 3. ročníku: vždy 3

Organizační vymezení předmětu

Výuka je koncipována následovně:

V prvním a druhém ročníku probírají žáci mechaniku, termiku a kmity a vlnění v dostatečně širokém rozsahu, ve 3. ročníku zbývající učivo v rozsahu základním.

V blocích ve 3. a 4. ročníku (technický a přírodovědný) je následně učivo 2. a 3. ročníku zopakováno a prohloubeno na úroveň umožňující maturitu z fyziky a bezproblémové zvládnutí přijímacích zkoušek z fyziky na VŠ libovolného přírodovědného nebo technického zaměření.

Výuka probíhá zpravidla v učebně fyziky, dle aktuální potřeby jsou některé hodiny vyučovány v počítačové učebně. Během studia škola nabízí následující tradiční aktivity: fyzikální olympiádu a korespondenční soutěže organizované vysokými školami, AMAVET.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel

- pracuje s žáky tak, aby si osvojili důležité poznatky z vybraných tematických okruhů a na jejich základě poznávali význam a přínos fyziky pro život a činnosti člověka a pro rozvoj moderních technologií a ochranu životního prostředí
- zadáním samostatné práce rozvíjí v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace z různých informačních zdrojů, samostatně pozorovat, experimentovat a měřit, získané výsledky porovnávat, zpracovávat a vyhodnocovat
- formou diskuse žáky nutí informace kriticky hodnotit a ověřovat z různých hledisek, ze získaných výsledků vyvozovat závěry
- umožní průběžným hodnocením výsledků práce žáků posoudit jejich pokroky při učení, ujasnit si obtíže a rezervy své přípravy

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- demonstrací fyzikálního jevu nebo děje vede žáky k tomu, aby na základě pozorování a dosavadních vědomostí a zkušeností vyslovili hypotézu, vymezili pravidla pro její ověření, sami sestavili experiment, zpracovali získané údaje a vyvodili závěry
- formou skupinové práce vštěpuje žákům schopnost nabyté poznatky a dovednosti využívat při řešení fyzikálních problémů a úloh, nacházet různé způsoby řešení a vyhodnocovat je z různých hledisek
- pomocí orientačního zkoušení a testů ověřuje, zda žáci osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných problémových situací

Kompetence komunikativní

Učitel

- formou diskuse na dané téma vede žáky ke schopnosti jasně a logicky formulovat svůj názor či hypotézu, vhodně argumentovat, vyslechnout názory ostatních, vést dialog
- ústním prověřováním nabytých vědomostí zjišťuje, zda se žáci vyjadřují pomocí zavedených odborných pojmů, rozumí různým typům textů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků
- zadáním samostatné práce motivuje žáky k využívání multimédií pro studijní účely

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadáním skupinového úkolu vede žáky k respektování zájmů skupiny, k pochopení potřeby efektivní spolupráce pro úspěšnou práci
- zhodnocením výsledků práce skupiny vede žáky k tomu, aby si uvědomili užitečnost přijetí pravidel práce ve skupině a řízení se jimi, aby si vážili výsledků práce skupiny i své vlastní práce

Kompetence občanské

Učitel

- formou referátů zjišťuje, zda žáci sledují aktuální dění nejen ve vědě a technice, ale i v celém světě, a tak lépe chápou potřebu využití vědeckých poznatků ku prospěchu jedince i celé společnosti se současnou ochranou životního prostředí
- důslednou kontrolou zadaných úkolů vede žáky k zodpovědnému plnění svých povinností

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- umožní žákovi pracovat s nejrůznějšími pomůckami a přístroji v rámci laboratorních prací, a tím posiluje jeho zručnost
- v prostředí otázek a odpovědí vede žáka k aktivnímu vztahu k dění okolo něho, k rozvíjení osobního a odborného potenciálu
- důsledným vyžadováním plnění úkolů a dodržování pracovních povinností vytváří pocit zodpovědnosti
- zadává a kontroluje dlouhodobější a domácí práce a tím připravuje žáky na soustavnou aktivní práci, tvořivost a kladné přijímání inovací
- oceněním samostatné i skupinové práce pěstuje v žáku pozitivní, ale kritický vztah k čestnému a úspěšnému podnikání

Učební osnovy pro fyziku	1. ročník	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá s porozuměním učivem zavedené fyzikální veličiny - užívá s porozuměním zákonné měřicí jednotky pro vyjadřování hodnot veličin a při řešení úloh - měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření - zpracuje protokol o měření podle vzoru a určí relativní chyby měření - rozezná skalární veličiny od vektorových a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh - dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví - využívá představu hmotného bodu při řešení úloh - rozhodne, o jaký druh pohybu se jedná - užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených/zpomalených - sestrojí grafy závislosti dráhy a rychlosti na čase a využívá tyto grafy k řešení úloh na rovnoměrné a nerovnoměrné pohyby 	<p>1. FYZIKÁLNÍ VELIČINY A JEDNOTKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - soustava fyzikálních veličin a jednotek – Mezinárodní soustava jednotek (SI) - převody jednotek - absolutní a relativní odchylka měření - metody měření fyzikálních veličin, zpracování výsledků měření - souvislost jednotek SI a užívaných jednotek nepatřících do SI - skalární a vektorové veličiny, operace s vektory 2. MECHANIKA 2.1 KINEMATIKA HMOTNÉHO BODU - vztažná soustava, poloha a změna polohy hmotného bodu (tělesa) - trajektorie, dráha, pohyby přímočaré a křivočaré - průměrná a okamžitá rychlost, zrychlení - rovnoměrný přímočarý pohyb, rovnoměrně zrychlený a rovnoměrně zpomalený pohyb - volný pád, tíhové zrychlení - skládání rychlostí - rovnoměrný pohyb hmotného bodu po kružnici 	<p>vhodné úvodní motivační pokusy; návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG)</p> <p>Matematika - 3. ročník (vektory): v celé látce fyziky</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Globalizační a rozvojové procesy význam soustavy SI pro rozvoj vědeckých a hospodářských styků. <p>návaznost na učivo fyziky NG</p> <p>Matematika – 2. ročník (funkce, rovnice a soustavy rovnic): v celé látce fyziky</p> <p>Laboratorní práce: Experimentální studium pohybu kuličky na nakloněné rovině (nebo kuželového kyvadla)</p> <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace komunikace s odbornou terminologií (prolíná všemi dalšími tématy) - Spolupráce a soutěž (průběžně)

Učební osnovy pro fyziku	1. ročník	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady pohybových a deformačních účinků síly na těleso - využívá zákon zachování hmotnosti při řešení úloh a problémů včetně úloh z praxe - určí v konkrétních situacích síly a určí výslednici sil (graficky i početně výslednici dvou sil působících v jednom bodě) - využívá Newtonovy pohybové zákony k předvídání nebo vysvětlení pohybu těles při působení sil (tíhové, tlakové, tahové, třecí) a při řešení úloh - rozliší inerciální vztažnou soustavu od neinerciální a používá Galileův princip relativity pro popis pohybu v různých inerciálních vztažných soustavách - využívá zákon zachování hybnosti při řešení úloh a problémů včetně úloh z praxe - využívá rozkladu sil k řešení úloh a problémů - vysvětlí jednoduché případy působení setrvačných sil (určí směr a velikost) - vypočítá zrychlení tělesa na nakloněné rovině - uvede příklady užitečného a škodlivého tření v praxi 	<p>2.2 DYNAMIKA HMOTNÉHO BODU A SOUSTAVY HMOTNÝCH BODŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> - hmotnost jako fyzikální veličina - zákon zachování hmotnosti - síla jako fyzikální veličina, skládání a rozklad sil - první Newtonův pohybový zákon - inerciální vztažná soustava, Galileův princip relativity - druhý Newtonův pohybový zákon - tíhová síla, tíha tělesa - hybnost tělesa a její změna, impuls síly - třetí Newtonův pohybový zákon - zákon zachování hybnosti - dostředivá síla - neinerciální vztažná soustava, setrvačné síly - třecí síla, smykové tření, valivý odpor 	<p>návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG) Zeměpis – sekunda (závislost tíhové síly na zeměpisné šířce)</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (G. Galilei, Ch. Huygens, I. Newton A. Einstein). <p>EY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Člověk a životní prostředí - Životní prostředí regionu a České republiky (řešení úloh s tematikou ochrany životního prostředí – průběžně ve všech ročnících) <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (průběžně)

Učební osnovy pro fyziku	1. ročník	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady, kdy těleso koná a kdy nekoná práci - určí práci síly výpočtem a graficky - zná souvislost změny kinetické energie s mechanickou prací - zná souvislost změny potenciální tíhové energie s mechanickou prací v tíhovém poli Země - využívá zákona zachování mechanické energie při řešení úloh a problémů včetně úloh z praxe - řeší úlohy z praxe s použitím vztahů pro výkon a účinnost - řeší konkrétní úlohy na výpočet gravitační síly - zakreslí síly vzájemného gravitačního působení - vysvětlí fyzikální význam gravitační konstanty - odvodí vztah pro gravitační zrychlení z gravitačního zákona a nakreslí směr tohoto zrychlení - rozlišuje pojmy gravitační a tíhová síla, tíha - vysvětlí závislost tíhové síly na zeměpisné šířce - řeší úlohy na vrhy těles - diskutuje možné tvary trajektorie tělesa v centrálním poli Země 	<p>2.3 MECHANICKÁ PRÁCE A MECHANICKÁ ENERGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - mechanická práce stálé síly - kinetická energie a její změna - potenciální energie (tíhová, pružnosti) a její změna - souvislost změny mechanické energie s prací - zákon zachování mechanické energie jako zvláštní případ zákona zachování energie - výkon, příkon, účinnost <p>2.4 GRAVITAČNÍ POLE</p> <ul style="list-style-type: none"> - gravitační síla, Newtonův gravitační zákon - gravitační pole, gravitační zrychlení - tíhová síla, tíhové zrychlení, tíha - pohyb těles v homogenním tíhovém poli - pohyb těles v centrálním gravitačním poli Země 	<p>návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG)</p> <p>přesah do učiva o práci tepelných strojů: beseda o neexistenci perpetua mobile prvního druhu – námět na projekt</p> <p>rovnice kontinuity v tématu 2.6 jako příklad zákona zachování hmotnosti;</p> <p>Bernoulliho rovnice v tématu 2.6 jako projev zákona zachování mechanické energie</p> <p>možnost projektové práce na témata: umělé družice Země, orbitální stanice, kosmické sondy, raketoplány, kosmické lodi;</p> <p>využití multimédií k interaktivním a simulačním experimentům na pohyby těles v tíhovém a gravitačním poli Země;</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (J. Kepler, M. Koperník, T. Brahe a další)</p>

Učební osnovy pro fyziku	1. ročník	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - odvodí vztah pro kruhovou rychlost a interpreтуje tento vztah - řeší úlohy použitím 2. a 3. Keplerova zákona - popíše posuvný a otáčivý pohyb tuhého tělesa - určí v konkrétních situacích momenty sil působící na těleso a určí jejich výslednici - řeší praktické úlohy na moment síly a momentovou větu (rovnováha na páce, kladce a kole na hřídeli) - experimentálně ověří platnost momentové věty - zkonstruuje výslednici dvou různoběžných sil působících v různých bodech tuhého tělesa - určí výslednici dvou souhlasně rovnoběžných sil a dvou nesouhlasně rovnoběžných sil působících v různých bodech tuhého tělesa - řeší úlohy na dvojici sil, rozklad sil a stabilitu tělesa - experimentálně určí těžiště tenké desky - vypočítá kinetickou energii valčího se válce 	<ul style="list-style-type: none"> - pohyby těles v gravitačním poli Slunce - Keplerovy zákony 2.5 MECHANIKA TUHÉHO TĚLESA - tuhé těleso, jeho posuvný a otáčivý pohyb kolem pevné osy - moment síly vzhledem k ose otáčení, výslednice momentů sil, momentová věta - skládání sil působících v různých bodech tuhého tělesa, dvojice sil; rozklad síly na dvě složky - těžiště tělesa, rovnovážná poloha tělesa - kinetická energie tuhého tělesa, moment setrvačnosti tělesa vzhledem k ose otáčení - jednoduché stroje 	<p>Matematika – 3. ročník (kuželosečky)</p> <p>návaznost na učivo ZŠ (NG) o jednoduchých strojích</p> <p>rekapitulace vztahů z kinematiky posuvného pohybu hmotného bodu a pohybu hmotného bodu po kružnici</p> <p>návaznost na učivo ZŠ a NG o jednoduchých strojích</p> <p>správné používání pojmů hmotný bod a tuhé těleso při řešení úloh</p>

Učební osnovy pro fyziku	1. ročník	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uvede a vysvětlí základní rozdíly mezi ideální a reálnou tekutinou - používá vztah pro výpočet tlaku a tlakové síly - řeší úlohy užitím Pascalova a Archimedova zákona - vysvětlí funkci hydraulického lisu a brzd - vysvětlí funkci barometru - vysvětlí, proč atmosférický tlak klesá s rostoucí vzdáleností od povrchu Země - stanoví chování tělesa v tekutině porovnáním hustot - experimentálně určí hustotu pevné látky použitím Archimedova zákona - řeší úlohy z praxe použitím rovnice kontinuity a Bernoulliho rovnice - popíše obtékání těles ideální a reálnou tekutinou 	<p>2.6 MECHANIKA TEKUTIN</p> <ul style="list-style-type: none"> - shodné a rozdílné vlastnosti kapalin a plynů - tlaková síla - tlak v kapalinách a plynech - tlak v kapalinách vyvolaný vnější silou, Pascalův zákon - tlak vzduchu vyvolaný tíhovou silou - vztlková síla, Archimedův zákon - proudění kapalin a plynů, proudnice - objemový průtok, rovnice kontinuity - Bernoulliho rovnice - proudění reálné tekutiny, obtékání těles - základy fyziky letu 	<p>návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG)</p> <p>návaznost na mechanickou práci a energii</p>

Učební osnovy pro fyziku	2. ročník	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- uvede příklady potvrzující kinetickou teorii látek</p> <p>- vysvětlí rozdíly mezi skupenstvími z hlediska vztahu vnitřní kinetické a vnitřní potenciální energie částic</p> <p>- uvede příklady stavových změn a rovnovážných stavů</p> <p>- převádí teplotu z Celsiovy stupnice do Kelvinovy stupnice a naopak</p> <p>- řeší úlohy na výpočet látkového množství, počtu částic v homogenním tělese, molární hmotnosti, molárního objemu</p> <p>- interpretuje fyzikální význam Avogadrovy konstanty</p> <p>- zná složky vnitřní energie a uvede příklady její změny</p> <p>- řeší úlohy na změnu vnitřní energie konáním práce a tepelnou výměnou</p> <p>- interpretuje fyzikální význam měrné tepelné kapacity</p> <p>- sestaví kalorimetrickou rovnici a řeší úlohy na její použití</p>	<p>3. MOLEKULOVÁ FYZIKA A TERMKA 3.1 ZÁKLADNÍ POZNATKY MOLEKULOVÉ FYZIKY A TERMIKY</p> <p>- kinetická teorie látek</p> <p>- potenciální energie částic, modely struktury látek</p> <p>- charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství</p> <p>- stavové veličiny, rovnovážný stav, rovnovážný děj</p> <p>- teplota a její měření</p> <p>- termodynamická teplota</p> <p>- veličiny popisující soustavu částic z hlediska molekulové fyziky (relativní atomová a molekulová hmotnost, hmotnostní konstanta, látkové množství, Avogadrova konstanta, molární hmotnost, molární objem)</p> <p>3.2 VNITŘNÍ ENERGIE, PRÁCE A TEPLO</p> <p>- vnitřní energie tělesa a soustavy těles a její změna konáním práce a tepelnou výměnou</p> <p>- teplo, tepelná kapacita, měrná tepelná kapacita</p> <p>- kalorimetrická rovnice</p>	<p>návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG) a na učivo chemie</p> <p>námět na samostatné práce: Modely látek různého skupenství; Historický přehled vývoje názorů na strukturu látek;</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (E. Torricelli, Ch. Huygens, A. Celsius, lord Kelvin, A. Avogadro, R. Brown, J. Perin, A. Einstein, M. Smoluchowski a další) Chemie – 1. ročník (termodynamika) Chemie – 1. ročník (chemické výpočty) Chemie – 1. ročník (hmotnost atomu)</p> <p>Chemie – 1. ročník (termochemie) návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (J. R. Mayer, B. Rumford a další)</p>

Učební osnovy pro fyziku	2. ročník	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- aplikuje s porozuměním 1. termodynamický zákon při řešení konkrétních fyzikálních úloh</p> <p>- uvede příklady na vedení tepla, proudění tepla a tepelné záření</p> <p>- vyhledáním součinitele tepelné vodivosti rozhodne o tepelné kvalitě materiálu</p> <p>- popíše postup, kterým se zjistí, zda plyn je nebo není ideální</p> <p>- řeší úlohy na střední kvadratickou rychlost</p> <p>- využívá stavovou rovnici ideálního plynu stále hmotnosti při předvídání stavových změn plynu</p> <p>- vyjádří graficky vzájemnou závislost stavových veličin u jednotlivých tepelných dějů (p-V, p-T a V-T diagramy)</p>	<p>- první termodynamický zákon</p> <p>- způsoby přenosu vnitřní energie v rozličných systémech</p> <p>3.3 STRUKTURA A VLASTNOSTI PLYNŮ</p> <p>- ideální plyn, střední kvadratická rychlost</p> <p>- tlak ideálního plynu</p> <p>- rozdělení molekul plynu podle rychlosti</p> <p>- teplota a tlak ideálního plynu z hlediska molekulové fyziky</p> <p>- plyn při nízkém a vysokém tlaku, vývěva</p> <p>- stavová rovnice ideálního plynu pro konstantní hmotnost plynu, speciální případy této rovnice</p> <p>- jednoduché děje s ideálním plynem</p> <p>- stavové změny ideálního plynu z energetického hlediska, adiabatický děj</p>	<p>OSV</p> <p>- Sociální komunikace komunikace s odbornou terminologií (prolíná všemi dalšími tématy)</p> <p>- Spolupráce a soutěž (průběžně)</p> <p>využití jednoduchých tepelných dějů v následující části – kruhový děj</p> <p>základní rovnice pro tlak ideálního plynu bez odvození</p> <p>odvození stavové rovnice z experimentu nebo popisem</p> <p>učivo poskytuje možnost ukázat shodu teoreticky získaných zákonů s experimentem (potvrzení struktury poznatků)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (R. Boyle, J. L. Gay - Lussac, J. Charles a další)</p> <p>OSV</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (průběžně)</p>

Učební osnovy pro fyziku	2. ročník	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - řeší úlohy na výpočet práce plynu při stálém tlaku - graficky určí práci plynu pro jednoduché tepelné děje - graficky znázorní kruhový děj složený z jednoduchých tepelných dějů a určí horní mez účinnosti - aplikuje s porozuměním 2. termodynamický zákon při řešení konkrétních fyzikálních úloh - popíše činnost parní turbíny a spalovacích motorů - rozlišuje krystalické a amorfnní látky na základě znalosti jejich struktury - uvede příklady monokrystalů, polykrystalů, amorfnních látek a polymerů a vyjmenuje některé jejich vlastnosti a použití - analyzuje vznik a průběh procesu pružné deformace pevných těles - řeší úlohy s použitím Hookova zákona - řeší úlohy na teplotní délkovou a objemovou roztažnost pevných těles - uvede příklady praktické aplikace teplotní roztažnosti 	<p>3.4 KRUHOVÝ DĚJ S IDEÁLNÍM PLYNEM</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce plynu při stálém a proměnném tlaku - kruhový děj - druhý termodynamický zákon - tepelné motory (parní turbína, spalovací motory, proudový a raketový motor) <p>3.5 STRUKTURA A VLASTNOSTI PEVNÝCH LÁTEK</p> <ul style="list-style-type: none"> - krystalické a amorfnní látky, ideální krystalová mřížka, typy základních kubických buněk - deformace pevného tělesa, síla pružnosti, normálové napětí, relativní prodloužení, jednoduché deformace - Hookův zákon pro pružnou deformaci tahem, mez pružnosti a mez pevnosti - teplotní roztažnost pevných těles, součinitel teplotní roztažnosti pevných látek 	<p>námět na samostatnou práci: Historický vývoj tepelných motorů Matematika – 2. ročník (práce s grafy funkcí)</p> <p>EY</p> <p>- Člověk a životní prostředí negativní vliv spalovacích motorů na životní prostředí</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (J. Watt, J. Božek, C. Laval, A. Stodola, S. Carnot a další)</p>

Učební osnovy pro fyziku	2. ročník	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uvede vlastnosti povrchové vrstvy - zdůvodní zakřivení povrchu kapaliny u stěny nádoby - uvede příklady z praxe na kapilární elevaci a depresi - řeší úlohy na teplotní objemovou roztažnost kapalin a změnu hustoty kapaliny s teplotou - uvede příklady z praxe, kdy je třeba počítat s teplotní roztažností kapalin a kdy se tohoto jevu využívá - objasní souvislost mezi vlastnostmi látek různých skupenství a jejich vnitřní strukturou - porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických problémů - rozliší děje: změna skupenství, chemická změna a rozpouštění látky - řeší úlohy s použitím vztahů pro skupenské teplo včetně kalorimetrické rovnice - interpretuje fyzikální význam měrného skupenského tepla - popíše, jak určí, zda pára je sytá nebo přehřátá - vysvětlí princip tlakového hrncechladničky a tepelného čerpadla - rozumí veličinám, které popisují vodní páru v atmosféře 	<p>3.6 STRUKTURA A VLASTNOSTI KAPALIN</p> <ul style="list-style-type: none"> - povrchová vrstva kapaliny a její energie - povrchová síla, povrchové napětí - jevy na rozhraní pevného tělesa a kapaliny, kapilární jevy - teplotní objemová roztažnost kapalin, součinitel teplotní roztažnosti kapalin <p>3.7 ZMĚNY SKUPENSTVÍ LÁTEK</p> <ul style="list-style-type: none"> - tání a tuhnutí - sublimace a desublimace - vypařování, var, kapalnění - skupenské a měrné skupenské teplo - kalorimetrická rovnice se změnou skupenství - sytá a přehřátá pára - vodní pára v atmosféře 	<p>návaznost na mechaniku kapalin</p> <p>práce s tabulkami (vyhledávání hodnot povrchového napětí, součinitele teplotní objemové roztažnosti kapalin)</p> <p>návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG) a chemie 1. ročník (dělení směsí)</p> <p>návaznost na učivo o tepelných strojích (obrácený cyklus tepelného děje)</p> <p>práce s tabulkami (vyhledání hodnot měrného skupenského tepla dané látky a daného skupenství)</p>

Učební osnovy pro fyziku	2. ročník	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady kmitavých pohybů z praxe - popíše souvislost harmonického pohybu s rovnoměrným pohybem bodu po kružnici - řeší úlohy s použitím vztahu pro okamžitou výchylku kmitavého pohybu bodu (tělesa) - sestrojí graf závislosti okamžité výchylky na čase a dovede v tomto grafu číst - řeší úlohy s použitím vztahu pro dobu kmitu pružiny a matematického kyvadla - uvede praktické příklady projevu rezonance - aplikuje zákon zachování mechanické energie na mechanický oscilátor <ul style="list-style-type: none"> - objasní proces vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění - ilustruje na příkladech druhy vlnění - využívá vztahu mezi λ, f a rychlosti vlnění při řešení konkrétních problémů včetně úloh z praxe - objasní vznik stojatého vlnění - řeší úlohy na zákon lomu a odrazu - uvede příklady, kdy lze pozorovat ohyb vlnění 	<p>4. MECHANICKÉ KMITÁNÍ A VLNĚNÍ 4.1 KMITÁNÍ MECHANICKÉHO OSCILÁTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> - kmitání mechanického oscilátoru, harmonické kmitání - veličiny popisující kmitavý pohyb (mj. perioda a frekvence) <ul style="list-style-type: none"> - dynamika kmitavého pohybu, síla pružnosti - kyvadlo - přeměny energie v mechanickém oscilátoru, tlumené kmitání - nucené kmitání mechanického oscilátoru, rezonance <p>4.2 MECHANICKÉ VLNĚNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik a druhy vlnění (postupné, stojaté), vlna, vlnová délka, rychlost vlnění, frekvence - interference vlnění - odraz vlnění v řadě bodů, stojaté vlnění, chvění - Huygensův princip <ul style="list-style-type: none"> - odraz a lom vlnění, zákon lomu a odrazu - ohyb mechanického vlnění 	<p>Matematika – 2. ročník (goniometrické funkce a rovnice) vazba na kinematiku a dynamiku hmotného bodu</p> <p>možnost využití modelování kmitavých pohybů počítačem</p> <p>náročné učivo vyžadující velkou pozornost dobré znalosti tohoto učiva usnadní pochopení vlastností elektromagnetického vlnění v dalším ročníku možnost využití modelování vlnění počítačem</p> <p>VMEGS - Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (Ch. Huygens)</p>

Učební osnovy pro fyziku	2. ročník	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší, kdy jde o zvuk, ultrazvuk, infrazvuk; - řeší úlohy, ve kterých se vyskytuje veličina rychlost zvuku - zná základní charakteristiky tónu, umí rozhodnout, který ze dvou tónů má větší výšku - vysvětlí vznik ozvěny - uvede příklady využití infrazvuku a ultrazvuku - dovede se chránit před nadměrným hlukem 	<p>4.3 ZVUKOVÉ VLNĚNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvuk, jeho zdroje, šíření a rychlost zvuku - vlastnosti zvuku (výška, barva, hlasitost, akustická intenzita, pohlcování zvuku) - ultrazvuk a infrazvuk 	<p>návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG) Hudební výchova – průběžně Biologie – 2. ročník (smyslové orgány)</p> <p>přesah do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví (péče o zdraví)</p>

Učební osnovy pro fyziku	3. ročník	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - popíše vlastnosti elektricky nabitých těles - chápe elektrické pole jako zprostředkovatele interakce - řeší úlohy na výpočet síly z Coulombova zákona - popíše elektrické pole pomocí veličin E, U graficky - porovná účinky elektrického pole na vodič a izolant - zelektruje těleso elektrostatickou indukcí - řeší úlohy na výpočet kapacity deskového kondenzátoru a na jednoduchá zapojení s kondenzátory - rozliší elektromotorické napětí (napětí na prázdno) od svorkového napětí - řeší úlohy na vztah pro ustálený proud - nakreslí schéma jednoduchého elektrického obvodu a zapojí obvod podle tohoto schématu - změří napětí a proud v elektrickém obvodu - dodržuje zásady pro práci v laboratoři 	<p>5. ELEKTRINA A MAGNETISMUS 5.1 ELEKTRICKÝ NÁBOJ A ELEKTRICKÉ POLE</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrický náboj, zákon zachování elektrického náboje, elektrostatické silové působení, Coulombův zákon - elektrické pole, intenzita elektrického pole - práce v elektrickém poli, elektrické napětí - izolant a vodič v elektrickém poli (elektrostatická indukce, polarizace dielektrika) - kapacita vodiče, kondenzátor, spojování kondenzátorů, energie kondenzátoru 5.2 VZNIK ELEKTRICKÉHO PROUDU - elektrický proud jako děj a jako veličina - stejnosměrný elektrický proud - elektrický zdroj napětí 	<p>návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG) chemie – 1. ročník (slabé vazebné interakce)</p> <p>práce s tabulkami (vyhledání hodnot relativní permitivity látek) Chemie – 1. ročník (redox reakce, vyčíslování rovnic) Chemie – 1. ročník (standardní potenciály)</p> <p>návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG)</p> <p>vazba na vzdělávací oblast Člověk a svět práce - zásady bezpečnosti práce s elektrickým proudem</p> <p>VMEGS - Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (Ch. A. Coulomb, A. M. Ampère)</p>

Učební osnovy pro fyziku	3. ročník	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení úloh a praktických problémů - vysvětlí pokles elektromotorického napětí zdroje při jeho zatížení - řeší úlohy na vztah pro odpor, práci a výkon - zapojí rezistory sériově a paralelně - vysvětlí zkrat a funkci pojistek - aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kovech při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech - vysvětlí, jak liší elektrické vlastnosti kovů, polovodičů a izolantů - objasní vznik hradlové vrstvy - nakreslí schéma zapojení diody a provede zapojení - objasní funkci polovodičové diody jako usměrňovače - aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v polovodičích při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech 	<p>5.3 ELEKTRICKÝ PROUD V KOVECH</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohmův zákon pro část obvodu, elektrický odpor, rezistivita - odpor kovu jako funkce teploty - spojování rezistorů - Ohmův zákon pro uzavřený obvod - elektrická práce, energie a elektrický výkon <p>5.4 ELEKTRICKÝ PROUD V POLOVODIČÍCH</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem polovodiče, termistoru, fotorezistoru - vlastní a příměsové polovodiče - přechod PN, polovodičová dioda, diodový jev 	<p>návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG) práce s tabulkami (vyhledání hodnot rezistivity daného kovu a teplotního součinitele odporu)</p> <p>VMEGS - Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (G. S. Ohm, A. Volta, G. R. Kirchhoff)</p> <p>OSV - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (průběžně)</p> <p>návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG) chemie – 1. ročník (křemík, germanium)</p>

Učební osnovy pro fyziku	3. ročník	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi vedením proudu v kovech a kapalinách - zná princip galvanického článku a akumulátoru - vysvětlí praktické použití elektrolýzy - aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kapalinách při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech - popíše jednotlivé druhy výboje - uvede příklady praktického použití výbojů v plynech - aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v plynech při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech - chápe magnetické pole jako zprostředkovatele interakce - popíše, popř. nakreslí chování magnetky v magnetickém poli permanentního magnetu, vodiče s proudem a v magnetickém poli Země - znázorní indukčními čarami magnetické pole permanentního magnetu, vodiče s proudem a cívky s proudem - určí směr a velikost magnetické síly působící na vodič s proudem a na částici s nábojem 	<p>5.5 ELEKTRICKÝ PROUD V KAPALINÁCH</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrolyt, elektrolytická disociace, elektrolýza - galvanické články, akumulátory - základní informace <p>5.6 ELEKTRICKÝ PROUD V PLYNECH A VE VAKUU</p> <ul style="list-style-type: none"> - nesamostatný a samostatný výboj v plynu - samostatný výboj v plynu za atmosférického a sníženého tlaku - katodové záření, emise elektronů - osciloskop <p>5.7 STACIONÁRNÍ MAGNETICKÉ POLE</p> <ul style="list-style-type: none"> - magnetické pole permanentních magnetů - magnetické pole vodiče s proudem - magnetická síla, magnetická indukce - magnetické pole rovnoběžných vodičů s proudem - magnetické pole cívky 	<p>Chemie – 2. ročník (elektrolýza)</p> <p>EV - Člověk a životní prostředí negativní důsledky elektrolýzy, péče o akumulátory</p> <p>OSV - Sociální komunikace komunikace s odbornou terminologií (prolíná všemi dalšími tématy) - Spolupráce a soutěž (průběžně)</p> <p>návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG)</p> <p>VMEGS - Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (H. CH. Oersted, N. Tesla, H. A. Lorentz)</p>

Učební osnovy pro fyziku	3. ročník	Strana 15
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - demonstruje vznik indukovaného napětí jednoduchými pomůckami - vysvětlí podstatu jevu elektromagnetická indukce - vysvětlí směr indukovaného proudu užitím Lenzova zákona - řeší jednoduché úlohy užitím Faradayova zákona - uvede příklady užití elektromagnetické indukce - využívá zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů a k objasnění funkce elektrických zařízení - nakreslí grafy závislosti proudu a napětí na čase pro jednoduchý obvod střídavého proudu s R - rozlišuje okamžitou, maximální a efektivní hodnotu napětí a proudu 	<p>5.8 NESTACIONÁRNÍ MAGNETICKÉ POLE</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektromagnetická indukce - magnetický indukční tok - Faradayův zákon elektromagnetické indukce - indukované napětí a proud - vlastní indukce, indukčnost <p>5.9 STŘÍDAVÝ PROUD</p> <ul style="list-style-type: none"> - obvod střídavého proudu s rezistorem - harmonické střídavé napětí a proud (z popisujících veličin mj. frekvence) - výkon střídavého proudu v obvodu s rezistorem 	<p>návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (M. Faraday, E. Ch. Lenc, J. H. Henry)</p> <p>Matematika – 2. ročník (funkce a jejich grafy)</p>

Učební osnovy pro fyziku	3. ročník	Strana 16
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- popíše a objasní činnost alternátoru, dynama, trojfázového generátoru, elektromotoru, transformátoru</p> <p>- rozlišuje fázové a sdružené napětí, zná tyto hodnoty u spotřebitelské sítě</p> <p>- uvede příklady elektromotorů v domácnosti, praxi</p> <p>- řeší úlohy na použití rovnice transformátoru</p> <p>- uvede příklady transformace nahoru a dolů</p> <p>- využívá zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů a k objasnění funkce elektrických zařízení</p> <p>- popíše jevy v oscilačním obvodu LC</p> <p>- zakreslí časový průběh kmitů napětí a proudu</p> <p>- vypočítá vlastní frekvenci</p> <p>- chápe elektromagnetické pole jako zprostředkovatele interakce</p>	<p>5.10 STŘÍDAVÝ PROUD V ENERGETICE</p> <p>- generátor střídavého napětí a proudu (alternátor, dynamo)</p> <p>- trojfázový generátor a trojfázová soustava střídavého napětí</p> <p>- elektromotor (stejnoseměrný, střídavý, trojfázový)</p> <p>- transformátor</p> <p>5.11 ELEKTROMAGNETICKÉ KMITÁNÍ A VLNĚNÍ</p> <p>- elektromagnetický oscilátor, jeho perioda</p> <p>- nucené kmitání elektromagnetického oscilátoru</p> <p>- vznik elektromagnetického vlnění, postupná a stojatá elektromagnetická vlna</p> <p>- vlastnosti elektromagnetického vlnění, přenos energie elektromagnetickým vlněním</p>	<p>možnost plánovat exkurzi do elektrárny</p> <p>možnost zadání samostatné práce na témata: zdroje energie, přenos elektrické energie, ochrana životního prostředí</p> <p>Biologie – 2. ročník (účinky elektrického proudu na lidské tělo)</p> <p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí jak ovlivňuje člověk životní prostředí, jaké zdroje energie člověk využívá</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (F. Křižík)</p> <p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí ochrana před elektromagnetickými vlnami</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (J. C. Maxwell, H. Hertz)</p> <p>MV</p> <p>- Média a mediální produkce rozhlas, televize, fyzikálně-technické základy médií</p>

Učební osnovy pro fyziku	3. ročník	Strana 17
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vypočítá rychlost světla v optickém prostředí - nakreslí odražený a lomený paprsek - aplikuje úplný odraz v praxi - řeší úlohy na odraz a lom světla - vypočítá mezní úhel - stanoví podmínky pro zesílení a pro zeslabení světla interferencí - rozliší skutečný a zdánlivý obraz vytvořený zobrazováním - sestrojí obraz předmětu pomocí rovinného a kulového zrcadla a pomocí tenké čočky a uvede jeho vlastnosti - využívá zákony šíření světla v prostředí k určování vlastností zobrazení předmětů jednoduchými optickými systémy 	<p>6. OPTIKA</p> <p>6.1 ZÁKLADNÍ POJMY OPTIKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - světlo jako elektromagnetické vlnění, frekvence, vlnová délka, index lomu - šíření a rychlost světla v různých prostředích - odraz a lom světla (zákon odrazu a zákon lomu), úplný odraz - rozklad světla hranolem <p>6.2 VLNOVÁ OPTIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - koherentní záření, interference světla, interferenční maxima a minima <p>6.3 OPTICKÉ ZOBRAZOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - zobrazování rovinným a kulovým zrcadlem - zobrazování tenkými čočkami 	<p>návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG)</p> <p>Cvičení z chemie – 3. ročník (kvantitativní chemická analýza)</p> <p>Chemie – 3. ročník (optická aktivita)</p> <p>velmi obtížné učivo navazující na poznatky o mechanickém vlnění</p> <p>Cvičení z chemie – 3. ročník (kvantitativní chemická analýza)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (T. Young, I. Newton)</p> <p>návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG)</p>

Učební osnovy pro fyziku	3. ročník	Strana 18
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - popíše oko jako optickou soustavu - experimentálně určí ohniskovou vzdálenost čočky - zná podstatu lupy, mikroskopu a dalekohledu - zná podstatu vad oka a způsoby korekce těchto vad <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady praktického využití různých druhů elektromagnetického záření - uvede příklady užití rentgenového záření - zná podstatu spektrální analýzy - porovná šíření různých druhů elektromagnetického vlnění v rozličných prostředích <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady platnosti principu relativity - interpretuje princip stálé rychlosti světla - řeší jednoduché úlohy na aplikaci vztahů pro hmotnost tělesa, hmotnostní úbytek, energii, změnu celkové energie a klidovou energii 	<ul style="list-style-type: none"> - oko jako optický systém, konvenční zraková vzdálenost, zorný úhel - subjektivní optické přístroje (lupa, mikroskop, dalekohled) - objektivní optické přístroje (fotografické přístroje, kamery, projektory) <p>6.4 ELEKTROMAGNETICKÉ ZÁŘENÍ A JEHO ENERGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - přehled elektromagnetického záření (elektromagnetické spektrum), speciálně optické spektrum - spektra - přenos energie zářením - rentgenové záření a jeho praktické využití <p>7. SPECIÁLNÍ TEORIE RELATIVITY</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní principy speciální teorie relativity (mj. stálost rychlosti světla v inerciálních soustavách a některé důsledky této zákonitosti) - základní pojmy relativistické dynamiky - vztah mezi energií a hmotností 	<p>Biologie – 2. ročník (smyslové orgány) vazba na vzdělávací oblast Člověk a zdraví – vzdělávací obsah Péče o zdraví (ochrana očí)</p> <p>Chemie – 1. ročník (radioaktivita) Chemie – 2. ročník (spektrální analýza) vazba na vzdělávací oblast Člověk a zdraví – vzdělávací obsah Péče o zdraví (záření)</p> <p>Chemie – 1. ročník (zákon zachování hmotnosti a zákon zachování energie při chemických dějích)</p> <p>VMEGS - Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (A. Einstein)</p>

Učební osnovy pro fyziku	3. ročník	Strana 19
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- využívá poznatky o kvantování energie záření a mikročástic k řešení fyzikálních problémů</p> <p>- popíše vnější fotoelektrický jev a zná jeho základní vlastnosti</p> <p>- řeší úlohy na Einsteinovu rovnici pro fotoefekt</p> <p>- zná vlastnosti fotonu, určí jeho energii a hybnost</p> <p>- řeší úlohy použitím de Broglieho vztahu</p> <p>- uvede vztahy mezi spektrálními zákonitostmi a stavbou atomu</p> <p>- popíše kvantově mechanický model atomu</p> <p>- zná význam kvantových čísel a jejich souvislost s fyzikálními veličinami popisujícími atom</p> <p>- určí pomocí označení podslupek používaných v chemii hlavního a vedlejšího kvantového čísla a maximální počet elektronů v dané podslupce</p> <p>- vyhledá elektronovou konfiguraci atomu v PSP</p> <p>- vysvětlí význam Pauliho principu</p> <p>- objasní názorně vznik iontové a kovalentní vazby</p> <p>- uvede příklady využití laserového záření</p>	<p>8. FYZIKA MIKROSVĚTA</p> <p>8.1 ZÁKLADNÍ POZNATKY KVANTOVÉ FYZIKY</p> <p>- kvantová hypotéza, Planckova konstanta h</p> <p>- fotoelektrický jev (vnější, vnitřní), Einsteinova rovnice pro fotoefekt</p> <p>- foton a jeho vlastnosti (speciálně energie), vlnové vlastnosti částic, de Broglieho vztah</p> <p>- korpuskulárně vlnová povaha záření a mikročástic</p> <p>8.2 ATOMOVÁ FYZIKA</p> <p>- kvantování energie elektronů v atomu</p> <p>- atom vodíku</p> <p>- periodická soustava prvků (PSP)</p> <p>- chemické vazby</p> <p>- spontánní a stimulovaná emise, laser</p>	<p>návaznost na téma o polovodičích (vnitřní fotoefekt – fotorezistor, fotodioda, fotočlánek)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (M. Planck, A. Einstein, L. de Broglie, E. Schrödinger)</p> <p>možnost využití počítače pro modelování zobrazování orbitalů</p> <p>návaznost na vzdělávací oblast Člověk a příroda</p> <p>Chemie – 1. ročník (atomy)</p>

Učební osnovy pro fyziku	3. ročník	Strana 20
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uvede typy radioaktivních přeměn a příklady praktického využití radioaktivity - zná a navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření - využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek - používá symboliku zápisu jaderných reakcí - řeší úlohy použitím zákonů zachování u jaderných reakcí - posoudí jadernou přeměnu z hlediska vstupních a výstupních částic i energetické bilance - objasní získávání energie štěpením těžkých jader - popíše princip činnosti jaderných reaktorů a elektráren 	<p>8.3 JADERNÁ FYZIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti atomových jader, vazebná energie jádra - radioaktivita - zákon radioaktivní přeměny - jaderné reakce, jaderná energie - syntéza a štěpení jader atomů - řetězová reakce, jaderný reaktor, jaderné elektrárny 	<p>vazba na vzdělávací oblast Člověk a zdraví – vzdělávací obsah Péče o zdraví Chemie – 1. ročník (stavba jádra)</p> <p>EV - Člověk a životní prostředí Jak ovlivňuje člověk životní prostředí Možnost zadání projektu: Jaderná energetika v ČR Matematika – 2. ročník (exponenciální funkce a rovnice, logaritmické rovnice)</p> <p>VMEGS - Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (P. Curie, M. Curie-Skłodowská, F. J. Curie, I. Joliot-Curie, O. Hahn, F. Strassmann, L. Meitnerová, E. Fermi a další)</p>

5.2.11 Chemie

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Chemie** vychází ze vzdělávacího oboru Chemie vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Je určen všem žákům 1., 2. a 3. ročníku vyššího stupně osmiletého gymnázia i žákům čtyřletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

Týdenní hodinové dotace předmětu jsou v jednotlivých ročnících zapracovány takto:

1. ročník: 2 hodiny
2. ročník: 2,5 hodin, z toho jedna dělená je pro praktická cvičení a probíhá vždy pro půlku třídy jednou za 14 dní
3. ročník: 2,5 hodin, z toho jedna dělená je pro praktická cvičení a probíhá vždy pro půlku třídy jednou za 14 dní

Laboratorní cvičení se odvíjí od materiálního vybavení školy a realizují následující témata:

2. ročník: bezpečnost práce, základy laboratorní techniky (chemické sklo, porcelán, vážení, zahřívání, měření objemu, sestavení jednoduché aparatury, práce s pevnými látkami, kapalinami a plyny), chemické reakce, roztoky, vlastnosti některých prvků, sloučenin a směsí, minimální počet laboratorních cvičení: 8
3. ročník: laboratorní technika (jímáný plynů, analytické váhy, titrace), reakční kinetika, chemické reakce (redox reakce, neutralizace...), roztoky (rozpuštnost, příprava roztoků určité koncentrace % a molární), chemické výpočty, složení látek, složení směsí, výtěžek reakce, minimální počet laboratorních cvičení: 8

Organizační vymezení předmětu

1. ročník: obecná chemie a anorganická chemie
2. ročník: anorganická chemie, organická chemie
3. ročník: organická chemie, biochemie, analytická chemie

Výuka probíhá zpravidla v učebně chemie, dle aktuální potřeby jsou některé hodiny vyučovány v počítačové učebně, učebně fyziky a v chemické laboratoři. Během studia škola nabízí následující tradiční aktivity: chemickou olympiádu a korespondenční soutěže organizované vysokými školami, AMAVET.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel

- pracuje s žáky tak, aby si osvojili důležité poznatky z vybraných tematických okruhů a na jejich základě poznávali význam a přínos fyziky pro život a činnosti člověka a pro rozvoj moderních technologií a ochranu životního prostředí
- zadáním samostatné práce rozvíjí v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace z různých informačních zdrojů, samostatně pozorovat, experimentovat a měřit, získané výsledky porovnávat, zpracovávat a vyhodnocovat
- formou diskuse žáky nutí informace kriticky hodnotit a ověřovat z různých hledisek, ze získaných výsledků vyvozovat závěry
- umožní průběžným hodnocením výsledků práce žáků posoudit jejich pokroky při učení, ujasnit si obtíže a rezervy své přípravy

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- demonstrací fyzikálního jevu nebo děje vede žáky k tomu, aby na základě pozorování a dosavadních vědomostí a zkušeností vyslovili hypotézu, vymezili pravidla pro její ověření, sami sestavili experiment, zpracovali získané údaje a vyvodili závěry
- formou skupinové práce vštěpuje žákům schopnost nabyté poznatky a dovednosti využívat při řešení fyzikálních problémů a úloh, nacházet různé způsoby řešení a vyhodnocovat je z různých hledisek
- pomocí orientačního zkoušení a testů ověřuje, zda žáci osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných problémových situací

Kompetence komunikativní

Učitel

- formou diskuse na dané téma vede žáky ke schopnosti jasně a logicky formulovat svůj názor či hypotézu, vhodně argumentovat, vyslechnout názory ostatních, vést dialog
- ústním prověřováním nabytých vědomostí zjišťuje, zda se žáci vyjadřují pomocí zavedených odborných pojmů, rozumí různým typům textů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků
- zadáním samostatné práce motivuje žáky k využívání multimédií pro studijní účely

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadáním skupinového úkolu vede žáky k respektování zájmů skupiny, k pochopení potřeby efektivní spolupráce pro úspěšnou práci
- zhodnocením výsledků práce skupiny vede žáky k tomu, aby si uvědomili užitečnost přijetí pravidel práce ve skupině a řízení se jimi, aby si vážili výsledků práce skupiny i své vlastní práce

Kompetence občanské

Učitel

- formou referátů zjišťuje, zda žáci sledují aktuální dění nejen ve vědě a technice, ale i v celém světě, a tak lépe chápou potřebu využití vědeckých poznatků ku prospěchu jedince i celé společnosti se současnou ochranou životního prostředí
- důslednou kontrolou zadaných úkolů vede žáky k zodpovědnému plnění svých povinností

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- umožní žákovi pracovat s nejrůznějšími pomůckami a přístroji v rámci laboratorních prací, a tím posiluje jeho zručnost
- v prostředí otázek a odpovědí vede žáka k aktivnímu vztahu k dění okolo něho, k rozvíjení osobního a odborného potenciálu
- důsledným vyžadováním plnění úkolů a dodržování pracovních povinností vytváří pocit zodpovědnosti
- zadává a kontroluje dlouhodobější a domácí práce a tím připravuje žáky na soustavnou aktivní práci, tvořivost a kladné přijímání inovací
- oceněním samostatné i skupinové práce pěstuje v žáku pozitivní, ale kritický vztah k čestnému a úspěšnému podnikání

Učební osnovy pro chemii	1. ročník	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede název a značku u vybraných prvků - napíše jednoduché anorganické látky empirickým, racionálním a konstitučním vzorcem - popíše rozdíly mezi vzorci, uvede klady a zápory jejich použití - definuje oxidační číslo, popíše jeho vznik - zapíše a určí oxidační číslo prvků v jednoduchých látkách - vyjádří rovnicí vznik oxidačního čísla - určí vaznost atomů v jednoduchých sloučeninách <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje oxidy - ze vzorce oxidu určí jeho název - z názvu oxidu zapíše jeho vzorec <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje binární sloučeniny vodíku - ze vzorce určí název binární sloučeniny vodíku - z názvu zapíše vzorec binární sloučeniny vodíku 	<p>1. NÁZVOSLOVÍ ANORGANICKÉ CHEMIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - značky prvků, chemické vzorce <ul style="list-style-type: none"> - oxidační číslo <p>1.1 NÁZVOSLOVÍ BINÁRNÍCH SLOUČENIN</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvosloví oxidů <ul style="list-style-type: none"> - binární sloučeniny vodíku 	<ul style="list-style-type: none"> - návaznost na ZŠ (NG)

Učební osnovy pro chemii	1. ročník	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje hydroxidy - ze vzorce hydroxidu určí jeho název - z názvu hydroxidu zapíše jeho vzorec - charakterizuje kyseliny - ze vzorce kyseliny určí její název - z názvu kyseliny zapíše její vzorec - ze vzorce soli určí její název - z názvu soli zapíše její vzorec - uvede příklady některých reakcí vodík - zapíše elektron značkou - stručně charakterizuje duální charakter elektronu 	<p>1.2 NÁZVOSLOVÍ HYDROXIDŮ</p> <p>1.3 NÁZVOSLOVÍ KYSELIN</p> <p>1.4 NÁZVOSLOVÍ SOLÍ</p> <p>2. ATOM</p> <p>2.1 VÝVOJ NÁZORŮ NA STAVBU LÁTKY - nejdůležitější modely atomů</p> <p>2.2 STAVBA ATOMU - ELETRONOVÝ OBAL - charakteristika elektronového obalu</p>	<p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (Dalton, Thomson, Bohr, Sommerfeld).</p> <p>Fyzika – 3. ročník (atomová fyzika)</p>

Učební osnovy pro chemii	1. ročník	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uvede význam jednotlivých kvantových čísel - uvede značku jednotlivých kvantových čísel - uvede, jakých hodnot mohou jednotlivá kvantová čísla vybývat - definuje orbital - vyjmenuje typy orbitalů - uvede jejich vztah k vedlejšímu kvantovému číslu - nakreslí tvar orbitalu <i>s</i> a <i>p</i> - vysvětlí pojem degenerace orbitalů - zapíše orbitaly pomocí rámečků a značkou - uvede Pauliho princip výlučnosti, Hundovo pravidlo, výstavbový princip - porovná energii orbitalů - zapíše elektronovou konfiguraci prvků - uvede a vysvětlí periodický zákon - charakterizuje periody a skupiny - pomocí tabulky u prvku určí periodu a skupinu, ve které se nachází 	<ul style="list-style-type: none"> - kvantová čísla - orbitaly - periodická soustava prvků - periody, skupiny, valenční elektrony 	

Učební osnovy pro chemii	1. ročník	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - pomocí tabulky určí počet valenčních elektronů jednotlivých prvků - pomocí tabulky odhadne reaktivitu prvku - pomocí tabulky odhadne vlastnosti prvku - - pomocí tabulky zařadí prvky mezi kovy, nekovy a polokovy - charakterizuje základní vlastnosti kovů, nekovů, polokovů - pomocí tabulky určí skupinu prvků - určí, které orbitaly obsazují jednotlivé skupiny prvků - předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků - používá a vysvětlí rozdíl mezi pojmy nuklid, prvek, izotop, izobar - zapíše nuklid pomocí značky, nukleonového a protonového čísla 	<ul style="list-style-type: none"> - rozdělení prvků 2.3 STAVBA ATOMU - ATOMOVÉ JÁDRO - základní pojmy 	<p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (Mendělejev aj.)</p> <p>Fyzika – 3. ročník (atomová fyzika)</p> <p>Fyzika – 3. ročník (jaderná fyzika) Cvičení z chemie – 4. ročník (atomové jádro)</p>

Učební osnovy pro chemii	1. ročník	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vymezí pojem radioaktivita, přirozená a umělá radioaktivita - uvede příklady využití a zneužití radioaktivity - charakterizuje záření α, β a γ - porovná záření α, β a γ z hlediska schopnosti proniknout materiály a z hlediska účinků na živý organismus - zapíše rovnici rozpady α, β a elektronový záchyt - určí postavení nuklidu vzniklého rozpadem v periodické tabulce - definuje poločas rozpadu - najde poločasy rozpadu některých nuklidů v tabulkách - vysvětlí princip radiouhlíkové metody - uvede řádově hmotnost atomu - definuje atomovou hmotnostní konstantu, relativní atomovou hmotnost prvku, relativní molekulovou hmotnost molekuly - provede výpočet střední relativní molekulové hmotnosti 	<p>2.4 RADIOAKTIVITA</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy záření - radioaktivní rozpad - poločas rozpadu <p>2.5 HMOTNOST ATOMU</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření hmotnosti částic 	<p>VMEGS</p> <p>- Vzdělávání v Evropě a ve světě významní evropští učenci (Curie-Sklodovská, F. J. Curie, Rentgen, Fermi). Fyzika, Cvičení z fyziky – 3. ročník (elektromagnetické záření a jeho energie)</p> <p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí (nebezpečí havárie jaderných zařízení) - vazba na vzdělávací oblast Člověk a zdraví – vzdělávací obsah Péče o zdraví (záření)</p> <p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí (využití a možnost zneužití radioaktivních prvků člověkem) Matematika – 4. ročník (statistika)</p> <p>Základy společenských věd – osobní zodpovědnost člověka ve vztahu k životnímu prostředí (průběžně)</p> <p>Matematika – 1. ročník (velká čísla)</p> <p>Fyzika 2. ročník (molekulová fyzika a termodynamika)</p>

Učební osnovy pro chemii	1. ročník	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - určí, jedná-li se o reakci homogenní nebo heterogenní - na základě chemické rovnice rozdělí chemické reakce na acidobazické, redox - formuluje zákon zachování hmoty - využije zákon zachování hmoty k vyčíslení jednoduchých konverzních reakcí - definuje oxidaci, redukci - využívá odbornou terminologii při popisu chemických látek a vysvětlování chemických dějů - definuje oxidační a redukční činidlo - uvede nejběžnější oxidační a redukční činidla - vyčíslí rovnici popisující redox reakci - popíše principy důležitých metod dělení směsí - rozdělí směsi na jednotlivé složky - uvede příklady jednotlivých druhů roztoků 	<p>4.2 REDOX reakce</p> <p>4.3 CHEMICKÉ ROVNICE - vyčíslování rovnic</p> <p>5. SOUSTAVY LÁTEK A JEJICH DĚLENÍ – SMĚSI</p>	<p>Cvičení z chemie – 4. ročník (chemické rovnice) Matematika – 1. ročník (úprava rovnic)</p>

Učební osnovy pro chemii	1. ročník	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - navrhne sled operací, kterými lze oddělit jednotlivé složky roztoků - popíše vznik a vlastnosti elektrolytů a neelektrolytů - rozdělí roztoky na elektrolyty a neelektrolyty - uvede příklady omezeně a neomezeně mísitelných látek, nemísitelných látek - připraví nasycený a nenasycený roztok 	<p>5.1 DĚLENÍ SMĚSÍ</p> <p>5.2 ROZTOKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - dělení - složení roztoků - hmotnostní procenta - hmotnostní zlomek - molární koncentrace 	<p>Fyzika – 2. ročník (změny skupenství látek)</p>

Učební osnovy pro chemii	1. ročník	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vypočítá množství (hmotnost, objem, látkové množství) reaktantů a produktů při reakci čistých látek - vypočítá množství reaktantů a produktů při reakci látek určité koncentrace - charakterizuje soustavu otevřenou, uzavřenou, izolovanou - charakterizuje stavové veličiny - uvede příklady stavových změn a rovnovážných stavů - rozliší mezi exotermní a endotermní reakcí - charakterizuje standardní stav - charakterizuje reakční teplo - určí reakční teplo pro exotermní a endotermní reakce - vypočítá množství vyměněného tepla při chemické reakci - vypočítá standardní slučovací teplo+ - vypočítá procentuální zastoupení prvků ve sloučenině - vypočítá procentuální zastoupení skupiny atomů ve sloučenině 	<p>6.2 VÝPOČTY Z ROVNIC</p> <p>7. CHEMICKÁ TERMODYNAMIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - soustava - stavové veličiny, rovnovážný stav <p>7.1 TERMOCHEMIE – TEPELNÉ ZMĚNY PŘI CHEMICKÝCH REAKCÍCH</p> <ul style="list-style-type: none"> - exotermní, endotermní reakce - reakční teplo 	<p>Fyzika 2. ročník (Molekulová fyzika a termodynamika) Cvičení z chemie – 4. ročník (chemické výpočty)</p> <p>Fyzika – 2. ročník (molekulová fyzika a termodynamika)</p> <p>Fyzika 2. ročník (Molekulová fyzika a termodynamika)</p>

Učební osnovy pro chemii	1. ročník	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - formuluje 1. termochemický zákon - na příkladu vysvětlí 1. termochemický zákon - formuluje 2. termochemický zákon - na příkladu vysvětlí 2. termochemický zákon - vypočítá reakční teplo - vysvětlí vznik chemické reakce - graficky znázorní změnu energie soustavy v průběhu reakce - popíše základní teorie vzniku chemické vazby a porovná je - definuje rychlost chemické reakce - zapíše vzorec pro rychlost chemické reakce - nakreslí graf závislosti reakční rychlosti na čase - vypočítá rovnovážnou konstantu - provede jednoduchý pokus 	<p>7.2 TERMOCHEMICKÉ ZÁKONY</p> <p>8. RYCHLOST CHEMICKÝCH REAKCÍ A CHEMICKÁ ROVNOVÁHA</p> <ul style="list-style-type: none"> - teorie vzniku chemické vazby - aktivační energie - rychlost chemické reakce - Guldberg - Waageův zákon 	<p>Fyzika – 2. ročník (molekulová fyzika a termodynamika)</p>

Učební osnovy pro chemii	1. ročník	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - odhadne, jak se změní rychlost chemické reakce, jestliže ji budeme záměrně ovlivňovat - používá adekvátní terminologii - uvede příklady ovlivnění rychlosti reakcí - provede jednoduchý pokus - zapíše rovnici neutralizace - zapíše rovnici neutralizace v iontovém stavu - vysvětlí štěpení vazeb v kyselině a zásadě - vysvětlí rozdíl v chápání kyseliny a zásady mezi Arrheniovou a Brønstedovou teorií - z rovnice neutralizace určí konjugované páry - zapíše rovnici autoprotolýzy - uvede příklady silných, středně silných a slabých kyselin a zásad - z hodnot pH porovná míru kyselosti a zásaditosti látky 	<ul style="list-style-type: none"> - ovlivnění rychlosti chemické reakce 9. ACIDOBAZICKÉ REAKCE 9.1 TEORIE kyselin a zásad 9.2 SÍLA KYSELIN A ZÁSAD - pH 	<p>vazba na vzdělávací oblast Člověk a zdraví – vzdělávací obsah Péče o zdraví (bezpečnost práce při zacházení s žiravinami).</p> <p>Matematika – 2. ročník (exponenciální funkce)</p>

Učební osnovy pro chemii	1. ročník	Strana 16
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vyhodnotí průběh reakce kovu se solí obsahující jiný kov - nakreslí schéma elektrolýzy - popíše rovnici děje probíhající na jednotlivých elektrodách - uvede příklady elektrolýzy z praxe - vysvětlí rozdíl mezi galvanickým článkem a akumulátorem - popíše Danielův a Leclancheův článek - popíše olověný akumulátor - rovnici zapíše děje probíhající na elektrodách při nabíjení a vybíjení 		

Učební osnovy pro chemii	2. ročník	Strana 17
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin</p> <p>- uvede příklady výskytu volného vodíku a vodíku vázaného ve sloučeninách</p> <p>- uvede izotopy vodíku</p> <p>- charakterizuje fyzikální vlastnosti vodíku</p> <p>- charakterizuje chemické vlastnosti vodíku</p> <p>- uvede příklady některých reakcí vodíku</p> <p>- uvede příklady použití, výroby a přípravy vodíku</p> <p>- charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a jejich vliv na životní prostředí</p> <p>- uvede příklady výskytu významných prvků</p> <p>- charakterizuje fyzikální vlastnosti významných prvků</p> <p>- charakterizuje chemické vlastnosti významných prvků</p> <p>- předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin</p>	<p>11. ANORGANICKÁ CHEMIE</p> <p>11.1 VODÍK a jeho sloučeniny</p> <p>11.2 p – prvky a jejich sloučeniny</p> <p>- VIII. A skupina</p> <p>- VII. A skupina</p> <p>- VI. A skupina</p> <p>- V. A skupina</p> <p>- IV. A skupina</p> <p>- III. A skupina</p>	<p>Cvičení z chemie – 3. ročník (kvalitativní analýza)</p> <p>Cvičení z chemie – 4. ročník (reakce kovů, nekovů a jejich sloučenin)</p> <p>Cvičení z chemie – 4. ročník (reakce nekovů a jejich sloučenin)</p>

Učební osnovy pro chemii	2. ročník	Strana 18
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- zhodnotí možnosti výroby, přípravy a použití významných prvků</p> <p>- u některých prvků provede důkazové reakce</p> <p>- využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii</p> <p>- napíše vzorce, napíše názvy některých koordinačně kovalentních látek</p> <p>- zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin</p> <p>- využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii</p> <p>- porovná vlastnosti jednoduché, dvojně a trojně vazby</p> <p>- vysvětlí pojem izomerie a uvede příklady</p> <p>- klasifikuje organické reakce</p> <p>- používá pojmy odborné termíny</p> <p>- popíše princip reakcí v organické chemii</p> <p>- aplikuje tyto mechanismy na konkrétní příklady reakcí</p> <p>- charakterizuje vazby v uhlovodících</p> <p>- rozdělí uhlovodíky podle struktury molekul</p>	<p>11.3 s – prvky a jejich sloučeniny</p> <p>- II. A skupina</p> <p>- I. A skupina</p> <p>11.4 d a f – prvky a jejich sloučeniny</p> <p>- vlastnosti důležitých d a f prvků</p> <p>- výroba nejdůležitějších kovů</p> <p>- koordinačně kovalentní vazba</p> <p>12 ORGANICKÁ CHEMIE</p> <p>12.1 UHLOVODÍKY a jejich klasifikace</p> <p>- úvod do organické chemie</p> <p>- reakce v organické chemii</p> <p>- uhlovodíky</p>	<p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí (negativní vliv chemických výroby na životní prostředí)</p> <p>Základy společenských věd – osobní zodpovědnost člověka ve vztahu k životnímu prostředí (průběžně)</p> <p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí (ovlivnění klimatu oxidem uhličitým – pozitiva a negativa)</p> <p>vazba na vzdělávací oblast Člověk a zdraví – vzdělávací obsah Péče o zdraví (jedy).</p> <p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí (negativní vliv chemických výroby na životní prostředí)</p> <p>EV:</p> <p>- Člověk a životní prostředí (negativní vliv chemických výroby na životní prostředí, zacházení s jedy, sladování nebezpečných odpadů)</p>

Učební osnovy pro chemii	2. ročník	Strana 19
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálního nebo dvousložkového názvosloví - zapíše organické sloučeniny různými typy vzorců - charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce - zapíše chemickou rovnici jejich charakteristické reakce - aplikuje znalosti o průběh chemických reakcí v organické chemii na konkrétních případech - zhodnotí surovinové zdroje organické chemie - uvede metody přípravy a výroby významných zástupců uhlovodíků - zhodnotí vliv organických sloučenin na životní prostředí - charakterizuje využití uhlovodíků v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> - názvosloví uhlovodíků - alkany, alkeny, alkyny, cyklické sloučeniny, areny - ropa, uhlí, zemní plyn, alternativní zdroje energie 	<p>Fyzika, Cvičení z fyziky – 3. ročník (elektrický proud v kapalinách)</p> <p>Cvičení z chemie – 4. ročník (názvosloví organických sloučenin)</p> <p>Cvičení z chemie – 4. ročník (reakční mechanismy)</p> <p>Cvičení z chemie – 4. ročník (reakce organických sloučenin)</p>

Učební osnovy pro chemii	3. ročník	Strana 20
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- charakterizuje jednotlivé typy derivátů uhlovodíků, uvede jejich nejdůležitější zástupce, zhodnotí jejich zdroje, využití a vliv na životní prostředí, popíše jejich výrobu</p> <p>- aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie pro tvorbu vzorce a názvu derivátů uhlovodíků</p> <p>- uvede běžně používané triviální názvy derivátů uhlovodíků</p> <p>- využívá znalosti struktury derivátů k určení průběhu chemické reakce</p> <p>- uvede metody přípravy a výroby významných zástupců derivátů uhlovodíků</p> <p>- uvede možnosti použití významných zástupců derivátů uhlovodíků</p>	<p>12.2 DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ a jejich klasifikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - halogenderiváty - hydroxyderiváty - aldehydy a ketony - karboxylové kyseliny - funkční deriváty karboxylových kyselin - substituční deriváty karboxylových kyselin - nitrosloučeniny - aminy - heterocyklické sloučeniny - syntetické makromolekulární látky - léčiva, pesticidy, barviva a detergenty 	<p>EY</p> <p>- Člověk a životní prostředí (negativní vliv chemických výroby na životní prostředí, sladování nebezpečných odpadů)</p> <p>EY:</p> <p>- Člověk a životní prostředí negativní vliv chemických výroby na životní prostředí, zacházení s jedy, sladování nebezpečných odpadů</p> <p>vazba na vzdělávací oblast Člověk a zdraví – vzdělávací obsah Péče o zdraví (návykové látky).</p> <p>Cvičení z chemie – 3. ročník (výpočty v analytické chemii)</p> <p>Cvičení z chemie – 4. ročník (reakce organických sloučenin)</p>

Učební osnovy pro chemii	3. ročník	Strana 21
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí vliv derivátů uhlovodíků na životní prostředí - uvede důležité reakce derivátů uhlovodíků - uvede biogenní prvky - provede důkaz některých biogenních prvků - objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech - objasní strukturu jednotlivých sloučenin - rozdělí látky do skupin - charakterizuje fyzikální a chemické vlastnosti látek - jmenuje, vzorcem zapíše významné zástupce - zhodnotí funkci látek, jejich význam pro živý organismus 	<p>13 BIOCHEMIE 13.1 POPISNÁ BIOCHEMIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - sacharidy - monosacharidy, oligosacharidy, polysacharidy - lipidy - jednoduché, složené - peptidy, proteiny - peptidy - bílkoviny, struktura, rozdělení - enzymy, - rozdělení, názvosloví, enzymatická katalýza - vitamíny, hormony - nukleové kyseliny - složení, struktura, význam - léčiva, pesticidy, barviva, detergenty 	<p>Fyzika, Cvičení z fyziky – 3. ročník (základní pojmy optiky) Matematika – 4. ročník (kombinatorika)</p>

Učební osnovy pro chemii	3. ročník	Strana 22
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- popíše základní metabolické procesy a jejich význam</p> <p>- popíše biosyntézu významných skupin látek</p> <p>- popíše odbourávání významných skupin látek</p> <p>- charakterizuje energetické poměry biochemických reakcí</p> <p>- charakterizuje souvislosti mezi jednotlivými metabolickými drahami</p>	<p>13.2 DYNAMICKÁ BIOCHEMIE</p> <p>- metabolismus důležitých biogenních látek (např. sacharidů, lipidů, bílkovin...)</p>	<p>vazba na vzdělávací oblast Člověk a zdraví – vzdělávací obsah Péče o zdraví (návykové látky)</p>

5.2.12 Biologie

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Biologie** vychází ze vzdělávacího oboru Biologie vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Integruje část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Je určen všem žákům 1., 2. a 3. ročníku vyššího stupně osmiletého gymnázia i žákům čtyřletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

1., 2. ročník: 2, 5 hodin týdně

3. ročník: 3 hodiny týdně

Půlené hodiny jsou převážně věnovány laboratorním cvičením.

Laboratorní cvičení se odvíjí od materiálního vybavení školy a realizují následující témata:

mikroskop a mikroskopování, cytologie, houby, morfologie a fyziologie rostlin, systém rostlin a určování rostlin podle botanického klíče.

Minimální počet laboratorních cvičení v 1. a 2. ročníku: vždy 8

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá ve specializované učebně. Je doplňována exkurzemi a tematicky zaměřenými vycházkami.

V předmětu Biologie se žáci zabývají studiem živých soustav, zkoumají struktury a životní projevy organismů, jejich vzájemné vztahy i vztahy mezi živou a neživou přírodou. Biologické poznatky mají velký význam pro lidskou společnost především v oblasti výživy, zdravotnictví a ochrany přírody.

Biologie přispívá k pochopení přírodních zákonitostí. Má úzký vztah k dalším přírodním vědám - chemii, fyzice, matematice a zeměpisu.

Na povinný vyučovací předmět Biologie navazuje specializovaný předmět Cvičení z biologie ve třetím a čtvrtém ročníku přírodovědného bloku.

Během studia se mohou žáci zapojit do biologické olympiády, ekologických soutěží a Středoškolské odborné činnosti.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie:

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel

- zadáním samostatné práce z biologie rozvíjí schopnost žáků vyhledávat, třídit a vybírat informace
- zadáním problematických úloh a doporučováním biologické literatury motivuje žáky k dalšímu studiu
- průběžným hodnocením výsledků práce žáků jim umožňuje posoudit jejich pokroky při učení a vlastní přípravě

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- prací s přírodninami vede žáky k porovnání znaků přírodniny, určení a zařazení do systému
- zadáním samostatné práce a během výkladu vede žáky k přemýšlení o problémech a otázkách, k dokazování a formulování závěrů

Kompetence komunikativní

Učitel

- formou diskuse o daném problému rozvíjí schopnost žáků formulovat své myšlenky, vhodně argumentovat, vyslechnout jiné názory, reagovat na hodnocení druhých
- zadáním samostatné práce podporuje žáky ve využívání multimédií pro studium
- vyžadováním slovního komentáře upevňuje znalost odborných pojmů

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadáním skupinové práce vede žáky k respektování zájmu skupiny, ke spolupráci, k spoluzodpovědnosti

Kompetence občanské

Učitel

- organizací výuky i mimoškolních akcí vede žáky k dodržování pravidel slušného chování, k zodpovědnosti za zdraví své i zdraví ostatních, k ochraně životního prostředí a přírody
- důslednou kontrolou zadaných úkolů vede žáky zodpovědnosti při plnění povinností

Zeleně je označeno učivo a výstupy RVP G vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Učební osnovy pro biologii	1. ročník	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odliší soustavy živé od neživých, charakterizuje základní vlastnosti živých soustav - porovná základní vlastnosti virů a buněčných organismů - charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy a objasní průběh životního cyklu viru - uvede příklady virových onemocnění, zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby - zhodnotí pozitivní a negativní význam virů - popíše stavbu, funkci a životní projevy buněčných struktur prokaryotních a eukaryotních buněk - odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci - porovná buňku bakterií, rostlin, živočichů a hub - mikroskopuje, používá trvalé i nativní preparáty - charakterizuje bakterie, stavbu jejich buňky, jejich význam z hlediska ekologického, zdravotnického a hospodářského - uvede příklady bakterií - zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby 	<p>Obecná biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika života - viry - stavba a funkce virů, zástupci - buňka - stavba a funkce - mikroskopování Prokaryotní organismy - stavba a funkce bakterií, zástupci 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (organizace práce vlastní nebo ve skupině při skupinové nebo laboratorní práci, rozhodování a řešení problémů při tomtéž, ohleduplnost, disciplinovanost, ochota pomoci) - Sociální komunikace (týmová práce, diskuze, obhajoba vlastního názoru, schopnost kompromisu, přesná a srozumitelná komunikace)

Učební osnovy pro biologii	1. ročník	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - porovná znaky hub, rostlin a živočichů - charakterizuje stavbu těla, způsob výživy a rozmnožování hub a lišejníků - rozpozná významné zástupce hub a lišejníků podle obrázků - posoudí jejich význam ekologický, zdravotnický a hospodářský - rozpozná naše běžné jedovaté houby, příznaky otravy houbami a prokáže znalost první pomoci při otravě houbami - vysvětlí význam diferenciacce a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy - uvede základní typy pletiv a jejich funkce - popíše stavbu a funkci vegetativních a generativních orgánů rostlin, jejich přeměny - objasní způsoby výživy u rostlin - vysvětlí princip fotosyntézy, její význam - charakterizuje příjem, vedení a výdej látek rostlinou - charakterizuje ontogenezi rostlin - její fáze, faktory ovlivňující růst a vývin rostlin - objasní princip nepohlavního a pohlavního rozmnožování - popíše proces opylení a oplození - uvede příklady rozšiřování semen a plodů - charakterizuje pohyby rostlin 	<p>Biologie hub</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce hub, výživa, systém a zástupci - stavba a funkce lišejníků <p>Biologie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - anatomie a morfologie rostlin - vegetativní orgány - kořen, stonek, list - generativní orgány – květ a květenství, semeno, plod - fyziologie rostlin - výživa, fotosyntéza, vodní režim, ontogeneze, rozmnožování, pohyby rostlin 	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Média a mediální produkce (příprava vlastních materiálů, referáty, využití médií pro získávání informací) <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Životní prostředí regionu a České republiky

Učební osnovy pro biologii	1. ročník	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti jejich využití v různých odvětvích lidské činnosti - charakterizuje znaky chromist, významné skupiny, jejich využití - porovná vlastnosti chromist a vyšších rostlin - objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin - porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin - popíše stavbu těla, způsob rozmnožování a význam mechorostů, plavuní, přesliček, kapradin - zhodnotí fylogenetický význam ryniofyt - popíše stavbu těla, rozmnožování a významné druhy nahosemenných rostlin - pozná a pojmenuje významné druhy z uvedených skupin rostlin, uvede jejich ekologické nároky - popíše stavbu těla, rozmnožování a systém krytosemenných - porovná znaky dvouděložných a jednoděložných rostlin - charakterizuje významné druhy dvouděložných a jednoděložných rostlin 	<p>Systém a evoluce chromist</p> <p>Systém a evoluce rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - zelené řasy - ryniofyty - výtrusné rostliny - mechorosty, plavuně, přesličky, kapradiny - nahosemenné rostliny - cykasy, jinany, jehličnany - krytosemenné rostliny - dvouděložné a jednoděložné rostliny 	

Učební osnovy pro biologii	1. ročník	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla</p> <p>- zhodnotí problematiku ohrožených druhů rostlin a možnosti jejich ochrany</p>	<p>Ekologie rostlin</p> <p>- rostliny a prostředí</p>	<p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí (význam organismů pro člověka, příčiny vzniku a zániku organismů, formy ochrany organismů) Problematika vztahů organismu a prostředí (vliv prostředí na organismy, působení abiotických a biotických vlivů na organismy)</p> <p>Zeměpisný seminář 4. ročník</p>

Učební osnovy pro biologii	2. ročník	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- charakterizuje protista z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska</p> <p>- pozná a vysvětlí funkce organel živočišné buňky</p> <p>- charakterizuje prvoky, pozná jejich významné zástupce, posoudí jejich význam</p> <p>- popíše hierarchické uspořádání těla mnohobuněčných živočichů</p> <p>- objasní zárodečný vývoj jedince</p> <p>- popíše stavbu a funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav i jejich vývoj</p> <p>- uvede principy základních způsobů rozmnožování – nepohlavního a pohlavního</p> <p>- charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce</p> <p>- pozná a pojmenuje významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky</p>	<p>Biologie prvoků</p> <p>- stavba a funkce protist</p> <p>- systém a významní zástupci</p> <p>Biologie živočichů</p> <p>- morfologie a anatomie živočichů</p> <p>- fyziologie živočichů</p> <p>Systém a evoluce živočichů</p> <p>- biologie bezobratlých - živočišné houby, žahavci, žebernatky, ploštěnci, hlísti, vířníci, kroužkovci, měkkýši, členovci, ostnokožci, polostrunatci</p> <p>- biologie strunatců - pláštěnci, bezlebeční, obratlovci (kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci a savci)</p>	<p>OSV</p> <p>- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (organizace práce vlastní nebo ve skupině při skupinové nebo laboratorní práci, rozhodování a řešení problémů při tomtéž, ohleduplnost, disciplinovanost, ochota pomoci)</p> <p>- Sociální komunikace (týmová práce, diskuze, obhajoba vlastního názoru, schopnost kompromisu, přesná a srozumitelná komunikace)</p>

Učební osnovy pro biologii	2. ročník	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti - charakterizuje pozitivní a negativní působení živočichů na lidskou populaci - zhodnotí problematiku ohrožených druhů a navrhuje možnosti jejich ochrany - charakterizuje základní typy chování živočichů - vysvětlí základní ekologické pojmy - objasňuje základní ekologické vztahy - charakterizuje ekosystém, jeho vývoj - uvede příklady potravních řetězců v ekosystémech - objasní pojem globální změny, globální problémy lidské populace, trvale udržitelný rozvoj - popíše na základě zkušeností základní prvky chování u živočichů 	<p>Ekologie živočichů - živočichové a prostředí</p> <p>Etologie živočichů</p>	<p>MV - Média a mediální produkce (příprava vlastních materiálů, referáty, využití médií pro získávání informací)</p> <p>EV - Problematika vztahů organismu a prostředí</p> <p>EV - Životní prostředí regionu a České republiky (charakteristika vzájemných vztahů organismů, jak probíhá tok energie a látek v biosféře a v ekosystému)</p> <p>- Člověk a životní prostředí (jaké jsou příčiny a důsledky globálních ekologických problémů, které základní principy se pojí s myšlenkou trvale udržitelného rozvoje)</p> <p>Zeměpisný seminář – 4. ročník</p>

Učební osnovy pro biologii	3. ročník	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi - podle předloženého schématu popíše a vysvětlí fylogenetický vývoj člověka - popíše stavbu kostí, typy a typy spojení - popíše kostru člověka a její funkce - popíše stavbu kosterní, hladké a srdeční svaloviny, porovná jejich význam a funkci - určí polohu významných kosterních svalů - popíše stavbu a funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav – oběhová soustava a imunitní systém dýchací soustava trávicí soustava a metabolismus vylučovací soustava a kůže - vysvětlí vztahy mezi procesy probíhajícími ve vlastním těle - popíše stavbu a funkci jednotlivých částí nervové soustavy - popíše stavbu a funkci neuronu - vysvětlí proces synapse, charakterizuje typy reflexů - popíše stavbu a funkci smyslových orgánů a dalších významných receptorů - charakterizuje žlázy s vnitřní sekrecí a hormony - popíše vzájemnou provázanost nervové a hormonální regulace 	<p>Vznik a vývoj živých soustav</p> <ul style="list-style-type: none"> - evoluce <p>Biologie člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - fylogeneze - tkáně - opěrná a pohybová soustava - soustavy látkové přeměny - cévní soustava, dýchací soustava, trávicí soustava, vylučovací soustava, kožní soustava - soustavy regulační - nervová soustava, hormonální soustav 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (organizace práce vlastní nebo ve skupině při skupinové nebo laboratorní práci, rozhodování a řešení problémů při tomtéž, ohleduplnost, disciplinovanost, ochota pomoci) - Sociální komunikace (týmová práce, diskuze, obhajoba vlastního názoru, schopnost kompromisu, přesná a srozumitelná komunikace) <p>VMGES</p> <p>Žijeme v Evropě (referáty a jejich hodnocení – význační Evropané a jejich přínos vědě a lidstvu)</p> <p>Psychologie – 3. ročník</p>

Učební osnovy pro biologii	3. ročník	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>popíše genetické zákonitosti v populaci</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje faktory narušující rovnováhu v populaci - uvede základní metody výzkumu genetiky člověka - analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě <p>- používá správně základní ekologické pojmy</p> <p>- objasňuje základní ekologické vztahy</p>	<p>Ekologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní ekologické pojmy - podmínky života - biosféra a její členění 	

Učební osnovy pro biologii	3. ročník	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých</p> <p>- zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace</p> <p>- podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech</p> <p>- uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků</p> <p>- orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství</p> <p>- zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce</p>	<p>Výchova ke zdraví (je součástí předmětu biologie ve 3. ročníku; hodnocení bude zahrnuto do výsledné známky z předmětu biologie; výchově ke zdraví je vyhrazena 1 hodina týdně v prvním pololetí školního roku – celkem 15 hodin)</p> <p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině, škole, obci - zdravá výživa – specifické potřeby výživy podle věku, zdravotního stavu a profese - hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství - první pomoc při úrazech a náhlých zdravotních příhodách <p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <ul style="list-style-type: none"> - péče o reprodukční zdraví – faktory ovlivňující plodnost; preventivní prohlídky; osvěta spojená s abúzem nikotinu, alkoholu, drog a sexuálně přenosnými chorobami - metody asistované reprodukce, její biologické, etické, psychosociální a právní aspekty 	<p>Výchova ke zdraví – integrace</p> <p>ZSV – průběžně</p> <p>Člověk a zdraví – integrace (výchova ke zdraví)</p>

Učební osnovy pro biologii	3. ročník	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu</p> <p>- zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování</p> <p>- rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události</p> <p>- prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel</p>	<p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - civilizační choroby, poruchy příjmu potravy, choroby přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy - zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládnání; důsledky stresu v oblasti fyzického, duševního a sociálního zdraví - rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví - promiskuita, předčasné ukončení těhotenství <p>Ochrana člověka za mimořádných událostí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události - živelní pohromy - únik nebezpečných látek do životního prostředí - jiné mimořádné události - první pomoc - klasifikace poranění při hromadném zasažení obyvatel - sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí – rozhodnost, pohotovost, obětavost, efektivní komunikace 	

5.2.13 Zeměpis

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Zeměpis** vychází ze vzdělávacího oboru Geografie a Geologie vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Je určen všem žákům 1., 2. a 4. ročníku vyššího stupně osmiletého gymnázia i žákům čtyřletého gymnázia.

Předmět Zeměpis má v rámci gymnaziálního vzdělání mnoho funkcí. Za jednu z nejdůležitějších lze považovat funkci integrační. Ve své podstatě Zeměpis spojuje základní poznatky z řady přírodních, společenských a technických věd a zároveň také z oblasti kultury.

Umožňuje žákovi poznání přírody jako uceleného systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, učí žáky využívat získané poznatky v praktickém životě. Rozvíjí dovednosti experimentovat, pozorovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty umět interpretovat. V praxi to znamená, že si žáci osvojují základní znalosti o Zemi v celé šíři její problematiky. To znamená o postavení Země ve vesmíru, o znázorňování Země na mapách, o přírodní i socioekonomické sféře a v neposlední řadě o problematice regionálního zeměpisu včetně globálních problémů lidstva.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

1., 2. a 4. ročník: 2 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách, které jsou vybaveny dataprojektory. Dle aktuální potřeby jsou některé hodiny vyučovány v počítačové učebně.

Kabinet zeměpisu je vybaven mobilní didaktickou technikou (notebook a dataprojektor). Výuka je doplňována odbornými exkurzemi, besedami a praktickými cvičeními v učebně i v terénu.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- klade důraz na používání učebních pomůcek: atlas, mapy, globus pro získávání a ověřování geografických informací
- zadává referáty, k nimž žáci vyhledávají, zpracovávají, třídí a hodnotí geografické informace a data z příslušných informačních zdrojů (internet, televize, odborné články...)
- seznamuje žáky s různými prameny geografických informací (časopisy National Geographic, Koktejl, Lidé a Země, Geografické rozhledy...)
- předvádí manipulace s orientačními, topografickými a meteorologickými pomůckami, s globusem, mapami, atlasy a se statistickými daty

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- pracuje se žáky tak, aby samostatně nebo skupinově navrhovali postupy k řešení daného problému s využitím odborné literatury. Problémy mohou být regionálního, ale i globálního charakteru a to jak z přírodní, tak i socioekonomické sféry
- v rámci exkurzí a terénních cvičení směřuje žáky podle poznaných jevů k aplikaci teoretických poznatků do praxe

Kompetence komunikativní

Učitel:

- v rámci řízeného dialogu učí žáky vyjadřovat své myšlenky a názory
- vyžaduje na žácích formulaci hypotéz, pojmenování problémů, či prezentaci vlastních názorů na konkrétní témata přírodního a společenského prostředí
- hodnotí projev a vystupování žáka v rámci diskuzí, zkoušení, nebo referátů s geografickou tematikou
- formou diskuze na dané téma vede žáky ke schopnosti jasně a logicky formulovat svůj názor, vhodně argumentovat, vyslechnout názory ostatních a vést dialog

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- rozděluje pracovní úlohy ve skupině, učí žáky přijímat svoji roli, spolupracovat při týmové práci a umět přijímat zodpovědnost za výsledek své činnosti
- učí žáky přijímat názory druhých a diskutovat o nich

Kompetence občanské

Učitel:

- prezentuje fakta a argumenty pro vytváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, vyjadřuje demokratické přístupy v řešení společenských problémů, učí žáky poznávat tradice, zvyky a kultury lidí v jednotlivých světadílech
- učí žáky praktické bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu i v urbanizované krajině, chování a ochraně za mimořádných událostí, učí žáky uplatňovat osvojené dovednosti, vědomosti a návyky v osobním i veřejném životě

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- vede žáky, aby se cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhodovali o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- vede žáky k tomu, aby dokázali posuzovat a kriticky hodnotit rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti byli připraveni tato rizika nést
- snaží se rozvíjet v žácích jejich osobní i odborný potenciál a využívá příležitostí pro jejich rozvoj v osobním i profesním životě

Učební osnovy pro zeměpis	1. ročník	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák: Porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy - konkretizuje tvar a velikost Země - umí vysvětlit pohyby Země a rozumí jejich důsledkům - zhodnotí postavení Země ve vesmíru a v rámci sluneční soustavy - zhodnotí gravitační vlivy mezi Zemí, Měsícem a Sluncem a jejich důsledky (slapové jevy)</p> <p>- používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů - používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - orientuje se v problematice grafů a tabulek, umí je číst, interpretovat a sestavovat</p>	<p>Země jako vesmírné těleso Vesmír, galaxie, Sluneční soustava Tvar a pohyby Země Střídání dne a noci, střídání ročních období Časová pásma, kalendář, datová hranice Důsledky pohybů Země pro život lidí a organismů</p> <p>Geografické informace a terénní vyučování Praktická práce s mapami, s kartogramy Znázornění výškopisu a polohopisu Geografický informační systém Dálkový průzkum Země Praktické využití GIS, GPS, DPZ Obecně používané pojmy, vysvětlivky, symboly, zkratky, statistická data Postupy při pozorování Zobrazování a hodnocení přírodních a společenských prvků krajiny</p>	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (vytváření hodnot a postojů při práci v hodině)</p> <p>EV - Problematika vztahů organismů a prostředí</p> <p>Fyzika – 1. ročník (pohyb těles a jejich vzájemné působení), 2. ročník (stavba a vlastnosti látek)</p> <p>MV - Média a mediální produkce</p> <p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastních schopností (Rozhovory s žáky, navození vhodných geografických problémů, referáty a jejich hodnocení) - Sociální komunikace - Seberegulace, orientační dovednosti a efektivní řešení problémů (organizace práce vlastní i ve skupině, rozhodování a řešení problémů, ohleduplnost, disciplinovanost, ochota pomoci) - Spolupráce a soutěž (týmová práce, diskuze, obhajoba vlastního názoru, schopnost kompromisu, přesná a srozumitelná komunikace)</p>

Učební osnovy pro zeměpis	1. ročník	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- orientuje se s pomocí map v krajině</p> <p>- vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území</p> <p>- vysvětlí pojem: krajinná sféra</p> <p>-porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy</p> <p>- využívá vybrané metody identifikace minerálů</p> <p>- porovná na příkladech mechanismy působení endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí</p> <p>-analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů</p> <p>- určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin</p> <p>-analyzuje různé druhy poruch v litosféře</p> <p>-využívá geol. mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů</p> <p>- objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro existenci podnebných pásů</p> <p>- zdůvodní zvláštnosti podnebí hlavních klimatických oblastí světa a posoudí jejich vliv na život společnosti</p>	<p>Praktická topografie, orientace, bezpečnost pohybu a pobytu v přírodě</p> <p>Geografické exkurze a terénní cvičení</p> <p>Fyzickogeografická sféra</p> <p>Krajinná sféra a její základní části</p> <p>Vzájemné vazby a souvislosti složek FG sféry, základní zákonitosti stavu a vývoje složek FG sféry. Důsledky pro přírodní prostředí.</p> <p>Systém FG sféry na planetární a na regionální úrovni – objekty, jevy, procesy, zonalita, azonální jevy</p> <p>Země jako geologické těleso – základní geobiocykly</p> <p>Zemské sféry – chemické, mineralogické a petrologické složení Země</p> <p>Geologická historie Země – geol. období vývoje Země, změny polohy kontinentů, evoluce bioty a prostředí</p> <p>Magmatický proces, zvětrávání a sedimentace</p> <p>Metamorfní procesy, deformace litosféry</p> <p>Atmosféra – stavba a složení atmosféry, procesy probíhající v atmosféře, všeobecná cirkulace atmosféry, počasí a podnebí, podnebné pásy, monzun, pasáty, cyklony, anticyklony,</p>	<p>3. ročník – turistický kurz</p> <p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí (globální problémy Země, lidské aktivity a problémy životního prostředí, ekologické problémy)</p>

Učební osnovy pro zeměpis	1. ročník	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině - zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu - určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu - zdůvodní rozšíření půdních typů v určité podnebné oblasti <ul style="list-style-type: none"> - rozliší hlavní biomy světa - popíše regionální rozdíly v rozložení fyzickogeografických prvků, jevů a procesů v závislosti na horizontální pásmosti a vertikální stupňovitosti - posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí (těžba, ukládání odpadů, využívání druhotných surovin v regionu) - rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi - rozliší hlavní biomy světa 	<p>Povrchové vody – jejich rozložení na Zemi; chemické složení, pH; hydrogeologický cyklus, geologické působení vody</p> <p>Podzemní vody – propustnost hornin; hydrogeologické systémy; chemické složení podzemních vod; ochrana podzemních vod</p> <p>Pedosféra – vznik a vývoj půd, půdotvorní činitelé, půdotvorné procesy, půdní typy, půdní druhy, půdní eroze</p> <p>Biosféra – zákonitosti geografické zonálnosti, vegetační pásy, vegetační stupně, biodiverzita, biomy</p> <p>Interakce mezi přírodou a společností – přístupy environmentální geologie, rekultivace a revitalizace krajiny</p> <p>- práce v terénu a geologická exkurze</p>	<p>Dějepis – průběžně</p> <p>OSV</p> <p>- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (rozhovory s žáky, navození vhodných geografických problémů, referáty a jejich hodnocení)</p>

Učební osnovy pro zeměpis	1. ročník	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a ekonomické aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva</p> <p>- analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa</p> <p>- vysvětlí podstatu demografické revoluce</p> <p>- zdůvodní příčiny a důsledky nerovnoměrného rozmístění obyvatelstva</p> <p>- identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení</p> <p>- rozliší funkční zóny sídla a jejich vývoj</p> <p>- zdůvodní příčiny vzniku a rozvoje sídel</p> <p>- vysvětlí lokalizační faktory ovlivňující vznik sídel</p>	<p>Obyvatelstvo</p> <p>- základní geografické, demografické, etnické a ekonomické charakteristiky</p> <p>- struktura obyvatelstva</p> <p>Sídla a osídlení</p> <p>- sídelní struktura a její vývoj</p> <p>sídlo, obec, jejich funkce</p> <p>- urbanizace, suburbanizace, aglomerace, konurbace, megalopolis</p>	<p>- Seberegulace, orientační dovednosti a efektivní řešení problémů (organizace práce vlastní i ve skupině, rozhodování a řešení problémů, ohleduplnost, disciplinovanost, ochota pomoci)</p> <p>- Sociální komunikace (týmová práce, diskuze, obhajoba vlastního názoru, schopnost kompromisu, přesná a srozumitelná komunikace)</p> <p>ZSV – 2. ročník (člověk a společnost)</p> <p>VMEGS</p> <p>- Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace)</p> <p>- Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (ekonomický rozvoj a globalizace)</p> <p>- Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (mezinárodní instituce na pomoc rozvojové spolupráce, humanitární pomoc)</p> <p>EV</p> <p>Člověk a životní prostředí (globální problémy Země, lidské aktivity a problémy životního prostředí, ekologické problémy, globální problémy lidstva)</p>

Učební osnovy pro zeměpis	2. ročník	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou s funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezí hlavní jádrové a periferní oblasti světa</p> <p>- zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů</p> <p>- charakterizuje světovou dopravu a hlavní druhy dopravy, jako vzájemně propojený systém</p> <p>- vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál</p> <p>- rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi</p> <p>- lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná</p> <p>- vymezí podle daných hledisek modelovou oblast</p>	<p>Světové hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokalizační faktory - sektorová a odvětvová struktura a jejich důsledky (primér, sekundér, terciér, kvartér a jejich členění na odvětví) - světové zemědělství - světový průmysl (průmyslové oblasti, těžební a zpracovatelský průmysl) - doprava a obslužná sféra, cestovní ruch - sociálněgeografické systémy, geografické aspekty bohatství a chudoby, globalizace <p>Regiony</p> <p>Makroregiony světa</p> <ul style="list-style-type: none"> - jádra, periferie - modelový region – modelové problémy s důrazem na Evropu a EU <p>Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní poměry - postavení Evropy ve světě - vyspělé evropské země, Evropská unie - Střední a východní Evropa, transformace hospodářství a společnosti <p>Společenství nezávislých států</p> <ul style="list-style-type: none"> - Střední Asie a Zakavkazsko 	<p>ZSV – 3. ročník (mezinárodní vztahy, globalizace)</p> <p>MKV</p> <p>- Základní problémy sociokulturních rozdílů (multikulturalismus, příčiny migrace, interkulturní konflikt)</p> <p>Francouzský jazyk – 3. ročník (národní parky v ČR a Francii)</p> <p>Dějepis – průběžně</p> <p>VMEGS</p> <p>- Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace)</p> <p>Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (ekonomický rozvoj a globalizace)</p> <p>- Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (mezinárodní instituce na pomoc rozvojové spolupráce, humanitární pomoc)</p> <p>- Žijeme v Evropě (evropský integrační proces, evropské kulturní kořeny)</p> <p>ZSV – 3. ročník (mezinárodní vztahy, globalizace)</p>

Učební osnovy pro zeměpis	2. ročník	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- pojmenuje a lokalizuje základní místopisné pojmy modelové oblasti</p> <p>- orientuje se v aktuálních událostech v jednotlivých makroregionech</p>	<p>Asie</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní poměry - Východní Asie - Jihovýchodní Asie - Jižní Asie - Jihozápadní Asie 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (Rozhovory s žáky, navození vhodných geografických problémů, referáty a jejich hodnocení) - Seberegulace, orientační dovednosti a efektivní řešení problémů (organizace práce vlastní i ve skupině, rozhodování a řešení problémů, ohleduplnost, disciplinovanost, ochota pomoci) - Sociální komunikace (týmová práce, diskuze, obhajoba vlastního názoru, schopnost kompromisu, přesná a srozumitelná komunikace) <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní problémy sociokulturních rozdílů (multikulturalismus, příčiny migrace, interkulturní konflikt) <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Média a mediální produkce (příprava vlastních materiálů, referáty, tematické nástěnky, prezentace, využívání médií pro získávání informací)

Učební osnovy pro zeměpis	4. ročník	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi</p> <p>- lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná</p> <p>- vymezí podle daných hledisek modelovou oblast</p> <p>- pojmenuje a lokalizuje základní místopisné pojmy modelové oblasti</p> <p>- specifikuje charakteristické přednosti a problémy modelové oblasti</p> <p>- orientuje se v aktuálních událostech v jednotlivých makroregionech</p>	<p>Regiony Makroregiony světa</p> <p>Afrika</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní poměry - Severní Afrika - Černá Afrika - Jižní Afrika <p>Severní Amerika</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní poměry - sociální prostředí - ekonomické poměry <p>Latinská Amerika</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní poměry - Mexiko a Střední Amerika - Jižní Amerika <p>Austrálie a Oceánie</p> <p>Polární oblasti</p> <p>Oceány</p>	<p>Dějepis - průběžně</p> <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Globalizační a rozvojové procesy (geografické vnímání globalizace) - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (ekonomický rozvoj a globalizace) - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (mezinárodní instituce na pomoc rozvojové spolupráce, humanitární pomoc) <p>ZSV – 3. ročník (mezinárodní vztahy, globalizace)</p> <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (Rozhovory s žáky, navození vhodných geografických problémů, referáty a jejich hodnocení) - Seberegulace, orientační dovednosti a efektivní řešení problémů (organizace práce vlastní i ve skupině, rozhodování a řešení problémů, ohleduplnost, disciplinovanost, ochota pomoci)

Učební osnovy pro zeměpis	4. ročník	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky</p> <p>- využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů</p> <p>- popíše hlavní geomorfologické celky</p> <p>- vyjmenuje faktory ovlivňující klima, porovná základní klimatické oblasti z hlediska komplexních přírodních podmínek</p> <p>- vymezí jednotlivá úmoří a hlavní povodí</p> <p>- lokalizuje velkoplošná chráněná území přírody a určí jejich charakter</p> <p>- zdůvodní rozmístění obyvatelstva a jeho vývoj</p> <p>- lokalizuje hlavní dopravní uzly a sítě</p> <p>- vymezí a uvede znaky zemědělských výrobních oblastí</p> <p>- lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika</p> <p>- zhodnotí základní charakteristiky jednotlivých regionů</p> <p>- vymezí místní region na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům</p>	<p>Česká republika</p> <p>- přírodní poměry</p> <p>- hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě</p> <p>- charakteristika obyvatelstva a sídel</p> <p>- transformační ekonomické procesy</p> <p>- struktura hospodářství</p> <p>- regiony, euroregiony</p> <p>Místní region</p> <p>- základní charakteristika místního regionu</p> <p>- možnosti rozvoje mikroregionu</p> <p>- strategické a územní plánování</p>	<p>- Sociální komunikace (týmová práce, diskuze, obhajoba vlastního názoru, schopnost kompromisu, přesná a srozumitelná komunikace)</p> <p>MKV</p> <p>- Základní problémy sociokulturních rozdílů (multikulturalismus, příčiny migrace, interkulturní konflikt)</p> <p>MV</p> <p>- Média a mediální produkce (příprava vlastních materiálů, referáty, tematické nástěnky, prezentace, využívání médií pro získávání informací)</p> <p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí (sledování aktuálního dění ve světě z ekologického hlediska, ekologické problémy)</p> <p>- Životní prostředí regionu a České republiky</p> <p>MV</p> <p>- Média a mediální produkce (příprava vlastních materiálů, referáty, tematické nástěnky, prezentace, využívání médií pro získávání informací)</p>

Učební osnovy pro zeměpis	4. ročník	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi</p> <p>- analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní krajinné složky a prvky krajiny</p> <p>- zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na ŽP v lokální, regionální a globální úrovni</p> <p>- rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační seskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti</p> <p>- lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji</p>	<p>Životní prostředí</p> <p>Krajina – vývoj krajiny, přírodní prostředí, společenské prostředí, vývoj ve využívání půdy, kulturní krajina, environmentalistika, krajinná ekologie, typy krajin, krajinný potenciál</p> <p>Vývoj interakce příroda – společnost</p> <p>Prostorová koexistence udržitelný rozvoj, limity přírodního prostředí, globální problémy lidstva, výchovné, hospodářské a právní nástroje ochrany přírody a ŽP</p> <p>Kulturní a politické prostředí</p> <p>státní zřízení</p> <p>geopolitické procesy</p> <p>hlavní světová ohniska napětí</p>	<p>EV</p> <p>- Člověk a životní prostředí</p> <p>(sledování aktuálního dění ve světě z ekologického hlediska, ekologické problémy)</p>

5.2.14 Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Předmět **Hudební výchova** vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Hudební výchova vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Je určen žákům 1. a 2. ročníku vyššího stupně osmiletého gymnázia i žákům čtyřletého gymnázia, kteří mají volbu mezi Hudební výchovou a Výtvarná výchovou.

Hudební výchova na čtyřletém gymnáziu je logickým pokračováním předmětu hudební výchova na základní škole, na vyšším stupni osmiletého gymnázia pak předmětem organicky navazujícím na hudební výchovu na nižším stupni.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

1., 2. ročník: 2 hodiny

Organizační vymezení předmětu

Výuka předmětu Hudební výchova se realizuje skupinovým vyučováním ve specializované a vybavené učebně.

K výuce jsou využívány učebnice A. Charalambidise: Hudební výchova pro 1. a 2. ročník pro gymnázia, dále pak zpěvníky Hity 20. století, zpěvníky vyrobené ve škole a pracovní sešity P. Jurkoviče a další. Vyučovací hodiny jsou organizovány pro polovinu třídy, při čemž druhá polovina má souběžně výtvarnou výchovu (žáci si na základě zájmu a svých schopností předmět volí).

Během roku se žáci mají možnost aktivně zúčastnit hudebních nebo mezioborových přednášek, které jsou jim nabídnuty. Někteří naši žáci se účastní různých soutěží pořádané ZUŠ v okolí, které žáci navštěvují. Žáci příležitostně navštěvují představení opery popřípadě baletu formou zájezdu do okolních divadel (Pardubice, Hradec Králové) nebo do Státní Opery Praha.

Žáci jsou seznámeni s hudebními osobnostmi, které se v nejbližším okolí narodily či zde určitý čas pobývaly. V předvánočním čase se pravidelně uskutečňuje vánoční zpívání, kterého se účastní podle časových možností vybraní žáci celého gymnázia. Ke konci 1. pololetí pořádá škola akademii, kde žáci prokazují své kulturně hudební kvality.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel:

- formou samostatných referátů, které žáci doma zpracovávají a v hodině HV prezentují, rozvíjí v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace z různých informačních zdrojů (knihy, časopisy, internet, TV)
- výkladem seznamuje žáky s odbornými pojmy z oblasti hudby
- rozhovorem vede žáky k tomu, aby si osvojili důležité poznatky a na jejich základě poznávali význam a přínos hudební výchovy pro život a činnosti člověka

Kompetence komunikativní

Učitel:

- formou diskuze na dané téma učí žáky srozumitelně a jasně formulovat svůj názor, používat odborné výrazy vycházející z hudební teorie a vést dialog
- aktivně zapojuje žáky při interpretaci písní a skladeb
- prostřednictvím žákovy referátu vytváří podmínky pro diskusi, jejímž cílem je tento referát zhodnotit

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- formou dialogu utváří u žáků toleranci vůči názorům ostatních a k respektování jejich hudebního zaměření
- s využitím exkurzí, přednášek, návštěv koncertů či divadel ukazuje žákům pravidla společenské etikety

Kompetence občanské

Učitel:

- formou referátů vybízí žáky ke sledování aktuálního dění ve světě hudby a v oblastech, které s hudbou úzce souvisí

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- uplatňuje proaktivní přístup, iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace
- rozvíjí svůj hudební potenciál

Učební osnovy pro hudební výchovu	1. ročník	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá jednoduchý doprovod z partitury na Orffovy nástroje - rozpozná tóninu moll a dur - rozpozná vybrané hudební ukázky probírané v souvislosti s učivem - rozlišuje hudební slohy podle charakteristických znaků, které dovede nalézt - vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti, dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě - využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje. Logicky člení větu, uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě - reaguje na hudbu pohybem a ztvárňuje ji úměrně svým schopnostem a dispozicím - orientuje se ve vývoji hudebního umění, uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla 	<p>Hudební činnosti</p> <p>1. Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultivace pěveckého a hlasového projevu, intonační a rytmický výcvik, sólový a sborový zpěv, orientace v notovém zápisu vokálních kompozic, improvizace jednoduché vokální kompozice (předvětí a závětí, perioda) <p>2. Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické doprovody, jednoduchá aranžmá), na nástroje Orffova instrumentáře - využití klasických i elektronických hudebních nástrojů - práce s jednoduchým grafickým záznamem instrumentálních kompozic <p>3. Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyb hudby a gesto, pohybové etudy, tanec jako způsob komunikace <p>4. Hudební teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudba jako organizovaný zvuk – hudební dílo, hudební objekt, hudebně výrazové prostředky, hudební forma, hudební znak, formální struktura a sémantika skladby - hudební styly a žánry 	<p>Průběžně: Český jazyk – literatura, písně Dějepis Výtvarná výchova Tělesná výchova Cizí jazyky (písně, koledy, šansony)</p> <p>Příležitostně se konají exkurze, škola organizuje výchovné koncerty a k různým příležitostem se nacvičují hudební programy. Tělesná výchova – průběžně (tanec, pohyb)</p>

Učební osnovy pro hudební výchovu	1. ročník	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích</p> <p>- v procesu poznávání hudebních kultur kriticky využívá veškerá média k získávání poznatků pro vlastní přípravu</p> <p>- vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku</p> <p>- interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností, vytváří vlastní soudy o znějící hudbě, preference, které dokáže v diskusi obhájit</p> <p>- rozpozná hudebně výrazové prostředky užitě ve skladbě</p>	<p>- funkce hudby, hudba a její využití v běžném životě, hudba jako kulturní statek, jako zboží, estetická a umělecká hodnota hudebního díla, hudební průmysl, hudba na objednávku a možnost jejího zneužití</p> <p>- vznik a vývoj hudby, hudba vokální a instrumentální, periodizace hudebního vývoje (hledisko historické, kulturně historické, hudebně imanentní), charakteristické hudební znaky jednotlivých slohů, průniky, syntézy, hledání nových cest</p> <p>5. Poslechové činnosti</p> <p>- poslechové činnosti v tomto ročníku probíhají paralelně s probíraným učivem</p> <p>- poslechový test je součástí hodnocení</p> <p>- komentovaný poslech hudebních děl vedený formou rozboru poslouchaných skladeb vedený žákem ve spolupráci s učitelem, zaměřený na rozvoj schopnosti soustředěně a opakovaně poslouchat, analyzovat, rozebírat, vyhledávat informace, vyjádřit svůj názor, argumentovat, uvědomovat si roli subjektu i roli společenských norem, hodnotit a být tolerantní</p>	<p>MV</p> <p>- Mediální produkty a jejich významy</p> <p>Anglický jazyk – průběžně (spirituál, swing) Francouzský jazyk (šanson)</p>

Učební osnovy pro hudební výchovu	1. ročník	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- uvědomuje si rozdílnost přístupu jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních ideí a názorů i ideí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit či ji odmítnout</p> <p>- uvědomuje si estetický prožitek a dává ho do souvislosti s obecným vkusem a estetickými normami společnosti</p>	<p>- rozvoj stylového vnímání, předpoklady k tvorbě, interpretaci a recepci uměleckého díla</p> <p>- tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta</p>	

Učební osnovy pro hudební výchovu	2. ročník	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- navazuje na znalosti a dovednosti osvojené v předchozích letech</p> <p>- orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i volálně-instrumentálních písní a skladeb, na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje</p> <p>- využívá jednoduché a podle vybavení školy i složitější hudební nástroje při individuálních či společných hudebních aktivitách a přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehupebních myšlenek a představ</p> <p>- popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje a interpretuje</p> <p>- je schopen z poslechu skladby analyzovat hudební formu</p> <p>- uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku, snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí</p>	<p>Hudební činnosti:</p> <p>1. Vokální činnosti</p> <p>- kultivace pěveckého projevu, zpěv, orientace v notovém zápisu vokálních kompozic</p> <p>2. Instrumentální činnosti</p> <p>- hra a tvorba jednoduchých instrumentálních kompozic (hudební věta, malá písňová forma, rondo), orientace v notovém a grafickém zápisu instrumentálních kompozic, moderní hudební nástroje a počítač, nové technologie v hudbě</p> <p>3. Hudebně pohybové činnosti</p> <p>- pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů</p> <p>4. Hudební teorie</p> <p>- záznam hudby, přímá a nepřímá komunikace hudby</p> <p>- charakteristické hudební znaky jednotlivých slohů, průniky, syntézy, hledání nových cest</p> <p>- hudební skladatel a interpret, interpretace v hudbě, umělecký provoz</p> <p>- hudba jako způsob identifikace, sebeprezentace a druh generační výpovědi</p> <p>- interpretace hudebního díla, popis hudebního díla v rovině významu, výrazu a výstavby</p>	<p>Průběžně: Český jazyk – literatura, písně Dějepis Výtvarná výchova Tělesná výchova Cizí jazyky (písně, koledy, šansony)</p> <p>Příležitostně se konají exkurze, škola organizuje výchovné koncerty a k různým příležitostem se nacvičují hudební programy.</p>

Učební osnovy pro hudební výchovu	2. ročník	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti - uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě, popíše možnost využití hudby v „mimohudební“ oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání - upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat - vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční - na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu, uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci - objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu - objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“ 	<ul style="list-style-type: none"> - zařazení díla do historického a sociálního kontextu, hudební dílo jako možné poselství, vlastní hodnocení - umělecký proces a jeho vývoj, vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality, dynamika chápání uměleckého procesu, její osobnostní a sociální rozměr, znaková podmíněnost chápání světa, znakové systémy jednotlivých druhů umění, historické proměny pojetí uměleckého procesu (magický, mytický, univerzalistický, modernistický a postmodernistický, pluralitní model umění), prezentace uměleckého díla - role subjektu v uměleckém procesu, smyslové vnímání a jeho rozvoj - mimovědomá a uvědomělá recepce uměleckého díla - úloha komunikace v uměleckém procesu, postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny, umělecká a mimoumělecká znakovost, umění jako proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků, role umělce ve společnosti, publikum a jeho účast v uměleckém procesu, sociální a technologické proměny dneška (technologie, disciplíny a jejich obsahy) a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu, subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané 	

Učební osnovy pro hudební výchovu	2. ročník	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu</p> <p>- vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě</p> <p>- vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční</p>	<p>5. Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - poslechové činnosti probíhají paralelně s probíraným učivem - součástí hodnocení je poslechový test - komentovaný poslech hudebních děl vedený formou rozboru poslouchaných skladeb vedený žákem ve spolupráci s učitelem, zaměřený na rozvoj schopnosti soustředěně a opakovaně poslouchat, analyzovat, rozebírat, vyhledávat informace, vyjádřit svůj názor, argumentovat, uvědomovat si roli subjektu i roli společenských norem, hodnotit a být tolerantní <p>- umělecký proces a jeho vývoj – vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality; dynamika chápání uměleckého procesu – její osobnostní a sociální rozměr; znaková podmíněnost chápání světa – znakové systémy jednotlivých druhů umění; historické proměny pojetí uměleckého procesu (magický, mytický, univerzalistický, modernistický a postmodernistický, pluralitní model umění); prezentace uměleckého díla</p>	<p>společný vzdělávací obsah HV, VV</p>

Učební osnovy pro hudební výchovu	2. ročník	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci</p> <p>- uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí</p> <p>- vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti</p> <p>- objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu</p> <p>- objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“</p> <p>- dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu</p>	<p>- role subjektu v uměleckém procesu – smyslové vnímání a jeho rozvoj; předpoklady tvorby, interpretace a recepce uměleckého díla; mimovědomá a uvědomělá recepce uměleckého díla; tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta</p> <p>- úloha komunikace v uměleckém procesu – postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny; umělecká a mimoumělecká znakovost; umění jako proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků; role umělce v societě; publikum a jeho účast v uměleckém procesu; sociální a technologické proměny dneška (nové technologie, nové umělecké disciplíny a jejich obsahy) a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu; subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané</p>	

5.2.15 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Výtvarná výchova** vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Výtvarná výchova vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Je určen žákům 1. a 2. ročníku vyššího stupně osmiletého gymnázia i žákům čtyřletého gymnázia, kteří mají volbu mezi Hudební výchovou a Výtvarnou výchovou.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

1., 2. ročník: 2 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu:

Výuka je realizována ve specializované učebně školy, počítačové učebně, exteriérech, galeriích, muzeích, knihovně.

Forma realizace výuky: vyučovací hodiny, projekty, exkurze, účast na významných kulturních akcích, vlastní pravidelné prezentace.

Výtvarná výchova na čtyřletém gymnáziu je logickým pokračováním předmětu výtvarná výchova na základní škole, na vyšším stupni osmiletého gymnázia pak předmětem organicky navazujícím na výtvarnou výchovu na nižším stupni. Výtvarná výchova je výrazně zaměřena na tvůrčí činnosti, prostřednictvím kterých se realizuje učivo 1. i 2. okruhu (Obrazové znakové systémy, Znakové systémy výtvarného umění) a integrující téma oborů (Hudební, Výtvarný) Umělecká tvorba a komunikace.

V tvůrčích činnostech je velmi úzce provázána vlastní tvorba s vnímáním vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké produkce. Žák má možnost uvědomit si které prostředky mu vyhovují a které by chtěl dále rozvíjet. Nabízena je kresba, malba, prostorová tvorba, práce v grafických editorech, v rámci možností se žáci seznamují s technologiemi a postupy v současném výtvarném umění. Důraz je kladen na provázanost vnímání a tvorby s interpretací.

Aktuální používané učebnice upřesňuje příloha č. 6 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

- při realizaci svých záměrů vedeme žáka k získávání informací a využívání různých zdrojů (internet, odborné publikace a časopisy, specifické prostředí – galerie, muzeum) a má příležitost aplikovat je v praxi
- využíváme nabídky edukačních programů vzdělávacích a kulturních institucí (systematická spolupráce s muzei, galeriemi, besedy, exkurze, výtvarné dílny)
- vedeme žáka k tomu, aby se seznamoval a orientoval v kulturním dění a cíleně sledoval, zaznamenával a akceptoval nové trendy v umění (informační zdroje, besedy, výstavy, exkurze)

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáka k využití jeho individuálních schopností a nalézání originálních způsobů řešení s využitím vlastních zkušeností, prožitků, získaných vědomostí, fantazie, představivosti a intuice
- žáci jsou vedeni k využívání mezipředmětových vztahů a provázanosti jednotlivých druhů umění.
- dostávají příležitost samostatně řešit svůj tvůrčí záměr s využitím i netradičních postupů

Kompetence komunikativní

- prostřednictvím různorodých vizuálně obrazných vyjádření je žák seznamován se specifickým způsobem komunikace (neverbální komunikace, vizuální, obrazová), uvědomuje si tento specifický komunikační význam, uplatňuje a ověřuje si tento komunikační princip i při své tvorbě
- podle svých schopností a dovedností vedeme žáka k užívání jazyka umění jako specifického jazyka a prostředku komunikace a poznání
- pro interpretaci uměleckých děl je veden k používání odborného pojmosloví, které mu pomáhá v orientaci ve svém oboru a ke komunikaci

Kompetence občanské

- interakcí s různými typy vizuálně obrazných vyjádření vedeme žáka ke vnímání a uvědomování si kulturních a duchovních hodnot, významu kulturního dědictví, je schopen tolerantního přístupu k různorodým kulturním hodnotám
- vytváříme příležitosti k prezentaci na veřejnosti (prezentace projektů, výstavy, webové stránky)
- vedeme žáka aktivně se zapojovat do kulturního dění
- při kulturních akcích (výstavy, vernisáže) je veden k dodržování společenských norem

Kompetence sociální a personální

- začlenění skupinové práce do výuky podporuje komunikaci a kooperaci mezi žáky, kdy žáci využívají své zkušenosti, tvůrčí schopnosti a dovednosti. Žáci jsou vedeni k zodpovědnosti za svoji práci ve skupině, respektování individuality i společenství
- v tvořivých činnostech podporujeme samostatnou i týmovou práci, žák je má možnost obohacovat práci skupiny
- prostřednictvím tvorby, tvořivých aktivit a komunikace s uměleckým dílem je žák veden k uvědomování si sebe sama

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	1. ročník	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka, hudby, dramatického umění - rozpoznává specifčnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci - v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky - objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření - na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě, na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace - pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání - při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření 	<p>OBRAZOVÉ ZNAKOVÉ SYSTÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> - vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace - interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta - uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační 	

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	1. ročník	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- zvládá zvolené techniky, využívá kompoziční postupy, zvládá kresbu ve složitější kompozici</p> <p>- pracuje s pojmy linie, plocha, kompozice kontrast, světlo, stín, polostín, akcent, rytmus; zvětšuje detail, zmenšuje objekt</p> <p>- zvládá modelaci linky různými kreslířskými nástroji, modelaci světlem a stínem, perspektivní zkratku, plasticitu, rozvržení prostoru, vystižení reálného tvaru, struktury, hmoty, či stylizaci; uplatňuje osobitý projev, konfrontuje se skutečností</p>	<p>ZNAKOVÉ SYSTÉMY VÝTVARNÉHO UMĚNÍ</p> <p>- výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku</p> <p>- světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu</p> <p>Malířské a kreslířské techniky a nástroje Způsob užití ve výtvarném projevu.</p> <p>Tvorba: Kresby – tužkou, rudkou, pastelem, perokresby tuší, špejlí, perokresby barevnými inkousty, lavírované, či kolorované, do mokrého, nebo suchého podkladu (na pomezí kresby a malby).</p>	<p>Vzhledem k výraznému kreativnímu pojetí předmětu a inspirativních podnětů v průběhu školního roku, nelze časové rozvržení stanovit přesně. Učivo je voleno variabilně podle aktuálnosti námětu i podle schopnosti a zájmu jednotlivých skupin.</p> <p>Průběžně se zvažuje libovolné téma i technika, některé náměty se zpracovávají jako skupinové práce.</p> <p>Příležitostně se konají exkurze, návštěvy výstavních síní, prezentace žákovských výtvarných prací a účast na výtvarných soutěžích.</p>

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	1. ročník	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření, aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu</p> <p>- využívá svých znalostí a schopností při tvorbě malířských a kreslířských, plastických a grafických kompozic</p> <p>- zvládá zvolené techniky, využívá kompoziční postupy, zvládá kresbu ve složitější kompozici</p> <p>- pracuje s pojmy linie, plocha, kompozice kontrast, světlo, stín, polostín, akcent, rytmus. Zvětšuje detail, zmenšuje objekt</p> <p>- zvládá modelaci linky různými kreslířskými nástroji, modelaci světlem a stínem, perspektivní zkratku, plasticitu, rozvržení prostoru, vystižení reálného tvaru, struktury, hmoty, či stylizaci, uplatňuje osobitý projev, konfrontuje se skutečností</p> <p>- komponuje barevnou plochu na základě vlastních vyjadřovacích schopností, poznatků, zkušeností, či zcela intuitivně s expresivní nadsázkou</p>	<p>Studie Vytváření kreslířské studie na základě vlastních pozorovacích a vyjadřovacích schopností – figurální, portrétní, zátiší, fantazijní, kresby v plenéru, perspektiva v architektuře a krajině.</p> <p>Stylizace Posun od studie ke stylizaci – ukázky z historie</p>	

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	1. ročník	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - využívá vlastních prožitků, vjemů; pokouší se o subjektivní vyjádření, interpretaci myšlenek, symboliku vyjádření, stylizaci - dokáže vyjádřit plasticitu, perspektivu, atmosféru barevnou plochou, pracuje s barevnými kontrasty, zvládá míchání barevných tónů - pracuje s pojmem linie, plocha, kompozice, kontrast, akcent, rytmus - rozumí pojmům abstrakce, realita; pracuje s náhodou a dokáže vytvářet nové překvapivé zkušenosti; analyzuje své dílo - cíleně využívá vlastnosti různých materiálů - pracuje podle složitějšího návodu a výtvarného postupu - zvládá zručně a bezpečně práci s grafickými a příslušnými výtvarnými nástroji a pomůckami - využívá principů a specifík zadaných technik a umí je aplikovat ve výtvarném vyjádření 	<p>Kompozice dle zadaných předloh – témat, studijní, fantazijní, realistické, abstraktní</p> <p>Svobodná volba materiálu i techniky – grafické a aplikované grafické techniky</p> <p>Linoryt, tisk z koláže, protisk, frotáž, monotyp, počítačová grafika, multimédia – videoklip</p> <p>Kombinované techniky práce s papírem – koláže s domalbou, dokresbou, z novinového papíru, či z monotypu, koláže asambláže, strhávání</p> <p>Techniky v materiálech kaširované plastiky, práce se sádrou – sádrové kachle, rytí řezání, odlévání, malba a kresba na kameny, dekorativní tvorba</p> <p>Design a jeho význam v užitém umění, sochařství, plastika, reliéf.</p>	<p>Informatika – 2. ročník (počítačová grafika)</p> <p>MV - Mediální produkty a jejich významy</p>

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	1. ročník	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve vývoji výtvarného umění - rozlišuje umělecké směry a slohy - objasňuje příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a slohů, rozpoznává jejich jednotlivé specifické odlišnosti - poznává specifčnost různých znakových a vizuálně obrazových systémů, využívá je při vlastní tvořivé činnosti - na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu - dokáže vysvětlit umělecký znakový systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční 	<p>Dějiny výtvarného umění Etapy výtvarného umění v průběhu vývoje civilizací počínaje uměním pravěkým po umění barokní</p> <p>Charakteristika období – světonázorové, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických etap</p> <p>architektura malířství sochařství užité umění</p> <p>Charakteristické znaky slohů, stylu, výrazné osobnosti umění a jejich tvorba</p> <p>Subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané</p>	<p>Dějepis, ZSV (průběžně)</p> <p>Výtvarné umění: Příklady ukázek uměleckých děl, odborné publikace, časopisy, encyklopedie, monografie, animační programy, muzea, galerie</p> <p>Český jazyk, cizí jazyky (film, divadlo) Hudební výchova (průběžně) ZSV – 4. ročník (filozofie)</p> <p>společný vzdělávací obsah HV, VV</p>

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	2. ročník	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů</p> <p>- využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy</p> <p>- charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků</p> <p>- své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci</p> <p>- na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot</p> <p>- vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií</p>	<p>ZNAKOVÉ SYSTÉMY VÝTVARNÉHO UMĚNÍ</p> <p>- Výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku</p> <p>- Světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu</p> <p>- Vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci</p> <p>- chápání vztahů předmětů a tvarů v prostoru (Cézanne), celistvost a rozklad tvaru (analytický kubismus), povrch a konstrukce (syntetický kubismus, konstruktivismus, geometrická abstrakce), vytváření iluze prostoru, objemu a pohybu (antická mimezis, fotografie, film)</p> <p>- proměnlivost obrazu v čase (futurismus, nová média), proměnlivost tvaru (animovaný film, nová média), pohyblivé stanoviště diváka a změny úhlu vidění (umění akce, nová média), časoprostorové chápání a proměna kvalit (kubismus, nová média), princip náhody (dadaismus)</p>	

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	2. ročník	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry (s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti), z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření - využívá svých znalostí a schopností při tvorbě malířských, kreslířských, plastických a grafických kompozic - zvládá zadané techniky, uplatňuje tvořivou fantazii - zvládá složitější kompozice, pracuje s pojmy linie, plocha, kompozice, kontrast - dokáže barevně a kresebně v symbolech vyjádřit momentální duševní prožitek - rozumí pojmům abstrakce a realita - vyjadřuje se na základě vlastních prožitků, poznatků, zkušeností a schopností - zvládá lineární, plošné a prostorové vyjádření v kresbě a malbě - analyzuje své výtvarné vyjádření a sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> - relativita barevného vidění (pointilismus, impresionismus, postimpresionismus, Cézanne), taktilní a haptické kvality díla (informel), zapojení těla, jeho pohybu a gest do procesu tvorby (akční tvorba, bodyart) 	

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	2. ročník	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl</p> <p>- na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace</p> <p>- samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění</p>	<p>- osvobození obrazu od zavedeného zobrazování viditelného (Kandinskij, Kupka), figurace a nefigurace (neoklasicismus, lyrická abstrakce), vztah slova a obrazu (lettrismus), vznik a uplatnění symbolu (symbolismus, surrealismus, pop-art, konceptuální umění)</p> <p>- tvůrčí potenciál podvědomí (surrealismus), sebeuvědomování diváka (akční tvorba, osobní mytologie), účast v sociálním prostoru (performance), minority (postmodernismus), stopy člověka v krajině (land-art)</p> <p>- vztahy s neevropskými kulturami (Gauguin, Picasso, minimal-art), zrušení hranice umění a neumění (Duchamp), neumělecké a neškolené vizuální vyjadřování (insitní umění)</p> <p>- požadavek a meze obecné srozumitelnosti, vliv reklamy, masovost a autenticita projevu (pop-art, televize, nová média – akční umění, postmodernismus), citace a metaznak (postmodernismus), moduly a jejich spojování, rekombinace, struktury (umění nových médií)</p>	

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	2. ročník	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - využívá svých znalostí a schopností při tvorbě malířských, kreslířských, plastických a grafických kompozic - zvládá zadané techniky, uplatňuje tvořivou fantazii - zvládá složitější kompozice, pracuje s pojmy linie, plocha, kompozice, kontrast - dokáže barevně a kresebně v symbolech vyjádřit momentální duševní prožitek - rozumí pojmům abstrakce a realita - vyjadřuje se na základě vlastních prožitků, poznatků, zkušeností a schopností - zvládá lineární, plošné a prostorové vyjádření v kresbě a malbě - analyzuje své výtvarné vyjádření a sdělení 	<p>Tvorba: Reakce na teorii dějin umění – kopie konkrétní malby, kresby</p> <p>Volná kompozice na zvolené téma – studijní, fantazijní, reálné nebo abstraktní – svoboda zvolit si vhodnou techniku</p> <p>Grafické a aplikované grafické techniky suchá jehla tisk z koláže protisk, monotyp, frotáže počítačová grafika</p> <p>Kombinované techniky práce s papírem – koláže, roláže asambláže, koláže z monotypu s dokresbou a domalbou</p> <p>Techniky v materiálech kaširované reliéfy mozaiky z barveného skla sádrové kachle plastické kompozice – kartony, kůže, dráty, přírodniny, textilie, atd.</p>	<p>- Zeměpis (průběžně)</p>

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	2. ročník	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - cíleně využívá vlastností různých materiálů - pracuje podle složitějšího návodu a výtvarného postupu - zvládá bezpečně a zručně práci s grafickými a příslušnými výtvarnými nástroji a pomůckami - využívá principu a specifík zvolených technik a umí je aplikovat ve výtvarném vyjádření, experimentuje s materiály - pracuje s náhodou a dokáže vytvářet nové překvapivé skutečnosti - ve vlastní tvorbě uplatňuje subjektivní vyjádření, pocity, vjemy - interpretuje vlastní prožitky, zkušenosti, myšlenky - inspiruje se výtvarnými styly předchozích generací – srovnává a nachází nové výtvarné vyjadřovací prostředky 		<p>MV - Mediální produkty a jejich významy</p> <p>Vzhledem k výraznému kreativnímu pojetí předmětu a inspirativních podnětů v průběhu školního roku, nelze časové rozvržení stanovit přesně. Učivo je voleno variabilně podle aktuálnosti námětu i podle schopnosti a zájmu jednotlivých skupin.</p> <p>Průběžně se zvažuje libovolné téma i technika, některé náměty se zpracovávají jako skupinové práce.</p> <p>Příležitostně se konají exkurze, návštěvy výstavních síní, prezentace žákovských výtvarných prací a účast na výtvarných soutěžích.</p>

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	2. ročník	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - chápe umělecký proces a jeho vývoj - objasňuje znaky estetických měřítek v souvislosti ke vztahu obecného vkusu - čerpá z kulturního odkazu jednotlivých vývojových etap umění i současných progresivních uměleckých proudů - kultivuje svoji osobnost, chápe umění jako nedílnou součást vývoje společnosti, jako proces komunikace - subjektivně posuzuje společensky uznávané umělecké hodnoty - vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě - vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční 	<p>Dějiny výtvarného umění Etapy výtvarného umění v průběhu civilizací, počínaje uměním období rokoka a následné umělecké slohy a styly, včetně 20. století – umění abstraktní</p> <p>Charakteristika období – světonázorové, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických etap</p> <p>architektura malířství sochařství užité umění</p> <p>Charakteristické znaky slohů, stylu, výrazné osobnosti umění a jejich tvorba</p> <p>- umělecký proces a jeho vývoj – vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality; dynamika chápání uměleckého procesu – její osobnostní a sociální rozměr; znaková podmíněnost chápání světa – znakové systémy jednotlivých druhů umění; historické proměny pojetí uměleckého procesu (magický, mytický, univerzalistický, modernistický a postmodernistický, pluralitní model umění); prezentace uměleckého díla</p>	<p>Dějepis, ZSV (průběžně)</p> <p>Výtvarné umění: Příklady ukázek uměleckých děl, odborné publikace, časopisy, encyklopedie, monografie, animační programy, muzea, galerie</p> <p>Český jazyk, cizí jazyky (film, divadlo) Hudební výchova (průběžně) ZSV – 4. ročník (filozofie)</p> <p>společný vzdělávací obsah HV, VV</p>

Učební osnovy pro výtvarnou výchovu	2. ročník	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci</p> <p>- uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí</p> <p>- vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti</p> <p>- objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu</p> <p>- objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“</p> <p>- dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu</p>	<p>- role subjektu v uměleckém procesu – smyslové vnímání a jeho rozvoj; předpoklady tvorby, interpretace a recepce uměleckého díla; mimovědomá a uvědomělá recepce uměleckého díla; tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta</p> <p>- úloha komunikace v uměleckém procesu – postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny; umělecká a mimoumělecká znakovost; umění jako proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků; role umělce v societě; publikum a jeho účast v uměleckém procesu; sociální a technologické proměny dneška (nové technologie, nové umělecké disciplíny a jejich obsahy) a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu; subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané</p>	

5.2.16 Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Tělesná výchova** vychází ze vzdělávacích oborů Výchova ke zdraví a Tělesná výchova vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Je určen všem žákům vyššího stupně osmiletého gymnázia i žákům čtyřletého gymnázia.

Rozvržení hodinové dotace v jednotlivých ročnících

1., 2., 3., 4. ročník: 2 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována v oddělených skupinách chlapci – dívky. V posledních ročnících je zaměření hodin převážně herní. Hodiny probíhají v prostorách tělocvičen gymnázia, hřiště gymnázia, posilovně, sportovní hale a v prostorách městského stadionu Vysoké Mýto, popřípadě plaveckého bazénu či plovárny. Náplň hodin je ovlivněna prostorovými možnostmi, rozdílnou dovedností, úrovní jednotlivých skupin, aktuální přípravou na sportovní soutěže okrskové, okresní, regionální či republikové úrovně a v neposlední řadě i zájmy žáků.

Je koordinována s termínovým kalendářem soutěží AŠSK a tematickým plánem dle potřeb konkrétního vyučujícího.

Součástí výuky jsou i akce pohybově-turistického charakteru.

1. ročník: seznamovací kurz nově příchozích žáků 1. B (září 4 dny)

2. ročník: LVK (lyžařský výcvikový kurz) – základy běžeckého, sjezdového lyžování a snowboardingu (zařazeno podle aktuálních sněhových podmínek, materiálních podmínek a zájmu žáků), (leden – březen 5 dnů)

3. ročník: sportovně turistický kurz, základy vodní turistiky a orientace v přírodě, cyklistika (květen – červen 5 dnů)

Osnova uvedených akcí je uvedena v příloze č. 5 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

Dále výuku tělesné výchovy doplňují jednorázové sportovní akce školní až republikové úrovně, do kterých jsou žáci vybíráni s ohledem na své zájmy, schopnosti a prokázanou výkonnost.

Tělesná výchova je součástí komplexního vzdělávání žáků v problematice zdraví v poznání vlastních pohybových možností a zájmů. Jejím smyslem je samostatně hodnotit úroveň své zdatnosti, řadit pohybovou aktivitu do denního režimu tak, aby uspokojovala vlastní pohybové potřeby i zájmy a zároveň rozvíjela výkonnost žáka, sloužila k regeneraci i kompenzaci dalších zatížení. Tělesnou výchovu komplexně doplňují další možnosti pohybového vyžití v prostorách školy – vybavená posilovna, otevírání kroužků dle zájmu žáků.

V předmětu jsou realizována průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají tyto metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení

Učitel

- přispívá k rozšíření dovedností a schopností žáka jako spoluhráč, protihráč, rozhodčí, spolucvičící, pomocník, organizátor, vedoucí, záchránce, partner ve hře a při cvičení apod.
- vede žáky k získávání poznatků s pomocí učitele či spolužáků o tělesné fyziologii (fungování)
- na základě ověřování účinnosti kondičních programů pro rozvoj zdravotně orientované zdatnosti (ZOZ) – sledování, zaznamenávání, vyhodnocování
- umožňuje zažít úspěch každému žákovi v rámci týmu i samostatně
- motivuje učení směřováním k pěkné postavě a zdravému životnímu stylu, poukázáním
- na možnost kdykoliv se bez problémů zapojit do skupiny lidí hrajících volejbal, fotbal, basketbal, floorbal apod. ve volném čase s možností navázání nových kontaktů a uváděním příkladů z oblasti sportu
- umožňuje žákům organizovat a řídit vlastní učení novým pohybovým dovednostem a rozvoj pohybových schopností podle svých předpokladů
- hodnotí žáky důsledně podle individuálních zlepšení
- povzbuzuje žáky ke sledování sportovních soutěží

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- formou nácviku herních a cvičebních strategií nutí žáky objevovat logické postupy, které vedou k úspěchu a k řešení problémových situací
- zapojuje žáky do soutěží, turnajů, prezentací a organizace sportovních akcí
- vede žáky k získávání informací o vhodné sportovní výzbroji a výstroji, o zásadách hygieny
- při a po sportování
- rozvíjí schopnost odhalovat vlastní chyby, používat odborné názvosloví, gesta, signály
- povzbuzovat k zavádění alternativních řešení ve výběru náčiní, losování, délky hrací doby, úpravy pravidel podle aktuálních podmínek atd.

Kompetence komunikativní

Učitel

- provádí s žáky rozmanitou činnost ve skupinových formách a tím přispívá k rozvoji komunikace, spolupráce a tolerance k ostatním
- směřuje žáky k využívání dostupných prostředků komunikace (internetu, televize, noviny, časopisy) k vyhledávání novinek ve sportovních odvětvích (nová pravidla, novinky ve výstroji apod.)
- vede žáky k používání jasného a stručného vyjadřování zvláště v herních situacích, ke vhodné komunikaci mezi sebou, s rozhodčím na hřišti a při vedení družstva
- pomáhá žákům při rozvíjení vztahů se sportovci z jiných škol

- okamžitě řeší otázky šikany nebo netolerance, neodpovědného přístupu osobnímu a školnímu majetku

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří u žáků svým vlastním příkladem, autoritou získaných zkušeností a osobnostními rysy pozitivní vztah k pohybu
- povzbuzuje u žáků chování v duchu tolerance, hru fair play a schopnost empatie
- informuje o negativních sportu (dopingu, korupce)
- do hodnotového řebříčku žáků zařazuje snahu o zdravý životní styl s velkou mírou pohybu
- vede ke spolupráci při dosahování společných cílů ve prospěch skupiny či sportovního družstva
- a k respektování pravidel soutěží a her
- pomáhá nacházet vlastní místo ve skupině a odhalovat důsledky vlastního jednání a chování
- staví žáky při sportu do zodpovědných rolí (kapitán, rozhodčí, organizátor, časoměřič, komentátor)

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky ke stanovení krátkodobých a dlouhodobých cílů v rámci získávání pohybových dovedností a rozvíjení pohybových schopností ve volném čase

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- vede žáky k poznání a dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti
- učí žáky připravit sportovní náčiní a sportoviště před různými druhy cvičení a uklidit ho po ukončení činnosti
- cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na potřeby, osobní předpoklady a možnosti žáka vede žáka k rozhodování o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- rozvíjí žákův osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro jeho rozvoj
- vede žáka v osobním a profesním životě; k uplatňování proaktivního přístupu, vlastní iniciativě a tvořivosti, vítá a podporuje inovace
- vede žáka k získávání a kritického vyhodnocování informací
- vede žáka k využívání dostupných zdrojů a informací při plánování a realizaci aktivit
- vede žáka k dosažení stanovených cílů, a průběžnému revidování a kritickému hodnocení dosažených výsledků
- koriguje další činnost žáka s ohledem na stanovený cíl; vede ho k dokončování zahájených aktivit, motivuje ho k dosahování úspěchu
- vede žáka k posuzování a kritického hodnocení rizik související s rozhodováním v reálných životních situacích a připravuje ho v případě nezbytnosti tato rizika nést

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	1. ročník	Strana 1
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata,
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití - využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci - připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou 	<p><u>Činnosti ovlivňující zdraví</u> Zdravotně orientovaná zdatnost – složky ZOZ; kondiční testy</p> <p>Svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy; testy svalové nerovnováhy</p> <p>Zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>Individuální pohybový režim</p> <p>Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí</p> <p><u>Činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u> Pohybové dovednosti a pohybový výkon</p> <p>Pohybové odlišnosti a handicapy – věkové, pohlavní, výkonnostní</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž (jednání v duchu fair play) Výchova ke zdraví – integrace průběžně a příležitostně OSV - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž (jednání v duchu fair play, práce v hodinách, jednání při hře, taktika, dorozumívání)

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	1. ročník	Strana 2
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>Pohybovou činnost dané skladbě sportujících</p> <p>- zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení</p> <p>- posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně</p> <p>- posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně</p>	<p>Průpravná, kondiční (ch, d), koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení (d)</p> <p>Pohybové hry různého zaměření</p> <p>Gymnastika – akrobacie; přeskoky a cvičení na nářadí; cvičení s náčiním</p> <p>Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (určeno především děvčatům – alespoň dvě formy cvičení podle podmínek a zájmu žákyň, případně žáků)</p> <p>Atletika – běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh, štafetový běh); skok do výšky nebo dálky (podle materiálního vybavení školy); hody, vrh koulí</p> <p>Sportovní hry – herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání (alespoň ve dvou vybraných sportovních hrách podle podmínek školy kopaná (ch), košíková (ch, d), floorbal (ch, d) odbíjená (ch, d)</p>	<p>podle možností školy</p> <p>MV - Mediální produkty a jejich významy</p> <p>Poznámka: Hodnocení (průběžně) kontrolní cviky, výkony, měřené disciplíny, herní výkony, slovní hodnocení, přístup k předmětu.</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	1. ročník	Strana 3
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- zdokonalování plaveckých stylů - zdokonalení základů bruslení</p> <p>- užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží</p> <p>- respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech</p> <p>- respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva</p> <p>- sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnost související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje</p>	<p>kopaná (ch), košíková (ch, d), floorbal (ch, d) odbíjená (ch, d)</p> <p>Plavání, bruslení</p> <p>Další moderní a netradiční pohybové činnosti (činnosti jsou zařazovány podle podmínek školy a zájmu žáků)</p> <p>Činnosti podporující pohybové učení Vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností</p> <p>Sportovní role</p> <p>Měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem</p>	<p>Podle zájmů žáků a přírodních podmínek</p> <p>hodnocení – průběžně, kontrolní cviky, měřené disciplíny, herní výkony, přístup k předmětu, slovní hodnocení.</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	2. ročník	Strana 4
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity</p> <p>- ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy</p> <p>- Usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití</p> <p>- využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci</p> <p>- připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení</p> <p>- provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů</p> <p>- respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících</p> <p>- zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení</p>	<p><u>Činnosti ovlivňující zdraví</u> Zdravotně orientovaná zdatnost – složky ZOZ; kondiční testy</p> <p>Svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy; tety svalové nerovnováhy</p> <p>Zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>Individuální pohybový režim</p> <p>Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí</p> <p><u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u> Pohybové dovednosti a pohybový výkon</p> <p>Pohybové odlišnosti a handicap – věkové, pohlavní, výkonnostní</p> <p>Průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení</p>	<p>Výchova ke zdraví – průběžně</p> <p>- některá cvičení jsou vhodná pro dívky a jiná pro chlapce</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	2. ročník	Strana 5
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících</p> <p>- zvládne jednoduché gymnastické prvky na žíněnkách a na nářadí, rozvíjí své rytmické cítění pohybu</p> <p>- vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití</p> <p>- průběžně zlepšuje svoji zdatnost a výkony v prováděných atletických disciplínách a dílčích dovednostech</p> <p>- posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně</p> <p>- zdokonalování plaveckých stylů</p> <p>- zdokonalení základů bruslení</p>	<p>Pohybové hry různého zaměření (brännball, vytloukaná, lacros, softbal apod.)</p> <p>Gymnastika – akrobacie; přeskoky a cvičení na nářadí; cvičení s náčiním</p> <p>Kondiční (ch) a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (určeno především děvčatům – alespoň dvě formy cvičení podle podmínek a zájmu žákyň, případně žáků)</p> <p>Atletika – běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh, štafetový běh); skok do výšky nebo do dálky (podle materiálního vybavení školy); hody, vrh koulí</p> <p>Sportovní hry – herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání (alespoň ve dvou vybraných sportovních hrách podle podmínek školy a zájmu žáků) kovaná (ch), košíková (d, ch), floorbal (d, ch), odbíjená (d, ch)</p> <p>Plavání, bruslení</p>	<p>OSV</p> <p>- sociální komunikace</p> <p>- seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (organizační dovednosti v hodinách)</p> <p>podle možností školy a přírodních podmínek</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	2. ročník	Strana 6
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- zdokonalování techniky lyžování a snowboardingu</p> <p>- užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží</p> <p>- volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje</p> <p>- respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech</p> <p>- respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva</p>	<p>Lyžování – běžecké, sjezdové; snowboarding (jednotlivé formy lyžování jsou zařazovány podle aktuálních sněhových podmínek, materiálních podmínek a zájmu žáků)</p> <p>Další moderní a netradiční pohybové činnosti (činnosti jsou zařazovány podle podmínek školy a zájmu žáků)</p> <p><u>Činnosti podporující pohybové učení</u> Vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech</p> <p>Sportovní výzbroj a výstroj – účelnost, funkčnost, bezpečnost, finanční dostupnost a kvalita</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností</p> <p>Sportovní role</p>	<p>- únor, březen – LVK ve 2. ročníku</p> <p>- únor, březen – LVK</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	2. ročník	Strana 7
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje</p>	<p>Měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem</p>	<p>Hodnocení – průběžně, kontrolní cviky, herní výkony, slovní hodnocení, přístup k předmětu, měřené disciplíny</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	3. ročník	Strana 8
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity</p> <p>- ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy</p> <p>- usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití</p> <p>- vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití</p> <p>- využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci</p> <p>- připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení</p> <p>- uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí</p>	<p><u>Činnosti ovlivňující zdraví</u></p> <p>Zdravotně orientovaná zdatnost – složky ZOZ; kondiční testy</p> <p>Svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy; tety svalové nerovnováhy</p> <p>Zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>Organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování; kompenzace jednostranné zátěže</p> <p>Individuální pohybový režim</p> <p>Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí</p> <p>Rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí; úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik)</p>	<p>Výchova ke zdraví – průběžně OSV Morálka všedního dne</p> <p>Sportovní kurz – květen, červen</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	3. ročník	Strana 9
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách</p> <p>- ovládá zásady 1. pomoci ve volné přírodě</p> <p>- provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů</p> <p>- provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů</p> <p>- respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících</p> <p>- zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení</p> <p>- respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících</p> <p>- zvládne jednoduché gymnastické prvky na žíněnkách a na náradí, rozvíjí své rytmické cítění pohybu</p>	<p>První pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy; improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností</p> <p><u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u></p> <p>Pohybové dovednosti a pohybový výkon</p> <p>Pohybové odlišnosti a handicap – věkové, pohlavní, výkonnostní</p> <p>Průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení</p> <p>Pohybové hry různého zaměření (brännball, vytloukaná, lacros, softbal apod.)</p> <p>Gymnastika – akrobacie; přeskoky a cvičení na náradí; cvičení s náčiním</p> <p>Kondiční (ch) a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (určeno především děvčatům – alespoň dvě formy cvičení podle podmínek a zájmu žákyň, případně žáků)</p>	<p>Sportovní kurz – květen, červen</p> <p>Spolupráce a soutěž (jednání v duchu fair play)</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	3. ročník	Strana 10
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití</p> <p>- zvládne základy sebeobrany</p> <p>- průběžně zlepšuje svoji zdatnost a výkony v prováděných atletických disciplínách a dílčích dovednostech</p> <p>- posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně</p> <p>- zdokonalování plaveckých stylů</p> <p>- zdokonalení základů bruslení</p> <p>- zná zásady pro pobyt v přírodě, umí se orientovat dle mapy a ostatních značek</p> <p>- ovládá bezpečný pohyb na komunikacích</p>	<p>Úpoly – sebeobrana; základy džudo; aikido; karatedo (základem je sebeobrana, rozsah ostatních činností je stanoven v návaznosti na připravenost vyučujícího a zájem žáků)</p> <p>Atletika – běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh, štafetový běh); skok do výšky nebo do dálky (podle materiálního vybavení školy); hody, vrh koulí</p> <p>Sportovní hry – herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání (alespoň ve dvou vybraných sportovních hrách podle podmínek školy a zájmu žáků) kopaná (ch), košíková (d, ch), floorbal (d, ch), odbíjená (d, ch)</p> <p>Plavání, bruslení</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce a pobytu v přírodě; orientace v méně přehledné krajině, orientační běh, příprava a likvidace tábořiště</p>	<p>OSV</p> <p>- sociální komunikace</p> <p>- seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (organizační dovednosti v hodinách)</p> <p>- podle možností školy a přírodních podmínek</p> <p>Sportovní kurz – květen, červen</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	3. ročník	Strana 11
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží</p> <p>- volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje</p> <p>- připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci</p> <p>- respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech</p> <p>- respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva</p>	<p>Další moderní a netradiční pohybové činnosti (činnosti jsou zařazovány podle podmínek školy a zájmu žáků)</p> <p><u>Činnosti podporující pohybové učení</u> Vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech</p> <p>Sportovní výzbroj a výstroj – účelnost, funkčnost, bezpečnost, finanční dostupnost a kvalita</p> <p>Pohybové činnosti, sportovní a turistické akce – organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností</p> <p>Sportovní role</p>	<p>Sportovní kurz – květen, červen</p> <p>Sportovní kurz – květen, červen</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	3. ročník	Strana 12
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata,
<p>- sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje</p> <p>- aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti</p>	<p>Měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem</p> <p>Olympismus v současném světě: jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpůrných látek neslučitelných s etikou sportu</p> <p>Úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí</p>	<p>Hodnocení – průběžně, kontrolní cviky, herní výkony, slovní hodnocení, přístup k předmětu, měřené disciplíny</p> <p>MV Mediální produkty a jejich význam</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	4. ročník	Strana 13
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity</p> <p>- ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy</p> <p>- usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití</p> <p>- vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití</p> <p>- využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci</p> <p>- připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení</p> <p>- provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů</p>	<p><u>Činnosti ovlivňující zdraví</u> Zdravotně orientovaná zdatnost – složky ZOZ; kondiční testy</p> <p>Svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy; tety svalové nerovnováhy</p> <p>Zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>Organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování; kompenzace jednostranné zátěže</p> <p>Individuální pohybový režim</p> <p>Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí</p> <p><u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u> Pohybové dovednosti a pohybový výkon</p>	<p>Výchova ke zdraví – průběžně OSV Morálka všedního dne</p> <p>Spolupráce a soutěž (jednání v duchu fair play)</p>

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	4. ročník	Strana 14
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů</p> <p>- respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících</p> <p>- zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení</p> <p>- respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících</p> <p>- zvládne jednoduché gymnastické prvky na žíněnkách a na náradí, rozvíjí své rytmické cítění pohybu, samostatně si tvoří sestavy</p> <p>- vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití</p> <p>- průběžně zlepšuje svoji zdatnost a výkony v prováděných atletických disciplínách a dílčích dovednostech</p>	<p>Pohybové odlišnosti a handicap – věkové, pohlavní, výkonnostní</p> <p>Průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení</p> <p>Pohybové hry různého zaměření (brännball, vyloukaná, lacros, softbal apod.)</p> <p>Gymnastika – akrobacie; přeskoky a cvičení na náradí; cvičení s náčiním</p> <p>Kondiční (ch) a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (určeno především děvčatům – alespoň dvě formy cvičení podle podmínek a zájmu žákyň, případně žáků)</p> <p>Atletika – běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh, štafetový běh); skok do výšky nebo do dálky (podle materiálního vybavení školy); hody, vrh koulí</p>	

Učební osnovy pro tělesnou výchovu	4. ročník	Strana 15
Očekávané školní výstupy	Učivo	Přesahy, vazby, průřezová témata, poznámky
<p>- posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně</p> <p>- zdokonalování plaveckých stylů - zdokonalení základů bruslení</p> <p>- užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží</p> <p>- respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva - sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje</p>	<p>Sportovní hry – herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání (alespoň ve dvou vybraných sportovních hrách podle podmínek školy a zájmu žáků) kopaná (ch), košíková (d, ch), floorbal (d, ch), odbíjená (d, ch)</p> <p>Plavání, bruslení</p> <p>Další moderní a netradiční pohybové činnosti (činnosti jsou zařazovány podle podmínek školy a zájmu žáků)</p> <p>Činnosti podporující pohybové učení Vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností</p> <p>Sportovní role</p> <p>Měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem</p>	<p>OSV - sociální komunikace - seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (organizační dovednosti v hodinách)</p> <p>- podle možností školy a přírodních podmínek</p> <p>Hodnocení – průběžně, kontrolní cviky, herní výkony, slovní hodnocení, přístup k předmětu, měřené disciplíny</p>

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků a autoevaluace školy

Součástí vzdělávacího a výchovného procesu na naší škole je získávání zpětné vazby o výsledcích činnosti žáků i učitelů. Závěry z jejich pravidelného vyhodnocování jsou základem strategického plánování školy.

6.1 Pravidla pro hodnocení

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků (stupně prospěchu a chování) jsou uvedena v § 14 vyhlášky č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání a § 3 vyhlášky č. 13/2005 Sb, o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů. Následující body tato hodnocení dále konkretizují.

6.1.1 Způsoby hodnocení

Hodnocení je prováděno klasifikací, při které učitel užívá pět klasifikačních stupňů. Ústní zkoušení je kombinováno s ostatními způsoby (písemné testy, hodnocení práce ve skupinách, samostatná práce).

O výsledcích hodnocení jsou rodiče žáků osobně informováni dvakrát ročně na třídních schůzkách, dále mají možnost obrátit se kdykoliv po ohlášení na třídního učitele a další vyučující. Žáci nižšího gymnázia mají žakovské knížky, do kterých vyučující průběžně zaznamenávají klasifikaci, žáci vyššího stupně osmiletého gymnázia a čtyřletého gymnázia mohou zaznamenávat svou klasifikaci do studijních průkazů.

6.1.2 Kriteria hodnocení

Kriteria hodnocení jsou specifikována Klasifikačním řádem, který je přílohou Školního řádu. Školní řád je přílohou č. 4 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

6.1.3 Sebehodnocení žáků

Smyslem sebehodnocení žáků nižšího gymnázia je naučit žáky vnímat sebereflexi jako důležitou součást vzdělávacího procesu. Pro zdárný průběh je nezbytné, aby žáci sami chtěli a uměli zhodnotit svou úspěšnost ve škole, třídní učitelé pracují se žáky tak, aby jim vysvětlili nezbytnost tohoto postupu. Sebehodnocení žáků probíhá na úrovni nižšího stupně osmiletého gymnázia (prima – kvarta) prostřednictvím dotazníků 1x za pololetí, vždy na jeho konci, tzn. v lednu, resp. v červnu školního roku. Dotazníky zpravidla mají podobu SWOT analýzy, žáci je vypracovávají dobrovolně v rámci jedné třídnické hodiny. Po vyplnění dotazníku jsou žáci vyzváni třídním učitelem, zda někdo z nich chce přečíst spolužákům své sebehodnocení. Třídní učitel po dohodě se žáky své třídy doporučí způsob uchování vyplněných dotazníků, aby měli žáci možnost se ke starším dotazníkům vracet. Další formy sebehodnocení upřesňuje příloha č. 3 Školního řádu. Sebehodnocení žáků vyššího stupně osmiletého gymnázia a čtyřletého gymnázia není povinné. Forma prováděného sebehodnocení žáků může být doplňována dalšími postupy a metodami, které mohou být v případě prospěšnosti zařazeny do vzdělávacího programu školy vždy po dvou letech v rámci revizí. S průběhem sebehodnocení žáků seznamují třídní učitelé vedení školy prostřednictvím pedagogické rady.

6.2 Autoevaluace školy

Autoevaluace školy je specifikována přílohou č. 9 ŠVP Gymnázia Vysoké Mýto.

7. Seznam příloh (přílohy jsou uvedeny samostatně)

Příloha č. 1: Kritéria přijímacího řízení

Příloha č. 2: Organizace maturitní zkoušky

Příloha č. 3: Učební plán pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium + osnovy volitelných předmětů

Příloha č. 4: Školní řád Gymnázia Vysoké Mýto

Příloha č. 5: Osnova adaptačního kurzu, lyžařského výcvikového kurzu a sportovně turistického kurzu

Příloha č. 6: Seznam učebnic pro aktuální školní rok

Příloha č. 7: Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Příloha č. 8: Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Příloha č. 9: Autoevaluace školy